

Jean-Yves Prat
Denis Retournard

Abeceda

REZIDBE

Ilustrirao Joël Bordier

Obavijest izdavača

Vrste drveća i grmlja predstavljene u ovome djelu najčešće se sade u našim vrtovima. Većinu onih koje ovdje nisu navedene ne treba posebno orezivati (a da biste ih održavali, pročitajte uvodne stranice o rezidbi na početku ovoga djela).

Naslov originala:

Jean-Yves Prat, Denis Retournard: L'abc de la taille

© Éditions Rustica, Paris : 1999

© za Hrvatsku Stanek d.o.o., Varaždin 2002.

Stanek d.o.o. Varaždin

e-mail: stanek@vz.tel.hr

tel./fax: 042/641-215

Za nakladnika: Nadica Stanek

Urednik: Josip Stanek

Prijevod: Biserka Zajec

Lektorura i korektura: Mirjana Ostoja

Priprema za tisak: Grafički studio Miš

Tisak: Tiskara Varteks

ISBN 953-6926-09-1

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica – Zagreb

UDK 631.542.3(035)
630.245(035)

PRAT, Jean-Yves

Abeceda rezidbe / Jean-Yves Prat, Denis Retournard ; ilustrirao Joel Bordier ; <prevela Biserka Zajec>. - Varaždin : Stanek, 2003.

Prijevod djela: L'abc de la taille. - Kazala.

ISBN 953-6926-09-1

I. Retournard, Denis

I. Ukrasno bilje -- Obrezivanje -- Priručnik

II. Vočke -- Obrezivanje -- Priručnik

430124098

Sadržaj

PREGGOVOR	7	LIJESKA	136
UVOD	9	LOVOR	137
REZIDBA JE POTREBNA	9	LOVORVIŠNJA	141
CIJEPITE DA BISTE RAZMNOŽILI	17	LOZICA	144
REZIDBA DRVEĆA I GRMLJA PO VRSTAMA		LJETNI JORGOVAN ILI BUDLEJA	146
AUKUBA	22	MAGNOLIJA	148
AZALEJA ILI RODODENDRON	24	MALINA	150
BADEM, BAJAM	26	MARELICA	152
BEKOVINA ILI UDIKOVINA	28	NARANČA	160
BISERAK	30	OBIČNI RIBIZ ILI GROZDASTI CRVENI RIBIZ	162
BOŽUR DRVENASTI	32	OGROZD	165
BRESKVA	36	OLEANDAR	166
CEANOTUS	44	ORAH	168
CVJETNI RIBIZ ILI KRVAVOCRVENI RIBIZ	46	PAJASMIN	172
DOJCIJA ILI VRTNA MIRTA	48	PAVITINA	174
DUNJARICA	50	PEROVSKIJA	176
ESKALONIJA	53	PIRAKANTA	178
FORSITIJA	56	PLJUSKAVICA	182
GLICINIJA	58	RODODENDRON	184
HIBISKUS	62	RUŽA	186
HORTENZIJA	66	SIBIRSKI DRIJEN	196
HRAST	68	SMOKVA	198
JABUKA	70	SURUČICA – LJETNA	199
JAPANSKA DUNJA	89	SURUČICA – PROLJETNA	201
JAPANSKA KURIKA	88	ŠIMŠIR	203
JAVOR	91	ŠLJIVA	207
JORGOVAN	95	TEKOMA	210
KALINA	99	TREŠNJA	212
KAMELIJA	102	TRILOBA	216
KERIJA	106	TRNASTA DAFINA	218
KEŠTEN	108	VAJGELA ILI ZANICA	221
KOZJA KRV	109	VINOVA LOZA	223
KOZJA KRV – OBIČNA	111	VRBA ŽALOSNA	230
KRUŠKA	113	ŽUTIKA	232
KUPINA	130	RJEČNIK	235
LAVANDA	131	KAZALO	237
LEMPRIKA	133		

Predgovor

Održavanje drveća i grmlja obvezatno uključuje rezidbu koja se obavlja tijekom čitavoga njihova života: kod sadnje ali i tijekom rasta kako bi se potaknulo stvaranje cvjetova i plodova, te kako bi ih se pomladilo... Sve vrste ne zahtijevaju redovitu rezidbu tijekom vegetacijske godine, već svakih tri, pet ili deset godina. Ako to ne učinimo, one će neuredno rasti i brzo će postati glomazne i neproduktivne. Suhe grane koje ostaju neorezane postaju izvor bolesti i leglo štetnika, zato je njihovo uklanjanje korisno za zdravlje drveća i grmlja.

Odlučili smo vas voditi, navodeći vrstu po vrstu i ilustrirajući svaku radnju, kako biste orezali ono što treba, na mjestu gdje je to potrebno i u najboljem trenutku. Ovaj će vam detaljni vodič pomoći pri rezidbi drveća i grmlja, pa i pri rezidbi voćaka. Voćke stablašice i grmovite voćke izmiješane su s ukrasnim drvećem i ukrasnim grmovima. Različite vrste poredane su abecednim redom, prema njihovu domaćem (hrvatskom) imenu, kako bismo vam omogućili da ih brzo pronađete.

Dodali smo nekoliko pojmova o cijepljenju – načinu razmnožavanja koji se najčešće koristi kod voćaka, a rjeđe kod drveća i ukrasnih grmova, kao i niz preciznih ilustracija koje oslikavaju potrebne radnje korak po korak. Prikazali smo samo onu vrstu cijepljenja koju ćete najlakše ostvariti da bismo vam (gotovo!) zajamčili uspjeh.

Za svaku prikazanu vrstu naći ćete također njezino botaničko ime, kao i brzi podsjetnik njezinih potreba (izlaganje svjetlu, vrsta tla) i njezinih ukrasnih karakteristika (oblik, visina, lišće, cvatnja, donošenje plodova).

Rezidba je potrebna

Uloga rezidbe

Rezidba omogućuje učvršćivanje novozasadenog stabla ili grma, potiče grananje i cvjetanje, te daje drugu mladost starome stablu ili grmu.

Kako osigurati dobar primitak kod sadnje

Rezidba kod sadnje potiče grananje korijena, ako se radi o stablu ili grmu s golim korijenom, i dijelova iznad zemlje (grana), a to je jamstvo učvršćivanja rasta biljaka u vašem vrtu. Ako je riječ o listopadnom stablu ili grmu kupljenom s golim korijenom, ili pak o zimzelenoj biljci koja je kontejnirana ili u posudi – nećete postupiti na isti način.

**LISTOPADNO DRVEĆE I GRMLJE:
URAVNOTEŽITE GRANE I KORIJENJE**
Listopadno drveće ili grmlje kupljeno s golim korijenjem treba se saditi između studenoga i ožujka. Rezidba kod sadnje odnosi se dakle na grane i korijenje. Čupanje biljke radi prodaje djelomično ipak ošteti korijenje. Pri sadnji primjenjuje se postupak prikraćivanja korijenja za nekoliko centimetara koji se zove

"čišćenje" korijenja. Taj postupak potiče stvaranje mnogih malih korjenčića koji će osigurati dobru ishranu biljke i dobro učvršćivanje u tlo. Iskoristite priliku da pritom odrežete bolesno, uništeno i mrtvo (suh) korijenje.

Kod sadnje odrežite također suhe ili slomljene grane. Sačuvane grane prikratite za otprilike jednu trećinu njihove duljine, poštujući pritom habitus i izjednačavajući volumen korijenja s granama.

DRVEĆE I GRMLJE S KORIJENOM U GRUDI ZEMLJE ILI U POSUDI: BLAGA REZIDBA

Zimzeleno stablo ili grm, kupljeno s korijenjem u grudi zemlje, treba posaditi u proljeće, najbolje u ožujku. Biljka u posudi može se zasadi u svako doba godine. Zadovoljite se smanjenjem volumena granja tako da ono bude jednako volumenu korijenja. Odrežite sitne ili oštećene grane.

Ako se radi o cvjetnom grmu kupljenom u posudi, ne orezujte ga ako ga sadite prije ili za cvatnje. Pričekajte opadanje cvjetova da biste ga orezali i tada primijenite prvu rezidbu, takozvanu rezidbu za cvat.

Rezidba je vrlo važan postupak za drveće i grmlje u vrtu. Ona potiče rast biljke, daje joj skladan oblik, potiče cvatnju i stvaranje plodova kod voćaka i grmovitih voćaka. Rezidba se provodi kod sadnje mlade biljke i nastavlja tijekom čitavoga njezina života.

Vrste tla

Općenito postoji kiselo i vapnenašto tlo, i svako od njih ima određeni stupanj kiselosti. Ta je kiselost određena kemijskim mjerilom, pH (skraćenica za potencijalni vodik). U kiselom tlu pH varira između 4,5 i 6,5; u vapnenastom tlu on je iznad 7,5, a kod normalnoga tla iznosi 7. U trgovinama se može kupiti pribor za analizu kiselosti tla, koji se vrlo lako koristi.

Laganu zemlju lako je obrađivati. Ona se ne lijepi za lopatu čak i kada je mokra. Propusna je jer dopušta vodi da otječe u dubinu.

Ilovasta zemlja zadržava vodu. Zimi se na njezinoj površini zadržavaju lokve vode. Lijepi se za oruđe i teško ju je obrađivati.

Bogata zemlja sadrži mnogo organskih tvari, humusa, koji je potreban za rast i razvoj biljke. Možemo je prepoznati po tamnoj boji.

Dobra zemlja zadržava ljeti određenu količinu vlažnosti, čak i za suha vremena.

U idealnom slučaju, dobra vrtna zemlja bogata je humusom (tamne je boje), svježija je i propusna.

Oblikovanje mladoga stabla ili grma

Ostavite da se većina ukrasnih grmova prirodno razvije. Pomoću rezidbe naglasite samo prirodni oblik stabla. Rezidba za oblikovanje nije potrebna kod ukrasnoga grmlja osim kod grmova koji rastu "na stabljici" (primjerice hibiskus). Primjenjuje se tijekom jedne do dvije godine. U to se vrijeme orezuje kako bi se dobio čvrsti grm i ne vodi se računa o cvatnji. Najprikladnije godišnje doba za takvu rezidbu jest proljeće, posebice ožujak.

Tijekom prvih godina života mlada voćka oblikuje svoje deblo, jednom riječju – svoj skelet. Kad raste sama, bez ljudske intervencije, dobiva prirodan oblik stabla s prostornom krošnjom. S jedne strane da bismo smanjili njenu gustoću, a s druge strane da bismo je zaštitili od proljetnih mrazeva (osobito marelicu i breskvu), možemo voćku orezati kako bismo dobili točno određen oblik: volumenski habitus (polustablo, vreteno ili vaza), plošni oblik (palmeta, kordonac) za voćke ili grmovit oblik za drveće kojega izdanci rastu oko panja (hrast). Možete kupiti već stariju biljku, formiranu, ili možete nabaviti mladu, cijepljenu biljku od jedne godine, plemenito mlado stablo koje ćete sami oblikovati u vašem vrtu. Ovdje dakle govorimo o rezidbi za oblikovanje. Trebate se potruditi da dobijete stablo koje je ravno i čvrsto. Također obratite po-

zornost na dobar raspored glavnih grana u prostoru, ograničavajući pritom njihov broj.

Ovaj postupak zahtijeva mnogo pažnje jer treba pustiti glavne grane da se postupno produlje kako bi postale osnova za mnogostruko grananje koje će donositi plodove. Takva se rezidba primjenjuje zimi, izvan razdoblja mrezeva, tj. tijekom mirovanja vegetacije.

Održavanje stabla ili grma

Ako nikada ne orezujete stablo ili grm, ono će postati neuredno. Njegove mnogobrojne grane učinit će krošnju pregustom, a središnje će grane biti slabo osvijetljene i prozračene, pa će tako postati otvorenim vratima za parazite i bolesti. Razvit će se vodopije – vrlo snažne, nerodne grane koje će uzimati dobar dio biljnih hranjiva i stvarati neravnotežu habitusa stabla. Rezidba za održavanje ima dakle dva cilja: održati biljku u dobrom zdravlju i očuvati njezin skladan oblik.

OČUVANJE ZDRAVLJA U DRVEĆA

Bolje je spriječiti nego liječiti: većinu bolesti moguće je izbjeći redovitom njegovom. Zapravo, brojne se bolesti mnogo lakše razvijaju na oštećenim granama koje su ugrožene zbog oštećenja kore. Odatle se bolesti mogu proširiti na zdrave dijelove. Sve slomljene grane, to jest one kojih je kora oštećena, trebaju zato biti odrezane sve do zdrava dijela.

Dobro osvijetljene grane – one na rubovima krošnje – mnogo su čvršće i bujnije, brže rastu i daju više cvjetova. Rezidbu treba obaviti tako da se otkrije središte grma ili stabla tako da bi sve grane dobivale svjetlo. Zbog toga, odrezat ćemo sve slabe grane u središtu stabla ili grma, kao i one grane koje se križaju.

OČUVANJE HABITUSA

Drveće i grmlje treba biti dobro oblikovano. Uostalom, veoma je lijepo i vidjeti ih kako razvijaju skladan oblik. Rezidbom zato odstranite vodopije – te vrlo snažne grane koje rastu okomito i narušavaju habitus biljke.

Što se tiče drveća, rezidbu provodimo radi održavanja biljke. Ona se ne treba obvezatno obavljati svake godine, osobito ne drveća. Orezujte ga svakih tri do pet godina, ovisno o vrsti, a posebno se to odnosi na šumsko drveće, kao što su hrast ili kesten.

Kod cvjetajućih i voćnih vrsta rezidba za održavanje udvostručuje se radi rezidbe za cvat i rod, što potiče stvaranje brojnih cvjetova i plodova.

Rezidba je potrebna i radi ograničavanja širine koju zauzima neko stablo, naročito u malom vrtu. Štoviše, niske grane koje su mnogo slabije hranjene biljnim sokom, povent će nakon nekoliko godina. Stablo će ogoljeti. A glavne grane koje su postale preduge i prijete da će se slomiti, treba jače prikriti. Ne čekajte predugo s rezidbom jer

grane većega promjera (otprilike više od 8-10 cm) loše podnose rezidbu. Orezujte nakon otpadanja lišća, između studenoga i ožujka.

Bolje je da su dvije osobe prisutne pri rezidbi: osoba koja će biti na tlu vodit će onu koja orezuje jer će odozdo moći bolje prosuditi o ravnoteži krošnje.

Nikada ne rezite okomito, već koso, tako da rez gleda prema nebu. Kiša će se tako lakše slijevati. Pazite da drvo ne pukne dok radite rez od nekoliko milimetara ispod grane prije nego što je počnete piliti odozgo. Očistite velike rane s pomoću hipa-noža kako bi bile posve glatke. Nakon toga namažite ih pastom za premazivanje rana ili norveškom smolom ako promjer rana prelazi 3 do 5 cm, prekrivajući pritom posve rubove reza.

NAJBOLJE RAZDOBLJE

Rezidba za održavanje stimulira rast vegetacije. Najbolje razdoblje za djelovanje jest ono kada vegetacija izlazi iz razdoblja zimskog odmora, tj. u ožujku. Međutim, kod proljetnih bi cvjetnih grmova orezivanje primijenjeno u to doba smanjilo broj cvjetnih pupova koji su se oblikovali još prethodne godine, pa zbog toga treba pričekati s orezivanjem do kraja cvatnje.

KAKO REZATI NA ODGOVARUJUĆU DULJINU

Treba li jako ili slabo orezivati? Sve ovisi o snazi stabla ili grma. Ako odrežete grane veoma kratko, to će potaknuti snažan rast. Ako pak

Napravite prvo zarez ispod grane.

Nakon toga otpilite granu ukoso.

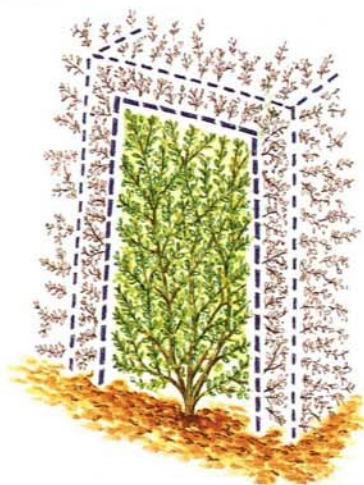

Očistite velike rane od rezidbe s pomoću hipa-noža, a nakon toga premažite ih pastom za premazivanje rana.

Savjeti za rezidbu

Crnogorica

Pozor! Crnogorica ne podnosi rezidbu. Sve što možete učiniti jest da odrežete niske grane. Pri sadnji obratite pozornost na prostor oko crnogorice kako bi se mogla skladno razvijati.

Često orezujete živicu, i to jače da biste joj sačuvali pravocrtni habitus.

rezidbu primijenite blago, samo na vrhove grana, to će ograničiti rast. Zbog toga slabi grm treba jako orezati, dok snažni grm treba jedva malo prikratiti. Možete takav postupak rezidbe primijeniti na različite grane jednoga te istog stabla. Ako postoje dvije grane različite jačine, umjesto da prikratite jaču na veličinu one slabije, onu jaču samo malo prikratite, a onu slabiju odrežite na duljinu do drugoga ili trećega pupa od debla.

Oblikovanje drveća i grmlja

Živica neće biti gusta, ni čvrsta i neće zadržati ravni habitus ako je redovito ne orezujete.

Nemojte dopustiti da živici naraste godišnje više od 20 do 50 cm u visinu. Ako grmovi narastu previše u visinu, tada obično ogole pri dnu. U knjizi smo naveli, vrstu po vrstu, drveće i grmlje koje je najbolje zasaditi kao živicu. Imate izbor između nekoliko vrsta živice: ona koja može biti oblikovana kao slobodna ili kao strogo šišana živica.

»SLOBODNA« ILI »ŠIŠANA« ŽIVICA? – PITANJE RASPOLOŽIVOSTI

Prva vrsta živice, takozvana slobodna živica, orezuje se vrtlarskim škarama kako bi se moglo odrezati točno određenu granu po izboru. Ta vrsta rezidbe sastoji se u tome da jednostavno odstranimo suhe grane i one koje rastu prema unutrašnjosti živice. Izbjegavajte raditi »rupe« u živici i zbog toga dobro ocijenite važnost grane koju želite

odrezati. Ta se rezidba uopće ne razlikuje od rezidbe zasebnoga grma. Najbolje razdoblje za takvu rezidbu jest proljeće, i to za sve grmove osim za one koji cvatu baš u to doba. Kod takvih biljaka pričekajte kraj cvatnje, a režite tako da ograničite visinu grma.

ZA OBLIKOVANJE TREBA STRPLJENJA

Druga vrsta živice, takozvana šišana ili pravilna živica, zahtijeva mnogo češću rezidbu, najmanje dva puta godišnje. Započnite s rezidbom već u prvoj godini sadnje. Ako se radi o crnogoričnoj živici, izjednačite različite strane živice. Budite mnogo stroži s listopadnim grmljem – odrežite grane za otprilike jednu četvrtinu njihove visine kako biste potaknuli njihov rast. Sljedećih godina uklonit ćete od 20 do 30 % godišnjega prirasta. Zadovoljite se prirastom od 5 do 10 cm godišnje sa svih strana, dok ne dosegne svoj konačni volumen.

Živica ne treba biti ni preširoka ni preuska. Idealno je oblikovati joj profil koji će biti jedva malo širi pri dnu nego u visini jer će tako donje grane dobivati dovoljno svjetla i manje je vjerojatno da će ogoljeti. Živica od grmlja koja traži oblikovanje orezuje se nakon proljetnoga rasta, potkraj svibnja ili početkom lipnja, i potkraj kolovoza ili početkom rujna. Međutim, neke vrste koje rastu vrlo brzo zahtijevaju mnogo češću rezidbu, svakih četiri do šest tjedana između svibnja i rujna. Ne orezujte živicu od crnogorice prije polovice srpnja. Ako je

orezujete prerano (na primjer, u lipnju), lišit ćete je zelenih i sivih nijansa mladih izboja. Ipak, nemojte ni prekasno – dajte ranama od rezidbe vremena da zarastu do zime.

REDOVITA KURA POMLAĐIVANJA

Mladi izboji grmova zasađenih u obliku živice uvijek se najčešće nalaze na vrhu živice. Zbog toga je teško održati puno godina živicu koja bi bila gusta lišćem pri dnu. Jača se rezidba dakle primjenjuje otprilike svakih deset godina. U proljeće skratite živicu za polovicu njezine visine. U početku će živica izgledati ogoljelo, ali poslije će se po drugi put pomladiti. Sve vrste grmlja za živice dobro podnose takav radikalni tretman osim crnogorice. Nakon takve radikalne rezidbe pustite živicu da postupno dosegne svoju normalnu visinu i širinu, povećavajući svoje dimenzije za otprilike 5 do 10 cm svake godine.

TOPIARI – UMJETNOST OBLIKOVANJA GRMOVA

To je vrlo stara vrsta umjetnosti – još je o njoj govorio Ciceron – koja se danas opet uvelike vraća. Sastoji se od rezidbe grmova u obliku skulptura. Stvaranje takve skulpture zahtijeva više upornosti i redovitosti nego tehnike. Geometrijski oblici (kugle, stošci, kocke...) nalaze svoje mjesto u vrtu, kao i na balkonu, kada se grm uzgaja u posudi. Redovita rezidba potrebna je radi održavanja oblika. Kod rezidbe neka vas vodi vaše oko; odstupite malo unatrag i pogledajte svoje djelo s male

udaljenosti, dovoljno često da biste kontrolirali svoju «skulpturu». Za složenije oblike orezivanje nije dovoljno, nego treba primijeniti konstrukciju od željeznih žica na koje će grane biti pričvršćene tijekom dvije do tri godine. A zatim je potrebno samo izjednačiti grm redovitom rezidbom..

Već nakon sadnje počnite s pripremanjem skulpture. Tijekom prvih tri do četiri godine orezivanjem ćete potaknuti gusto grananje koje je jednako raspoređeno u visinu i širinu. Tako ćete dobiti materijal za oblikovanje. Kao i kod živice, pustite da grm naraste u visinu i širinu vrlo postupno; neka to bude 5 do 10 cm godišnje. Od druge godine počnite oblikovati željeni oblik.

Ako vam je potrebna konstrukcija od metalne žice, postavite je kod sadnje. Poslije, tijekom prve godine učvrstite grane postupno s njihovim rastom tako da ih pričvrstite za konstrukciju. Jednom kad je skulptura oblikovana, održavajte je redovitom rezidbom. Nemojte dopustiti da se grane udalje od oblika više od 5 do 6 cm, pa zbog toga redovito orezujte izboje koji vire izvan oblika.

DA BI BILJKE CVJETALE ILI DONOSILE PLODOVE

Orezivanje potiče cvjetni grm ili voćku da stvara cvjetove, a poslije plodove ako to vrsta određuje. Bez rezidbe stablo ili grm postali bi vrlo gusti i neuredni, te bi stvarali malo cvjetova i plodova koji bi bili mali i osrednje kvalitete. Ili bi pak došlo do naglašene izmjene rodni i nerod-

Pričvrstite grane na konstrukciju od metalne žice postupno kako rastu.

Jednom kad je skulptura oblikovana, redovito orezujte izboje koji vire izvan oblika.

Dobar način rezidbe

Uvijek orežite granu 4 do 6 mm iznad dobro vidljiva pupa.

Odatle će krenuti novo grananje potaknuto rezidbom. Poželjno je da taj pupoljak bude smješten s vanjske strane grma ili krošnje stabla jer tako nova grana neće ugušiti središte stabla nego će popuniti njegov habitus. Odrežite ukoso, tako da se donji dio reza nalazi na suprotnoj strani od pupa.

Uvijek postavite škare tako da se rezuća oštrica škara nalazi okrenuta prema dijelu sačuvane grane na biljci. Zapravo, suprotna oštrica od rezuće služi blokiranju grane u trenutku reza, ona neizbježno gnječi biljno tkivo. Bolje je da to gnječenje bude na odrezanom dijelu grane jer će tako rez biti ravan i zdrav.

Redovito oštrite škare da bi rezovi bili ravni kako ne bi postali podloga uzročnicima bolesti.

nih godina, to jest – jedna bi godina dala obilno mnogo plodova, dok bi zatim slijedila sezona bez plodova. S druge strane, da bi se grane dobro razvile i proizvele lijepo plodove, potrebna im je svjetlost. Pomoću rezidbe za rod uvijek se trudimo uravnotežiti krošnju, dobro raspodijeliti grane u prostoru da bi dobivale najveću količinu svjetlosti i da ne smetaju jedne drugima. Rezidba će težiti tome da potakne stvaranje gustih i mladih grana jer najmlađe grane nose najviše cvjetova.

PLOŠNI OBLICI

Rezidba za rod nužna je, i to svake godine, za plošne oblike (jabuka, kruška, breskva, vinova loza...). Njezina je svrha očuvanje oblika stabla i održavanje rodnoga drva blizu glavnih (skeletnih) grana.

Ona se obavlja za mirovanja vegetacije, izvan razdoblja mrazova: to je zimska rezidba ili rezidba na zrelo drvo. Pristupite rezidbi potkraj zime, to jest u veljači ili ožujku, i to u trenutku kada možete nedvojbeno raspoznati pupove koji će dati cvjetove od onih koji će dati mladice. Nabubrelost pupa omogućava vam da dobro raspoznate cvjetne pupove, velike i okrugle, od drvnih pupova koji su mnogo manji, šiljati i duguljasti. Ta zimska rezidba može biti upotpunjena ljetnom rezidbom, ali ona nije obvezatna.

PROSTORNI OBLICI

Na prostornim oblicima, koji ne trebaju potporu, rezidba se svodi na onu za održavanje, koja se treba

izvršavati u ravnomjernim razdobljima, otprilike svakih pet godina. Odrežite dakle grane koje guše krošnju, one koje su suhe, kao i one kojih rodnost opada.

Povoljna razdoblja za takvu vrstu rezidbe ista su kao i za plošne oblike – od otpadanja lišća pa do buđenja vegetacije.

Grmovite voćke koje su čvrste i guste zahtijevaju godišnju rezidbu (malina), ili barem svake dvije godine (crveni i crni ribiz).

CVJETNI GRMOVI

Cvjetni grmovi zahtijevaju godišnju rezidbu kako bi ih se oslobodilo uvenulih cvjetova. Kod stabala ili grmova koji cvatu u proljeće ili zimi, cvjetni pupovi smješteni su na izbojima koji su nastali prethodne godine, to jest – na starijim granama. Pričekajte kraj cvatnje da biste ih orezali. Ako to ne učinite, zasigurno ćete ukloniti buduće cvjetove, a to bi bila velika šteta! Grmovi koji cvjetaju ljeti imaju cvjetne pupove na mladim granama, koje su narasle u proljeće. Rezidba koja se primjenjuje prije buđenja vegetacije, u veljači ili ožujku, potiče dakle rast mnogobrojnih mladih izboja i pospješuje obilnu cvatnju. Također je moguće, u krajevima s blagom klimom, orezati taj tip stabla ili grma na početku zime, nakon cvatnje.

Kako pomladiti staro ili zapušteno stablo

Kod starih stabala, kojih je održavanje bilo zapušteno tijekom dužega

razdoblja, možda čak čitav niz godina, ili koja su bila oštećena od vjetrova ili mraza (djelomično ili potpuno uništenje krošnje), možete primijeniti rezidbu za pomlađivanje ako vam se vitalnost stabla ili grma čini dobra i ako ta vrsta dopušta tu radikalnu tehniku, kao što su, primjerice, vočke s plodovima koje imaju sjemenke.

Glavne se grane dakle režu do svoje osnove, blizu točke grananja. Katka-

da čak možemo biti i rigorozniji: cijelo stablo odreže se na visinu 10 do 15 cm od tla. To je moguće samo kod određenih vrsta, kao što su smokve, kesten, jorgovan... Svaki put kada je takav postupak pomlađivanja moguć, mi ćemo vam objasniti kod svake takve vrste njegove načine.

Budući da se radi o poticanju rasta nove mlade krošnje, rezidba će biti uspješnija u trenutku buđenja vegetacije, znači – u ožujku.

Alat i njegova primjena

Ako imate dobar alat, lakše ćete orezivati i rezidba će biti povoljna za biljke.

Nuždan alat

Hipa-nož je nekada bio jedina alatka za rezidbu, ali njegova primjena zahtijeva mnogo spretnosti. Sastoji se od debele drške i oštrice u obliku srpa, dug je otprilike 12 cm, a širok 2 cm. Upotrijebite ga da biste izgладili površinu velike rane od rezidbe pilom kako bi one bile što glatkije. **Voćarske škare (vrtlarske škare)**, ako su dobro održavane, omogućavaju vam da dobijete uredne rane od rezidbe i jamstvo su dobra zdravlja orezanog stabla ili grma. Postoje dvije vrste škara :

– **škare s nakovnjem**, koje su opremljene oštricom u obliku slova D što se naslanja na nakovanj od manje tvrdoga metala čvrsto držeći granu; nemojte ih koristiti za rezidbu jer njihov rez nije nikad uredan; – **zakrivljene škare** koje su konveksne i koje režu uz (a ne na) fiksnu suprotnu oštricu. One su vrlo pri-

kladne za rezidbu jer osiguravaju uredan rez. Da bi vam škare bile ugodnije, odaberite one koje možete dobro držati u ruci, tj. ni prevelike (rezidba će vam biti bolna), ni premale (moći ćete orezati samo tanke grane). Ne treba vam drugi alat za orezivanje grana do 3 cm, pa čak ni za grane većeg promjera.

Dobro postavite osnovu režuće oštrice na dio grane gdje je možete najčvršće držati. Ako koristite vršak škara, teško ćete dobiti uredan rez i možda ćete razmaknuti oštrice ako je grana žilava.

Alat za visoko grmlje

Vaše ruke nisu dovoljno duge da bi odrezale najviše grane, a oblik grma ne dopušta vam da naslonite ljestve uz grm koji trebate orezati. Evo dvije alatke koje će vam pomoći u tom slučaju.

Škare za rezanje grana s dugim ručkama omogućuju vam da bez mnogo napora odrežete grane velikoga promjera jer dugačke ručke (60-80 cm) smanjuju potrebnu snagu.

Dezinfekcija alata

Kada prelazite s jednoga stabla na drugo, dezinficirajte oštrice alata s pomoću krpe natopljene alkoholom da biste izbjegli širenje mogućih bolesti.

Hipa-nož

Voćarske škare (vrtlarske škare)

Škare za rezanje grana s dugim ručkama

Voćarske škare na dugoj dršci

Pila za rezidbu s ušicom

Škare za živicu

Električne škare za živicu

Voćarske škare na dugoj dršci zapravo su škare fiksirane na dugoj ručki (3 do 4 m) koje pokrećemo s razdaljine putem konopa. Tako možete orezivati drveće u prirodi a da se ne trebate penjati na ljestve.

Jači alat za rezidbu

Ako imate veliko drveće koje zahtijeva redovitu rezidbu, trebate popuniti vašu zbirku alata jačim alatom. Da biste došli do vrha velikih grana, trebat će vam **sabljava pila** s uskom oštricom i znatno svinuta jer će ona bolje kliziti u krošnji drveća. **Pila za rezidbu s ušicom**, opremljena dugom drškom, dopušta nam da otpilimo udaljenije grane. Kada trebate obaviti vrlo ostru rezidbu, uklanjanjem vrlo debele grane, bit ćete prisiljeni upotrijebiti motorni alat – **električnu pilu**. Kada je koristite, stavite vrlo debele rukavice, napravljene upravo za tu svrhu, i zaštitne naočale.

Alat za rezidbu živice

Vrtlarske su škare najbolja alatka za takozvanu «šišanu» živicu koja je sastavljena od grmlja s velikim lišćem koje ne podnosi da bude orezivano.

Škare za živicu jesu tradicionalna alatka za rezanje «šišane» živice sa sitnim ili malim lišćem. One se sastoje od dviju dugih oštrica, spojenih dvjema drškama, koje su lagano razmaknute da se ne biste ozlijedili pri rezidbi. Omogućavaju vam mnogo brži rad od običnih vrtlarskih škara. Rezanje s pomoću škara za živicu ne zahtijeva mnogo vježbe. Oštrice treba staviti paralelno s površinom

koju režete. Pokrenite ih tako da približite oštrice jednu drugoj pomoću kratkih oštrih zamaha i podižući lagano njihove vrhove kod zaptvaranja, kao da su se škare »odbile« od dijela koji orezujemo. Da biste smanjili umor, smjestite se na dobru visinu u odnosu na živicu: ručke škara trebaju biti u produžetku vaših podlaktica, koje trebaju činiti lagano otvoren kut s vašim rukama. U podnožju oštrica najčešće postoji jedan zarez koji nam omogućava da blokiramo granu većeg promjera i da je posve sigurno odrežemo. Ipak, korištenje običnih vrtlarskih škara uvijek je prikladnije u takvom slučaju: rez je zapravo mnogo uredniji. Rukovanje škarama za živicu prilično je neugodno, posebice kod živice velike duljine. **Električne škare za živicu** olakšat će vam zadatak. Ta se investicija isplati kod «šišane» živice koja je duga nekoliko metara i koja se sastoji od grmlja s malim lišćem što brzo raste. Takvu živicu morate orezivati svakih četiri do šest tjedana, primjerice grmovitu kozju krv. Pripazite na brzinu toga stroja! Ako vam sklizne u ruci, on može proizročiti nezgodne i neželjene pokrete te vas natjerati da izvršite jaču rezidbu nego što ste željeli.

Održavanje alata

Biljni sok je kiseo pa zbog njega često zadržaju i najotporniji metali. Jednom kada ste završili rezidbu, sjetite se da očistite oštrice alata nauljenom krpom. Tako ćete ih zaštititi od oksidacije. Redovito oštrite vrtlarske škare i škare za živicu jer drvo brzo otupljuje rub oštrica.

Cijepite da biste razmnožili

Ključ uspjeha

Čak i cijepljenje koje je obavio stručnjak ne uspijeva uvijek. Izvršite više cijepjenja jedne vrste istodobno i ne žalostite se zbog neuspjeha. Da biste si osigurali velike šanse za uspjeh, trebate znati nekoliko važnih principa i poštovati nekoliko uvjeta :

- dobra srodnost između podloge i plemke;
- bliski kontakt između dijelova podloge i plemke koji trebaju zarasti;
- podjednaka bujnost dvaju elemenata; promjer podloge i plemke treba biti, ako je to moguće, identičan. Ako to nisu, stvorit će se zadebljanje na mjestu cijepjenja, što je uvijek slaba točka za novu biljku;
- potrebna njega koju treba izvršiti nakon cijepjenja.

Odabrani elementi

Zarastanje podloge i plemke nije moguće bez dobre srodnosti između tih dvaju elemenata. Iskustvom je dokazano da unutar jedne vrste cijepljenje je gotovo uvijek ostvariivo – primjerice jabuka na jabuku. Ali, cijepljenje je također moguće

između biljaka iste porodice : može se cijepiti jorgovan na kalinu, kruška na dunju. No, plemka dunje na kruški neće se primiti iako su iz iste porodice. Nemoguće je cijepiti vrste koje pripadaju različitim porodicama.

Maksimalni kontakt

Srastanje plemke i podloge nužno je za budući rast mladoga stabla koje smo dobili na takav način. Pod tim će uvjetom biljni sok, koji sadrži vodu i elemente što ih crpi korijen (podloga), moći stići do listova (plemka). Kod cijepjenja, ta je cirkulacija prekinuta sve dok ne dođe do srastanja. Srastanje zahtijeva bliski kontakt između zona cirkulacije biljnoga soka koje su smještene ispod kore plemke i podloge.

Najbolje razdoblje

Obavite cijepljenje tijekom razdoblja aktivnosti vegetacije – potkraj veljače ili početkom ožujka, pa sve do rujna, jer biljni sok tada aktivno cirkulira.

Cijepljenje je način razmnožavanja koji omogućava vjernu reprodukciju biljke i nudi brojne prednosti.

- Prilagođena podloga osigurava kultiviranje jedne te iste vrste na različitim tipovima tla.
- Podloga koja smanjuje bujnost plemke nudi mogućnost stvaranja plošnih oblika voćaka i poticanja mnogo bržega stupanja u rodnost.
- Podloga koja je otporna na bolesti i klimatske nepogode prenosi svoje osobine na novodobiveno stablo (plemenitu sortu).

Izbor razdoblja ovisi o vrsti odabrane plemke i vrsti podloge. U nastav-

ku knjige navodimo najbolja razdoblja za cijepljenje pojedinih vrsta.

Glavni postupci cijepjenja

Ovdje nije važno da detaljno obradimo sve postupke kod cijepjenja, već da vas upoznamo s tom tehnikom razmnožavanja. Za svaku vrstu koje faze cijepjenja opisujemo, odabrali smo metodu koja je najlakša za primjenu.

Razlikujemo tri glavne tehnike cijepjenja: prema pristupu, na odvojenu granu, na odvojeni pup. Prema određenoj vrsti stabla odabrat ćete određeni tip cijepjenja.

Cijepjenje prema pristupu

Ovaj se postupak sastoji od poklapanja zona cirkulacije biljnoga soka grančice plemke s jedne strane i podloge s druge; s jedne je strane plemka, a s druge podloga. Nećemo odvojiti plemku od njezina vlastitoga korijena sve dok ne pokaže znakove da se primila. To je čak preteška metoda za amatera i zahtijeva više mjesta u vrtu. Ostale dvije vrste cijepjenja imaju više prednosti i obećavaju vam mnogo više uspjeha.

Cijepjenje grančicom

Plemka je dio odrezane jednogodišnje grane koja se nacijepљуje na mlado deblo podloge. Ta se metoda koristi kod cijepjenja na procijep, cijepjenja pod koru, cijepjenja sa strane i engleskoga cijepjenja.

CIJEPLJENJE NA PROCIJEP

Ova se tehnika najčešće koristi kada je promjer podloge mnogo veći od promjera plemke. Podloga se prikrati na željenu visinu – od 0,40 do 2 metra, prema tome želimo li oblikovati drvo s visokim, srednjim ili niskim deblom, a zatim se longitudinalno (dužinski) rasiječe. Donji dio grančice koju treba nacijepiti – dug je oko 12 cm, a ima najmanje tri dobro vidljiva pupa – koso se zašilji s dvije suprotne strane, te se zatim umeće u procijep podloge.

Proljeće je najbolje razdoblje za obavljanje takve vrste cijepjenja. Plemka treba biti još u fazi mirovanja vegetacije (to jest bez vidljivih listova). Kod vrsta s koštičavim plodovima pomaknut ćemo obavljanje takvoga cijepjenja za kraj ljeta – od kolovoza do listopada. Tako iz reza podloge neće iscuriti važni biljni sokovi.

CIJEPLJENJE POD KORU

Ova se metoda također koristi u slučaju kada je promjer podloge mnogo veći od promjera plemke. Plemka (dio grane koji sadrži najmanje dva vidljiva pupa), koja je odrezana na osnovi u obliku kuta, polaže se u usjek jednakih dimenzija koji se nalazi na podlozi, odrezanoj na nekoliko centimetara od zemlje. Ta tehnika zahtijeva pre-

ciznost i vještinu da bi se plemka direktno usadila u usjek na podlozi. Takva se vrsta cijepjenja (manje osakaćujuća za podlogu od cijepjenja na procijep) preporučuje za vrste s koštičavim plodovima jer je izbjegnuto svako važnije isticanje biljne smole. Ta se vrsta cijepjenja obavlja u proljeće, kada je plemka u fazi mirovanja. Za vrste s koštičavim plodovima pomaknut ćemo tu vrstu cijepjenja za kraj ljeta – od kolovoza do listopada.

CIJEPLJENJE SA STRANE

Ova se tehnika koristi kada su plemka i podloga istoga promjera. Metoda se sastoji od priljublivanja grančice plemke, odrezane pod ravnim kosim rubom, na stranu podloge na kojoj je napravljen identičan usjek ispod njezine kore. Ta se metoda koristi za reprodukciju kultiviranih grmova s trajnim lišćem, kao što su kamelija ili crnogorica.

Ova vrsta cijepjenja radi se ili u prirodi ili u stakleniku. Može se izvršiti u proljeće, u travnju ili svibnju, s grančicama plemke od prethodne godine, ili se pak cijepjenje može obaviti potkraj ljeta, u kolovozu ili rujnu, i to u stakleniku s grančicama plemke od te godine. U svakom slučaju, plemke se uzimaju sa stabla koje želimo reproducirati, a koje nazivamo matično stablo, tek prije cijepjenja.

ENGLESKO CIJEPLJENJE

Ova se metoda primjenjuje kada su plemka i podloga istoga promjera.

Najčešće se koristi kod cijepjenja vinove loze. Podloga i plemka odrežu se obrnuto ukoso, i to tako da je njihov presjek istih dimenzija. Dva se elementa spajaju tako da se dva presjeka maksimalno poklapaju. Najbolje razdoblje za to jest proljeće, pod uvjetom da cijepjenje obavimo dok je plemka još u fazi mirovanja (još nijedan listić nije vidljiv).

Cijepjenje pupom

Ovaj se tip cijepjenja obavlja na podlozi s pomoću samo jednoga pupa i komadića kore. Ta se tehnika koristi kod okuliranja ili kod cijepjenja na prsten.

OKULIRANJE

Ovaj se postupak sastoji od skidanja jednoga pupa s grane plemke i sa samo malim komadićem kore. Taj se pup stavlja ispod kore podloge, blizu tla, na visinu od 10 do 15 cm, da bi se potaknulo zarastanje. Tu je tehniku najlakše primijeniti.

Iako je moguće obaviti tu vrstu cijepjenja u proljeće (cijepjenje na budni pup), daleko je preporučljivije okulirati od sredine srpnja do kraja kolovoza, ovisno o vrsti (cijepjenje na spavajući pup), i to na podlogu koja je zasađena prethodne jeseni. Plemke trebaju biti skinite u trenutku cijepjenja.

CIJEPLJENJE NA PRSTEN

Ova se tehnika danas koristi samo za kesten ili orah, kod kojih teško dolazi do zarastanja. Dio kore koju skidamo s pupom mnogo je važniji

nego kod prethodnog postupka. S podloge ćemo odrezati dio kore koji je jednak dijelu kore na plemci, a pup se zatim tijesno stavlja na dio podloge bez kore. Možemo to obaviti u proljeće (kraj ožujka ili početak travnja) ili u

jesen (kraj kolovoza ili početak rujna). U trenutku cijepljenja potrebno je odstraniti trećinu krošnje podloge tako da bi se biljni sokovi mogli koncentrirati na točku oko plemke i da bi se tako ubrzalo srastanje.

Oprema za cijepljenje

Osim klasičnog alata za rezidbu koji smo spomenuli na prethodnim stranicama, cijepljenje ne zahtijeva mnogo više posebnog alata – samo nožić za cijepljenje, rafiju i vosak za cijepljenje.

Nuždan alat: nožić za cijepljenje

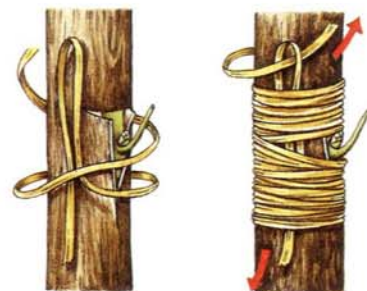
Ova se alatka sastoji od kratke drške koja nosi lagano zakrivljenu oštricu s jedne strane, a s druge strane malu zaobljenu lopaticu (spatulu) koja je učvršćena ili spojena zglibom. Oštrica nožića za cijepljenje treba biti

oštra poput britve. Za okuliranje odaberite model s koštanom lopaticom.

Dobro korištenje rafije

Spajanje s pomoću rafije omogućava tijesan kontakt između tkiva plemke i tkiva podloge. Rafija je nužna za većinu načina cijepljenja. Prirodna rafija je savitljiv i otporan materijal koji neće smetati nacijep-

Da bi rafija dobro držala, napravite čvor kroz koji ćete provući kraj niti.

ljenim dijelovima kada narastu jer se ona s vremenom raspada. Dakle, rafiju nije potrebno nakon cijepljenja odstraniti, osim kada okuliramo. Da biste dobro učvrstili plemku, navlažite prirodnu rafiju prije nego što je stavite.

Vosak za cijepljenje

Većina cjepova, nakon što je spojena, zahtijeva vosak za cijepljenje. Na taj je način dio oko spojnoga mjesta zaštićen od klica i vanjskih napadača. Osim toga, sloj voska štiti od isparavanja vode. Samo kod okuliranja – kod kojega trebate brzo ukloniti rafiju čim plemka pokaže znakove srastanja – ne prekriva se voskom za cijepljenje jer bi on smetao pri skidanju rafije.

Održavanje alata

Kao i kod rezidbe, sav alat koji se koristi kod cijepljenja treba biti vrlo čist, dezinficiran alkoholom prije svake upotrebe i uvijek dobro naoštren. Čisti i uredni rezovi jamstvo su brzog i dobrog zarastanja, te vam jamče uspješno primanje plemke.

Aukuba voli dobru i bogatu vrtnu zemlju koja zadržava vlažnost ljeti, a voli polusjenu. Svake godine zahtijeva samo blagu rezidbu u proljeće. Za živicu najljepše će izgledati u slobodnom obliku, orezuje se jednom godišnje.

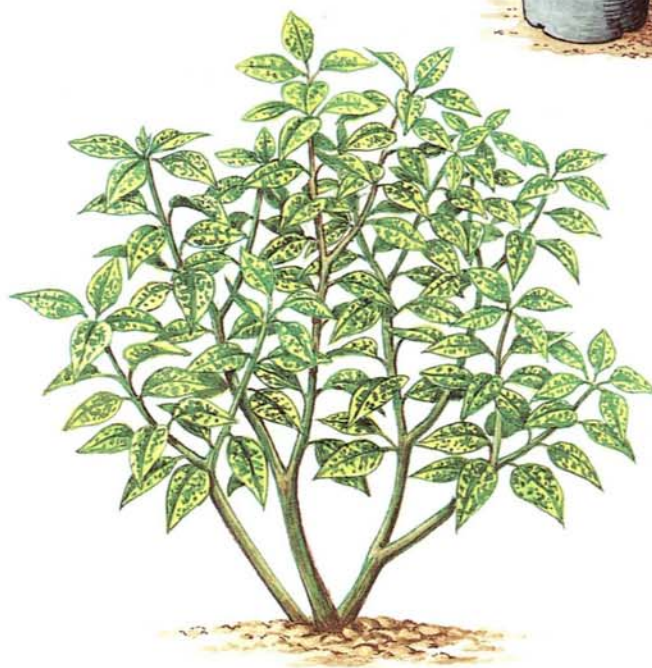

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između veljače i ožujka orežite sve izdanke mladoga grma otprilike za jednu trećinu kako biste potaknuli grananje.

U ljeto nakon sadnje razvit će se mnogobrojni izboji grananja (crtež – dolje).

Lišće: zimzeleno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: u ožujku ili travnju (nezatno), poslije se javljaju crvene bobice

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači (zasebni grm).
- Krajem rujna (živica).

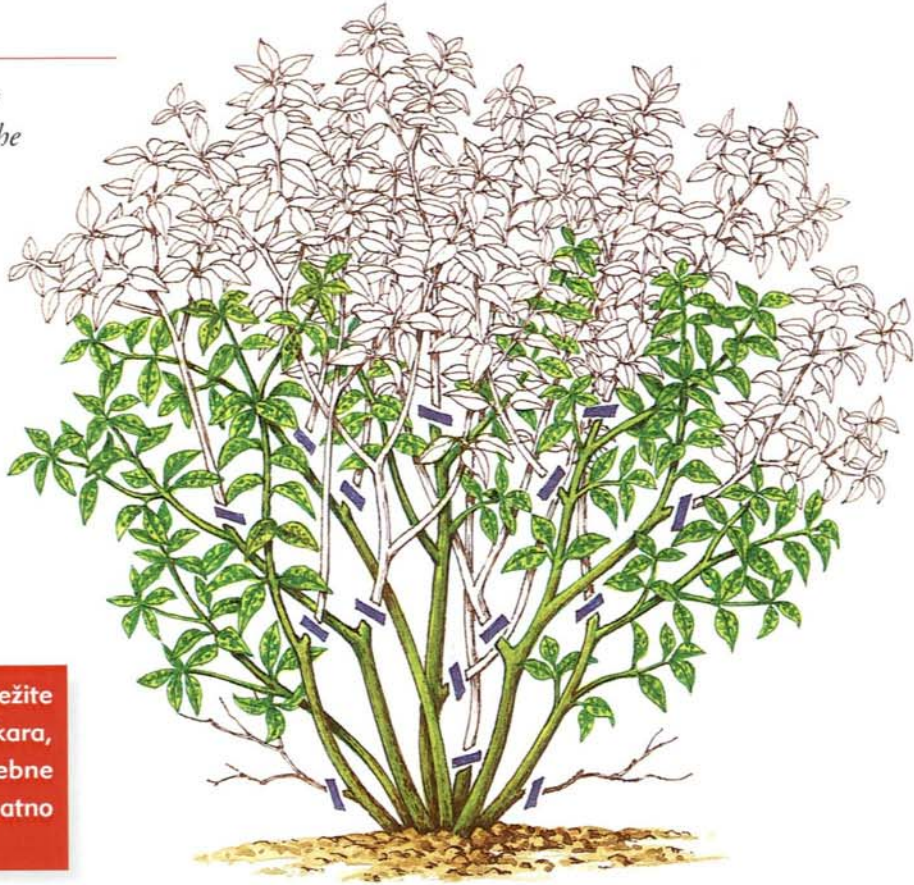
Zašto orezivati?

- Da biste odstranili suhe grane.
- Da biste potaknuli grananje ogoljelih grana.

Svake godine

U veljači, počevši od godine nakon sadnje, odstranite suhe grane, a poslije i one koje rastu prema središtu.

Odrežite također stare grane koje su previše rašljaste i ogoljele u podnožju kako biste razrijedili središte grma i smanjili njegov volumen – naravno, ako je to potrebno.

Aukubu u obliku živice orežite krajem rujna s pomoću škara, na isti način kao i zasebne grmove. Škare za živicu znatno bi oštetile lišće.

Kako sačuvati šareno lišće

Kao i svi grmovi sa šarenim lišćem, događa se da aukuba stvori grane koje nose zeleno lišće koje nije prošarano žutim mrljama kao ostalo. Odstranite te grane. Ako to ne učinite, one će postati snažnije i šarenilo vaše aukube može nestati.

Azaleja ili rododendron

Rhododendron japonicum

Azaleja traži blago kiselo tlo (pH između 4,5 i 5) koje zadržava vlažnost ljeti i koje je bogato organskom tvari. U nedostatku takvoga tla, posadite je u zemlju vriješita. Ona voli sjenovita mjesta. Praktički se uopće ne orezuje, jedino ako izgubi prvobitnu formu.

Kada i kako orezivati

Svake godine

Nakon cvatnje ručno odstranite ocvalo cvijeće tako da ga otkinete noktima palca i kažiprsta.

Tako ćete potaknuti stvaranje novih cvjetnih pupova sljedeće proljeće.

U isto vrijeme odrežite suhe grane i odstranite one koje rastu prema središtu grma. Također možete orezati izboje koji narušavaju ravnotežu oblika.

Na isti način postupajte s indijskom azalejom (*Rhododendron indicum*) koja ima zimzeleno lišće i koja cvate malo poslije, u srpnju.

Lišće: listopadno

Visina: 1, 20 do 2, 50 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od travnja do svibnja

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku (pomlađivanje).
- U lipnju nakon cvatnje.

Zašto orezivati?

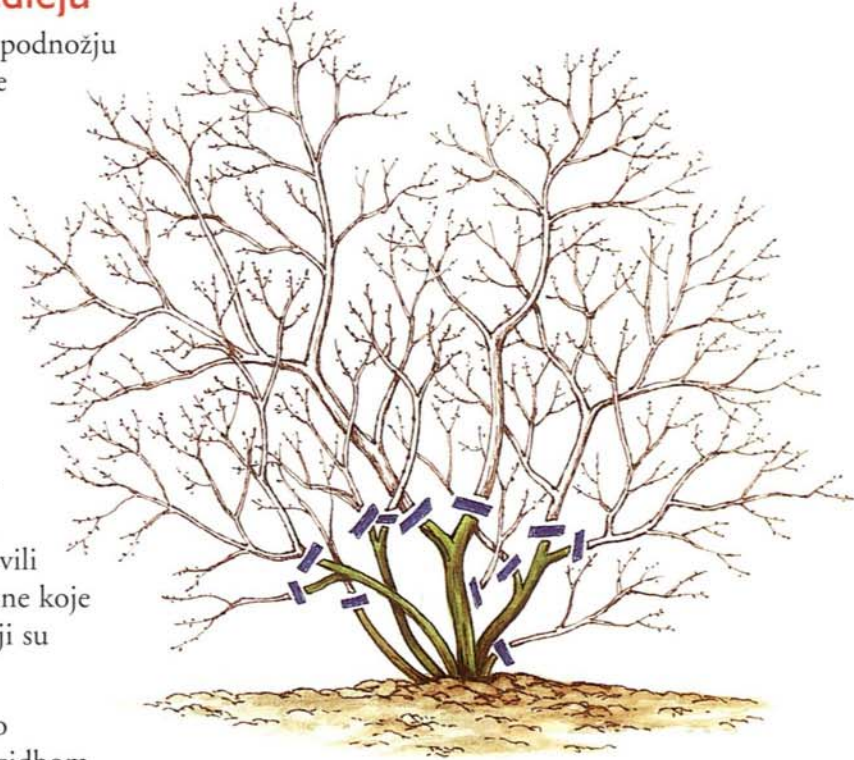
- Da biste pomladili azaleju koja stari.
- Da biste odstranili ocvalo cvijeće.

Kako pomladiti azaleju

Ako vaša azaleja ogoljuje u podnožju i ako manje cvate, trebate je jako orezati.

- U ožujku orežite najdeblje grane na visinu 20 do 30 cm od tla. Uvijek iznad dobro vidljivoga pupa i, ako je to moguće, koji je smješten s vanjske strane grma.
- Sljedeće proljeće (u ožujku) odabrati ćete između svih izboja koji su se pojavili prethodne godine samo one koje su najbolje smješteni i koji su najsnažniji.
- Sljedećih godina ponovno počnite s uobičajenom rezidbom da biste odstranili ocvale cvjetove i suhe grane.

Prve tri do četiri godine azaleja, kao ni indijska azaleja, ne orezuje se. Tako će zadržati prirodan oblik koji je najelegantniji. Nakon toga izbjegavajte odstranjivanje debelih grana jer biste time narušili ravnotežu habitusa.

Badem, bajam

Prunus amygdalus

Badem voli tlo koje je vapnenasto, suho i šljunkovito. Zbog rane cvatnje osjetljiv je na proljetne mrazeve. Njegovo donošenje plodova upitno je u hladnijim krajevima, no možemo pokušati sa sadnjom uza zaštićeni zid.

Lišće: listopadno

Visina: 6 do 8 m

Oblik: stablo, polustablo, palmeta

Cvjetanje: siječanj, veljača ili ožujak

Plodovi: srpanj (zeleni), rujn (suh)

U kojem trenutku orezivati?

- Od studenoga do ožujka.

Zašto orezivati?

- Da biste održali ravnotežu rasta i rodnosti stabla.
- Da biste središtu stabla bade- ma približili zone rodnosti.

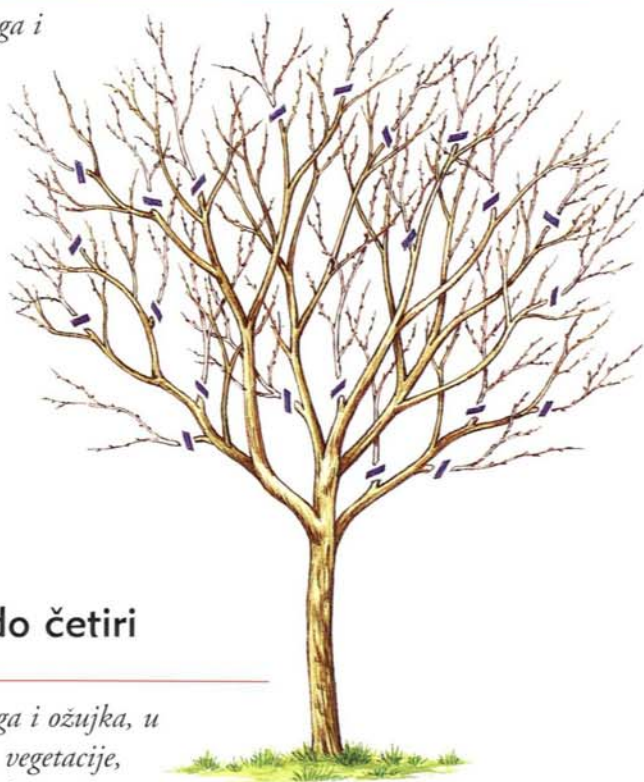

Kada i kako orezivati badem s krošnjom prostornog oblika

Prostorni su oblici najčešći; oni zahtijevaju samo jedno blago orezivanje s vremena na vrijeme.

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite za nekoliko centimetara krajnje vrhove grana. Ako ste kupili badem s golim korijenom, odrežite i njegove vrhove.

Svake tri do četiri godine

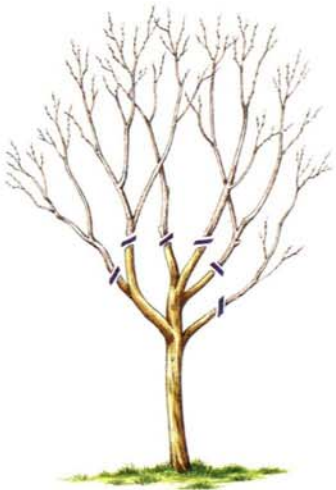
Između studenoga i ožujka, u doba mirovanja vegetacije, odstranite grane koje više ne donose plodove, koje su suhe, bolesne ili loše smještene. Također odrežite vodopije (snažne i okomite grane).

Prikratite glavne (skeletne) grane tako da odrežete iznad mladih grana što je moguće više prema središtu stabla. Kod rezidbe sačuvajte što više svibanjskih kitica.

Kako pomladiti badem

Postupno kako stari, badem proizvodi sve manje i manje plodova te ogoljuje u sredini ako se redovito ne održava.

Ako su grane manjega promjera od 10 cm, možete pokušati pomladiti badem. No, ako nisu, bolje je da zamijenite stablo.

- U studenome prikratite glavne (skeletalne) grane na duljinu od 40 do 50 cm. Premazite rane nakon rezidbe pastom za premazivanje rana.
- Sljedećih će se godina pojaviti nove snažne grančice (nove skeletalne grane) na tim skraćenim granama. Računajte da ćete sljedeću berbu imati nakon četiri do pet godina.

Kako prepoznati organe badema

Badem, kao i sve druge voćke, ima grane koje ne daju plodove – nerodne grane, i grane koje će dati bademe – rodne grane. Rezidbom želimo postići ravnotežu između tih dviju vrsta organa jer će to osigurati dug život stabla. Evo kako ćemo ih prepoznati.

NERODNI ORGANI

Drvena grana

Ona nosi samo sitne šiljate pupove, **drvne pupove**, odakle će sljedeće godine narasti nove grančice. Ako je takva grana srednje bujna, moguće ju je prikladnom rezidbom pretvoriti u rodnu granu.

Ako je vrlo bujna i ako nosi od prve godine sitne grančice – to je **vodopija**. Treba je odstraniti!

RODNI ORGANI

Mješovita grana (duga rodna šiba)

Ona nosi **drvne pupove** koji će osigurati njezinu zamjenu i cvjetne pupove koji će dati plodove.

Cvjetna grana (kratka rodna šiba)

Ona je duga između 15 i 30 cm. Nosi velike zaobljene pupove, **cvjetne pupove**, i završava jednim vršnim, **drvnim pupom**.

Svibanjska kitica

To je vrlo kratka grana, od 2 do 5 cm duljine – ne više, te nosi četiri do šest **cvjetnih pupova** i jedan **drvni pup** na vrhu.

Izbor badema

Kupite badem s **krošnjom** prostornog oblika. On ne treba potporu da bi se razvio. Prema visini može se raditi o:

- **stablu** – prve se grane nalaze više od 2 m od tla;
- **polustablu** – njegovo deblo iznosi 1 do 1,20 m; grane se pružaju prema vrhu i dobro su razvijene u svim smjerovima ;
- **niskom stablu** – njegovo je deblo kratko (između 0,40 i 0,60 m) i grane se pružaju prema vrhu.

U hladnijim krajevima treba badem uzgajati sklonjen uza zid i treba ga plošno vezati u obliku **nepravilne palmete**.

Grane izlaze iz kratka debla, 30 cm duljine otprilike, i sve se razvijaju u jednoj plohi, raspoređene u lepezu po vertikali.

Bekovina ili udikovina

Viburnum opulus 'Roseum'

Bekovina ili udikovina voli duboka tla koja zadržavaju vlažnost ljeti, a podnosi čak i slabo vapnenasta tla. Voli laganu sjenu. Njena rezidba, dva puta godišnje, treba se obavljati redovito – svake godine u proljeće i ljetu.

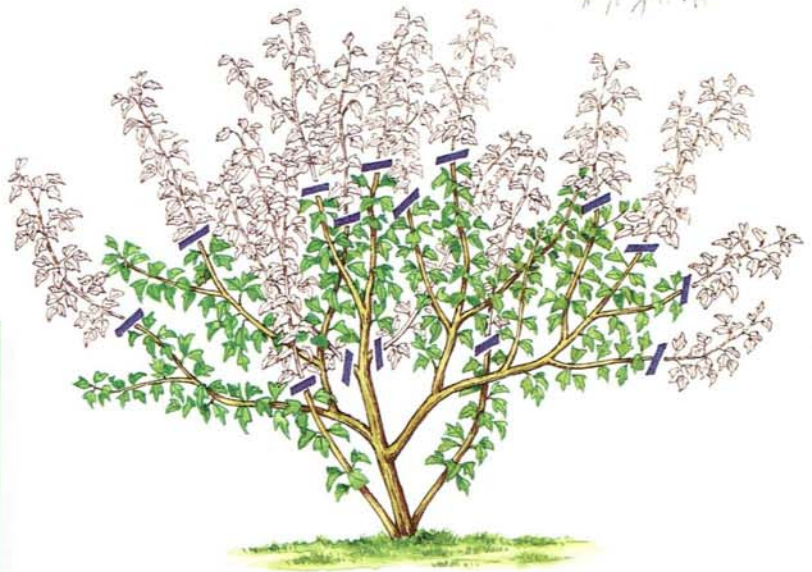

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka orežite izdanke za jednu trećinu. Time ste žrtvovali cvatnju, ali grm će poslije biti mnogo gušći.

Ako ima goli korijen, također ga prikratite za nekoliko centimetara.

Lišće: listopadno

Visina: 3 do 4 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od svibnja do lipnja

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.
- U lipnju nakon cvatnje.

Zašto orezivati?

- Da biste odstranili stare grane.
- Da biste odstranili ocvale cvjetove.

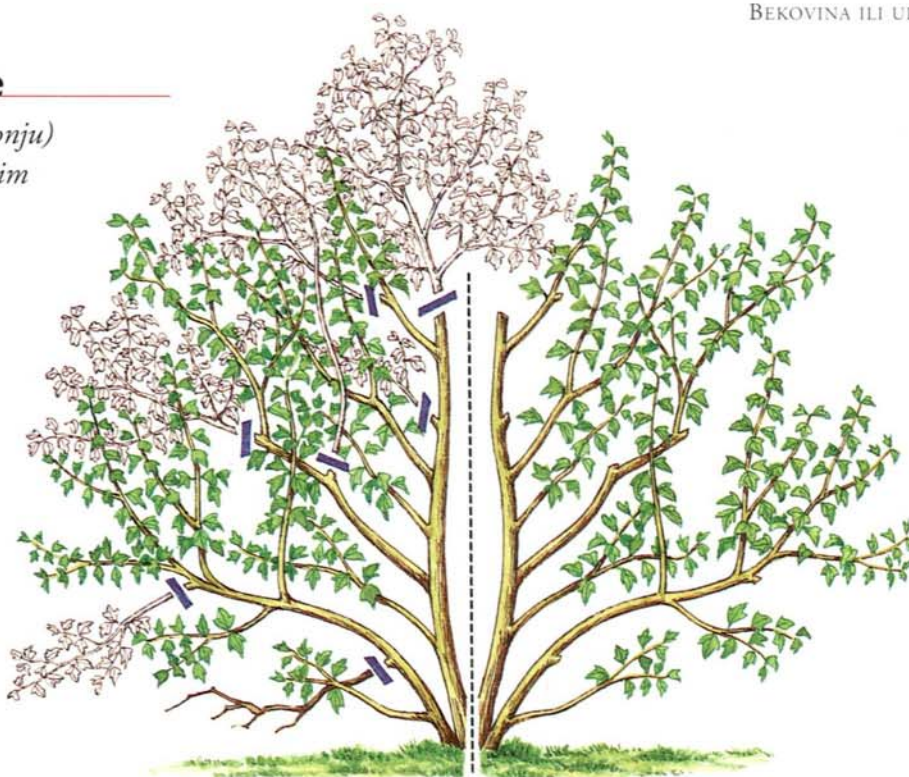
Godinu dana poslije

Nakon cvatnje (u lipnju) orežite grane za dvije trećine da biste potaknuli novo grananje. Možete čak do polovice prikratiti grane koje rastu iz osnove grma.

Svake godine

Nakon cvatnje (u lipnju) orežite izboje s ovalnim cvatom točno iznad mladih izboja.

U ožujku odstranite prestare grane jer one cvatu sve manje i manje. Odrežite pri osnovi one grane koje su suhe ili koje rastu prema središtu grma.

Prije

Poslije

Proljetna i ljetna rezidba

U proljeće, tj. u ožujku, rezidba se sastoji od »čišćenja« grma i uklanjanja suhih grana. Ovaj grm bolje podnosi navedeni postupak u razdoblju kretanja vegetacije.

Početkom ljeta, točnije – u lipnju, rezidba ovalnih cvjetova onemogućava eventualno stvaranje plodova koji bi iscrpili grm.

Biserak

Symphoricarpos doorenbosii

Biserak se zadovoljava običnim, dobro ocijeđenim tlom, a voli i sunčano stanište ili laganu sjenu. Jača je rezidba potrebna da biste imali obilno cvjetanje te stvaranje ružičastih i bijelih ukrasnih bobica.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka orežite izdanke za dvije trećine. Ako je biserak gologa korijena, prikratite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Lišće: listopadno

Visina: 1,5 do 2 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od lipnja do rujna, poslije se javljaju bobice (sve do veljače ili ožujka)

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači.

Zašto orezivati?

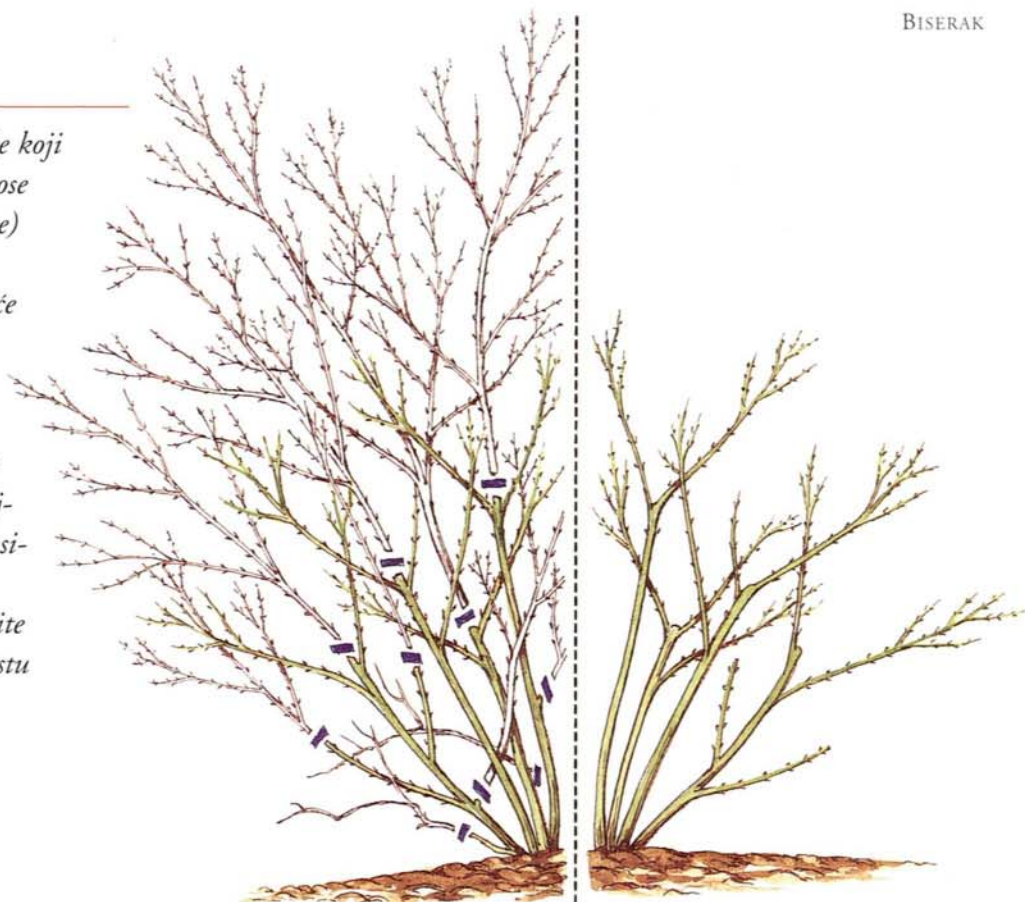
- Da biste potaknuli cvjetanje.

Godinu dana poslije

Biserak stvara brojne izdanke oko svoje baze. U ožujku prikratite za dvije trećine sve izboje. Odstranite i one koji su preslabi ili koji rastu prema središtu grma.

Svake godine

U ožujku odrežite izboje koji su ocvali (koji, dakle, nose ružičaste ili bijele bobice) iznad mladog izboja, smještenoga što je moguće niže. Prikratite za dvije trećine izdanke koji nisu cvjetali prethodne godine. Tako ćete potaknuti stvaranje brojnih grananja koja će nositi cvjetove, a poslije, u ljeto, bobice. Odstranite suhe grane i one koje rastu prema središtu grma.

Prije

Poslije

Postoji biserak s bijelim bobicama ('White Hedge'), katkada su bobice lagano ružičaste ('Mother of Pearl') ili izuzetno jako ružičaste ('Magic Berry'). *Symphoricarpos chenaultii* 'Hancock' je vrsta koja puzi po tlu, s ružičastim bobicama, vrlo lijepa za sjenovite padine.

Božur drvenasti

Paeonia suffruticosa

Drvenasti božur zahtijeva dobru zemlju bogatu hranjivima. Voli polusjenu. Rezidba se svodi na odstranjivanje ocvalih cvjetova jer grm sporo raste.

Kada i kako orezivati

Svake godine

Nakon cvatnje (u svibnju) orežite vrhove izboja koji nose ocvale cvjetove, i to iznad lista ili dobro formiranog i vidljivoga pupa.

Po mogućnosti, odrežite iznad pupa usmjerenoga prema vanjskoj strani. Tako će izboj koji će odatle izrasti potjerati prema vanjskoj strani i popuniti habitus božura.

Nemojte božur saditi preduboko, zadovoljite se time da prekrijete tlo mjesto cijepjenja za nekoliko centimetara.

Lišće: listopadno
Visina: 1 do 1,5 m
Oblik: grmovit
Cvjetanje: od travnja do svibnja

U kojem trenutku orezivati?

- U svibnju, nakon cvatnje.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli cvjetanje.

Božur je katkada nepredvidiv. Ako ustanovite da vaš božur ne raste dobro na mjestu gdje ste ga posadili, preselite ga na bolje mjesto. Nakon toga nemojte ga više seliti.

Kako pomladiti drvenasti božur

Vaš božur ogoljuje i manje cvate.

Jača rezidba ponovno će mu dati snagu.

- Nakon cvjetanja (u svibnju) odrežite sve grane na 30 do 40 cm od tla uvijek iznad dobro vidljivoga pupa ili iznad koljenca (nodija). Tada ste sigurni da će novi izboj, koji će izrasti iz toga pupa, zamijeniti granu koju ste odrezali.

Ne orezujte drvenasti božur kod sadnje. Pustite da grm dobije svoj prirodni oblik. Cvjetat će tek treće godine.

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE DRVENASTI BOŽUR POD KORU

Zašto cijepiti?

Cijepeći drvenasti božur, dobit ćete mnogo brže vrstu koju želite i koja vam se sviđa u susjednom vrtu.

Kada cijepiti?

U rujnu.

Što se cijepi?

Mladi izboj koji ima dva pupa (plemka).

Na što se cijepi?

Na komad korijena običnoga božura, *Paeonia herbacea* (podloga).

PLEMKA

U rujnu uzmite s odabrane vrste zdravi izboj. Odrežite s njega jedan dio koji ima najmanje dva pupa.

1

Odrežite plemku koso, poput klina, počevši točno ispod donjega pupa.

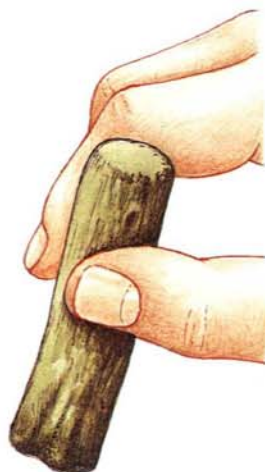

2

PODLOGA

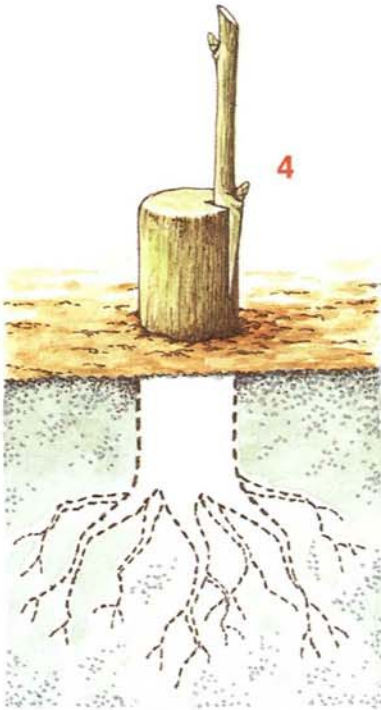
Krajem rujna uzmite jedan komad korijena s božura podloge. Posadite ga okomito u običnu vrtanu zemlju, i to ispod toploga zaklona da bi ponovno stvorio korjenčice, te ostavite da nekoliko centimetara viri iznad zemlje.

Kada počne tjerati, očistite vrh korijena vlažnom krpom kako biste odstranili sve mrlje od zemlje. Napravite na vanjskome dijelu korijena jedan usjek u obliku klina, sličnog oblika kao i plemke.

3

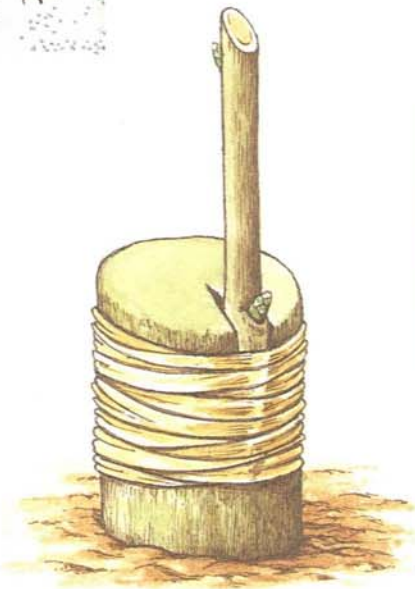

Ova metoda cijepjenja koristi se kada je promjer plemke mnogo manji od podloge. Ta tehnika zahtijeva spretnost jer je vrlo važno da se kosa površina plemke točno uklopi u usjek koji je napravljen na podlozi.

Stavite plemku u usjek napravljen na korijenu tako da kore plemke i podloge budu u bliskom kontaktu. Plemka se mora sama držati.

Povežite sve zajedno rafijom, lagano stežući. Premažite ga zatim voskom za cijepljenje, pazeći pritom da ne prekrijete donji pup.

Cijepljenje je uspješno izvedeno kada plemka počne tjerati. Nije potrebno skinuti rafiju jer ne postoji opasnost od zagušenja. Podloga, naime, neće više rasti.

Breskva

Prunus persica

Breskva voli duboko, lagano i dobro ocijeđeno tlo. Prostorni su oblici najučestaliji, a oni zahtijevaju samo blagu rezidbu. Lakše je dobiti plodove breskve na plošno oblikovanim stablima koja su dobro osvjetljena.

Lišće: listopadno

Visina: 3 do 6 m

Oblik: veliko stablo, polustablo, nisko stablo, palmeta

Cvjetanje: od kraja veljače do travnja

Plodovi: od srpnja do kolovoza

U kojem trenutku orezivati?

- U studenome (prostorni oblik).
- U veljači ili ožujku (palmeta).
- Kada su mlade breskve vidljive (palmeta).
- Nakon berbe (palmeta).

Zašto orezivati?

- Da biste zadržali ravnotežu oblika stabla.
- Da biste ojačali skeletne grane.

Kada i kako orezivati breskvu s krošnjom prostornog oblika

Breskva nosi plodove na mladim granama, starim jednu godinu, koje nisu baš snažne. Potrebno je povremeno orezivati prostornu krošnju breskve da bi se potaknulo stvaranje tih mladih grana i približiti ih središtu stabla skraćujući grane koje ih nose.

Kupite sadnicu koja je već oblikovana. To je mnogo lakše za početak.

Izbor breskve

Možete kupiti takozvanu breskvu s prostornom krošnjom. Ona nema potrebu za potpornjem da bi se razvila. Može se raditi o:

- **stablu:** njegovo deblo doseže 1,60 do 1,80 m kada je odraslo;
- **polustablu:** njegovo deblo ima između 1 i 1,20 m kada je odraslo ; grane se pružaju prema vrhu i dobro su razvijene u svim smjerovima;
- **niskom stablu;** njegovo kratko deblo ima između 0,40 i 0,60 m; grane se pružaju prema vrhu.

U hladnijim je krajevima bolje uzgajati breskvu u zaklonu zida i plošno je vezati u obliku:

- **palmete u obliku slova U:** ona se sastoji od dviju skeletnih grana iste visine koje su smještene bočno jedna uz drugu i razmaknute za 50 cm;
- **nepravilne palmete:** grane se nalaze na kratkom deblu od otprilike 30 cm i sve se razvijaju na istoj površini, nagnute u obliku lepeze u odnosu na okomicu.

Na žalost, ova se dva posljednja oblika ne prodaju. Trebate, dakle, kupiti mladu, jednogodišnju breskvu da biste oblikovali palmete.

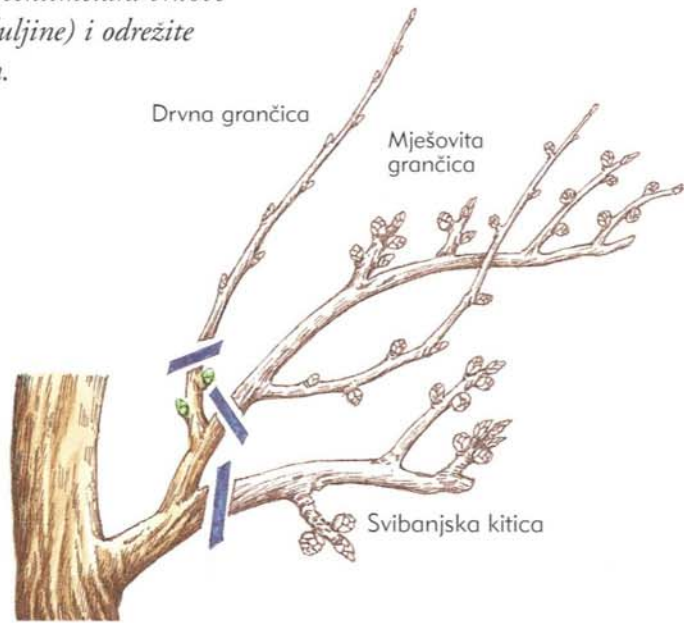
Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite za nekoliko centimetara vrhove grana (ostavljajući im najmanje 25 do 30 cm duljine) i odrežite vrhove korijenja ako je stablo s golim korijenjem.

Svake tri godine

U studenome odstranite drvne grančice koje su prekobrojne, loše smještene i suhe, režući ih od početka grananja. Odstranite grane koje nose plodove predaleko od glavnih grana (većega promjera).

Zadržite samo drvenu granu koja je najbliže bazi i odrežite je iznad drugoga dobro formiranog pupa koji je dobro vidljiv. Ta će dva pupa dati, već od proljeća, dvije mješovite grančice koje će osigurati proizvodnju plodova.

Kada i kako orezivati breskvu u obliku palmete

Kao i svi drugi plošno formirani oblici, breskva u obliku palmete zahtijeva redovitu rezidbu da bi dala obilne plodove. Zapravo, jedna grana koja je bila rodila plodovima, više to neće učiniti. Stoga je trajno potrebno poticati stvaranje novih rodnih grana odgovarajućom rezidbom.

Djelovat ćete u dva godišnja razdoblja.

- U veljači, tek prije buđenja vegetacije: tada je lakše razlikovati drvene pupove koji su siljati i maleni, od cvjetnih pupova koji su nabubreni i okrugli (vidi stranice 40 – 43).
- Ljeti, kada plodovi narastu, i nakon berbe (vidi stranicu 43).

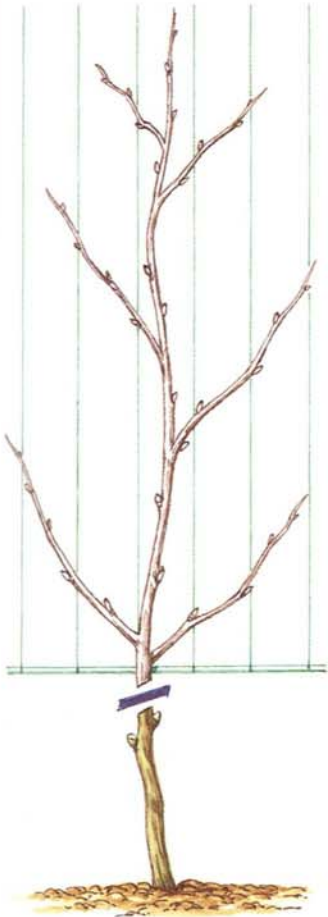
Moguće je orezivati i nakon opadanja lišća, ali izvan razdoblja mrazeva. Međutim, tada je teško razlikovati drvene pupove (oka) od cvjetnih pupova. U veljači ili ožujku cvjetni pupovi rastu pa ih je mnogo lakše razlikovati kada su u fazi »ružičastih pupova«. To je dobar trenutak za rezidbu a da se ne prevarite.

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite jednogodišnji izboj na otprilike 30 cm od tla, iznad dvaju lateralnih pupova (oka), odakle će izrasti dvije paralelne grane uz potporanj. Odrežite također za nekoliko centimetara vrhove korijenja ako je ono golo.

A sljedeće ćete ljetu plošno vezati u obliku slova U dvije grane koje će se pojaviti ili ćete ih nagnuti za 45° da biste dobili nepravilnu palmetu.

Kako prepoznati organe breskve

Breskva ima grane koje ne rađaju plodovima – nerodne grane, i grane koje rađaju – rodne grane. Rezidbom nastojimo postići ravnotežu između tih dvaju tipova organa, što je jamstvo dugovječnosti stabla. Evo kako ćemo ih prepoznati.

NERODNI ORGANI

Drvena grančica

Ona nosi samo šiljate i male drvene pupove, drvena oka,

odakle će se sljedeće ljetu razviti druge mlade grančice. Kada je ona srednje snažna, moguće ju je prikladnom rezidbom pretvoriti u rodnu grančicu. Ako je vrlo snažna i ako nosi već od prve godine mlade grančice, to je vodopija. Potrebno ju je ukloniti.

RODNI ORGANI

Mješovita grana (duga rodna šiba)

Ona nosi drvene pupove koji su izduljeni i šiljati te koji će osigurati njenu zamjenu, i cvjetne pupove koji su okrugli i zaobljeni te koji će dati plodove. Ovi različiti tipovi pupova mogu biti izolirani ili grupirani po dva ili tri; tada govorimo o dvostrukim ili trostrukim pupovima. Jedan te isti nodij za pup (koljence) može povremeno nositi drvene i cvjetne pupove.

Cvjetna grana (kratka rodna šiba)

Dužine je između 15 i 30 cm. Nosi velike zaobljene pupove, cvjetne pupove, i završava jednim vršnim drvnim pupom.

Svibanjska kitica

Ona je pomalo poput vrlo kratke cvjetne grane, duljine od 2 do 5 cm, ne više, i nosi pet do šest cvjetnih pupova i jedan drveni pup (oko) na vrhu.

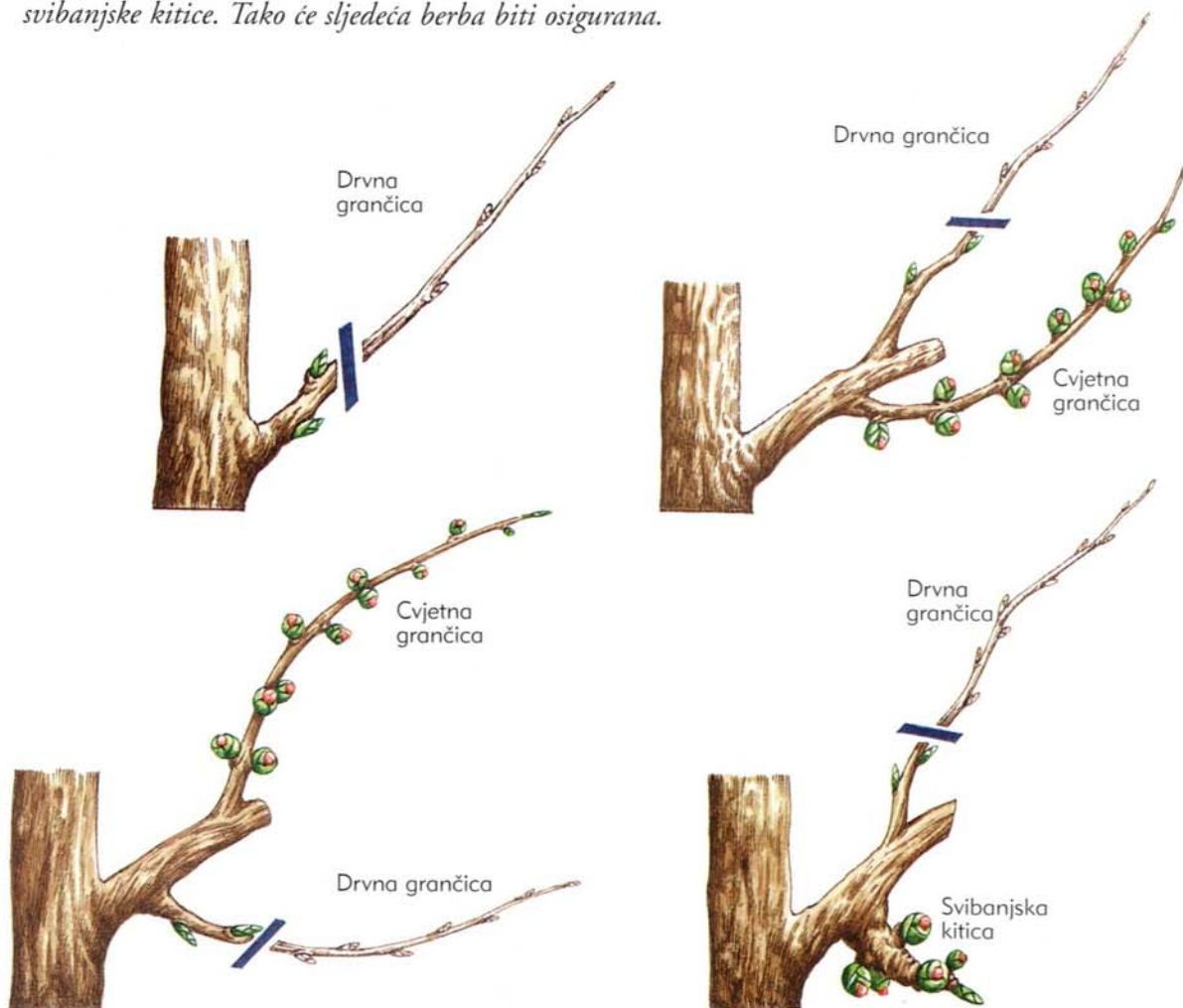
REZIDBA ZA ROD

U veljači

Djelujte korak po korak. Prvo potražite grane koje nose nerodne grančice, zatim one koje nose mješovite grančice, onda cvjetne grančice i, na kraju, završite sa svibanjskim kiticama koje uglavnom nećete orezivati. Pristupite rezidbi prema sljedećim slučajevima, poštujući dane upute.

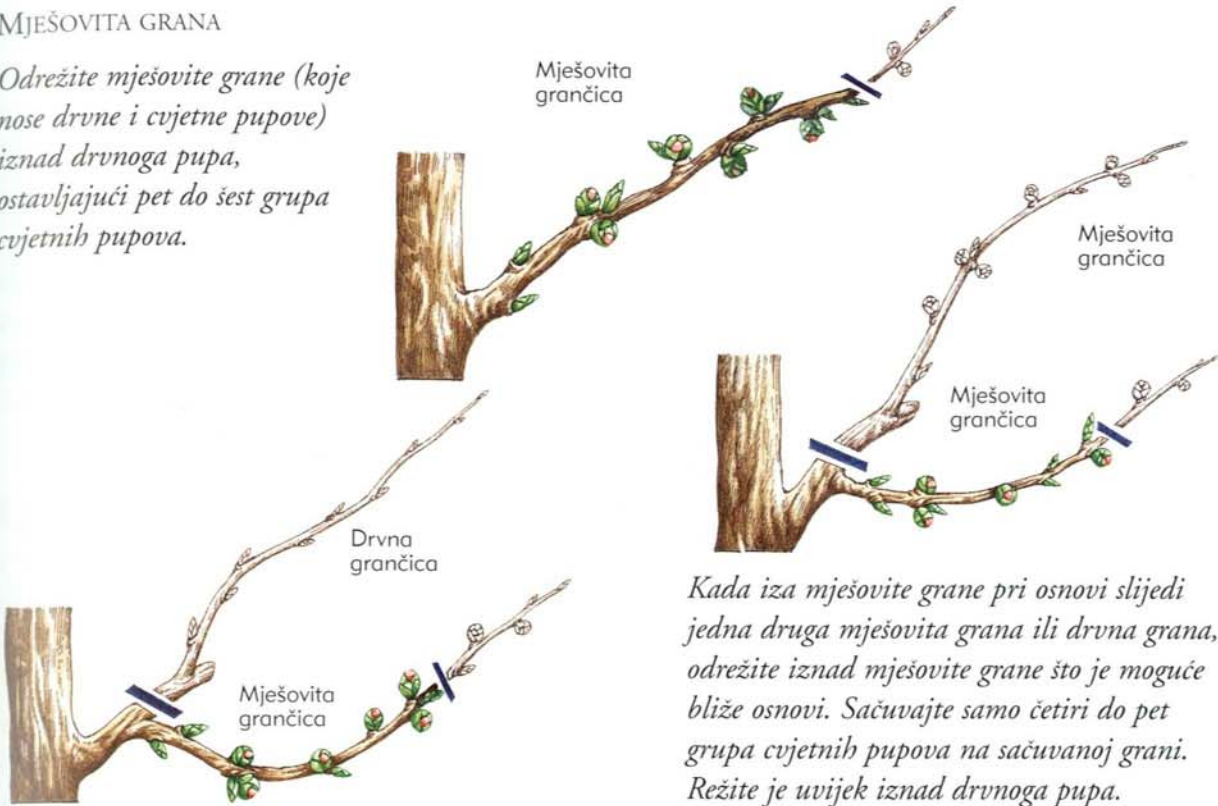
DRVNA GRANČICA

Odrežite drvne grančice (koje su nerodni organi) iznad drugoga pupa (oka), počevši od osnove. Dvije grančice koje će se razviti na tome mjestu biti će manje snažne i dat će dvije rodne grančice koje će imati cvjetne pupove i eventualno svibanjske kitice. Tako će sljedeća berba biti osigurana.

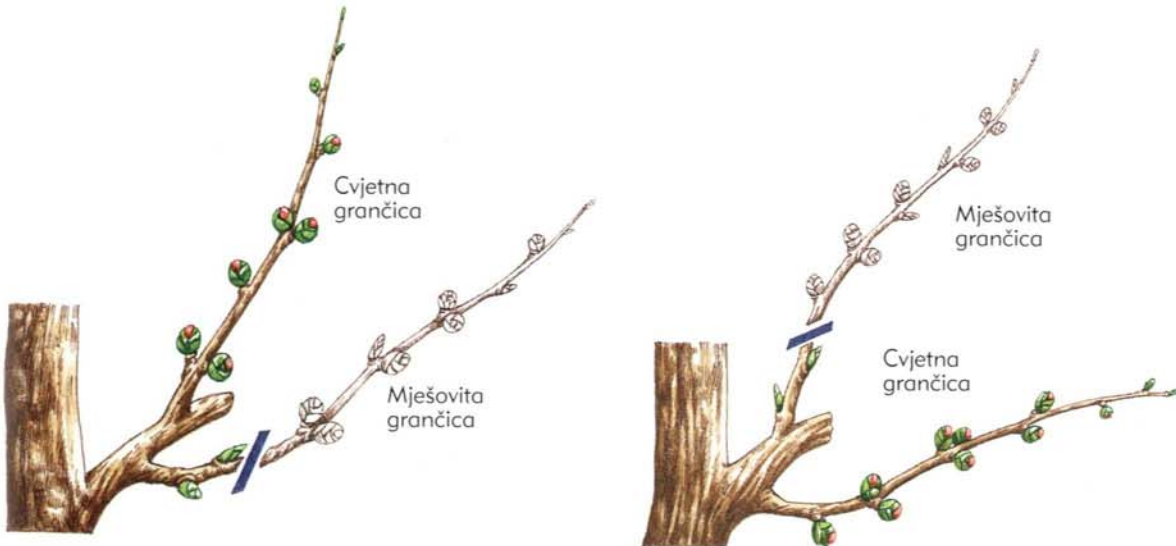

MJEŠOVITA GRANA

Odrežite mješovite grane (koje nose drvene i cvjetne pupove) iznad drvnoga pupa, ostavljajući pet do šest grupa cvjetnih pupova.

Kada iza mješovite grane pri osnovi slijedi jedna druga mješovita grana ili drvena grana, odrežite iznad mješovite grane što je moguće bliže osnovi. Sačuvajte samo četiri do pet grupa cvjetnih pupova na sačuvanoj grani. Režite je uvijek iznad drvnoga pupa.

Kad iza mješovite grane slijedi cvjetna grana, odrežite mješovitu granu iznad drugoga dobro formiranog pupa (dakle, dobro vidljivog), i to počevši od osnove. Ako je upravo obrnuto, tj. cvjetna se grana nalazi pri osnovi, a mješovita grana je iznad – odrežite mješovitu granu na isti način, tj. iznad drugoga, dobro formiranog pupa.

MJEŠOVITA GRANA (NASTAVAK)

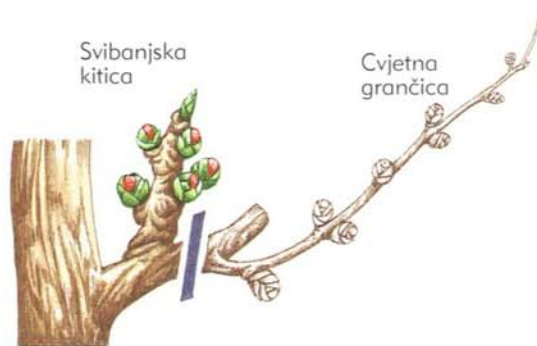
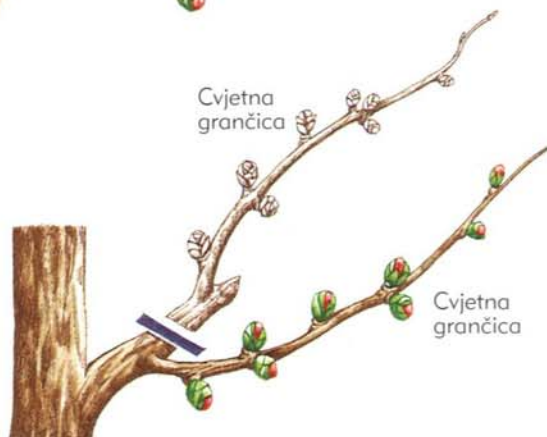
Kada se pri osnovi nalazi svibanjska kitica, odrežite mješovitu granu iznad drugoga, dobro formiranog pupa (dakle, dobro vidljivog), počevši od osnove.

Kada je obrnuto, tj. kada se mješovita grana nalazi pri osnovi, odstranite svibanjsku kiticu i odrežite mješovitu granu iznad treće ili četvrte grupe cvjetova, i to počevši od osnove.

CVJETNA GRANA

Ako postoje dvije susjedne cvjetne grane, odrežite onu dalju od osnove i ostavite onu bližu osnovi.

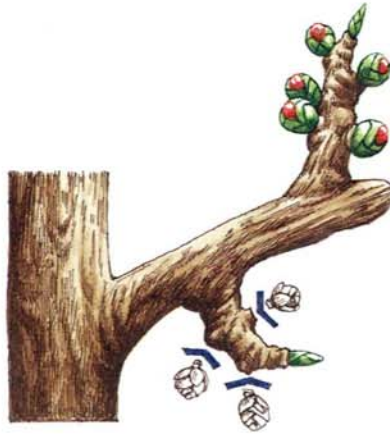

Grana nosi jednu svibanjsku kiticu i jednu cvjetnu granu.

Ako je ova druga bliže osnovi, ostavite je nedirnutu i odstranite sve cvjetne pupove sa svibanjske kitice te zadržite samo drveni pup (oko) na vrhu. Ako je slučaj obrnut, tj. svibanjska je kitica bliže osnovi, a cvjetna grana dalje – odrežite točno iznad svibanjske kitice.

SVIBANJSKA KITICA

Grana nosi dvije svibanjske kitice. Zadržite ih obje. Odstranite sve cvjetne pupove sa svibanjske kitice koja je smještena bliže osnovi, a sačuvajte samo drveni pup na vrhu, koji će osigurati zamjenu te grane iduće godine. Ona dalja svibanjska kitica nositi će plodove.

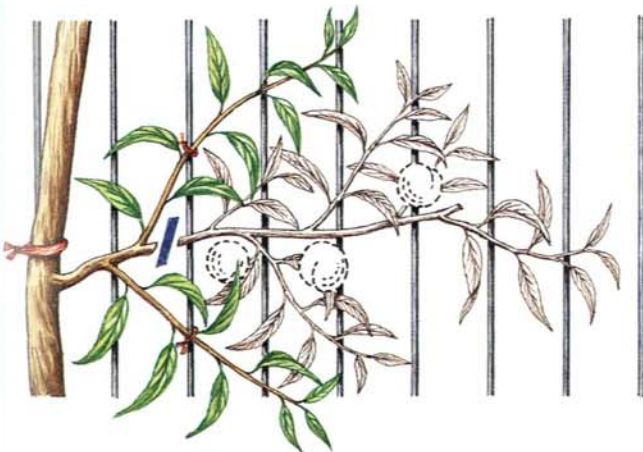
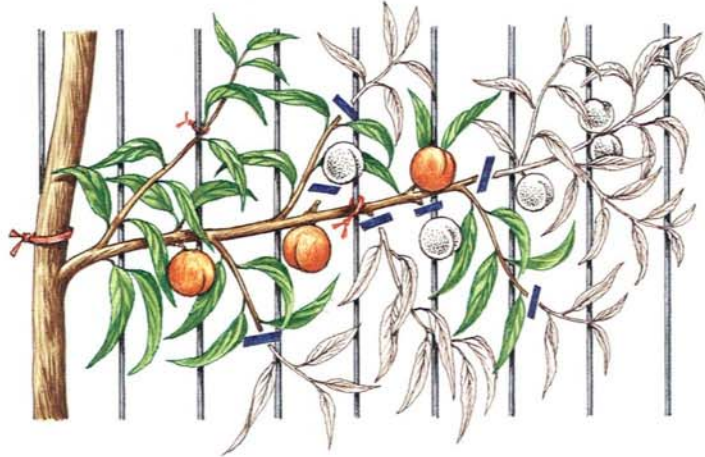
Svake godine odrežite za 25 do 30 cm glavne grane (skeletne), koje daju oblik palmete, i grane koje se iz njih pružaju dalje. Plošno vežite ove druge u produžetku glavne grane.

Ljeti

Ova je ljetna rezidba obvezatna da bismo dobili lijepe breskve. Pratite rast plodova da biste djelovali u pravom trenutku: rezidba može početi krajem travnja i početkom svibnja, kada su breskve već dobro formirane, i kod berbe.

Sačuvajte i vežite dvije grane pri osnovi jer će one zamijeniti grane koje su rodile ove godine.

Kada su mlade breskve već vidljive, odrežite grančice koje su izrasle na istome mjestu kao i plodovi, iznad trećega ili četvrtoga lista. Odstranite jedan plod po grupi. Zatim odstranite sve ostale mlade grančice na grani.

Nakon berbe odrežite granu koja je bila rodila plodovima točno iznad druge grančice od osnove kako bi dvije grančice koje će je zamijeniti bile snažnije.

Ako sve mlade breskve padnu s grane prije nego što sazru, možete je orezati odmah nakon padanja nezrelih plodova.

Ceanotus

Ceanothus x delilianus

Ceanotus voli laganu i bogatu zemlju koja nije vapnenasta. Odaberite mjesto koje je toplo i zaklonjeno. Njegova rezidba nije teška: treba prikratiti grane na jednu trećinu početkom svakoga proljeća. Čak podnosi i rezidbu u ravnini s tlom da bi se izbjegle neželjene posljedice mraza.

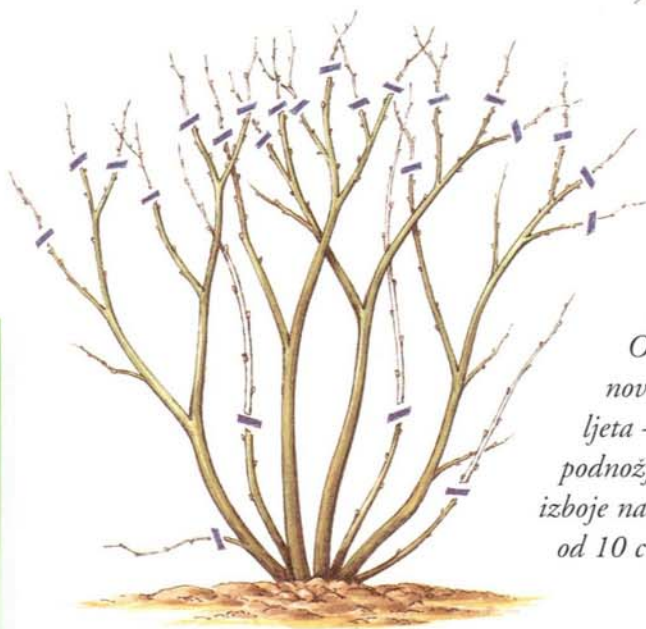

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite izdanke za dvije trećine. Ako je grm gologa korijena, odrežite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Jedna godina bez rezidbe neće naštetiti vašem ceanotusu, ali nemojte ga duže zanemarivati jer će se to odraziti na njegovu cvatnju.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku odstranite preslabe grane ili one koje su loše smještene. Odrežite za dvije trećine nove izdanke od prošlog ljeta – one koji rastu iz podnožja. Prikratite stare izboje na granama na duljinu od 10 cm.

Lišće: listopadno

Visina: 1 do 1,50 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od srpnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.

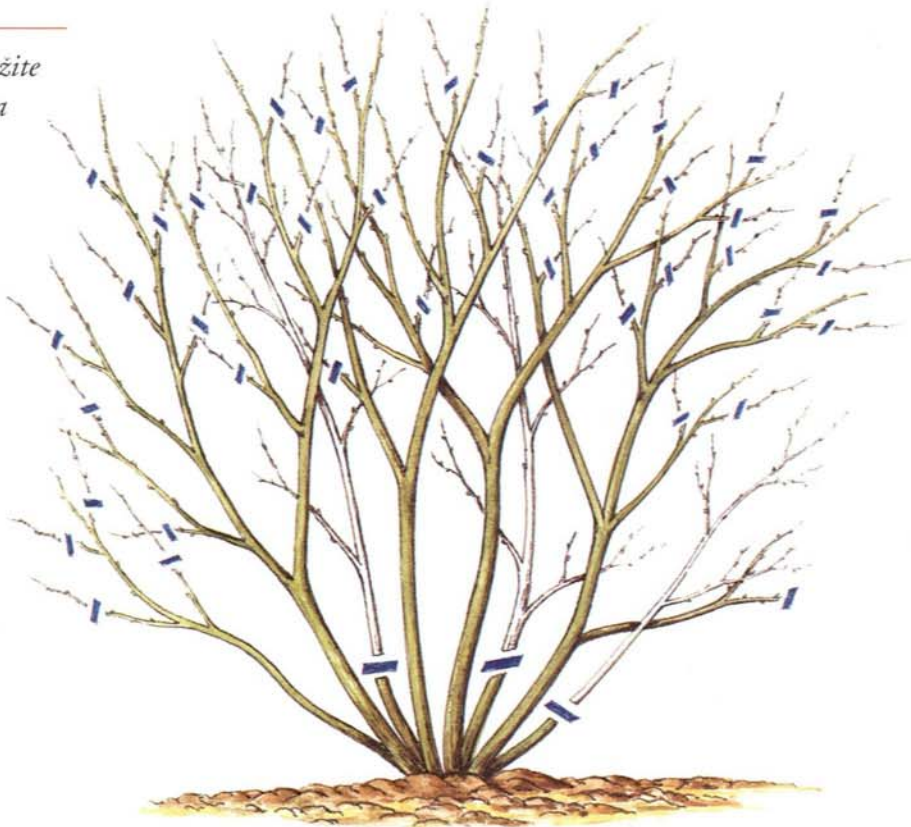
Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli grananje.

Svake godine

U veljači ili ožujku odrežite trećinu glavnih izdanaka na visini 10 cm od zemlje. Odrežite također na duljinu od 10 cm sve izboje koji su se pojavili na sačuvanim granama.

Uvijek orezujte iznad pupa koji je smješten s vanjske strane grma, tako će novi izboj upotpuniti habitus vašega ceanotusa.

Ako je promjer orezanih grana veći (više od 3 cm), nemojte zaboraviti rezove namazati pastom za premazivanje rana.

Cvjetni ribiz

ili krvavo crveni ribiz

Ribes sanguineum

Cvjetni ribiz traži dobru i ocijeđenu vrtnu zemlju, kao i sunce ili laganu sjenu (ovdje će malo manje cvjetati). Blaga je rezidba potrebna da biste dobili dobro cvjetanje. Cvjetni ribiz može se oblikovati u nisku i slobodnu živicu koja je vrlo dekorativna.

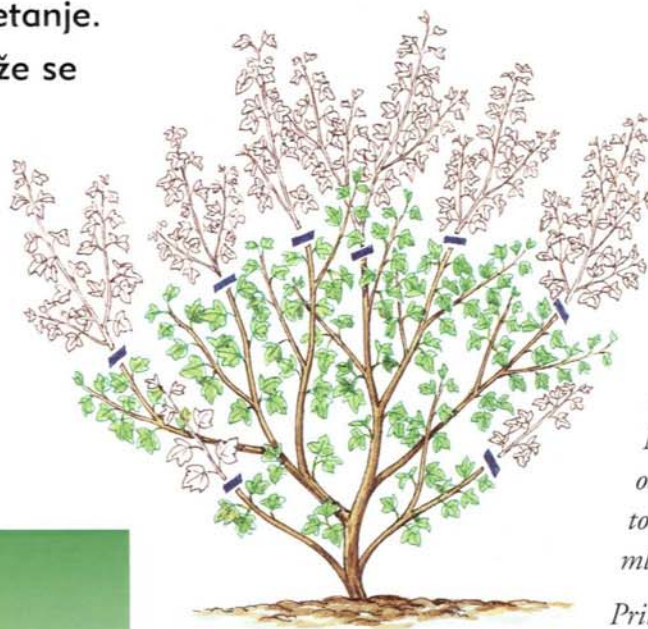

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka skratite grane do pola. Cvjetanje te godine žrtvovali ste tako u korist oblikovanja grma.

Ako je gologa korijena, odrežite ih na rubovima za nekoliko centimetara.

Godinu dana poslije

Nakon cvatnje (u travnju) odrežite grane koje su ocvale, i to nekoliko centimetara iznad mladica.

Prikratite do pola grane iz podnožja koje nisu cvjetale.

Lišće: listopadno

Visina: 2 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od ožujka do travnja

U kojem trenutku orezivati?

- U travnju, nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli cvjetanje.

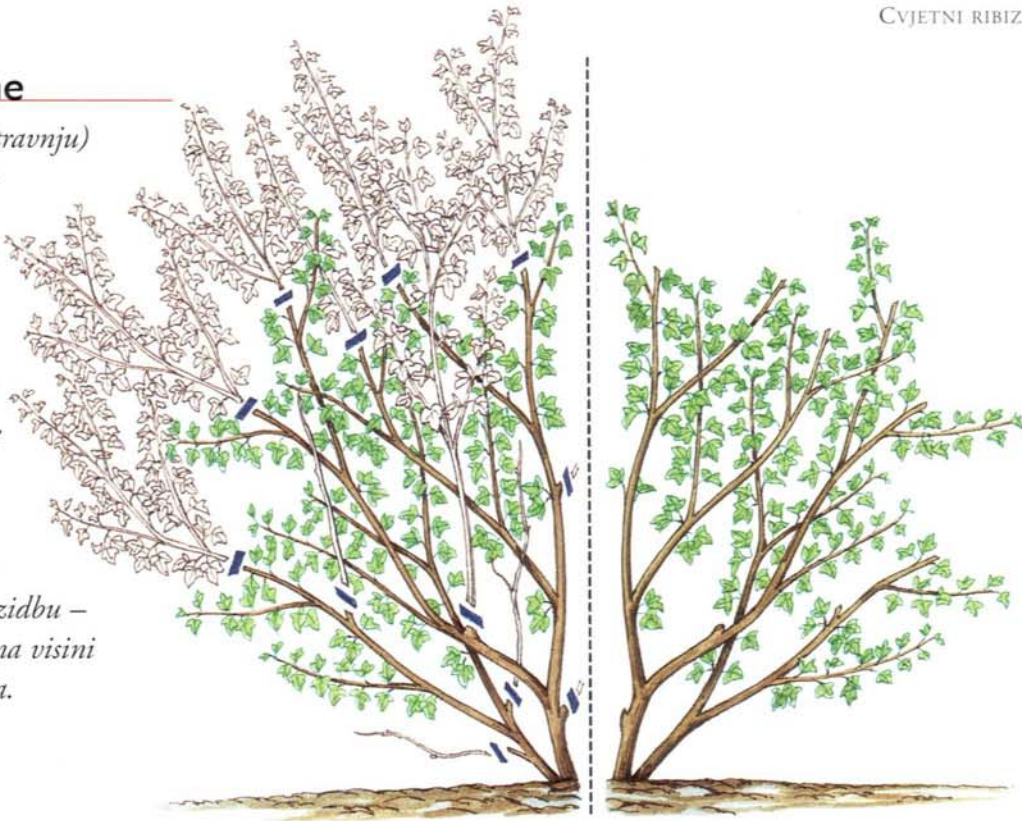
Uvijek režite iznad pupa ili mlade grane, koji se nalaze s vanjske strane grma. Tako će grana koja će se odavde razviti popuniti habitus grma i neće ugušiti njeno središte (kada je središte grma slabo osvijetljeno, onda ono ogoljuje).

Svake godine

Nakon cvatnje (u travnju) odrežite grane koje su ocvale, i to nekoliko centimetara iznad novih mladica.

Odstranite suhe, preslabe ili prestare grane koje više ne cvatu.

Povremeno možete primijeniti jaču rezidbu – odrežite sve grane na visini 30 do 40 cm od tla.

Prije

Poslije

Takozvana rezidba za cvat

Rezidbom za cvat nazivamo onu vrstu rezidbe koja potiče stvaranje novih cvjetova. Ona se sastoji od poticanja pojavljivanja mladih grana koje uvijek najviše cvatu.

Dojcija ili vrtna mirta

Deutzia

Dojcija se prilagođava svim dobro ocijeđenim tlima. Voli sunce i polusjenu. Cvate na mladim izbojima, a rezidba je potrebna da biste potaknuli obilnu cvatnju i gust oblik.

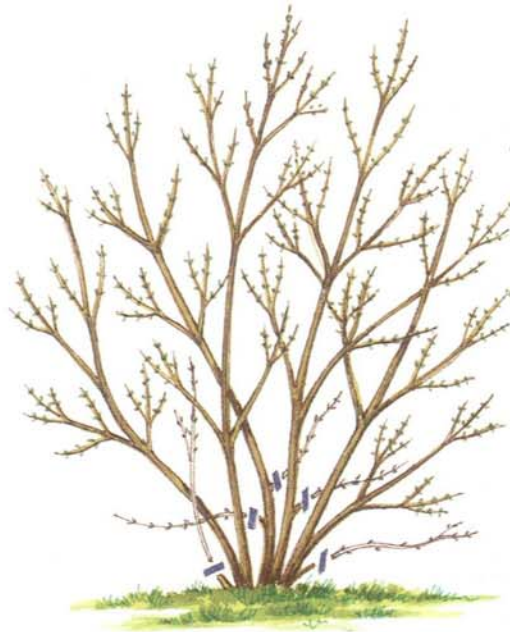
Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite preslabe izdanke i prikratite za jednu trećinu sve ostale, uvijek iznad dva suprotna pupa.

Lagano orežite vrhove korijenja ako ste kupili grm s golim korijenom.

Od druge godine cvjetanje će biti obilno u svibnju ili lipnju zahvaljujući rezidbi.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku odstranite samo preslabe ili prekobrojne izboje (koji se međusobno križaju).

Ostale ne dirajte jer će one dati cvjetove u proljeće.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od svibnja ili lipnja

U kojem trenutku orezivati?

- U lipnju, nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

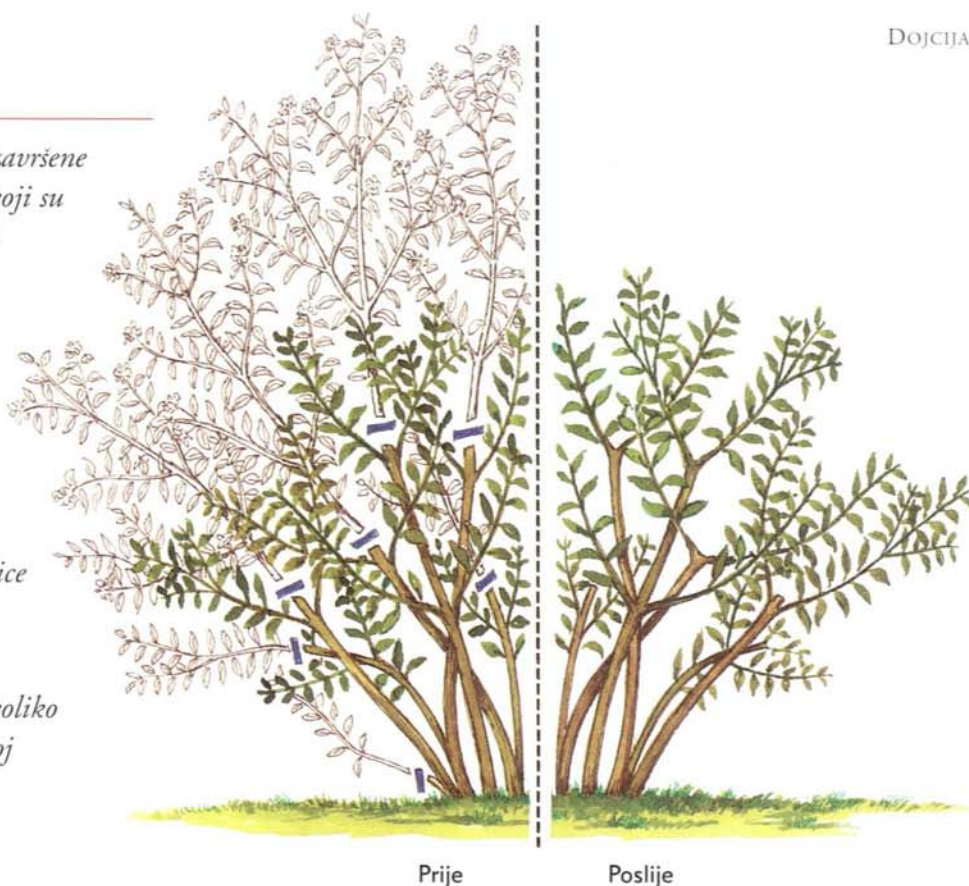
- Da biste potaknuli obilno cvjetanje.
- Da biste sačuvali gust habitus.

Svake godine

Krajem lipnja, nakon završene cvatnje, orežite izboje koji su ocvali, i to točno iznad mladih izboja – po mogućnosti iznad onih koji se razvijaju prema vanjskoj strani grma jer će oni upotpuniti habitus grma.

Odrežite preslabe mladice i one koje bi mogle pokvariti oblik grma.

Povremeno odrežite nekoliko starih grana pri njihovoj osnovi.

Prije

Poslije

Dunjarica

Cotoneaster lactea

Dunjarica se sadi na običnom tlu i traži mnogo sunca. Osim za živicu, nije ju potrebno orezivati svake godine.

Puzava se dunjarica (*Cotoneaster horizontalis*) malo orezuje. Pustite je da poprimi prirodan oblik. Orežite samo one grane koje narušavaju oblik.

Lišće: zimzeleno

Visina: 4 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: u lipnju, poslije se javljaju bobice

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku ili travnju.
- U veljači (živica).
- U lipnju (živica).

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« grm odnosno odstranili s njega suhe grane.
- Da biste održali njegov oblik (živica).

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odstranite preslabe izdanke u podnožju. Ostale prikratite otprilike do polovice.

Godinu dana poslije

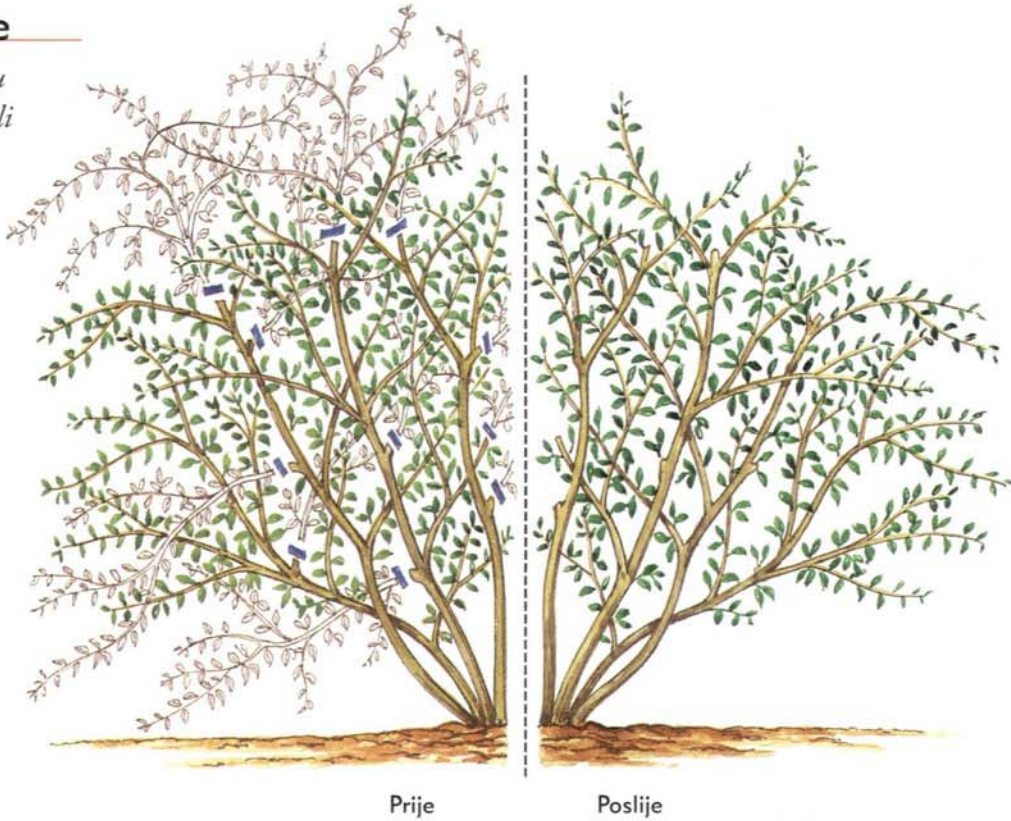
U veljači ili ožujku napola prikratite izboje koje su izrasli iz orezanih izdanaka kod sadnje, a i novonastale izdanke u podnožju.

Odstranite preslabe ili loše smještene grane (usmjerene prema središtu grma).

Svake godine

U ožujku ili travnju odstranite preslabe ili loše smještene grane (usmjerene prema središtu grma).

Takvu vrstu rezidbe nije potrebno obavljati svake godine, no ona nam ipak pomaže da održimo skladan rast grma.

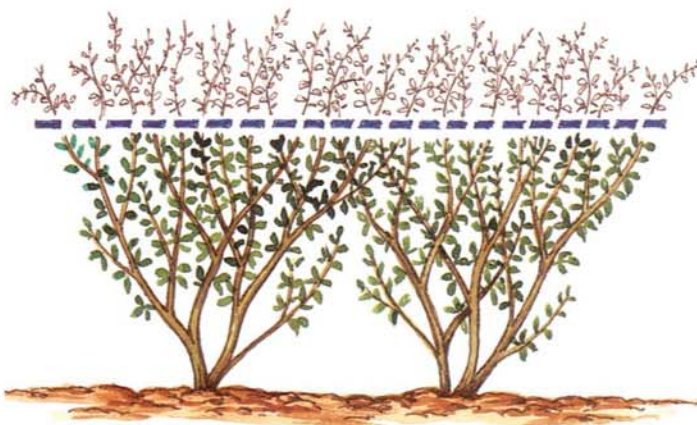
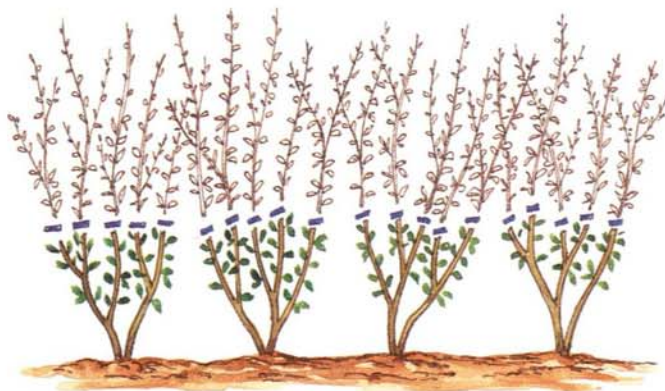

Kako orezivati živicu od dunjarice

KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka odrežite izdanke na visini 25 do 30 cm od tla da biste potaknuli stvaranje novih u podnožju.

SLJEDEĆE GODINE

U lipnju ponovno odrežite izboje na visinu 50 do 60 cm od tla.

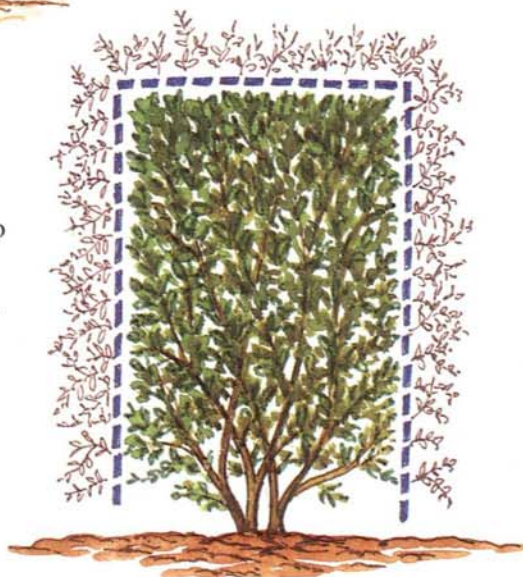
Isto tako, rezidbom smanjite širinu živice, tj. sa strane, pa će živica biti gušća prije zime.

SVAKE GODINE

U veljači, a poslije i u lipnju, orezujte malo više svake godine (ostavljajući dodatnih 5 do 10 cm svake godine prema snazi grma), sve dok živica ne dosegne svoju konačnu visinu.

Jednom kad je ona dosegnuta, treba samo orezati izboje koji izviruju na vrhu i sa strane.

Orezujte škarama za živicu ili električnim škarama. Njeni mali listovi to dobro podnose usprkos drastičnosti takve rezidbe.

Eskalonija

Escallonia macrantha

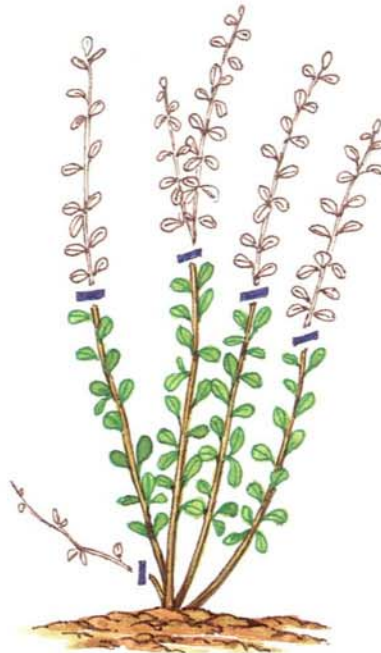

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite do pola glavne izdanke, režući uvijek iznad pupa koji je usmjeren prema vanjskoj strani grma. Tako će izboj koji će odavde narasti, razvijajući se, upotpuniti habitus grma i neće učiniti središte grma pregustim, tj. loše osvijetljenim.

Također odrežite slabe izdanke u podnožju.

Eskalonija se može lako smrznuti od mraza u hladnijim krajevima. Ona traži dobro i ocijeđeno vrtno tlo koje je lagano kiselo te izloženost suncu i zaklon od hladnih vjetrova. Nije ju potrebno orezivati svake godine, čekajte da postane preširoka.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku odrežite napola izboje koji se nalaze na izdancima orezanim kod sadnje, kao i one izboje koji su se pojavili u podnožju.

Odstranite preslabe mladice.

Lišće: zimzeleno

Visina: 2 do 4 m

Oblik: uspravan grm

Cvjetanje: od lipnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- Početkom ožujka.

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« grm, tj. odstranili loše smještene i suhe grane.

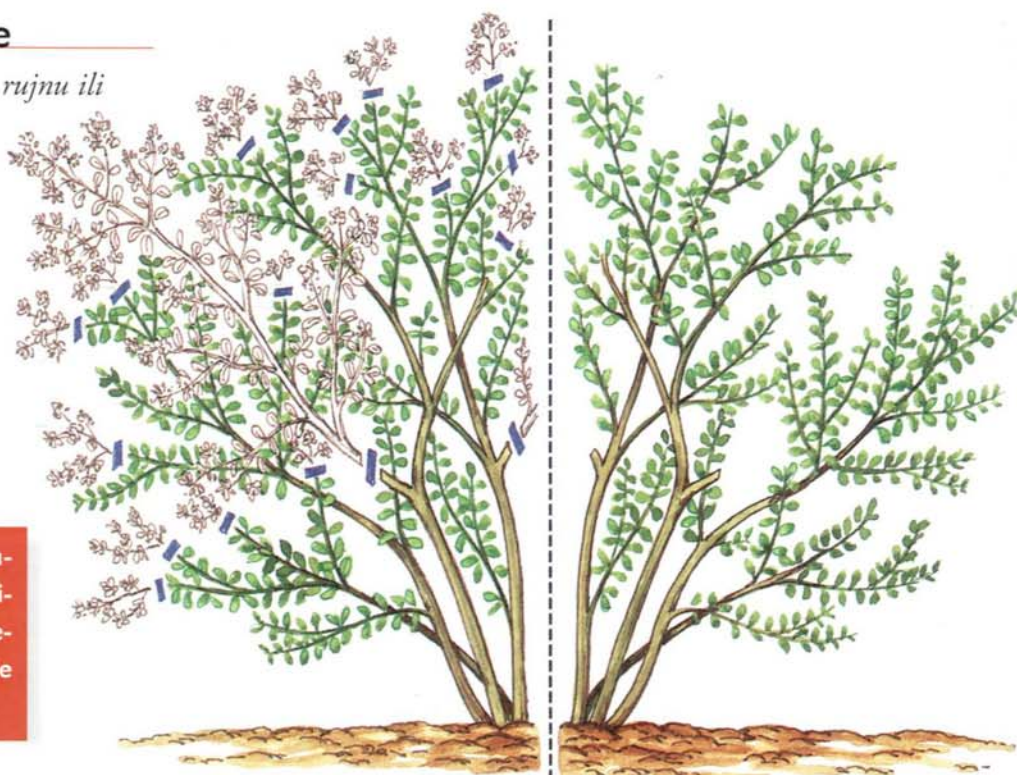

Svake godine

Nakon cvjetanja (u rujnu ili listopadu) odrežite ocvale cvjetove.

U ožujku orežite, ako je to potrebno, stare grane (uvijek iznad novih izboja).

Koristite dobro naoštrene škare da biste dobili uredne rezove. Zarastanje će tada biti bolje.

Prije

Poslije

Rezidba za oblik i rezidba za održavanje

Kada kupite mladi grm, on još nije dosegao svoj potpuni razvoj. Jednom kad ga smjestite u svoj vrt, potrebno ga je orezovati da biste mu dali odrasli oblik koji vam se sviđa. Ovdje dakle govorimo o rezidbi za oblik.

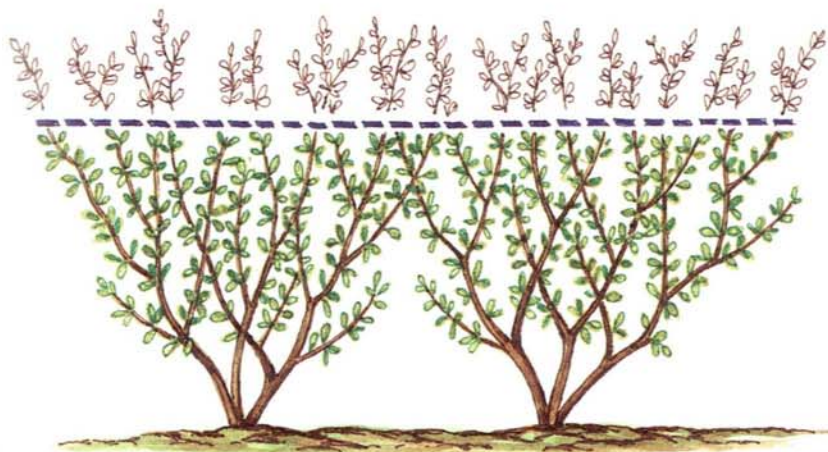
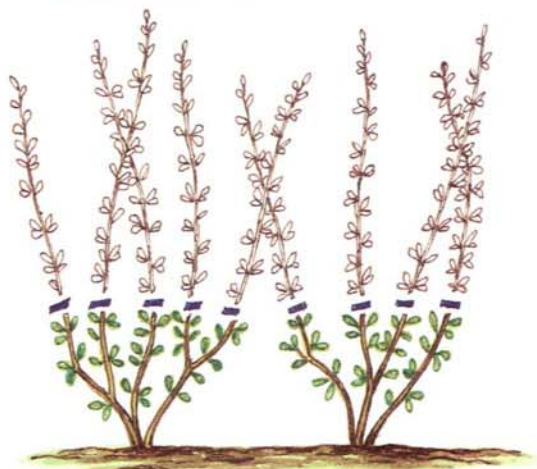
Jednom kada je grm narastao (nakon dvije do tri godine), treba nastaviti s rezidbom da biste, primjerice, potaknuli njegovo cvjetanje ili da biste održali dani oblik – to je rezidba za održavanje.

Kako orezivati živicu od eskalonije

KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka orežite grane na visini 25 do 30 cm od tla da biste potaknuli stvaranje mladih izboja u podnožju grma.

U lipnju ponovno orežite (za 20-25 cm) vrhove grana.

GODINU DANA POSLIJE

U veljači ili ožujku prikratite do pola najjače grane.

U lipnju odrežite vrhove novih mladih izboja.

SVAKE GODINE

U veljači ili ožujku orezujte na malo većoj visini (ostavljajući svake godine dodatnih 5 do 10 cm, ovisno o snazi grma), sve dok živica ne dosegne svoju konačnu visinu.

Jednom kada je ona dosegnuta, više nije potrebno orezivati u veljači ili ožujku da biste potaknuli rast grma. Orežite dakle dva puta godišnje (u svibnju-lipnju ili u rujnu) izboje koji strše van kako biste dobili strogu živicu, ili samo jednom godišnje (u rujnu) da biste dobili slobodnu živicu. U ovom drugom slučaju cvjetanje će biti obilnije.

Režite škarama za živicu ili električnim škarama. Mali listići eskalonije neće biti oštećeni zbog tako jake rezidbe.

Forsitija

Forsythia x intermedia

Forsitija nije zahtjevna glede vrste tla, ali voli dobru vrtnu zemlju. Raste na sunčanim položajima ili u sjeni. Obvezatno ju je orezivati svake godine da biste dobili duge grane pune cvijeća.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite za dvije trećine glavne izboje, uvijek iznad dvaju nasuprotnih pupova da biste potaknuli grananje. Također odrežite preslabe ili oštećene grane. Prvu ćete cvatnju žrtvovati u korist dobrog primitka korijenja.

Možete pričekati cvjetanje da biste obavili prvu rezidbu forsitijske. Tada ćete dakle odstraniti ocvale cvjetove (u travnju) i odrezati do polovice glavne izboje.

Godinu dana poslije

Nakon cvjetanja (u travnju) odstranite ocvale cvjetove, režući uvijek iznad mladog izboja. Odstranite preslabe grane ili one koje rastu prema središtu grma.

Lišće: listopadno

Visina: 2 m i više

Oblik: grmovit

Cvjetanje: ožujak-travanj

U kojem trenutku orezivati?

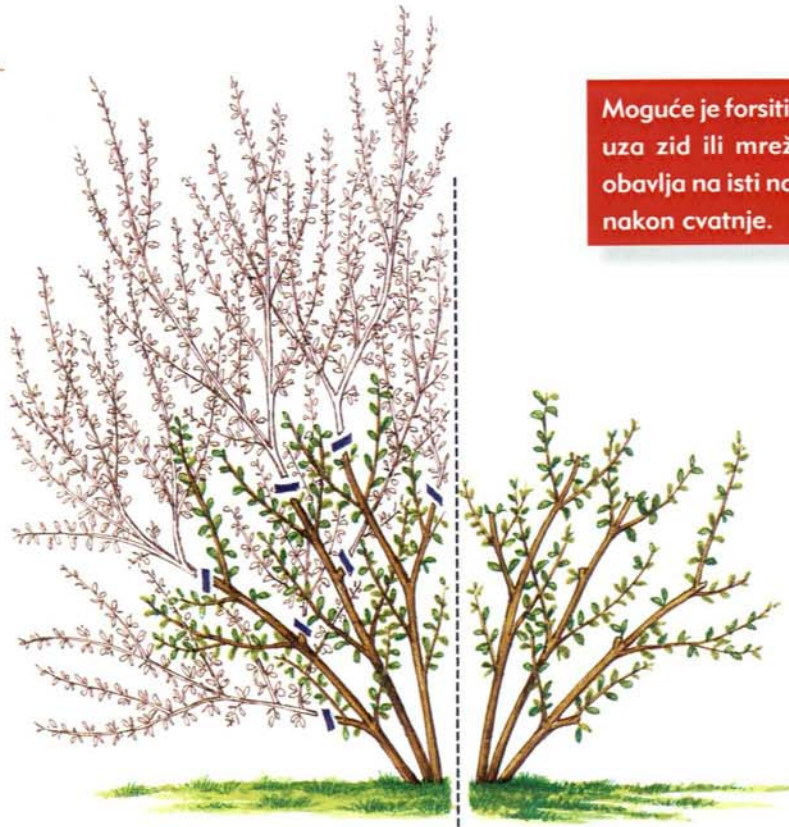
- U travnju nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

- Da biste održali obilno cvjetanje.

Svake godine

Nakon cvatnje (u travnju) odstranite u bazi najstarije izdanke, a novonastale odrežite za otprilike polovicu.

Prije

Poslije

Moguće je forsitiiju plošno vezati uz zid ili mrežu. Rezidba se obavlja na isti način – u travnju, nakon cvatnje.

Glicinija

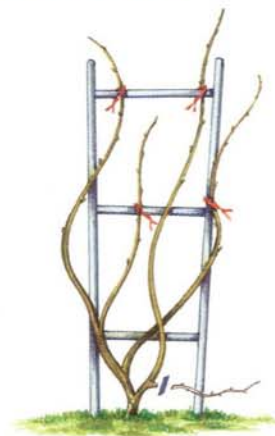
Wisteria sinensis

Glicinija voli pjeskovito i ne baš vapnenasto tlo. Odgovara joj sunce. Orezujte je svake godine početkom ožujka da biste dobili obilno cvjetanje.

Kada i kako orezivati

Ne orezujte je kod sadnje osim preslabih izboja koje treba ukloniti. Odmah plošno vezite grane na predviđeni potporanj.

Kada je glicinija dobro razvijena, godišnja rezidba nije nužna, jedino ako iz godine u godinu opada cvatnja.

Lišće: listopadno

Visina: 10 do 15 m

Oblik: puzavi

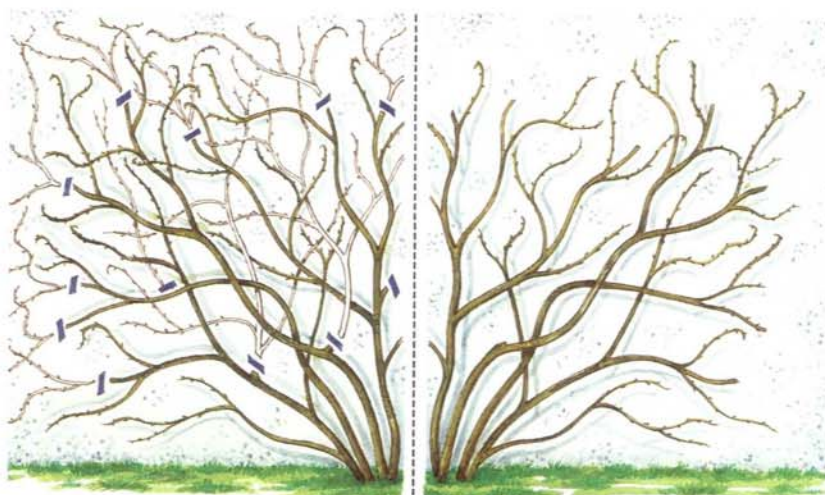
Cvjetanje: od svibnja i lipnja do kolovoza

U kojem trenutku orezivati?

- Početkom ožujka.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli cvjetanje.
- Da biste kontrolirali njezin razvoj.

Prije

Poslije

Svake godine

U ožujku (prije buđenja vegetacije) skratite do polovice prošlogodišnje izboje; ostavite im najmanje četiri do pet pupova.

Odrežite prekobrojne izboje ili one koji se loše razvijaju.

Oblikovanje glicinije u stablo

Glicinija je vrlo snažna povijuša koja stvara grane velikoga promjera. Nakon nekoliko godina one postaju dovoljno jake pa mogu biti bez potpornja. Tada govorimo o gliciniji u obliku stabla.

- Prvih godina međusobno pomiješajte izboje vaše glicinije i poduprite je čvrstim, ali privremenim potpornjem.
- Ostavite gliciniju da raste do željene visine, odstranjujući mlade izdanke koji se javljaju u podnožju.
- Kada je vaša glicinija dosegla željenu visinu, odrežite sve visoke izboje iznad trećega ili četvrtoga pupa, polazeći od osnove. Takva rezidba potrebna je svake godine.

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE GLICINIJU POD KORU

Zašto cijepiti?

Da biste dobili gliciniju koja cvjeta kao željena vrsta.

Kada cijepiti?

U ožujku ili travnju.

Što se cijepi?

Dio izboja koji ima jedan ili dva pupa (plemka).

Na što se cijepi?

Na gliciniju (*Wisteria sinensis*) staru dvije godine (podloga), koja ja zasađena u vašem vrtu već najmanje godinu dana.

1

Promjer podloge treba biti mnogo veći od plemke.

PLEMKA

Odrežite sa željene glicinije jedan izboj koji ima jedan ili dva pupa.

Režite od osnove izboja ukoso tako da se donji pup nađe u sredini. To učinite točno u trenutku cijepljenja.

2

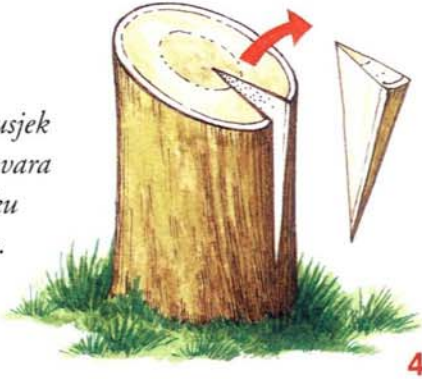

3

PODLOGA

Krajem ožujka ili početkom travnja odrežite podlogu na nekoliko centimetara od zemlje. Očistite je mokrom krpom da biste odstranili sve tragove zemlje.

Napravite nožićem usjek na podlozi koji odgovara dimenzijama i obliku pripremljene plemke.

Cijepljenje pod koru

Ova se metoda koristi kada je promjer plemke mnogo manji od promjera podloge. Ona zahtijeva spretnost jer je izuzetno važno da se kosa površina plemke točno uklopi u usjek koji je napravljen na podlozi.

SPAJANJE

Stavite plemku u usjek na podlozi tako da su pupovi okrenuti prema gore. Pripazite na to da kore budu u bliskom kontaktu: plemka treba stajati sama od sebe.

Zavežite rafijom sve zajedno, lagano stežući.

Namažite voskom za cijepljenje, pazeći da ne pokrijete donji pup.

Cijep se primio kada plemka potjera izboj. Nepotrebno je odrezati rafiju. Ne postoji rizik od zagušenja plemke, budući da se promjer podloge više neće povećavati.

Hibiskus

Hibiscus syriacus

Hibiskus voli sunce i dobro ocijeđeno tlo, čak i vapnenasto. Rezidba nije teška, ali treba biti redovita (svake godine) kako bi grm redovito cvjetao.

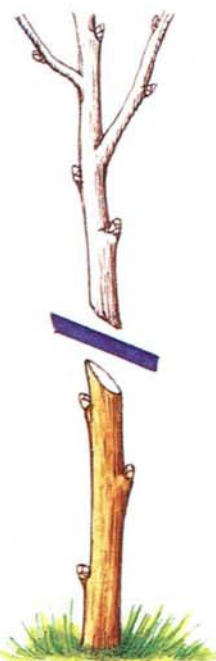

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka odrežite glavni izdanak hibiskusa na visinu od otprilike 20 cm od tla, iznad trećega pupa od osnove. Tijekom ljeta razviti će se tri izboja.

Ako se radi o biljci s golim korijenom, odrežite vrhove korijena za nekoliko centimetara.

Dezinficirajte vaše škare alkoholom kada prelazite od jednog grma do drugoga kako ne biste prenijeli uzročnike bolesti.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit ili u obliku stabla

Cvjetanje: od kolovoza do kraja rujna

Kada orezivati?

- Krajem veljače ili početkom ožujka.

Zašto orezivati?

- Da bi se potaknulo stvaranje mladih i gustih izboja.

Godinu dana poslije

Krajem veljače ili početkom ožujka orežite izboje koji rastu iz glavnog izboja iznad trećeg pupa od osnove da biste potaknuli grananje. Uvijek režite iznad pupa koji je smješten s vanjske strane grma.

Oblikovanje grma

Hibiskus je grm s habitusom u obliku vretena, koji se prirodno razvija u grm. To je oblik koji je najlakše održavati. Ako jedne godine izostavimo rezidbu, to neće biti štetno za cvjetanje.

Svake godine

U veljači ili početkom ožujka orežite sekundarne izboje iznad drugoga ili trećega pupa, krećući od početka grananja.

Odstranite suhe grane, ako ih ima, zatim bolesne grane ili one koje rastu prema središtu grma.

Režite uvijek iznad pupa koji je smješten s vanjske strane grma.

Kako oblikovati hibiskus kao stabalce

Ova vrsta rezidbe nije teška, ali zahtijeva strpljivost. Možete je obaviti već od sadnje nadalje, ali također i na hibiskus koji nije bio orezivan tijekom više godina: prikratite ga na visinu od 1, 20 do 1,30 m te odaberite najravniji i najjači izdanak.

Možete nadopuniti takvu rezidbu intervencijom u ljeto. Tijekom prve dvije godine, u doba vegetacije, tj. u svibnju i ponovo u srpnju, odrežite na duljinu od 10 cm izboje koji su smješteni na deblu. Ta vrsta rezidbe nije obvezatna.

GODINU DANA POSLIJE

Potkraj veljače ili početkom ožujka odrežite lateralne izboje iznad prvoga pupa.

Ako je deblu više od 1,20 do 1,30 m, odrežite ga na željenu visinu iznad trećega pupa na najvišem izboju. Ako je deblu slabo ili niže od 1,20 do 1,30 m, ostavite ga da se razvija još jednu godinu.

KOD SADNJE

Od studenoga do ožujka odrežite izboje koje rastu iz glavnog izdanka mladoga hibiskusa iznad drugoga ili trećega pupa.

Ne orezujte glavni izboj kako bi biljka mogla rasti u visinu.

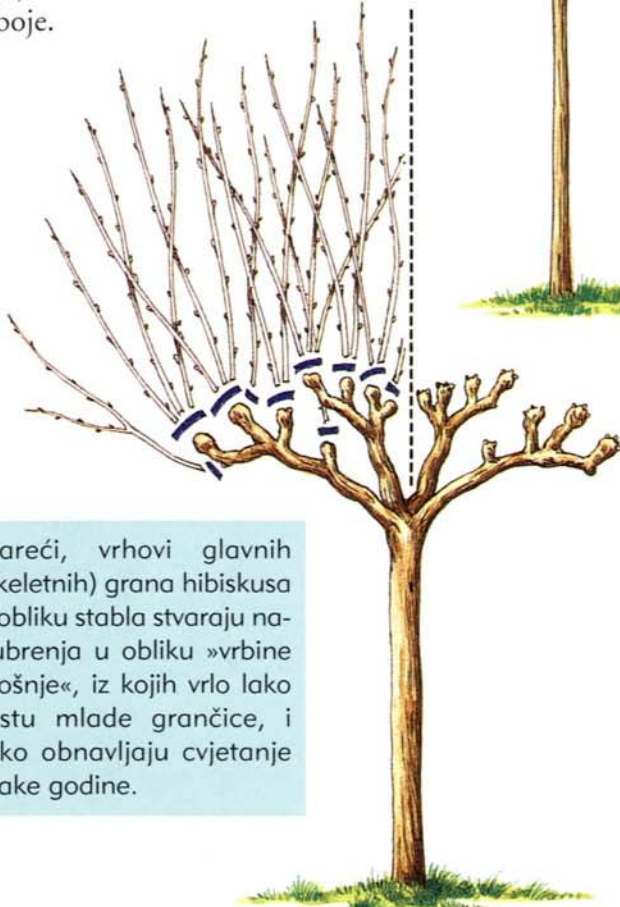
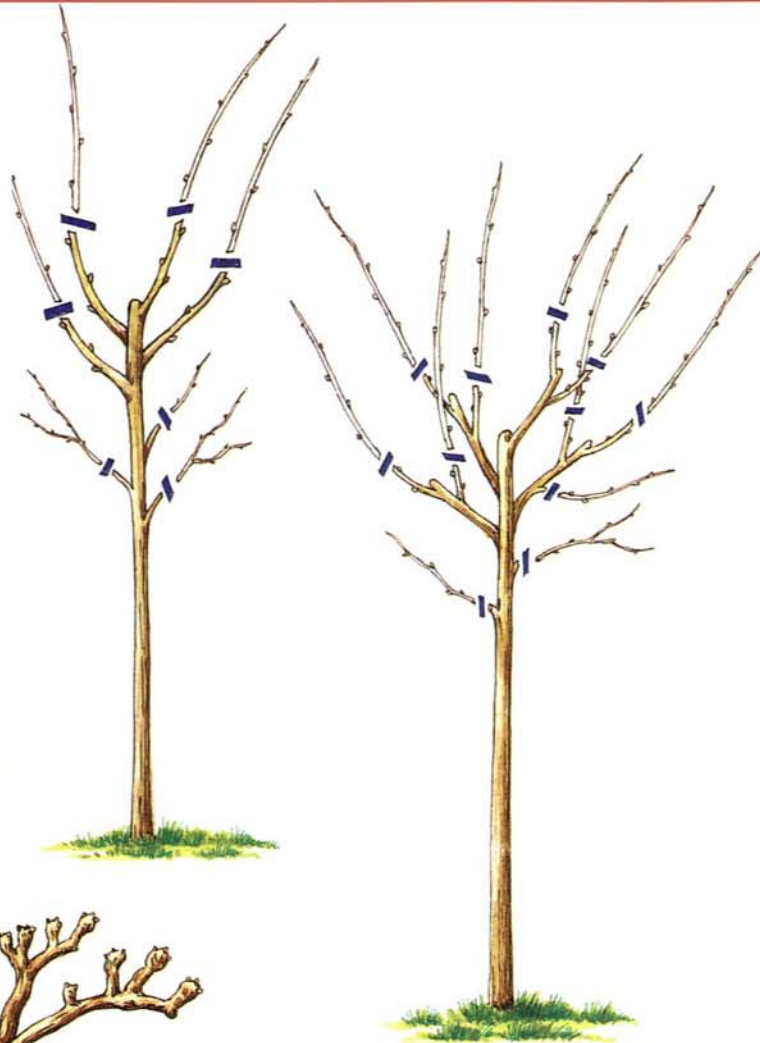
DVIJE GODINE POSLIJE

Krajem veljače ili početkom ožujka odrežite najviše i najjače grane (skeletne grane) iznad drugoga ili trećega pupa od njihove osnove.

Odrežite grane uzduž debla na duljinu od 10 cm.

SVAKE GODINE

Krajem veljače ili početkom ožujka orežite novonastale izboje.

Stareći, vrhovi glavnih (skeletnih) grana hibiskusa u obliku stabla stvaraju nabubrenja u obliku »vrbine krošnje«, iz kojih vrlo lako rastu mlade grančice, i tako obnavljaju cvjetanje svake godine.

Prije

Poslije

TRI GODINE POSLIJE

U veljači ili početkom ožujka orežite najviše izboje iznad drugoga pupa. Odrežite one koje su preslabi. Skratite sve lateralne izboje u ravnini s deblom. Obavljajte svake godine, u isto doba – u veljači ili ožujku, rezidbu iznad drugoga pupa na svim granama krošnje.

Hortenzija

Hydrangea macrophylla

Hortenzija voli neutralno do slabo kiselo, ali ne i vapnenasto tlo.

U nedostatku takvog tla posadite je u zemlju vriješta. Voli laganu sjenu. Orezujte je svake godine pa ćete imati više cvjetova.

Postoje dvije značajne vrste hortenzija :

- one s okruglim, zaobljenim vrhom koje su vrlo popularne u Francuskoj;
- one s ravnim vrhom, tako zvane »čipkaste kape«, koje su vrlo cijenjene u Engleskoj.

Lišće: listopadno

Visina: 1,5 do 2 m, ovisno o klimi

Obli: grmovit

Cvjetanje: od srpnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste uklonili ocvale cvjetove.
- Da biste potaknuli stvaranje mladih izboja.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Kod sadnje, između studenoga i ožujka, odstranite preslabe ili slomljene grane.

Nakon cvatnje, u rujnu, odrežite ocvale cvatove. Novonastale izdanke pri dnu ne uklanjajte jer će oni cvjetati iduće godine.

Godinu dana poslije

Krajem ožujka ili početkom travnja odrežite iznad mladog izboja one izboje koji su ocvali prošle godine.

Ostavite netaknutima snažne grane u podnožju jer su se već na njima oblikovali cvjetni pupovi.

Odstranite preslabe mladice.

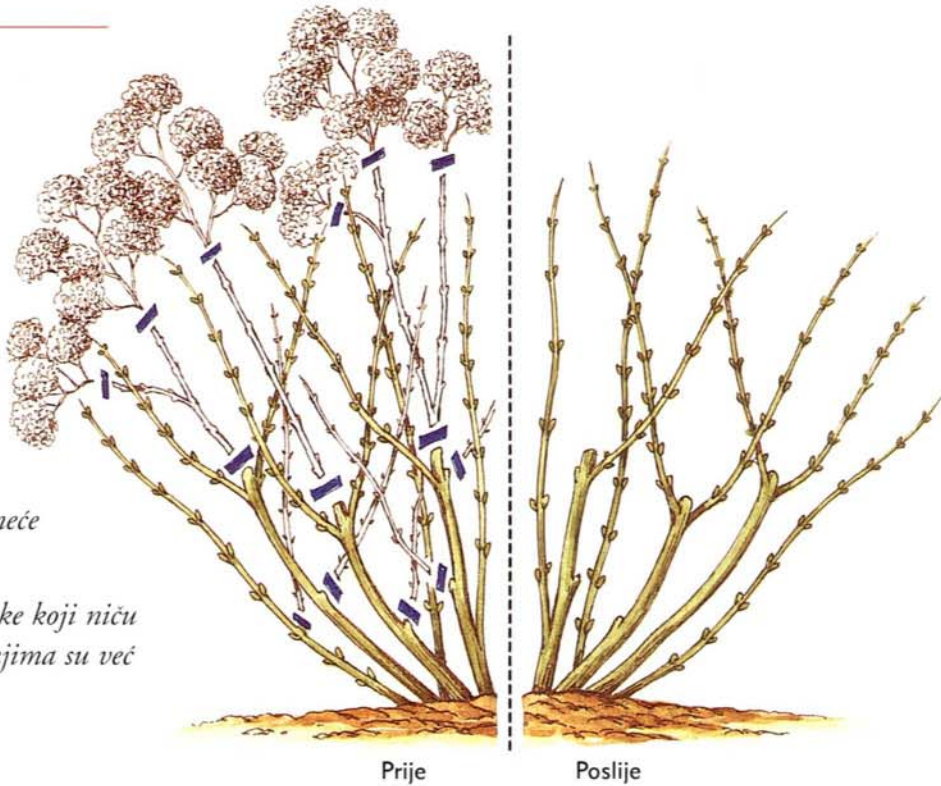

Svake godine

Od kraja ožujka pa do početka travnja odrežite izboje koji su ocvali, režući iznad mladog izboja. Starije čete grane orezati jače jer su one sklone ogoljivanju u podnožju.

Odstranite suhe grane i preslabe mladice koje guše središte grma i koje neće dati cvat.

Ne orezujte snažne izdanke koji niču iz podnožja jer su se na njima su već pojavili cvjetni pupovi.

Prije

Poslije

Možete odrezati ocvali cvjetove u rujnu, nakon cvatnje, ili počekati proljetnu rezidbu da to učinite.

Na isti način postupajte s metličastom hortenzijom (*Hydrangea paniculata*) koja cvjeta malo poslije, u kolovozu, kao i s *Hydrangea quercifolia* i *Hydrangea serrata*, koje cvatu u isto vrijeme kad i opisana hortenzija.

Hrast

Quercus

Hrast voli bogato, duboko i dobro ocijeđeno tlo. Ne voli jako sunce i voli imati grmlje u okolišu. Jednom kad je formiran, nije ga potrebno orezivati svake godine. Jednostavno orezivanje svakih deset godina ponovno će mu dati mladost i sačuvati njegove dimenzije prilagođene vrtu.

Lišće: listopadno
Visina: 10 do 30 m
Oblik: visoko stablo

U kojem trenutku orezivati?

- Između studenoga i veljače (ako je potrebno).

Zašto orezivati?

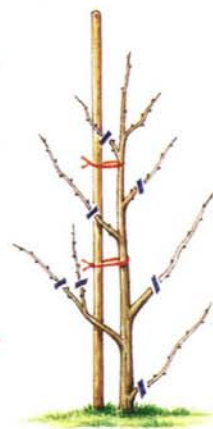
- Da biste pomladili grane.
- Da biste održali razumnu veličinu stabla.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Privežite mlado stablo za potporanj i odrežite slabe izboje u podnožju. Također orežite snažne grane koje bi mogle konkurirati središnjem deblu.

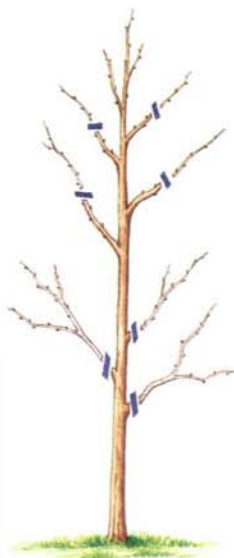

Prvih pet godina

Između studenoga i veljače nastavite s rezidbom najslabijih izboja.

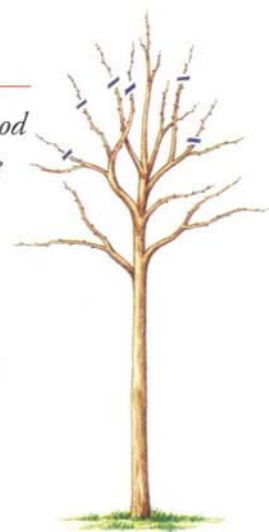

Orežite u ravnini s deblom prejake grane koje bi mu mogle konkurirati.

Sljedećih godina

Između studenoga i veljače, od šeste godine nadalje, odrežite niske izboje u ravnini s deblom sve do visine od 2 m. Orežite visoke izboje na duljinu od 20 cm od debla. Ostavite da se razvije središnji izboj.

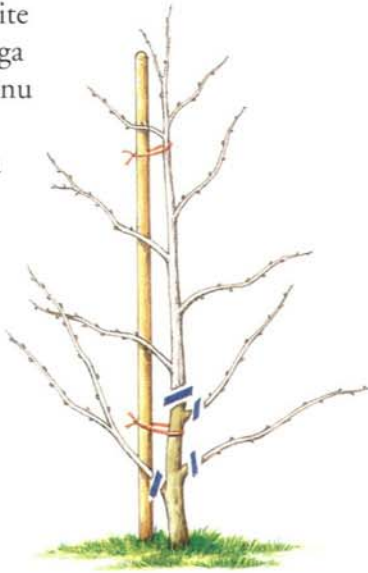

Tijekom dvije do pet sljedećih godina, tj. od sedme do jedanaeste godine – prema bujnosti stabla – orežite samo vrhove visokih grana. Poslije pustite stablo da se samo razvije bez vašeg djelovanja.

Kako orezati hrast u obliku grma (izdanci oko panja)

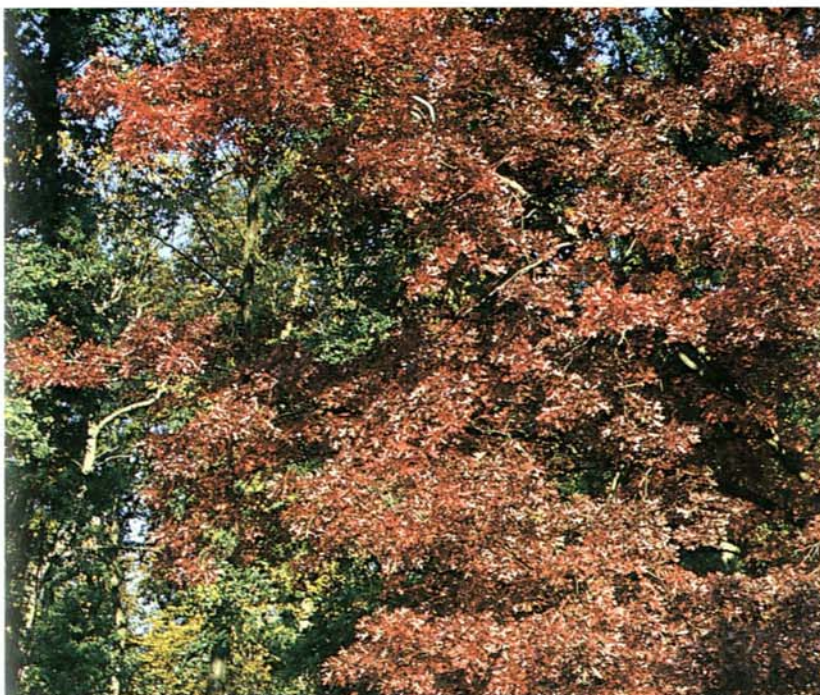
KOD SADNJE

Između studenoga i veljače odrežite deblo mladoga stabla na visinu od 50 do 80 cm od tla kako biste dobili grananje.

SVAKE GODINE

Između studenoga i veljače odrežite za otprilike dvadesetak centimetara vrhove najvećih i najjačih grana da biste potaknuli stvaranje novih izboja. Malo jače orežite grane u središtu kako biste sačuvali oblik stošca.

Rezidba

To je jedini način da hrastu sačuvate dobar oblik. Postupak se sastoji od jačega prikraćivanja glavnih grana stabla. Pritom ćemo odrezati i slomljene, iskrivljene i suhe grane. Potrebne su najmanje dvije osobe: jedna osoba koja orezuje i druga na tlu koja je usmjerava i vodi. Odrežite ukoso, otprilike do polovice, najveće grane.

Jabuka

Malus pumila

Jabuka uspijeva na dubokom i zdravom tlu gotovo u svim krajevima.

Dobro podnosi rezidbu koja omogućava da se smanji zakrčenost njene krošnje.

Jabuka se nalazi gotovo u svim vrtovima.

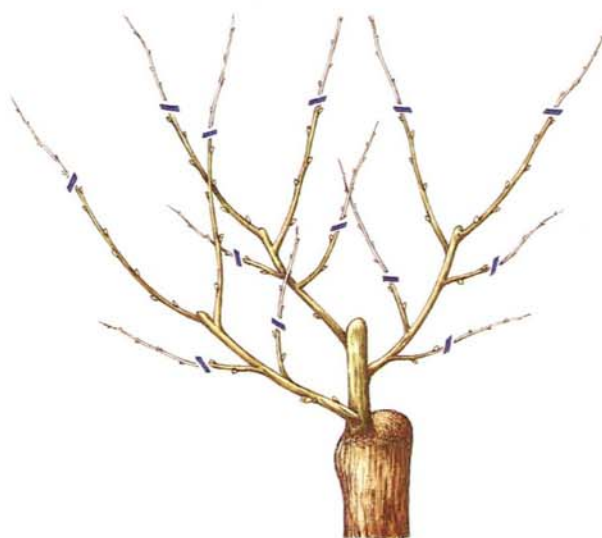
Kada i kako orezivati jabuku s krošnjom prostornog oblika

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka, ako vaša jabuka ima tri glavne grane (krošnja stara jednu godinu), prikratite grane za 25 do 30 cm. Odrežite ih u istoj razini i iznad pupa okrenutoga prema van.

Ako je vaša jabuka razvijenija (krošnja stara dvije godine, vidi crtež dolje), prikratite za 25 do 30 cm šest najviših grana i odrežite najniže grane iznad drugoga pupa, počevši od osnove.

Ako je vaše stablo kupljeno gologa korijenja, odrežite njihove vrhove za nekoliko centimetara.

Lišće: listopadno

Visina: 3 do 12 m

Oblik: slobodan ili plošno oblikovan

Cvjetanje: travanj

Plodovi: od srpnja do listopada

U kojem trenutku orezivati?

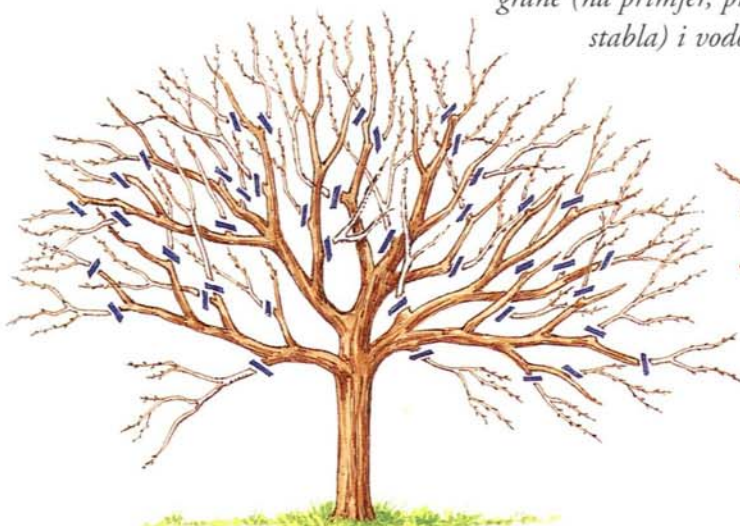
- Zimi, kada opadne lišće.
- Ljeti.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli obilnije stvaranje plodova.
- Da biste zadržali uravnoteženi oblik stabla.

Svakih četiri do pet godina

Od pete godine nakon sadnje, i to između studenoga i veljače, orežite jabuku tako da smanjite opseg vrha za otprilike jednu trećinu kako biste održali stvaranje plodova blizu središta stabla. Plodovi će, dakle, biti bolje formirani. Odstranite rašljaste grane, one koje se križaju, loše smještene grane (na primjer, prema središtu stabla) i vodopije.

Prije

Poslije

Prostorni oblici poštuju prirodan razvoj stabla. Dakle, nije potrebno redovito orezivati da biste imali jabuke svake godine.

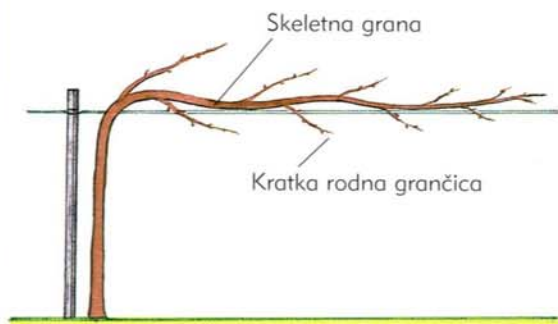
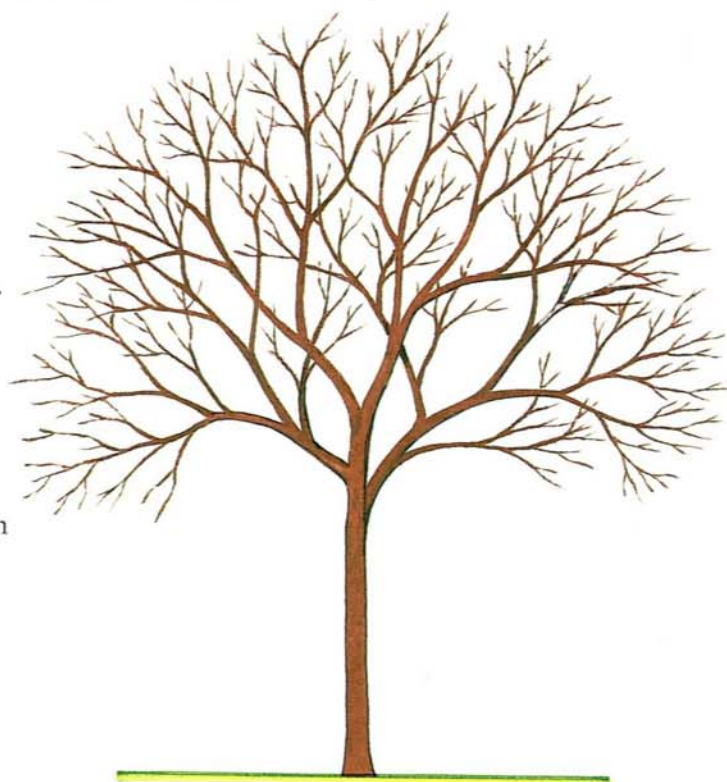

Osnovni oblici jabuke i njihova upotreba

PROSTORNO STABLO

Ono nema nikakve potrebe za potpor-
njem da bi držalo svoje grane. Sastoji se
od debla koje je manje-više visoko: 1,80
do 2 metra za stablo; 1,20 do 1,50 za
polustablo; 0,30 do 0,70 za nisko stablo.
Ti oblici odgovaraju sortama velike
snage, kao što su Melrose , Boskoop
(franc. Belle de Boskoop) ili Kanada
(franc. Reinette grise du Canada).

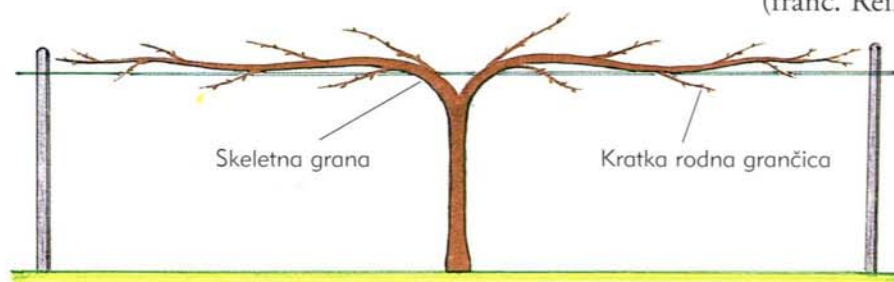
Vaza, s kratkim deblom (30 do 50 cm),
također je prostorni oblik, ali je formiran
na podlozi manje bujnosti. On traži
redovitu rezidbu za rod, suprotno od
ostalih prostornih oblika. Ovdje, dakle,
govorimo o usmjerenom prostornom
obliku.

JEDNOSTRUKI I DVOSTRUKI KORDONAC

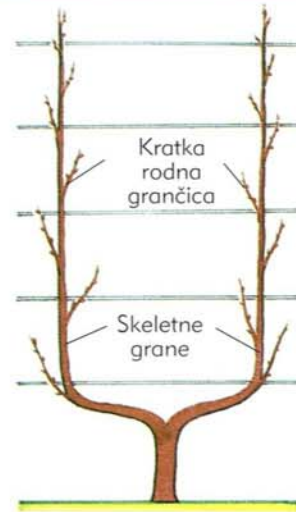
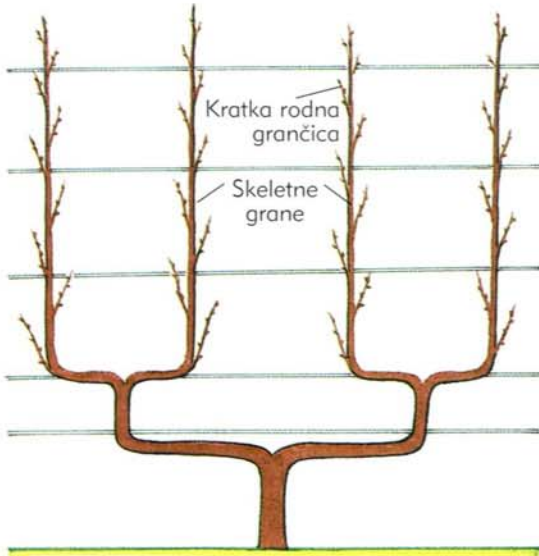
Okomito deblo jabuke zakrivljeno je pod
pravim kutom na visini 40 do 80 cm od tla.
Kada postoje dvije, onda su one zakrivljene u
suprotnim stranama u obliku slova T. Kor-
donac dobro odgovara sortama slabe do
srednje bujnosti kao što su Kraljica reneta
(franc. Reine des Reinettes), Reneta iz Mansa
(franc. Reinette du

Mans) ili
Royal
Gala
(franc.
Royal
Gala).

MALA PALMETA

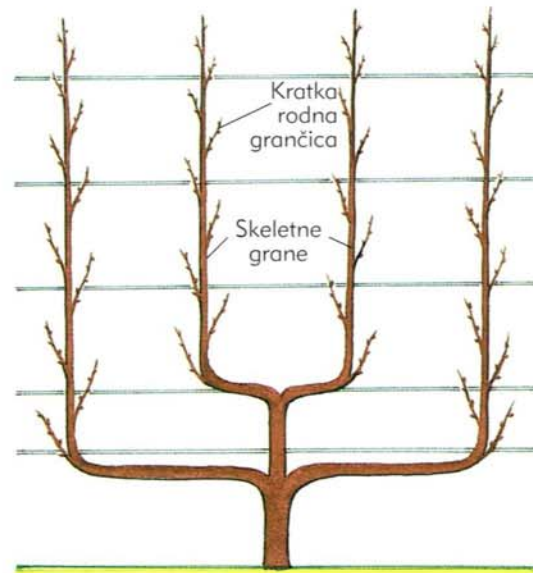
Palmeta u obliku slova U (jednostruki U oblik) jest najčešći oblik. Ona odgovara sortama slabe i srednje bujnosti, kao što su Kraljica reneta, Reneta iz Mansa ili RoyalGala. Stablo se sastoji od dviju skeletnih grana iste veličine.

VELIKA PALMETA

Palmeta u obliku dvostrukoga slova U (dvostruki U oblik): Ovaj se oblik sastoji od dviju kratkih skeletnih grana koje su podijeljene na još dvije u osnovi. Sastoji se od četiriju skeletnih grana iste bujnosti. Odgovara sortama slabe i srednje bujnosti, kao što su Kraljica reneta, Reneta iz Mansa i Royal Gala.

Verrierova palmeta: Ovaj se oblik također sastoji od četiri skeletne grane iste veličine koje su usadene jedna u drugu. Ovaj oblik odgovara sortama slabe i srednje bujnosti, kao što su Kraljica reneta, Reneta iz Mansa ili Royal Gala.

Nalazimo i palmete kosih grana gdje su grane usmjerene oko središnje osi u obliku riblje kosti na 45° , a mnogo rjeđe nalazimo vodoravne palmete gdje su grane okomite na središnju os i koje je teže orezivati.

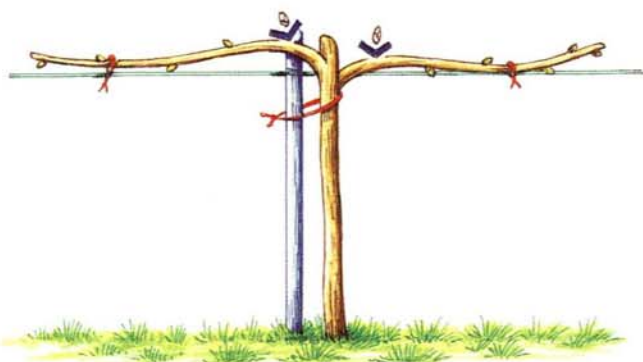

Kada i kako orezivati plošno oblikovanu jabuku

Plošno oblikovane jabuke zauzimaju malo mjesta u vrtu jer se naslanjaju uza zid ili služe kao bordura (jabuka kordonac). Također im je prednost da stvaraju plodove na dohvata ruke i da su grane lakše dostupne za sve postupke održavanja (rezidba, njega ...). Redovito stvaranje plodova iz godine u godinu zahtijeva redovitu godišnju rezidbu.

Kod sadnje

Oblikovanje plošno vezane jabuke od mlade biljke (jednogodišnje sadnice) vrlo je teško ako to želite učiniti sami, ali često možemo naći u prodaji jabuke koje su već oblikovane te stare dvije godine i više. One trebaju samo blagu rezidbu kod sadnje.

KORDONCI

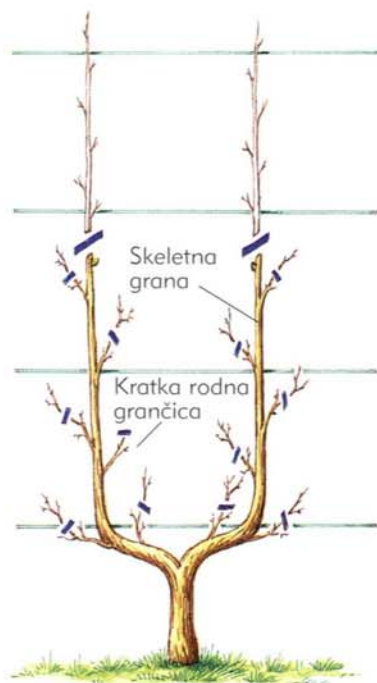
Između studenoga i ožujka odrežite na 20 cm od pregiba vodoravnu granu ili vodoravne grane. Orežujte uvijek iznad pupa koji »gleda« prema tlu. Odstranite prvi pup sa svake strane kordonca. Ako ste kupili sadnicu s golim korijenjem, odrežite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Prije sadnje palmete u obliku slova U, dvostrukoga slova U ili Verrierove palmete, trebate postaviti armaturu (potporanj) sastavljenu od vodoravnih željeznih žica koje su raspoređene na svakih 50 cm sve do željene visine i napete između stupova za kontrašpalire ili na kukice učvršćene na zid za špalire. Zatim učvrstite na željezne žice kolce ili letvice, raspoređene na 30 cm, kojih dimenzije odgovaraju normalnom razmaku skeletnih grana plošnih oblika.

PALMETA U OBLIKU SLOVA U

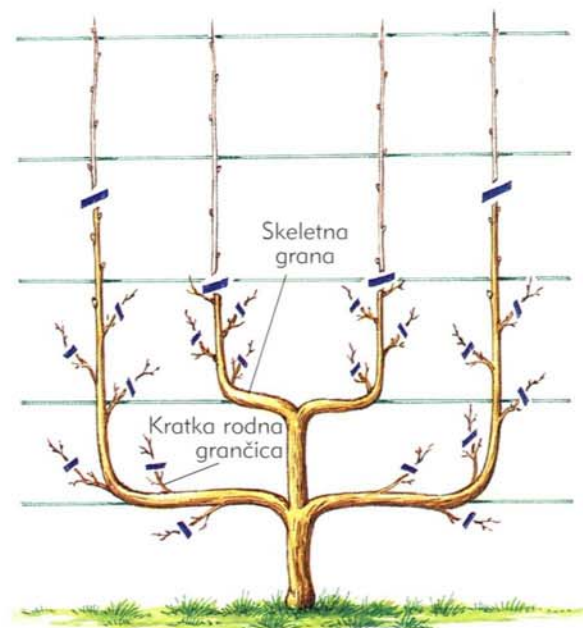
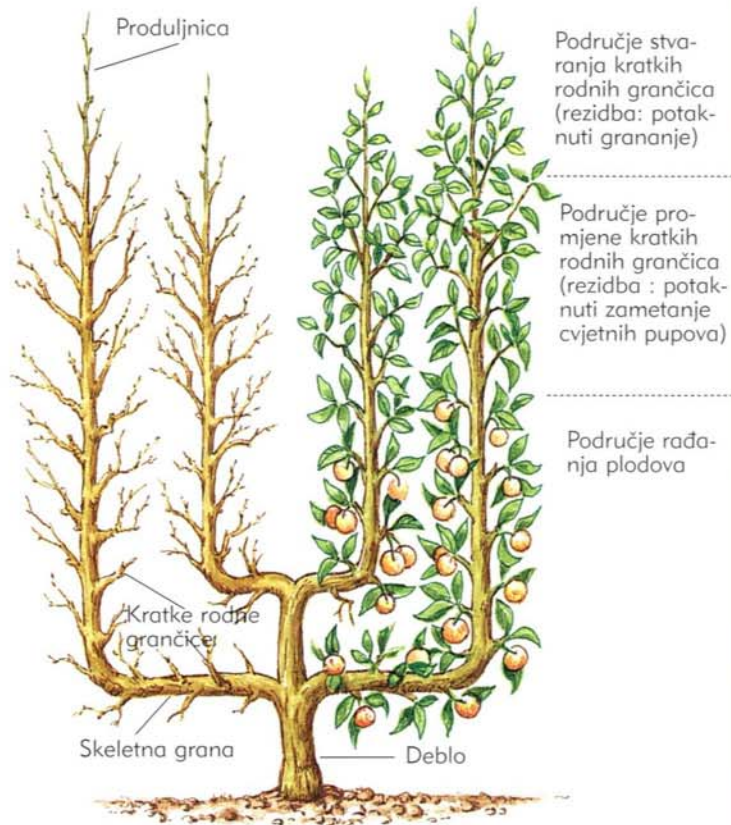
Između studenoga i ožujka orežite vrhove skeletnih grana za 25 do 30 cm tako da budu iste visine, režući iznad pupa koji je smješten nasuprot vama ili, u najgorem slučaju, sa strane.

Oblik s dvostrukim U orežuje se na isti način, ponavljajući postupak na svakome od dva U, koji su oblikovani jedan do drugoga.

Gdje se stvaraju plodovi ?

- Skeletne grane jesu najdeblje grane na stablu, one mu zapravo daju oblik, ali ne nose plodove.
- Plodovi su proizvodi koji nastaju na kratkim grančicama i maloga promjera, koje rastu iz skeletnih grana – a to su kratke rodne grančice.
- Reziđba ima cilj da potakne razvoj takvih grana, kratkih rodnih grančica (otprilike dvadeset na metar skeletne grane), i da tako potakne i nastajanje cvjetova na njima, a poslije i plodova. One trebaju biti što kraće.
- Stareći (nakon otprilike pet godina), kratke rodne grančice prestaju stvarati plodove. Reziđba dakle treba stalno poticati stvaranje novih kratkih rodnih grančica.

VERRIEROVA PALMETA

Između studenoga i ožujka prikratite vrhove skeletnih grana za 20 do 30 cm, režući iznad pupa smještenoga prema vama ili, u najgorem slučaju, sa strane. Odrežite malo kraće dvije središnje grane koje imaju sklonost da budu malo jače.

Ono što treba znati prije prvoga reza škarama...

Kratka rodna grančica koja je smještena prema van, uvijek će biti bolje osvijetljena i prozračena od one koja tjera prema središtu stabla. Dat će i razvijenije i slađe plodove jer prima više sunca.

REZIDBA ZA ROD: VAŽNI PRINCIPI

Svrha rezidbe plošno oblikovane jabuke jest uravnotežiti razvoj stabla te stvaranja cvjetova i plodova. Sastoji se od odabira drvnih grančica (tj. nerodnih) i nastojanja da postanu rodne.

Bilo kakav da je oblik odabrane jabuke, principi rezidbe su isti. Počnite s prikraćivanjem skeletnih grana režući iznad pupa (oka) smještenoga nasuprot vama ili s vanjske strane grane. Pustite da se produlje za 25 do 30 cm godišnje, prema bujnosti stabla. Zatim se pozabavite kratkim rodnim grančicama. U idealnom slučaju, koji vam ovdje predstavljamo, potrebno je tri godine da se drvena grančica pretvori u rodnu grančicu.

Prve godine

Odrežite drvenu grančicu iznad trećega drvnog dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa.

Druge godine

Grana je evoluirala: pup na vrhu proizveo je nerodnu grančicu; pup točno ispod njega proizveo je kopljastu rodnu grančicu (štrljak), a najbliži osnovi nije proizveo ništa. Za ovoga posljednjeg kažemo da je latentni.

Odrežite nerodnu grančicu (drvenu grančicu) iznad prvoga dobro formiranog (dakle, dobro vidljivog) pupa, počevši od osnove.

Treće godine

Pup na vrhu stvorio je nerodnu grančicu (drvenu grančicu); kopljasta rodna grančica (štrljak) preobrazila se u cvatni pup, a drugi pup preobrazila se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak).

Odrežite grančicu iznad cvjetnoga pupa.

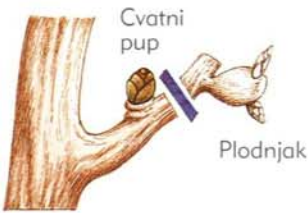
Orezujte u pravome trenutku

Rezidba za rod obavlja se zimi, tijekom razdoblja mirovanja vegetacije, znači od prosinca do ožujka, ali izvan razdoblja mrazeva. Ako orezujete potkraj zime (u veljači ili ožujku), lakše je prepoznati pupove koji će proizvesti nerodne grančice i one koji će dati cvjetove jer su baš u tom razdoblju cvatni pupovi najveći.

Četvrte godine

Promjena se nastavlja. Cvatni pup je proizveo plod prethodne godine i nabubrio u bazi; postao je plodnjak. Kopljasta rodna grančica (štrljak) u bazi preobrazila se u cvatni pup.

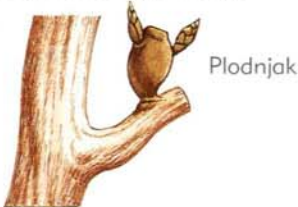
Odrežite granu iznad cvatnoga pupa.

Sljedeće godine

Cvatni pup postaje plodnjak u bazi, zadebljao nakon proizvodnje svoga prvog ploda. Rezidba ove kratke rodne grančice sada je nepotrebna.

Iz godine u godinu stvarat će se novi plodnjak i nosit će rodne elemente: kopljastu rodnu grančicu (štrljak) ili cvatni pup. Nakon pet godina potrebno je odrezati kratku rodnu grančicu pri osnovi jer prestaje rađati plodovima. Latentni pup u njoj bazi može nastaviti razvoj tako da potjera novo grananje.

Kako prepoznati organe jabuke

Jabuka ima grane koje će dati plodove – rodne elemente, i ostale koji će osigurati rast stabla – nerodne elemente. Rezidba se sastoji od održavanja ravnoteže između tih dvaju tipova organa da bi se stablu osiguralo dug život.

NERODNI ORGANI

Drvena grančica naraste za 25 do 60 cm u jednoj sezoni te nosi, sa svake strane i na vrhu, šiljate i male pupove (**drvene pupove**) iz kojih će narasti druge drvene grančice. Ako ih se pomno orezuje, mogu-

će ih je potaknuti da proizvedu rodne pupove. Ako je grana vrlo snažna i ako može narasti 1 m godišnje, onda se radi o **vodopiji**. Kada je ona vrlo tanka i slaba te duga između 15 do 20 cm, onda se zove **vitka rodna grančica** (stapka).

RODNI ORGANI

Cvatni pup ili rodni pup jest pup koji će, kao što kaže njegovo ime, cvjetati i dati plod. On je okrugao, nabubren, zaobljen i šiljat, a okružen je prstenom od šest listića ili više. Sve grančice koje nose te pupove ne treba orezivati.

Tanka i slaba grančica može završavati takvim pupom, onda govorimo o **okrunjenoj vitkoj rodnoj grančici** (rodnoj stapci).

Plodnjak je mesnata masa koja se javlja na grančici nakon berbe, na točki gdje je rasla peteljka ploda. On nosi elemente koji su sposobni dati plodove, kao što su rodna grančica ili kopljasta rodna grančica (štrljak), a čak često nosi i cvatni pup.

Kopljasta rodna grančica (štrljak) je šiljata, prilično široka pri osnovi i okružena rozetom od dva do tri listića. Njen razvoj ovisi o ostvarenoj rezidbi; može se pretvoriti u cvatni pup ili proizvesti drvenu grančicu.

Konačno, neki pupovi ne proizvode ništa. Takve nazivamo **latentnim pupovima**. Prikladna rezidba potaknut će ih da se probude i proizvedu kopljastu rodnu grančicu (štrljak), drvenu grančicu ili cvatni pup.

REZIDBA ZA ROD: NEKOLIKO POSEBNIH SLUČAJEVA

Priroda je katkada prkosna. Događa se da se kratka rodna graničica, iako besprijekorno orezana, ne razvija na željeni način. Ili ste možda napravili grešku pri prepoznavanju organa stabla kod rezidbe prethodne godine. U svakom slučaju, ne znate što učiniti. Zato su ovdje navedeni česti posebni slučajevi koji vam se mogu dogoditi i upute kako možete pristupiti rezidbi.

Kratka rodna graničica je slaba

NE OREZUJTE...

Jedan cvatni pup nalazi se na vrhu kratke rodne graničice. I bez vašeg djelovanja jedan će se pup s te rodne graničice pretvoriti u kopljastu rodnu graničicu (štrljak) sljedeće godine, a godinu dana poslije i u cvatni pup. Proizvodnja plodova je osigurana.

Kopljasta rodna graničica (štrljak) nalazi se na vrhu kratke rodne graničice. Iduće godine ona će se pretvoriti u cvatni pup, a jedan od uspavanih pupova (latentni pup) na graničici pretvorit će se u kopljastu rodnu graničicu (štrljak).

Dobra duljina

Kada su kratke rodne graničice koje ste odabrali da biste osigurali proizvodnju plodova vrlo slabe, bolje je da ih kratko odrežete, tj. iznad drugoga dobro vidljivog pupa.

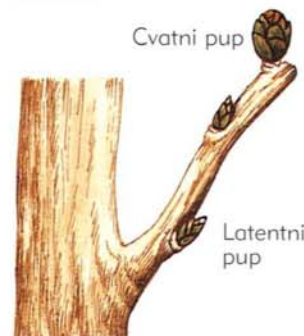
Kada su, suprotno od toga, prebujne, odrežite ih na dulje, ostavivši četiri do pet pupova. Ako to ne učinite, svi će pupovi razviti drvene graničice, što je suprotno od onoga što želite.

Postoje dvije kopljaste rodne graničice (štrljci): jedna na vrhu, a druga točno ispod nje. One će se prirodno pretvoriti u cvatne pupove. To će se dogoditi i kada se nalaze tri kopljaste rodne graničice (štrljci) na istoj grani.

Graničica na vrhu završava jednim cvatnim pupom; dvije kopljaste rodne graničice (štrljci) razvile su se ispod.

Kratka rodna grančica ima tri drvne grančice

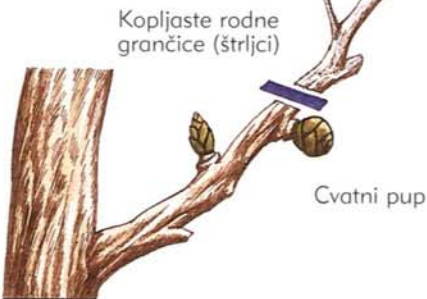
PRVE GODINE

Odstranite dvije grane koje su najudaljenije od skeletne grane i odrežite iznad petoga dobro vidljivog pupa grančicu koja je najbliža bazi.

DRUGE GODINE

Tri gornja pupa stvorila su tri drvne grančice. Odstranite dvije gornje grančice i odrežite treću iznad trećega dobro formiranog pupa, tj. dobro vidljivog. Ispod su se razvile dvije kopljaste rodne grančice (štrljci) i njih treba zaštititi.

TREĆE GODINE

Kopljasta rodna grančica (štrljak), koja je najbliža vrhu, postala je cvatni pup. Odrežite točno iznad njega: on će osigurati cvatnju, a poslije i donošenje ploda.

Orezujte s potpunom sigurnošću

Kada pilite granu, napravite oznaku potezom pile nekoliko centimetara ispod grane, a nakon toga prerežite granu s gornje strane, ravno prema donjoj oznaci. Tako grana neće puknuti od vlastite težine. Kada je taj postupak završen, osvježite rez s pomoću hipa-noža da bi on bio što je moguće glatkiji.

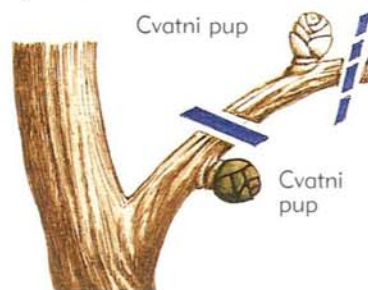
- Dezinficirajte svoj alat alkoholom kada prelazite s jednoga stabla na drugo.
- Nemojte dopustiti da velika grana padne na tlo. Zavezite je užetom prije rezidbe i zatražite pomoć neke osobe na tlu koja će držati granu dok je vi režete.
- Ako se trebate popeti na ljestve dok pilite, provjerite njihovu stabilnost. Zatražite nečiju pomoć da drži ljestve dok vi pilite. Nemojte ih naslanjati na stablo, radije upotrijebite dvostruke ljestve.

Kratka rodna grančica ima kopljaste rodne grančice (štrljake) i drvenu grančicu

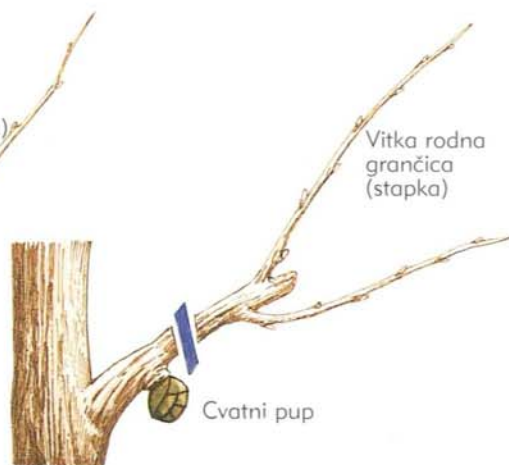
Kratka rodna grančica ima dvije kopljaste rodne grančice (štrljake) i jednu drvenu grančicu koja je slaba na vrhu. Odrežite drvenu grančicu, koja se zove vitka rodna grančica (stapka), iznad prvoga dobro oblikovanog pupa, tj. dobro vidljivog. Sljedeće godine najmanje jedna od kopljastih rodniha grančica razvit će se u cvatni pup pa ćete odrezati granu točno iznad njega. ▶

Kratka rodna grančica ima jednu vitku rodnu grančicu (stapku) na vrhu i ispod dva cvatna pupa. Odrežite grančice iznad cvatnoga pupa koji je najbliži vrhu ili, ako je stablo mlado i nije baš snažno, iznad pupa koji je najbliži bazi.

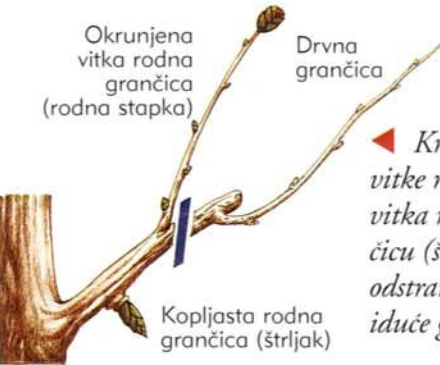

◀ Kratka rodna grančica ima jednu vitku rodnu grančicu (stapku) na vrhu, jedan cvatni pup točno ispod i još jednu drvenu grančicu ili jedan latentni pup. Odrežite glavnu grančicu iznad cvatnoga pupa. Ako je to potrebno, odrežite donju grančicu na naboru, tj. otprilike 2 mm iznad nabora koji se javljaju na njezinoj bazi.

Kratka rodna grančica ima jednu vitku rodnu grančicu (stapku, rodnu ili nerodnu) na vrhu, jednu kopljastu rodnu grančicu (štrljak) ili jednu drvenu grančicu točno ispod, te jedan cvatni pup u bazi. Odrežite iznad cvatnoga pupa. ▼▶

Kratka rodna grančica ima jednu drvenu grančicu na vrhu, jednu kopljastu rodnu grančicu (štrljak) točno ispod te, eventualno, jednu slabu i vitku grančicu (stapku) u bazi. To je idealni slučaj koji smo već prije naveli u »Važnim principima«. Pristupite dakle rezidbi kako je opisano za drugu godinu (vidi str. 76). Odrežite gornju drvenu grančicu iznad dobro formiranog i vidljivog pupa te, ako je to potrebno, orežite na naboru slabu grančicu pri osnovi (vitka rodna grančica – stapka). ▶

◀ Kratka rodna grančica sastoji se od jedne drvene grančice na vrhu i od jedne vitke rodne grančice (stapke) koja završava jednim cvatnim pupom (okrunjena vitka rodna grančica – rodna stapka); također ima i jednu kopljastu rodnu grančicu (štrljak) u bazi. Odrežite iznad okrunjene vitke rodne grančice (rodne stapke) odstranjujući drvenu grančicu. Kopljasta rodna grančica (štrljak) pretvorit će se iduće godine u cvatni pup i donošenje plodova bit će bliže skeletnim granama.

Kako pomladiti staru jabuku

Stablo koje dugo nije bilo održavano ima smanjenu proizvodnju plodova. Raste na anarhičan način, bujne grane nadvladavaju nad drugima.

- U jesen na prostorno uzgojenim krošnjama (Crtež 1.) prikratite skeletne grane do pola. Odstranite one koje su loše smještene, koje se križaju i koje su suhe. Sljedeće jeseni blago orežite nove grane da biste stablu dali uravnotežen oblik.

- U isto doba u jesen na usmjerenim oblicima (vaza, na primjer) odaberite šest najdebljih i dobro smještenih grana, što je moguće bliže debelu, i odrežite ih na duljini 20 do 30 cm od početka grananja. Idućih godina odaberite nove grane koje ćete sačuvati, pokušavajući da stablu ponovno date širok – skladan oblik.

- Na palmetama odrežite, uvijek u jesen, kratke rodne grančice koje su se izdužile – bilo na naboru kada ne nose vitku rodnu grančicu (stapku) u bazi (Crtež 2.), ili točno nakon te vitke grančice kada ona postoji (Crtež 3.). Ona će također biti orezana iznad drugoga dobro formiranog i vidljivog pupa. Obavite taj postupak na cijelom stablu. Ako tako ne učinite, uzrokovat ćete veliku neravnotežu stabla.

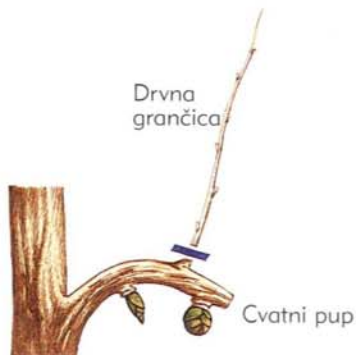

Kratka rodna grančica je svinuta

Kratka rodna grančica koja je svinuta u obliku luka, prirodno se razvija prema razvoju cvatnih pupova. Pupovi koji su smješteni na vrhu luka dobivaju najviše biljnoga soka i iz njih će se razviti drvene grančice. Ostali pupovi, koji dobivaju manje biljnoga soka, razvijaju se u kopljaste rodne grančice (štrljke) ili u cvatne pupove.

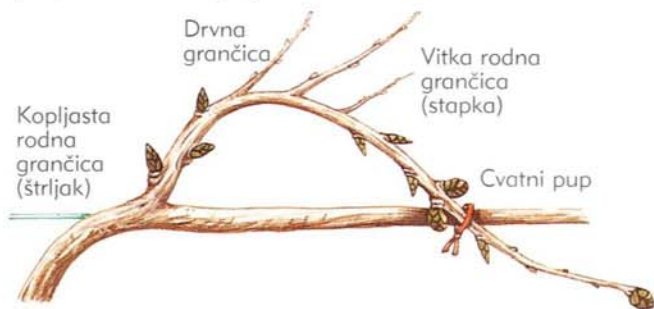

Ako se vršni pup prtvorio u cvatni pup, odrežite drvene grančice koje su se razvile na vrhu na duljini 1 do 2 cm od njihove točke izrasta. Ako se radi o okrunjenoj vitkoj rodnoj grančici (rodnoj stapci), ostavite je netaknutom.

Savijanje grana u obliku luka

- Na jabukama kordoncima moguće je primijeniti postupak stvaranja svinute grane. U ožujku je dovoljno umjetno izvesti savijanje u obliku luka na dugim granama, vežući ih uzduž vodoravne skeletne grane.
- Ishrana biljnim sokom kod različitih pupova ovisi o njihovu položaju na grani. što je pup više, dobivat će više biljnoga soka i bit će snažniji pa će stvoriti drvene grančice. U obrnutom slučaju, što je pup niže, manje će biti hranjen i imat će više sklonosti da se pretvori u kopljastu rodnu grančicu (štrljak) ili u cvatni pup.

Kažemo da orezujemo na **naboru kada** odrežemo granu otprilike 2 mm iznad nabora koje označavaju njenu osnovu. Na tome se mjestu nalaze slabo vidljivi pupovi koji su uspavani. Ta će ih jaka rezidba probuditi i potaknuti da potjeraju slabe grančice koje će biti sposobne dati plodove.

Produljnica je godišnji izrast koji se javlja na vrhu najdebljih grana (skeletnih grana) koje stablu daju oblik.

- Na taj način, da ne orezujemo stablo, možemo potaknuti razvoj drvnih grančica u rodne grančice. Takva svinuta grana rodit će sljedeće dvije godine. Poslije ćete je morati odrezati pri osnovi i zamijeniti drugim svinutim granama.

Kada se pup najbliže bazi pretvorio u cvatni pup, odrežite granu točno iznad toga pupa. Tako će se stvaranje plodova odvijati bliže skeletnim granama. ▼

Ako su se jedan ili dva donja pupa pretvorila u kopljastu rodnu grančicu (štrljak), odrežite gornju drvenu granu iznad prvoga dobro formiranog i produljivog pupa. Ako se tu nalazi i vitka rodna grančica (stapka), odrežite je iznad nabora, tj. otprilike 2 mm iznad nabora koji se pojavljuju na njejoj osnovi. ▼

Orezujte ljeti radi brižljivog održavanja

Moguće je također orezivati i ljeti da biste dobili veće plodove. Ta vrsta rezidbe nije obvezatna i nikako vas ne oslobađa rezidbe u veljači ili ožujku. U razdoblju od kraja travnja do prvih dana svibnja odstranite sve pupove koji se razvijaju prema zidu ili potpornju, ili pak prema vama kada se radi o plošnim oblicima. Ovaj postupak zovemo odstranjivanje pupova.

- Između svibnja i polovice srpnja odrežite (iznad petoga lista) vrlo snažne drvene grančice – posebice četiri do pet najviših, koje su smještene ispod produljnice skeletnih grana i koje će je možda premašiti. Ovaj se postupak zove **pinciranje** (Crtež 1.). U svakom slučaju, nemojte odrezati produljnicu.

- Odrežite iznad drugoga ili trećega lista grančice koje se razvijaju iznad grupe plodova (Crtež 2.). Tako će plodovi bolje narasti.

- Naravno nekoliko tjedana nakon stvaranja plodova, neki plodovi opadaju. To je prirodni odabir kojim se odbacuju loše formirani plodovi da bi se zadržali samo najsnažniji. Na malim stablima napravite ovaj prirodni trik kako biste imali veće jabuke – sačuvajte samo jednu ili dvije lijepe jabuke po grupi (Crtež 3.). To je **osvjetljavanje plodova**.

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE JABUKU OKULIRANJEM

Zašto cijepiti?

Ograničeni broj sorti jabuka uzgaja se u našim vrtovima. Primjena cijepljenja omogućit će vam da otkrijete stare, zaboravljene sorte (koje je teško naći u trgovinama) i koje imaju izuzetnu kvalitetu okusa.

Kada cijepiti?

U kolovozu ili rujnu.

Što se cijepi?

Pup željene sorte s komadićem kore, plemka.

Na što se cijepi?

Na jabuku staru dvije godine, posađenu prethodne jeseni ili zime (podloga). Pogledajte tablicu »Izbor podloge«.

Izbor podloge

Da biste cijepili jabuku, imate izbor između više podloga, s obzirom na to tražite li stablo koje dugo traje (neke jabuke mogu živjeti i do 100 godina), stablo koje brzo daje plodove ili stablo male veličine za mali vrt.

Podloga	Bujnost	Tlo	Oblik	Prvi rod (*)
MM 106	Srednja	Duboko, bogato i lagano	Vaza i velika palmeta	Brz
M 26	Slaba do srednja	Bogato i lagano	Palmeta i kordonac	Vrlo brz
M 9	Slaba	Bogato, lagano i ljeti pomalo vlažno	Kordonac i mala palmeta	Vrlo brz
Pajam 1	Slaba	Bogato, lagano i ljeti pomalo vlažno	Kordonac i mala palmeta	Vrlo brz
M 27	Vrlo slaba	Bogato i zdravo	Poduprto stablo u posudi	Vrlo brz

(*) Prva prava berba bit će tri do četiri godine nakon cijepljenja kod malih oblika (na podlozi slabe do srednje bujnosti) i pet do šest godina kod prostornih oblika.

PLEMKA

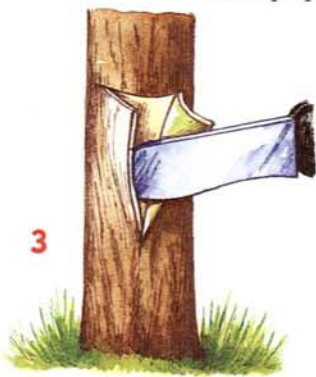
U srpnju ili kolovozu odrežite mladu grančicu koja je već odrvenjela (drvenasta grančica) i koja ima dobro formirane, dakle dobro vidljive pupove, te odmah odrežite sve listove, ali tako da sačuvate peteljke. Stavite grančicu u vlažnu krpju čekajući cijepljenje (najviše dva do tri dana).

Uzmite sa sredine grančice jedan pup s peteljkom i komadićem kore, a i sve zajedno treba iznositi najmanje 2 cm.

Držite grančicu jednom rukom. Drugom rukom označite dio kore koji morate odrezati jednim rezom nožića za cijepljenje sa svake strane pupa, otprilike 1 cm iznad i 1 cm ispod njega. Zarežite oštricom nožića ispod kore u ravnini s gornjom oznakom lagano naginjući nožić.

Spustite se jednim ostrim pokretom prema drugoj oznaci. Teškoća je u tome što pup treba odrezati samo jednim pokretom, a ako tako ne učinite, drveni će iverak ostati ispod kore. U tom slučaju lagano ga odstranite nožićem.

Tako pripremite plemku točno u trenutku cijepljenja.

PODLOGA

Odaberite podlogu koja je već dobro razvijena i stara dvije godine. Očistite bazu podloge od ostataka zemlje, a poslije zarežite u obliku slova T na otprilike 10 cm od tla.

Na 2 cm duljine napravite vrhom nožića jedan vodoravni usjek. Poslije se spustite za 3 do 4 cm kako biste napravili okomiti rez. Stavite spatulu (lopaticu) nožića ispod kore da biste je lagano podigli.

SPAJANJE

Stavite plemku ispod kore, tako da peteljka lista bude usmjerena prema gore, a pup smjestite u sredinu okomitog usjeka. Ako je to potrebno, odrežite komad kore koji prelazi iznad poprečnog reza da biste omogućili dobar kontakt između podloge i plemke.

Jednom kada je plemka na svome mjestu, vežite je vlažnom rafijom bez jakog stezanja i pazite da ne pokrijete pup.

Potrebno je pričekati sljedeće proljeće kako biste saznali da li se cijep primio. Srastanje se zapravo događa prije zime, ali cijepljeni pup »spava« sve do buđenja vegetacije i ponovnog rasta. Odrežite podlogu za trećinu njene visine, za polovicu, a zatim potpuno (točno iznad točke cijepljenja), i to postupno kako se razvija mladica plemke. Privežite mladicu za potporanj kako bi bila okomita.

Japanska dunja

Chaenomeles japonica

Japanska dunja traži sunce i dobro vrtno tlo, lagano i pomalo vapnenasto. Potrebna joj je redovita rezidba da biste dobili obilno cvjetanje. Može se plošno vezati uza zid tako da ne zauzima puno mjesta u vrtu.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite do pola sve izdanke da biste potaknuli stvaranje mladih izboja.

Odstranite preslabe grančice u podnožju.

Dobro dezinficirajte (alkoholom) vaš alat za rezidbu prije i poslije svake upotrebe.

Lišće: listopadno

Visina: od 1 do 2 m

Oblik: grmovit

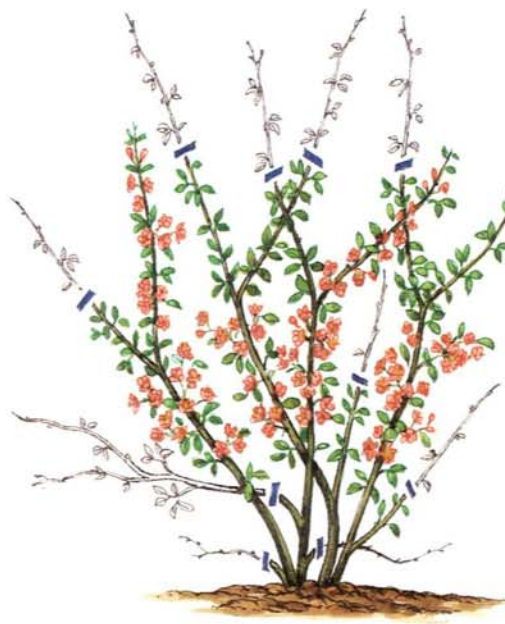
Cvjetanje: u travnju, poslije se javljaju plodovi (od rujna do prosinca)

U kojem trenutku orezivati?

- Krajem travnja ili početkom svibnja, nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli obilno cvjetanje.

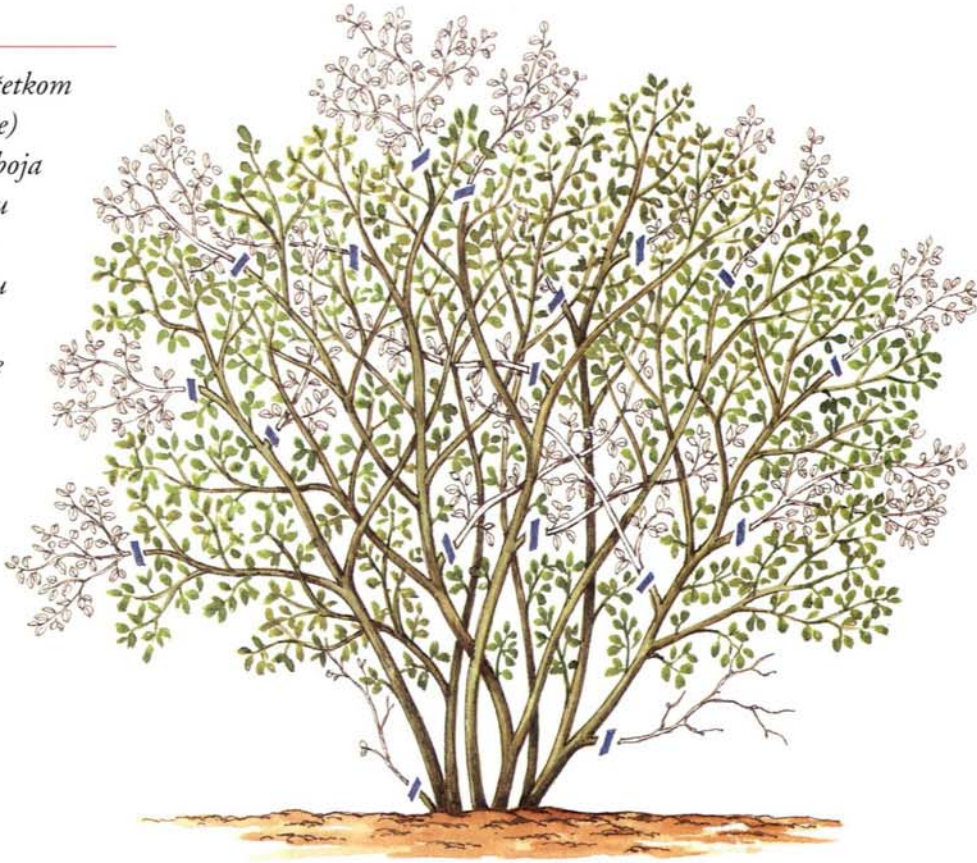
Godinu dana poslije

U ožujku skratite napola izboje koji ne nose cvjetne pupove i nove izdanke u podnožju. Orežite jače vrlo snažne grane, koje će vjerojatno pokvariti oblik grma. Odstranite preslabe izboje u podnožju.

Svake godine

Krajem travnja ili početkom svibnja (nakon cvatnje) odstranite nekoliko izboja s glavnih grana koje su previše razgranate, po mogućnosti one koje su usmjerene prema središtu, kao i preslabe ili suhe grane.

Zadržite izboje koji su cvjetali jer će oni nositi u jesen i ove zime ukrasne plodove.

Kako plošno vezati japansku dunju

Obavite sljedeći cjelokupni postupak nakon cvatnje.

- Odrežite do pola nove izdanke koji rastu u podnožju. Odrežite u ravnini s tlom stare grane koje više ne cvjetaju.
- Odrežite iznad drugoga ili trećega pupa, počevši od osnove, sve sekundarne izboje.

Japanska kurika

Euonymus japonicus

Kurika voli bogatu i plodnu zemlju.

Zahtijeva sunce

ili polusjenu.

Ima sklonosti razviti

vrlo snažne grane,

a rezidba je nužna svake godine.

Dobro podnosi čak i jaku rezidbu.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite do pola glavne izdanke, režući uvijek iznad dvaju nasuprotnih pupova.

Dva nova izboja koji će se ovdje pojaviti osigurat će rast kurike u visinu i širinu.

Lišće: zimzeleno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.
- U svibnju ili lipnju (živica).
- U kolovozu ili rujnu (živica).

Zašto orezivati?

- Da biste sačuvali skladan oblik.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku prikratite do pola izboje koji se nalaze na izdancima orezanim pri sadnji, kao i one koji su se pojavili u podnožju.

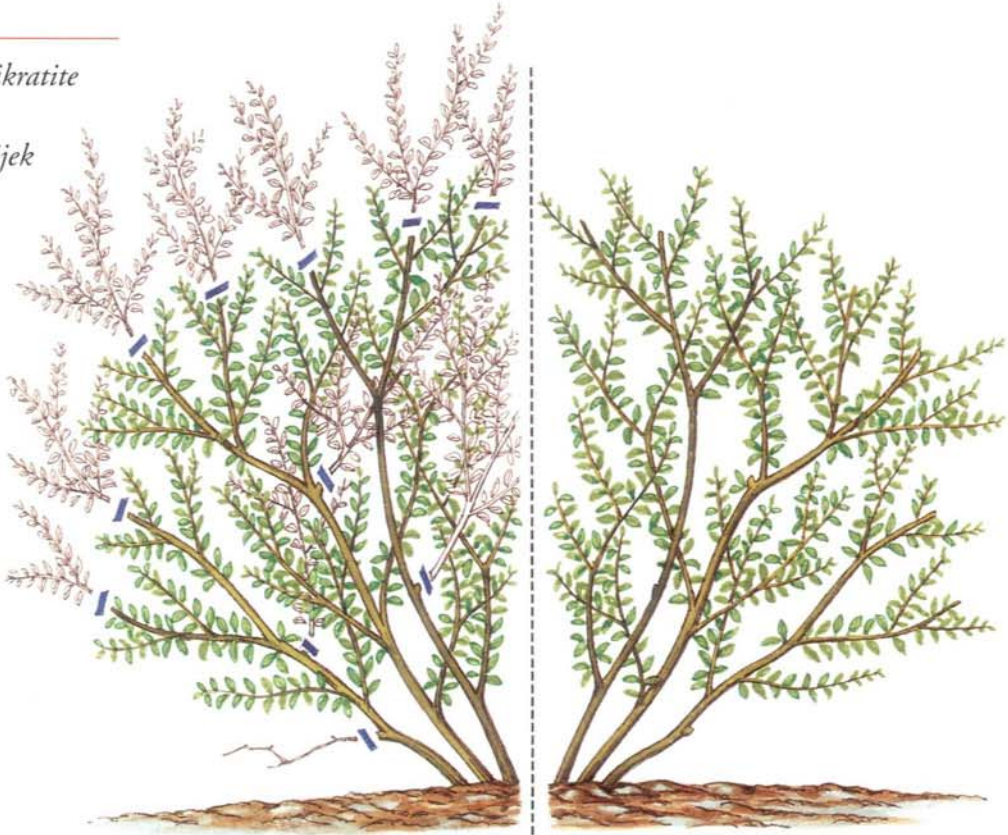
Odstranite preslabe mladice.

Svake godine

U veljači ili ožujku prikratite izboje za nekoliko centimetara, režući uvijek iznad novoga mladog izboja.

Odstranite suhe grane i one koje rastu prema središtu grma.

Ako jedne godine ne orežete vašu kuriku, nemojte oklijevati da je sljedeće godine jače orežete. Izboje tada orežite za najmanje jednu trećinu njihove duljine. Ako to ne učinite, vaša će kurika ogoljeti u podnožju.

Prije

Poslije

Rezidba za oblik i rezidba za održavanje

Kada kupite mladi grm, on još nije dosegao svoj potpuni rast. Jednom kada ga zasadite u svome vrtu, potrebno ga je orezivati da biste mu dali oblik koji vam se sviđa. Ovdje dakle govorimo o rezidbi za oblik.

Jednom kada je grm narastao (nakon dvije do tri godine), potrebno ga je i dalje orezivati da biste potaknuli njegovo cvjetanje ili da biste održali željeni oblik: to je rezidba za održavanje.

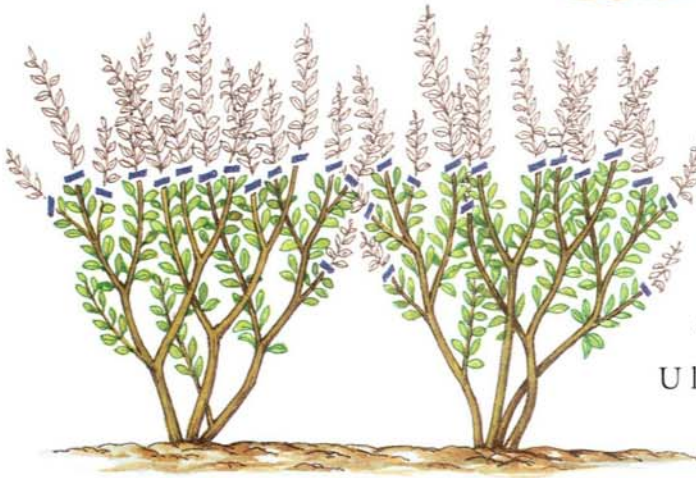
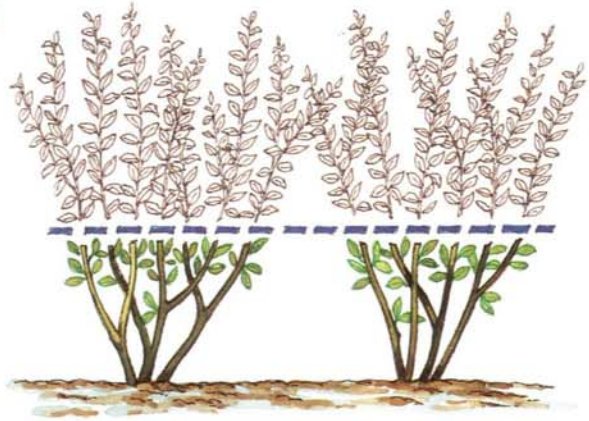

Kako orezivati živicu od kurike

KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka orežite izboje na visini 25 do 30 cm od tla da biste potaknuli stvaranje mladih izboja u podnožju grma.

U lipnju ponovno orežite grane na visini 50 do 60 cm od tla. Također orežite i sa strane jer će živica biti gušća prije zime.

GODINU DANA POSLIJE

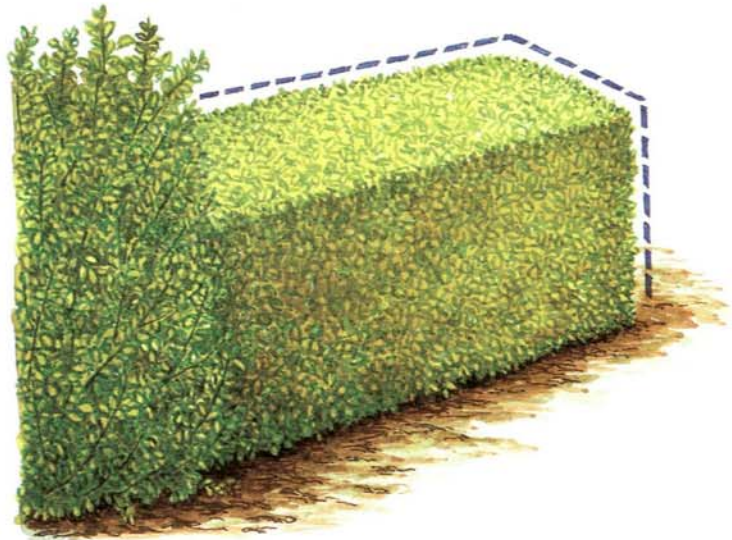
U veljači ili ožujku prikratite do polovice glavne grane od prethodne godine. Orežite bočne strane na duljini 15 cm od njihove osnove.

U lipnju ili srpnju odrežite vrhove glavnih grana i jače orežite bočne izboje.

SVAKE GODINE

U svibnju ili lipnju, kada se pojave novi mladi izboji, i u kolovozu ili rujnu – orezujte svake godine malo više (sačuvavši svake godine dodatnih 5 do 10 cm, ovisno o snazi grma), sve dok živica ne dosegne svoju konačnu visinu.

Režite škarama za živicu ili električnim škarama za živicu. Lišće kurike, koje je prilično malo, neće biti oštećeno zbog takve rezidbe, koja je radikalna ali brza.

Javor

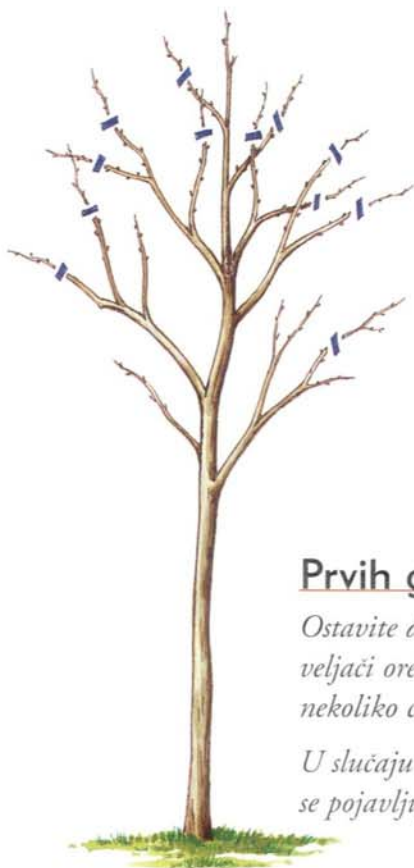
Acer campestre, A. negundo

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

U studenome odstranite najniže grane uz deblu.

U veljači orežite za dvije trećine najviše grane da biste dobili gustu krošnju.

Prvih godina

Ostavite da se središnji izboj razvija, a u veljači orežite vrhove bočnih izboja za nekoliko centimetara.

U slučaju neuspjeha, odstranite izboje koji se pojavljuju na deblu.

Javor voli sunce.

Raste na svim vrstama tla, čak i na vrlo vapnenastima, te dobro podnosi rezidbu.

Ipak, ona nije potrebna svake godine ako javor uzgajate kao stablo.

Lišće: listopadno

Visina: 8 do 10 m

Oblik: stablo ili grm (izdanci oko panja)

Cvjetanje: od lipnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- Od studenoga do veljače.
- U lipnju ili rujnu (grm).

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« krošnju ako je to potrebno.
- Da biste potaknuli stvaranje mladih izboja (grm).

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE JAVOR OKULIRANJEM

Zašto cijepiti?

Postoji mnogo vrsta javora. Cijepljenje je najbrži način da dobijete novo stablo nove vrste.

Kada cijepiti?

U srpnju ili kolovozu.

Što se cijepi?

Pup željene vrste s komadićem kore (plemka).

Na što se cijepi?

Na poljski javor (*Acer campestre*) koji je star dvije do tri godine (podloga) i koji je zasađen u vašem vrtu najkraće od prošle jeseni.

PLEMKA

Između sredine srpnja i kolovoza odrežite s odabranoga javora, koji želite reproducirati, graničicu srednjeg promjera koja je zdrava i koja je odrvnjela. Odstranite listove, ostavljajući njihove peteljke.

U središnjem dijelu odrežite pup za cijepljenje. Da biste to učinili, držite graničicu u jednoj ruci, a drugom rukom označite dio kore koji trebate skinuti s pomoću reza nožićem sa svake strane pupa, na otprilike istoj udaljenosti (1 cm iznad i 1 cm ispod).

Zarežite oštricom nožića ispod kore na razini gornjega reza, lagano naginjući nožić. Naglim i ostrim rezom krenite prema drugom rezu. Teškoća je u tome da treba odrezati plemku jednim potezom. Ako ne učinite tako, ispod kore ostat će drveni iverak. U tom slučaju, lagano ga odstranite nožićem. Njegova prisutnost smanjila bi mogućnost zarašćivanja. Pripremite plemku točno u trenutku cijepljenja.

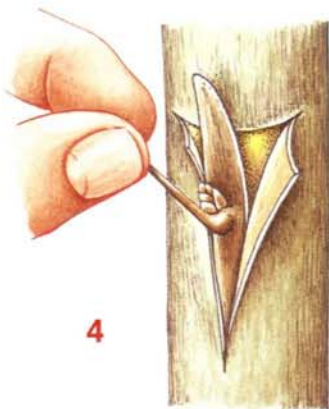
PODLOGA

Urežite slovo T na glatkome i čistome mjestu podloge na otprilike 5 cm od tla. Počnite s vodoravnim rezom od 1 do 2 cm, a poslije zarezite okomito na istu duljinu. Podignite lopaticom (spatulom) nožića rubove kore da biste ih odvojili.

Cijepljenje okuliranjem

Ova vrsta cijepljenja – najlakša za početnika – lako se primjenjuje samo na mladim podlogama kojih se kora odvaja bez teškoća. Može se izvršiti potkraj ljeta (cijepljenje na spavajući pup) ili u proljeće (cijepljenje na budni pup). Prva vrsta cijepljenja pruža više šanse za uspjeh.

SPAJANJE

Lagano ugurajte plemku ispod kore držeći je za ostatak peteljke lista (koja je usmjerena prema gore). Gurajte je prema dnu sve dok se pup ne nađe ispod vodoravnoga reza.

Odrežite, ako je to potrebno, komadić gornje kore plemke u ravnini s poprečnim rezom da biste omogućili dobar kontakt između plemke i podloge.

Plemka se primila kada potjera i razvije svoje prve listove. Znajte da je otpadanje peteljke također znak primanja (vidljiviji kod voćaka). Odrežite dakle podlogu na nekoliko centimetara iznad točke cijep-ljenja i odvežite rafiju. Plemka se primila kada potjera i razvije svoje prve listove. Znajte da je otpadanje peteljke također znak primanja (vidljiviji kod voćaka). Odrežite dakle podlogu na nekoliko centimetara iznad točke cijep-ljenja i odvežite rafiju.

Zavežite rafijom bez jakog stezanja pazeći da ne pokrijete pup.

Dvanaestak dana poslije otpustite taj vez ako je podloga vrlo bujna.

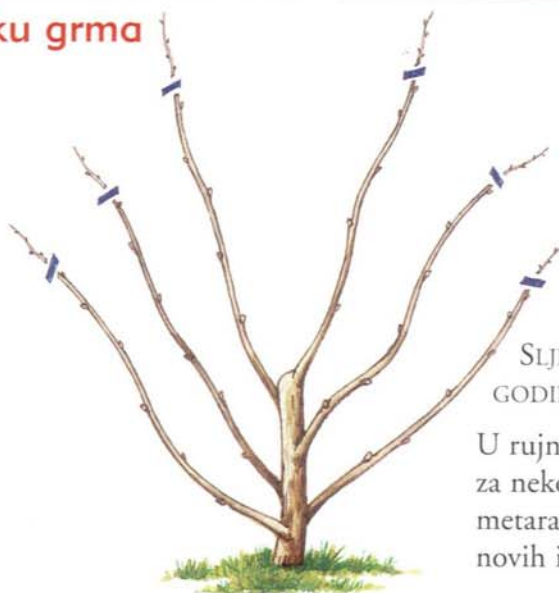
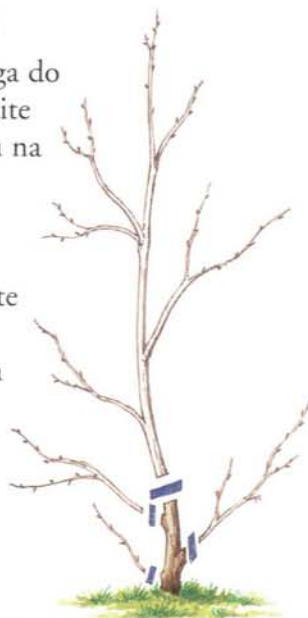

Kako orezivati javor u obliku grma (izdanci oko panja)

KOD SADNJE

Od studenoga do ožujka odrežite mladu biljku na otprilike dvanaestak centimetara od tla da biste potaknuli razvoj većega broja izboja.

SLJEDEĆE GODINE

U rujnu odrežite za nekoliko centimetara vrhove novih izboja.

SVAKE GODINE ▲

U rujnu rezidbom obnovite mlade izboje tako da ih prikratite za nekoliko centimetara. Odstranite suhe grane.

Japanski javor

Osim velikoga javora kojim se ovdje bavimo, postoji i japanski javor koji je mnogo manji i koji seže otprilike 2 m u visinu. On uspijeva samo na kiselom tlu. Obično se orezuje u obliku grma.

Svakih deset godina, između studenoga i veljače, orežite javor koji raste kao stablo. Odrežite suhe grane, one koje narušavaju oblik stabla ili one koje rastu izravno na deblu. Tako će vaš javor zadržati veličanstven izgled.

Jorgovan

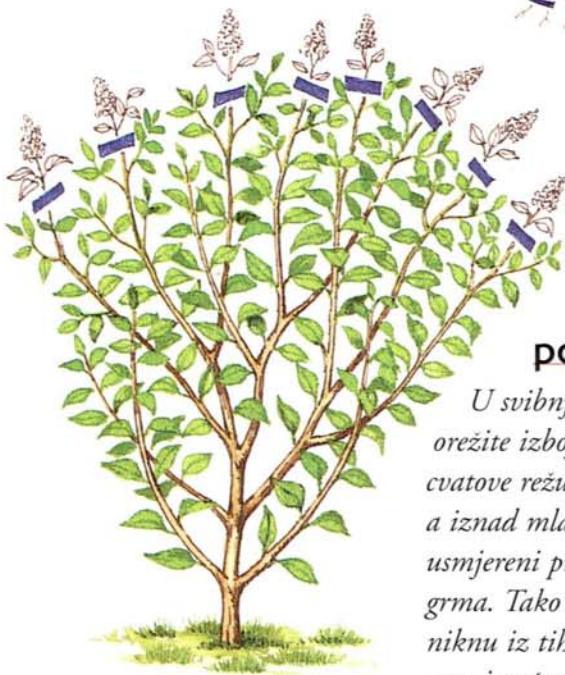
Syringa vulgaris

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite sve izdanke do pola, iznad dva postrana pupa. Ako grm ima golo korijenje, orežite mu vrhove.

Jorgovan kupljen u posudi ne orežite kod sadnje. Pustite ga da cvate i odstranite ocvale cvjetove nakon cvatnje.

Godinu dana poslije

U svibnju (nakon cvatnje) orežite izboje koji nose ocvale cvatove režući ispod cvjetova, a iznad mladih pupova koji su usmjereni prema vanjskoj strani grma. Tako će mladi izboji koji niknu iz tih pupova popuniti grm i neće ugušiti njegovo središte.

Jorgovan uspijeva na svim vrstama tla, čak i na vapnenastim (ali manje uspješno). Da bi cvjetao, potrebno mu je sunce i toplina. Traži blagu rezidbu, ali redovitu, koja se treba obavljati svake godine a sastoji se od uklanjanja ocvalih cvatova.

Lišće: listopadno

Visina: 4 do 5 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od kraja travnja do početka svibnja

U kojem trenutku orezivati?

- U svibnju nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

- Da biste odstranili ocvale cvatove i očistili grm.
- Da biste uklonili stare grane i potaknuli grananje.

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE JORGOVAN OKULIRANJEM

Zašto cijepiti?

Jorgovani koji se prodaju u rasadniku dobiveni su cijepljenjem. Ako želite uzgojiti izuzetnu vrstu koju ste vidjeli u susjedovu vrtu, trebat ćete je cijepiti da biste je uspjeli uzgojiti.

Kada cijepiti?

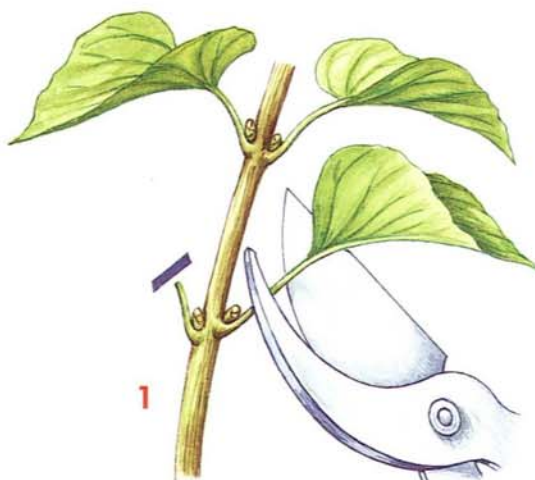
U lipnju ili srpnju.

Što se cijepi?

Pup odabrane vrste sa svojom korom (plemka).

Na što se cijepi?

Na običnu kalinu (*Ligustrum vulgare*) koja je zasađena najmanje godinu dana (podloga).

Krajem lipnja ili početkom srpnja odrežite na odabranom jorgovanu mladi izboj koji je zdrav i već odrvenio (drvenasta grančica). Uklonite listove, ali sačuvajte njihove peteljke.

U sredini izboja odrežite jedan pup (oko) s ostatkom lista (peteljkom) i komadićem kore od najmanje 2 cm.

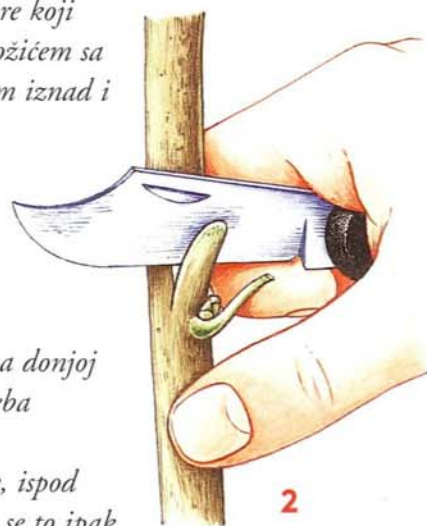
Držite grančicu jednom rukom.

Drugom rukom označite dio kore koji morate odrezati pomoću reza nožićem sa svake strane pupa, otprilike 1 cm iznad i ispod pupa.

Oštricom noža zarezite pod koru u razini s gornjom oznakom, lagano naginjući nožić.

Naglim pokretom zarezite prema donjoj oznaci. Teškoća je u tome što treba odrezati plemku jednim ostrim pokretom, a ako tako ne učinite, ispod kore ostat će drveni iverak. Ako se to ipak dogodi, lagano ga odstranite nožićem.

Pripremite plemku neposredno prije cijepljenja.

PODLOGA

Odrežite glavni izboj kaline na koju ćete nacijepiti jorgovan na visini 15 do 20 cm od tla i odstranite sve ostale izboje. Zarežite u obliku slova T podlogu. Počnite zarezivati vodoravni rez od otprilike 2 cm, a poslije napravite okomit rez iste duljine.

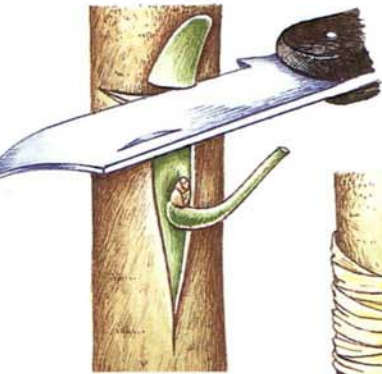
3

SPAJANJE

S pomoću lopatice (spatule) nožića podignite rubove kore podloge koju ste već prije zarezali da biste je odvojili. Stavite plemku ispod kore, držeći je za peteljku koja je usmjerena prema gore. Gurajte je prema dnu sve dok se pup (oko) ne nađe na 1 cm ispod vodoravnoga reza.

4

5

Jednom kada ste postavili plemku, odrežite komadić kore koji prelazi iznad vodoravnoga reza.

Vežite vlažnom rafijom, bez jakog stezanja, i nemojte pokriti pup (oko).

Cijepljenje je obavljeno uspješno kada se razvije izboj od pupa plemke. Tada odvežite rafiju, odrežite podlogu nekoliko centimetara iznad točke cijepjenja i presadite jorgovan na željeno mjesto.

Svake godine

Nakon cvatnje (u svibnju) odstranite ocvale cvjetove režući izboje točno ispod cvjetova, a iznad mladih pupova koji su usmjereni prema vanjskoj strani grma.

Odrežite suhe grane i one koje se križaju prema središtu grma, što je moguće bliže njihovoj osnovi.

Odstranite eventualno grane koje vam smetaju ili koje nagrđuju grm režući iznad mladog izboja koji je usmjeren prema vanjskoj strani grma.

Odstranite mlade izdanke koji se razvijaju u podnožju grma.

Prije

Poslije

Kako pomladiti stari jorgovan

Stari jorgovan ogoljuje, prorjeđuje se pri dnu i cvatnja se smanjuje. Potrebna je jača rezidba koju treba izvršiti nakon cvatnje, tj. u svibnju.

- Orežite sve grane na visinu od otprilike 60-80 cm od tla. Tijekom sljedećega ljeta izrast će brojni mladi izboji.
- Sljedeće godine, u isto doba, odstranite izboje koji rastu prema unutrašnjosti ili koji narušavaju ravnotežu oblika grma.
- Idućih godina obavite klasičnu rezidbu (odstranjivanje ocvalih cvjetova).

Ako režete cvijeće za vazu, ne režite izboje više od 40 cm.

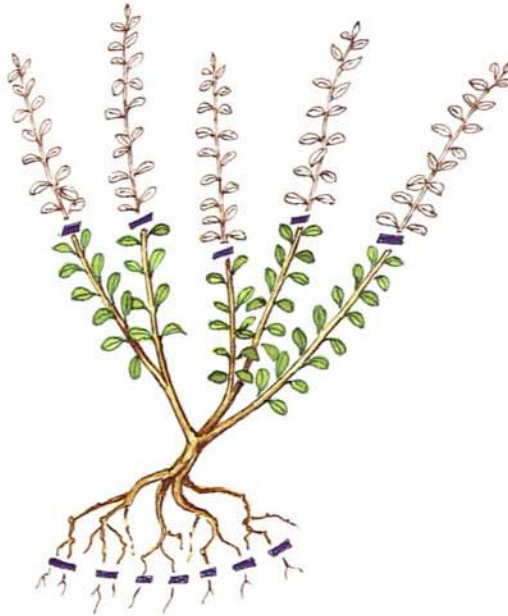
Kalina

Ligustrum ovalifolium

Kada i kako orezivati

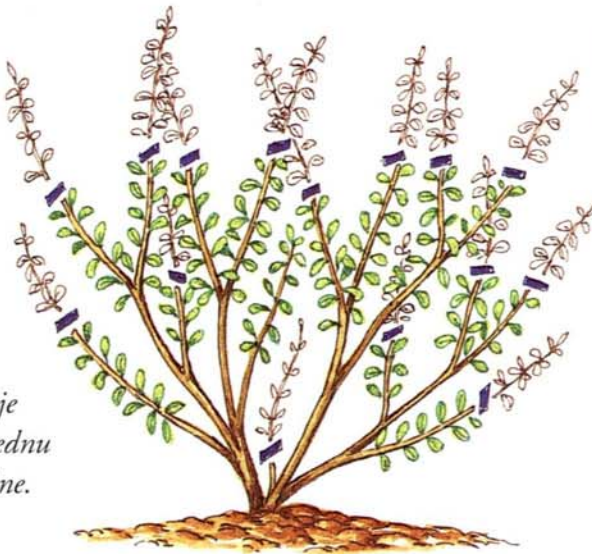
Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite do pola sve grane da biste potaknuli gusto grananje u podnožju grma. Ako je kalina gologa korijenja, odrežite ga na vrhovima za nekoliko centimetara.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku odstranite grane koje rastu prema središtu grma i one koje su preslabe. Ostale izboje orežite za otprilike jednu trećinu njihove duljine.

Kalina se prilagođava svim vrstama tla i svim uvjetima – suncu, a isto tako i sjeni. Redovita rezidba potrebna je da biste spriječili ogoljivanje podnožja grma. Ta je vrsta pogodna za »šišanu« živicu.

Lišće: poluzimzeleno

Visina: 3 do 5 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: lipanj ili srpanj

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku (izoliran grm).
- U svibnju (živica).
- U kolovozu ili rujnu (živica).

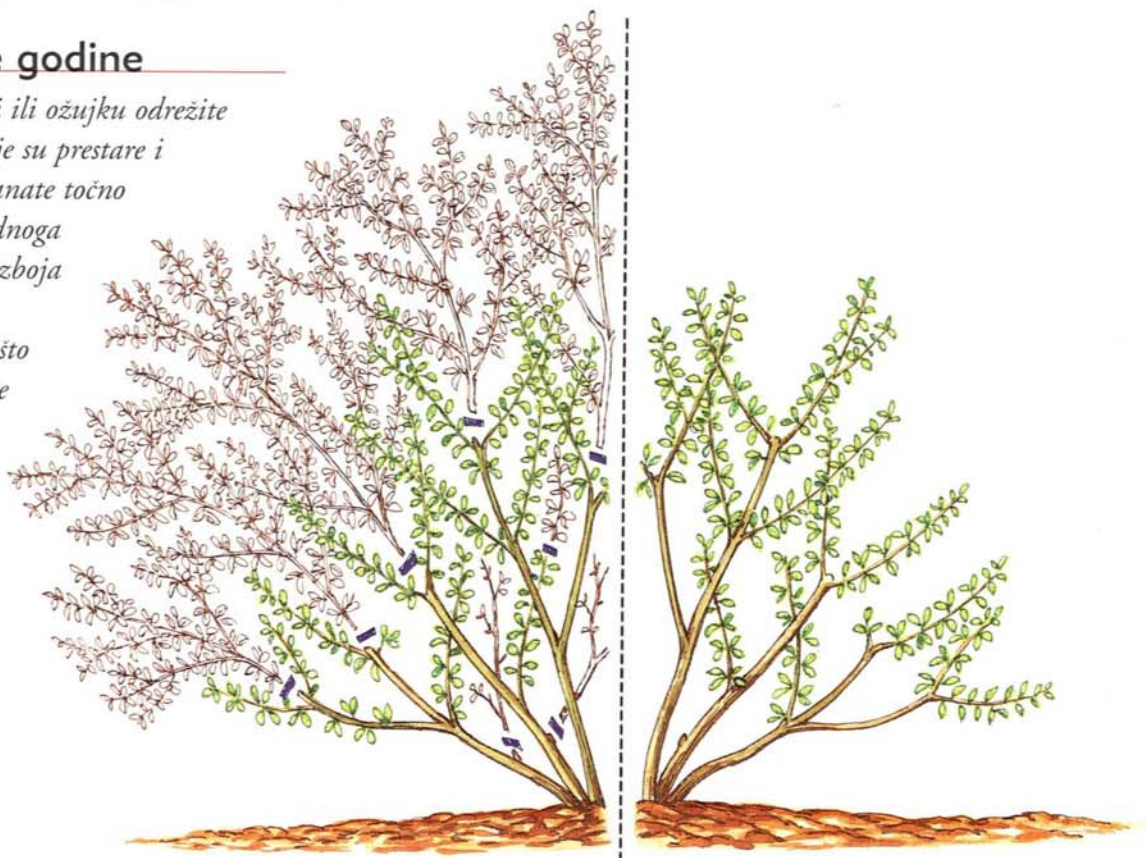
Zašto orezivati?

- Da biste spriječili ogoljenje u podnožju.
- Da biste zadržali uredan oblik živice.

Svake godine

U veljači ili ožujku odrezite grane koje su prestare i prerazgranate točno iznad jednoga mladog izboja koji je smješten što je moguće niže.

Prije

Poslije

Uvijek režite iznad dvaju nasuprotnih listića ili iznad mladog izboja koji se razvija prema vanjskoj strani grma. Tako će novi izboj rasti prema van i popuniti će habitus kaline.

Rezidba za oblik i za održavanje

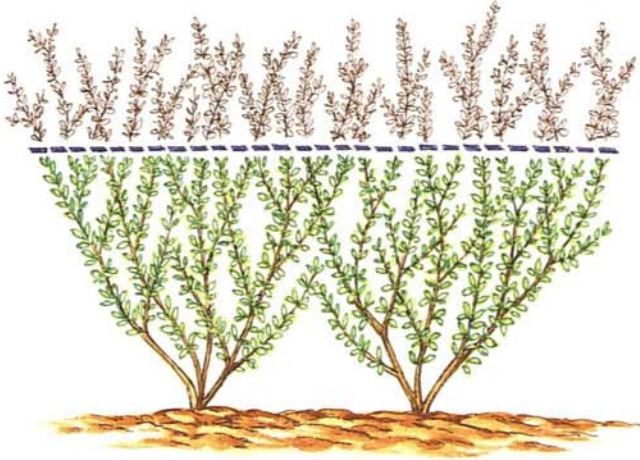
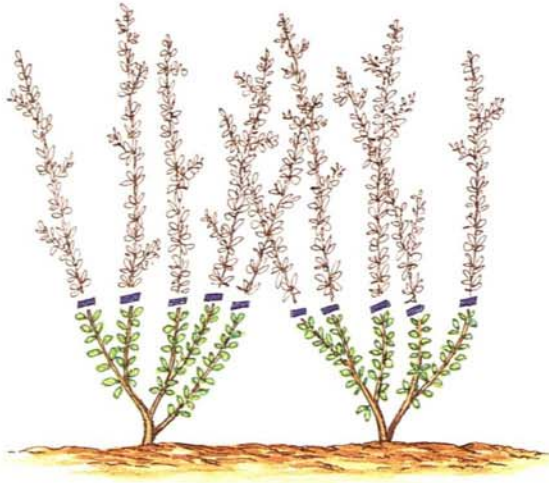
Kada kupite mladi grm, on još nije dosegao svoj potpuni rast. Potrebno ga je orezivati tijekom cijeloga razdoblja njegova rasta da biste mu dali oblik koji želite. Ovdje dakle govorimo o rezidbi za oblik. Jednom kada je grm narastao (nakon dvije do tri godine), potrebno ga je i dalje orezivati da biste, na primjer, ograničili njegov rast – to je rezidba za održavanje.

Kako orezivati živicu od kaline

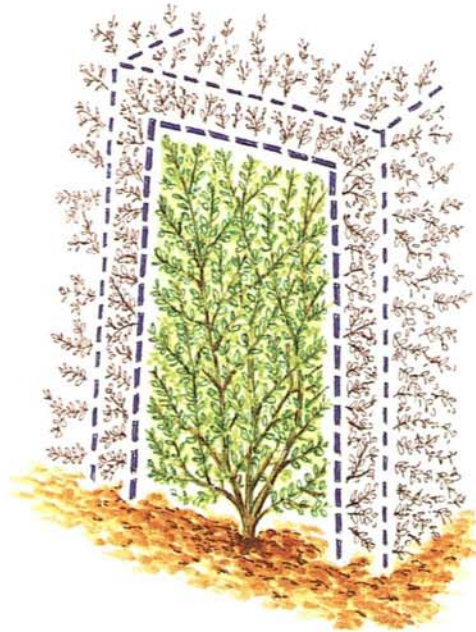
KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka odrežite izdanke na 25-30 cm od tla da biste potaknuli grananje u podnožju grma. To je svakako potrebno da biste imali gustu živicu.

SLJEDEĆE LJETO

U lipnju još jednom odrežite grane na 50-60 cm od tla. Isto tako, režite i u širinu, tj. sa strane, jer će tada živica biti gušća prije zime.

SLJEDEĆIH GODINA

U veljači ili ožujku, a poslije u lipnju, orežite izboje za otprilike dvije trećine, postupno povećavajući visinu živice (5 do 10 cm svake godine, ovisno o snazi grma) sve do željene visine.

Kada je živica dosegla svoju konačnu visinu, odrežite u svibnju, a poslije u kolovozu ili rujnu, mlade izboje koji vire na vrhu i sa strane.

Režite škarama za živicu ili električnim škarama za živicu. Maleni i žilavi listići kaline dobro podnose takvu nemilosrdnu, ali brzu rezidbu.

Kamelija

Camellia japonica

Kamelija dobro uspijeva na lagano sjenovitim mjestima, na tlima koja su neutralna do slabo kisela, ali nikako vapnenasta. U nedostatku takvoga tla posadite je u zemlju vriješta. Rezidba se sastoji od »čišćenja« grma da bi se s njega odstranili ocvali cvjetovi i suhe grane.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka orežite izdanke do polovice da biste potaknuli grananje u podnožju grma. Uvijek orezujte točno iznad lista koji je usmjeren prema vanjskoj strani grma.

Pup na osnovi te grane stvorit će izboj koji će upotpuniti habitus, no novonastali izboj neće zagušiti središte grma.

Lišće: zimzeleno

Visina: 3 do 6 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od ožujka do travnja

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku (pomlađivanje).
- Krajem travnja, nakon cvatnje.

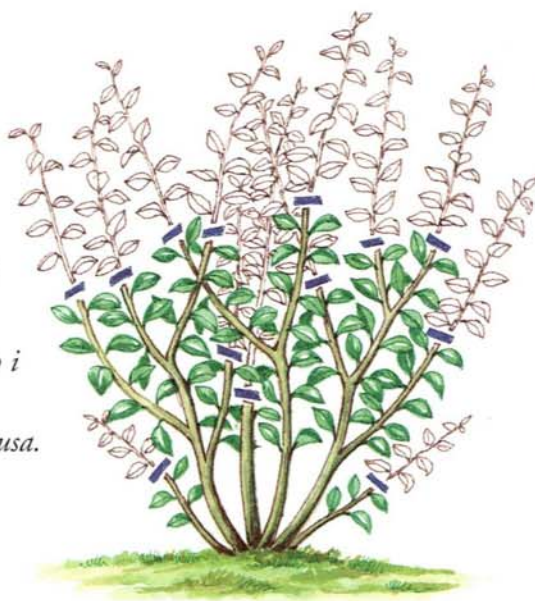
Zašto orezivati?

- Da biste sačuvali njegovan izgled.
- Da biste pomladili ogoljelu kameliju.

Godinu dana poslije

U ožujku prikratite sve izboje otprilike do pola, a i one u podnožju koji se nisu razgranali.

Možete orezati na kratko i prebujne grane koje su narušile ravnotežu habitusa.

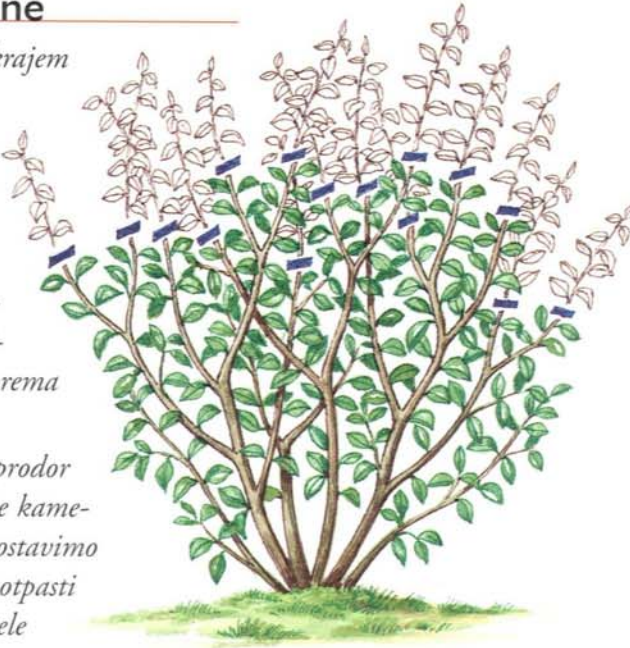

Svake godine

Nakon cvatnje (krajem travnja) orežite vrhove izboja da biste uklonili ocvale cvjetove.

Odstranite grane koje su suhe, ogoljele ili loše smještene (usmjerene prema središtu grma).

One sprječavaju prodor svjetlosti u središte kame-
lije. Zato ako ih ostavimo na grmu, lišće će otpasti i one će biti ogoljele pri osnovi.

Kako pomladiti staru kameliju

Kako kamelija stari, tako se ogoljuje i njezini su cvjetovi smješteni na vrhovima izboja. Jedna jača rezidba sve će dovesti u red.

- U veljači ili ožujku orežite najdeblje grane na visini od otprilike 30 cm od tla, točno iznad mladog izboja ili iznad koljenca (nodija) iz kojega će izrasti novi izboj. Tako će orezana grana biti zamijenjena mladom.
- Takva oštra rezidba potiče stvaranje mnogobrojnih izdanaka sljedećeg ljeta, ali u većem broju nego što je to potrebno za kameliju koju pomladujemo. Sljedeće godine, u isto doba, odaberite najbolje smještene i najbolje razvijene izdanke (između 5 do 10 prema snazi grma) i prikratite ih do pola. Odstranite sve one koji su prekomjerni. Tako ćete potaknuti obnavljanje okrugloga habitusa vaše kamelije.

Iskoristite priliku kod rezidbe i uklonite požutjele ili pocrvenjele listove tijekom zime. Tako ćete dobiti mnogo njegovaniju kameliju.

Upoznajte se s cijepljenjem CIJEPITE KAMELIJU SA STRANE

Zašto cijepiti?

Camellia japonica teško se razmnožava dijeljenjem. Postoje mnoge različite vrste roda Camellia. Plemka je najbolji način da dobijete upravo takvu kameliju kakva vam se svidjela kod vaših prijatelja.

Kada cijepiti?

Na početku ožujka.

Što se cijepi?

Grančica u fazi mirovanja s tri pupa (plemka).

Na što se cijepi?

Na kameliju od dvije do tri godine iz rasadnika i posađenu u vašem vrtu (podloga).

PLEMKA

Početkom ožujka odrežite na kameliji jednu grančicu u fazi mirovanja. Uzmite na njezinu srednjem dijelu jedan komad koji ima tri dobro razvijena pupa (plemka). Odrežite jedan od njenih rubova u obliku ravne kosine, točno ispod donjega pupa. Odrežite zatim list koji se nalazi pokraj toga pupa.

1

Potrudite se da dobijete što je moguće glatkiji rez jer vam to jamči dobro srastanje.

Dobit ćete ga naglim pokretom tako da vam oštrica klizi.

PODLOGA

Zarežite u obliku slova T koru podloge (dvogodišnja kamelija zasađena u vašem vrtu te koju ćete tamo i ostaviti). Napravite rez do drva, prvo vodoravno od 2 cm, a zatim vertikalno od 5 cm.

2

SPAJANJE

Oprezno uvucite plemku u rez, stavljajući kosinu uz podlogu. Plemka neka lagano klizne u prorezanu koru koja će se lagano otvoriti.

Gurajte je sve dok se pup ne nađe unutar kore podloge.

Plemka se primila kada potjera pup i razvije se mladi izboj. Petnaestak dana poslije odrežite podlogu točno iznad plemke. Nije potrebno odvezivati rafiju jer se promjer podloge neće više povećavati pa ne postoji opasnost napuknuća.

Cijepljenje sa strane

Ova je tehnika cijepljenja pogodna za grmove sa zimzelenim lišćem kod kojih ne dolazi do pravoga mirovanja vegetacije. Zima je samo jedno razdoblje života koji je usporen zbog hladnoće.

Kod ove vrste cijepljenja podloga je potpuno sačuvana i dalje nastavlja rasti.

Biljni sok koji kruži deblom pospješit će srastanje između podloge i plemke.

Zavežite vlažnom rafijom cijelu plemku blago je stežući. Lagano je zatim prekrijte voskom za cijepljenje.

Kerija

Kerria japonica

Japanska kerija uspijeva na suncu, kao i u laganoj sjeni. Cvjetat će redovito i obilno samo ako je orezujete svake godine. Može se plošno vezati uza zid.

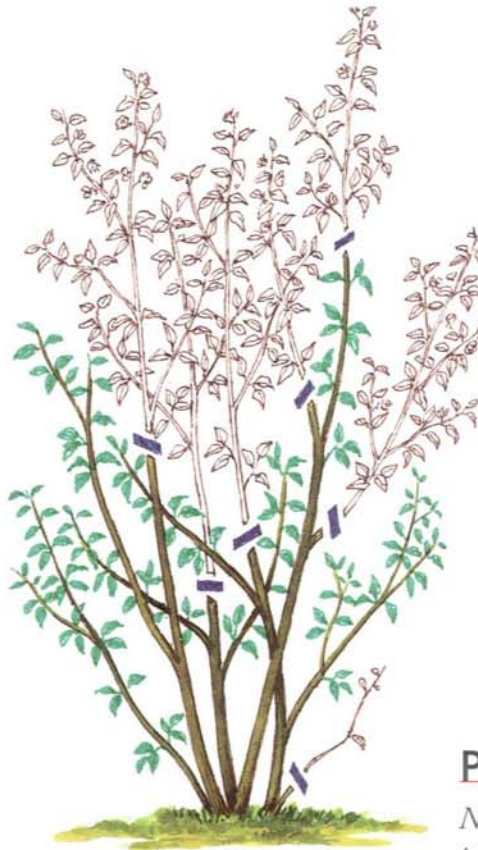
Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite preslabe ili osušene grane. Zadržite najjače izdanke jer će oni cvjetati već od sljedećega proljeća.

Ako ste kupili grm s golim korijenom, orežite ga na duljini 25 do 30 cm od tla kod sadnje. Ali, morate znati da nećete imati cvjetove prve godine.

Prve godine

Nakon cvjetanja odstranite izboje koji su ocvali tako da ih odrežete iznad mladog izboja koji je smješten vrlo nisko. Uklonite još jednom preslabe novonastale izdanke iz podnožja.

Lišće: listopadno

Visina: 1,5 do 2 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od travnja do svibnja

U kojem trenutku orezivati?

- U svibnju nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli obilno cvjetanje.

Svake godine

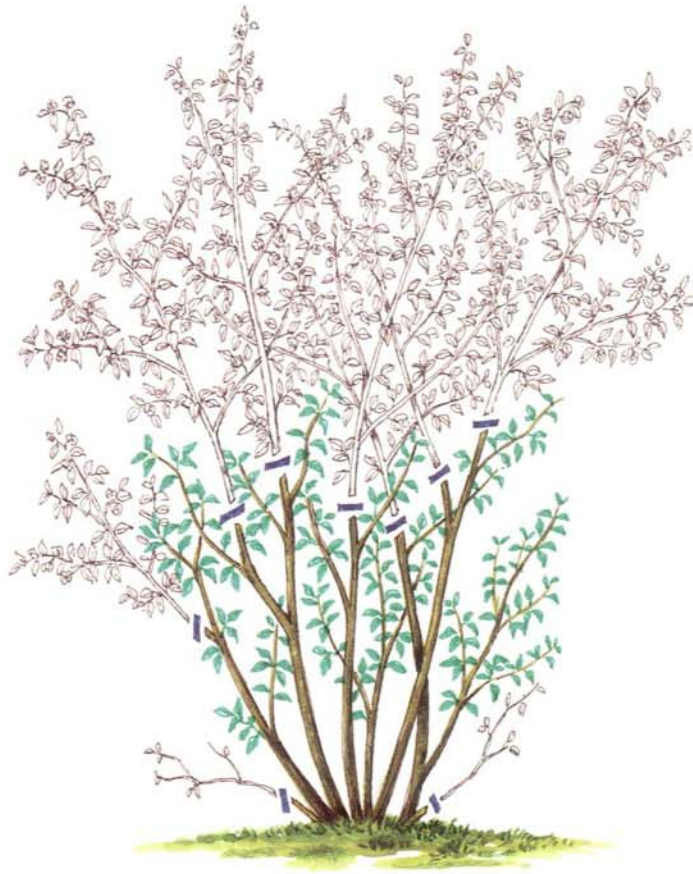
Od kraja cvjetanja (u svibnju) odstranite suhe ili preslabe grane.

Odrežite one koje su ocvale točno iznad mladog izboja, što je moguće bliže osnovi.

Odrežite uvijek iznad mladog izboja koji se razvija prema vanjskoj strani grma.

On će popuniti habitus i neće ogoliti središte grma.

Ostavite netaknute najjače izdanke koji rastu iz baze i koji još nisu cvjetali.

Moguće je plošno vezati japonsku keriju uz zid. Redovito vežite izboje uz potporanj, i to postupno kako rastu. Rezidba je ista kao i za običan gm.

Kesten

Castanea sativa

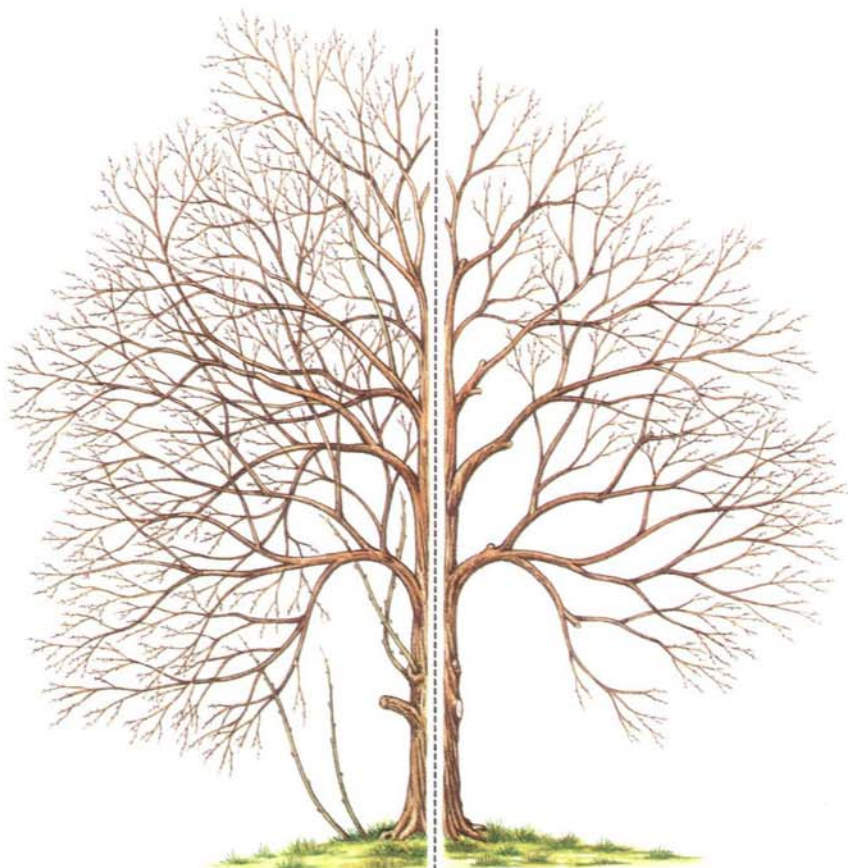
Kesten ne voli vapnenasta tla, najviše mu odgovaraju ona koja su blizu neutralnosti (pH = 7). Uspijeva na svim mjestima. Jednom kad je oblikovan, kod rezidbe je potrebno samo ograničiti rast prebujne grane ili prozračiti krošnjju. Tako ćete iskoristiti njegov prirodni izgled, uspravan i zaobljena vrha.

Kada i kako orezivati

Svaki pet do deset godina

Za mirovanja vegetacije, od studenoga do veljače, odstranite sve grane koje stablu daju šiljat oblik, koje guše središte stabla, koje su preslabe i koje rastu u podnožju stabla ili na deblu, kao i suhe grane. Također uklonite grane koje se križaju ili dodiruju.

Prije

Poslije

Lišće: listopadno

Visina: 20 m

Oblik: visoko stablo

Plodovi: od listopada do studenoga

U kojem trenutku orezivati?

- Od prosinca do veljače.

Zašto orezivati?

- Da biste pomladili grane.
- Da biste ograničili rast stabla.
- Da biste prozračili krošnjju.

Kozja krv

Lonicera nitida

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite izdanke do pola da biste potaknuli rast izboja.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku prikratite izboje za otprilike jednu trećinu, režući uvijek iznad mladog izboja. Odstranite grane koje rastu prema središtu i one koje su preslabe.

Kozja krv zahtijeva dobro ocijeđeno tlo i puno sunca. Njeno malo lišće i njezin brzi rast pogodni su čimbenici za redovitu rezidbu (živica, topiari-skulptura). Mali habitus, održavan rezidbom, dolazi do punog izražaja, posebno kao samostojeći grm.

Lišće: zimzeleno

Visina: 1 do 1,5 m

Oblik: grmovit

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.
- Svakih šest tjedana između travnja-svibnja i rujna (živica).

Zašto orezivati?

- Da biste održali dimenzije prilagođene vrtu.
- Da biste sačuvali njegovan izgled (živica, topiari-skulptura).

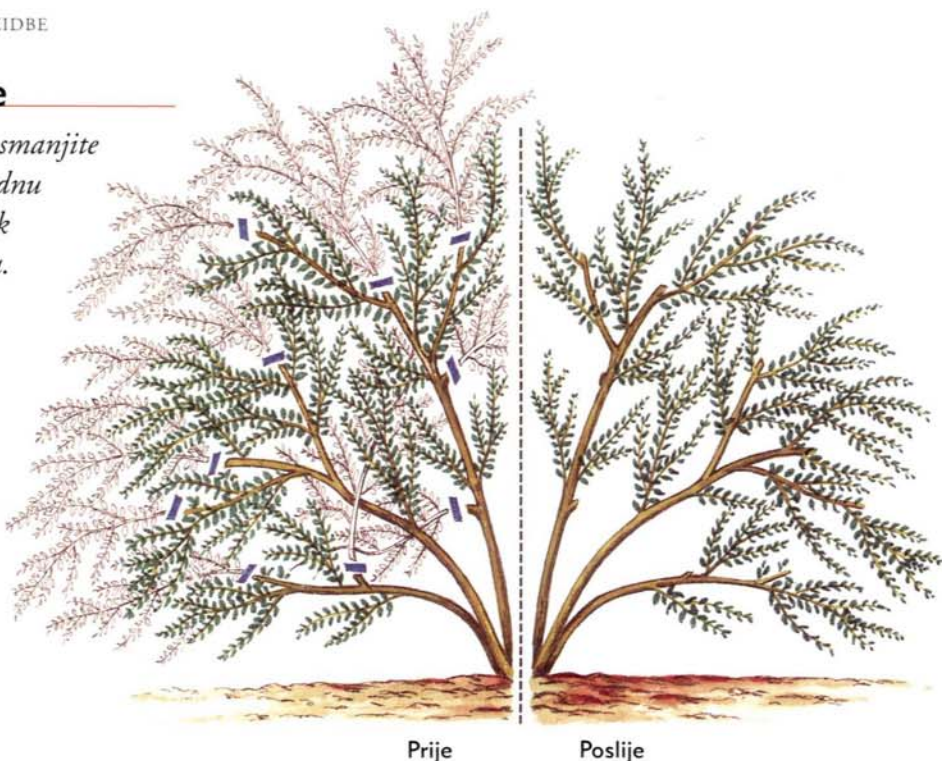

Svake godine

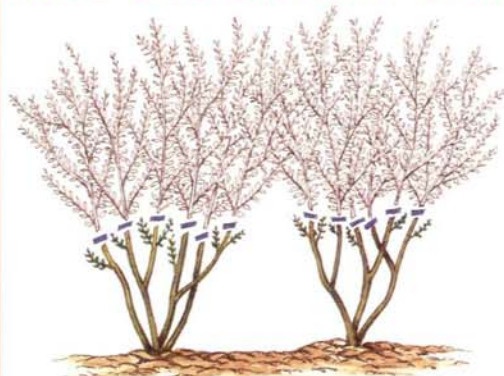
U veljači ili ožujku smanjite grane za otprilike jednu trećinu, režući uvijek iznad mladog izboja.

On će preuzeti funkciju odrezane grane i upotpuniti habitus biljke.

Odstranite grane koje rastu prema središtu grma i one koje su preslabe.

Kako orezivati živicu od kozje krvi

KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka odrežite izdanke na visinu 20-30 cm od tla kako biste potaknuli rast mladih izboja u podnožju grma.

U lipnju ih ponovno odrežite na visinu 50 cm od tla. Isto tako, orezujte i sa strane pa će živica biti gušća prije zime.

SVAKE GODINE

U veljači ili ožujku, a poslije u lipnju i kolovozu, prikratite za dvije trećine nove izboje, postupno povećavajući visinu živice (5 do 10 cm godišnje, prema snazi grma) sve do željene veličine. Orezujte i sa strane.

Jednom kad je živica dosegla željenu visinu, zadovoljite se time da uklonite izboje koji strše u visinu i sa strane. Primjenjujte tu vrstu rezidbe svakih šest tjedana, između svibnja i rujna. Režite velikim škarama za živicu.

Kozja krv – obična

Lonicera caprifolium

Kada i kako orezivati

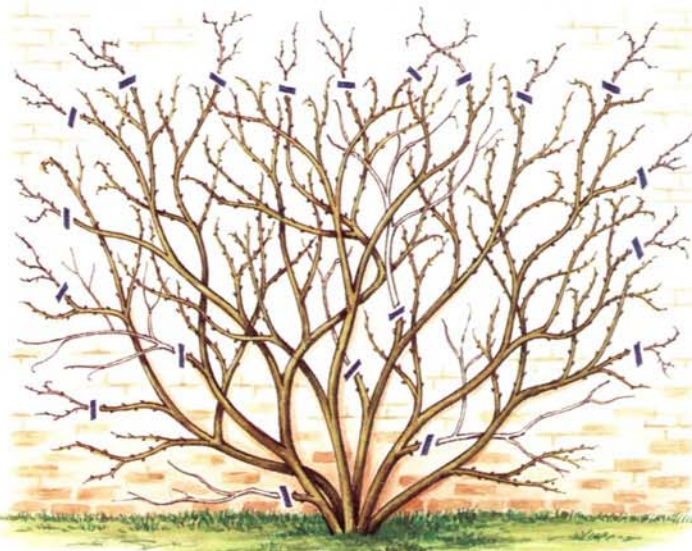
Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite samo vrhove najduljih grana kako biste granu olakšali da mu se korijen primi i potaknuli stvaranje izboja.

Prve godine privezujte redovito mlade izboje za potporanj.

Kozja krv – obična dobro podnosi sunce, kao i laganu sjenu. Ova biljka voli rahlu, bogatu i pomalo vlažnu zemlju. Dobro joj dođe redovita rezidba koja će je osloboditi suhih grana, ali može proći i bez toga.

Svake godine

Od studenoga do siječnja odstranite suhe grane. Odrežite oštećene grane tako da sačuvate najmanje dva ili tri pupa od početka grananja.

Početak proljeća odstranite prekobrojne izboje.

Lišće: listopadno
Visina: 3 do 4 m
Oblik: puzavi
Cvjetanje: srpanj do listopada

U kojem trenutku orezivati?

- Od studenoga do siječnja, a poslije u ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« grm, tj. oslobodili ga suhih grana.

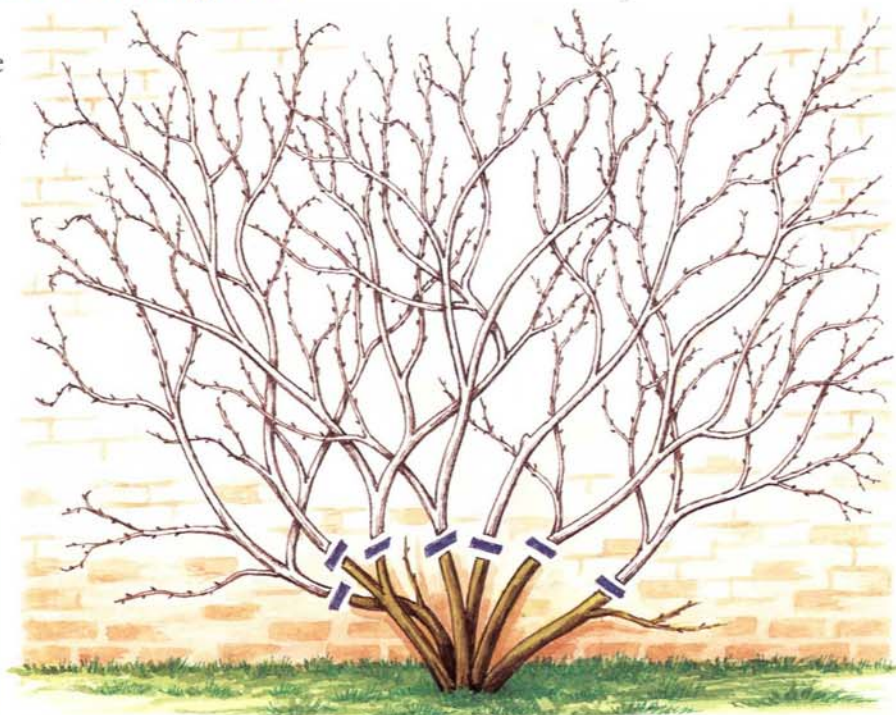

Kako pomladiti običnu kozju krv

Ako vaša obična kozja krv manje cvjeta i ako je njena krošnja ugušena suhim granama, vrijeme je za jaču rezidbu.

- Od studenoga do siječnja orežite sve izboje na visini dvanaestak centimetara od tla.

Nemojte zaboraviti rane od rezidbe premazati pastom gdje je promjer grana veći od 3 cm.

Uvijek orezujte vaše drveće ili grmlje izvan razdoblja mrazeva.

Na isti način postupajte sa :

- *Lonicera japonica* 'Halliana' koja ima zimzeleno lišće;
- *Lonicera x heckrottii* s poluzimzelenim lišćem koje je lagano plavkasto.

Kruška

Pyrus communis

Kada i kako orezivati krušku s prostorno oblikovanom krošnjom

Kod sadnje

Ako ste krušku kupili s golim korijenjem onda njegove vrhove odrežite za nekoliko centimetara. Između studenoga i ožujka prikratite za 25 do 30 cm središnju granu vaše kruške, tj. dio koji se razvija iz središnje osi debla. Također orežite glavne ili skeletne grane. Ako je to potrebno, popravite kut naginjanja skeletnih grana s pomoću urbova pruča, koje je vrlo mekano i savitljivo te fiksirano na središnjoj osi: glavne grane trebaju sa središnjom osi tvoriti kut od 45°.

Prostorni oblici vole prirodan razvoj stabla. Dakle, nije potrebno redovito orezivati da biste brali kruške svake godine. Ipak, doći će do izmjene godina koje su izuzetno rodne i onih koje su manje rodne. Tome je uzrok konkurentski odnos između stvaranja plodova i zametanja cvjetnih pupova.

Kruška voli glinasto tlo koje je duboko. Ne podnosi vapnenasto tlo. Dobro podnosi rezidbu, što omogućuje mnogobrojne oblike i što je vrlo praktično za male vrste. Konačno, rezidba potiče redovito stvaranje plodova.

Lišće: listopadno

Visina: 12 do 15 m

Oblik: slobodan ili plošan

Cvjetanje: od ožujka do travnja

Plodovi: od srpnja do listopada ili studenoga

U kojem trenutku orezivati?

- Zimi.
- Eventualno ljeti.

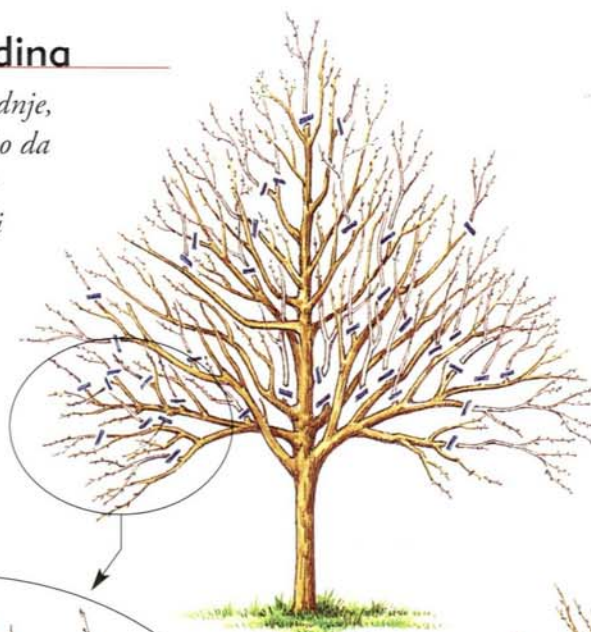
Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli redovito stvaranje plodova.
- Da biste zadržali uravnoteženi oblik stabla.

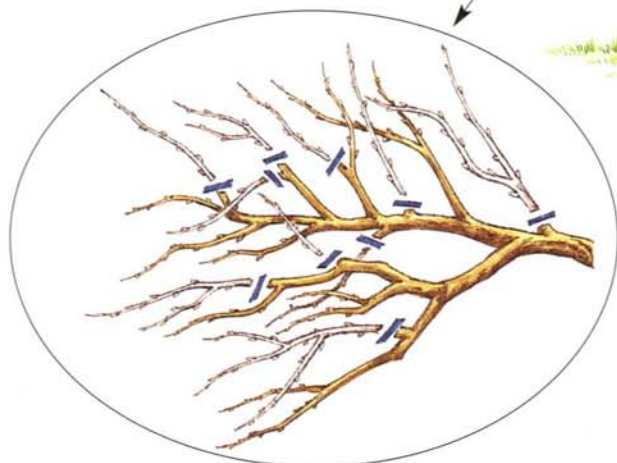

Svakih tri do pet godina

Počevši od pete godine nakon sadnje, u studenome, orežite krušku tako da smanjite opseg vrha za otprilike jednu četvrtinu, da biste održali stvaranje plodova blizu središta stabla. Plodovi će dakle biti bolje formirani. Odstranite rašljaste grane, one koje se križaju, loše smještene grane (na primjer, prema središtu stabla) i vodopije.

Prije

Poslije

Orezujte s potpunom sigurnošću

Kada pilite granu, napravite ispod grane rez pilom od nekoliko milimetara. Nakon toga izvršite rez na gornjem dijelu ravno prema donjoj oznaci. Tako grana neće puknuti pod vlastitom težinom. Jednom kada je taj postupak završen, osvježite rez s pomoću hipa-noža da bi on bio što glatkiji.

- Dezinficirajte svoj alat alkoholom kada prelazite s jednoga stabla na drugo.
- Nemojte dopustiti da velika grana padne na tlo. Vežite je užetom prije rezidbe i zatražite pomoć od nekoga na tlu da pridržava granu dok je vi režete.
- Ako se trebate popeti na ljestve da biste pilili, provjerite njihovu stabilnost. Zatražite pomoć od nekoga da ih drži u ravnoteži dok vi pilite. To doista nije suvišno! Izbjegavajte da ih naslonite na stablo, radije upotrijebite dvostruke ljestve.

Izbor kruške

◀ PROSTORNO STABLO

Ono nema nikakve potrebe za potpornjem da bi držalo svoje grane. Sastoji se od debla koje je više ili manje visoko: 1,80 do 2 m za **visoko stablo**; 1,20 do 1,50 za **polustablo**; 0,30 do 0,70 m za **nisko stablo**.

Vretenasta piramida, s kratkim deblom (30 cm) i s granama koje su skladno raspoređene u prostoru (kraće su na vrhu), koje je habitus u obliku stošca, jest takozvani usmjereni prostorni oblik. On zahtijeva redovitu rezidbu radi više plodova, što je suprotno od ostalih prostornih oblika.

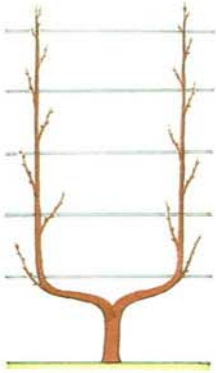
VERTIKALNI KORDONAC ▶

Kratke rodne grančice, koje nose plodove i koje su vrlo kratke rastu iz jedne središnje osi koja je okomita.

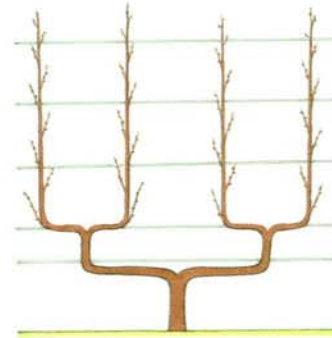
◀ PALMETA U OBLIKU SLOVA U (JEDNOSTRUKI U OBLIK)

Stablo se sastoji od dvije glavne grane iste veličine. To je najuobičajeniji oblik. Također se naziva mala palmeta. Odgovara sortama slabe i srednje bujnosti, kao što su Hardijeva (franc. *Beurré Hardy*), Velika šampionka (franc. *Grand Champion*), Zimska delbardska (franc. *Delbard Exquise d'hiver*).

PALMETA U OBLIKU DVOSTRUKOGA SLOVA U (DVOSTRUKI U OBLIK) ▶

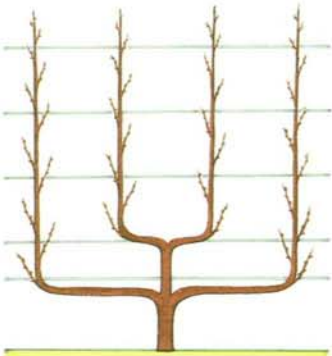
Ovaj se oblik sastoji od dviju kratkih glavnih grana koje se dijele na još dvije u bazi. Sastoji se od četiri glavne grane iste bujnosti. To je velika palmeta. Odgovara sortama srednje snage, kao što su Konferans (franc. *Conférence*) i Društvenka (franc. *Doyenné du Comice*).

◀ VERRIEROVA PALMETA

Ovaj se oblik sastoji od četiri glavne grane koje su ugrađene jedne u drugu. Kao i palmeta u obliku dvostrukoga slova U, to je velika palmeta. Odgovara sortama srednje snage, kao što su Konferans i Društvenka.

Također nalazimo i kose palmete, kojih su grane smještene oko središnje osi u obliku riblje kosti na 45°, ili piramide (grane izlaze iz središnje osi i pravilno su raspoređene).

Kada i kako orezivati krušku s plošno oblikovanom krošnjom

Plošno oblikovane kruške zauzimaju malo mjesta u vrtu jer se naslanjaju uza zid. Također im je prednost da stvaraju plodove na dohvat ruke i olakšavaju pristup granama za sve postupke održavanja (rezidba i dr.).

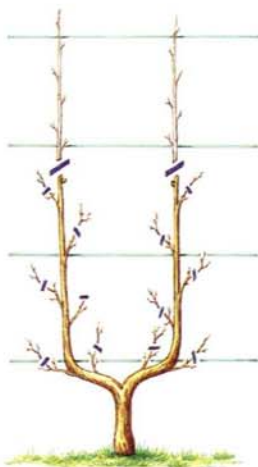
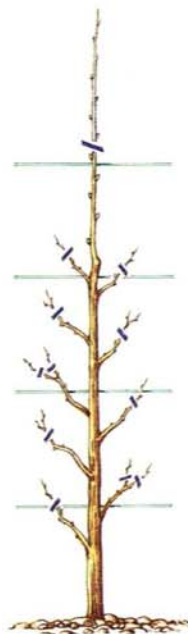
Oblikovanje plodova iz godine u godinu zahtijeva redovitu godišnju rezidbu.

Kod sadnje

Oblikovanje plošne kruške od mlade biljke (jednogodišnje sadnice) teško je ostvariti početniku, ali možete u trgovinama naći već oblikovane kruške, stare dvije godine i više. Zahtijeva blagu rezidbu kod sadnje.

OKOMITI KORDONAC

Između studenoga i ožujka prikratite za 25 do 30 cm okomitu središnju os. Odrežite, ako je to potrebno, sva grananja iznad trećega dobro formiranog i vidljivog pupa, počevši od osnove. Orezujte uvijek iznad pupa koji »gleda« prema tlu.

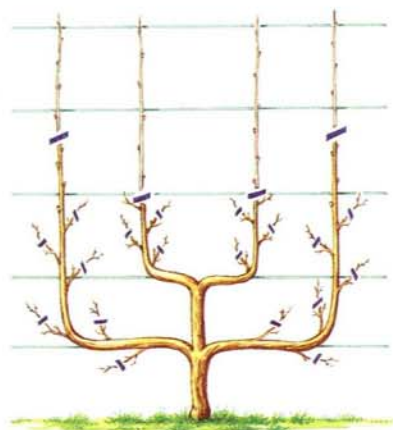
PALMETA U OBLIKU SLOVA U

Između studenoga i ožujka orežite za 25 do 30 cm vrhove glavnih grana tako da budu iste visine, režući iznad pupa koji je smješten nasuprot vama ili, u najgorem slučaju, sa strane.

VERRIEROVA PALMETA

Između studenoga i ožujka prikratite vrhove glavnih grana za 20 do 30 cm režući iznad pupa koji je smješten nasuprot vama ili u, najgorem slučaju, sa strane. Odrežite malo kraće dvije grane smještene u središtu, koje imaju sklonost da budu jače.

Vaše drvo sada ima nove, nekoliko centimetara dugačke grančice.

Prije sadnje palmete u obliku slova U, dvostrukoga slova U ili Verrierove palmete trebate postaviti armaturu (potporanj) sastavljenu od vodoravnih željeznih žica raspoređenih na svakih 50 cm sve do željene visine i napetih između stupova za kontrašpalire ili na kukice učvršćene na zid za špalire. Zatim na željezne žice učvrstite kolce ili letvice, raspoređene na 30 cm, kojih dimenzije odgovaraju normalnom razmaku skeletnih grana plošnih oblika.

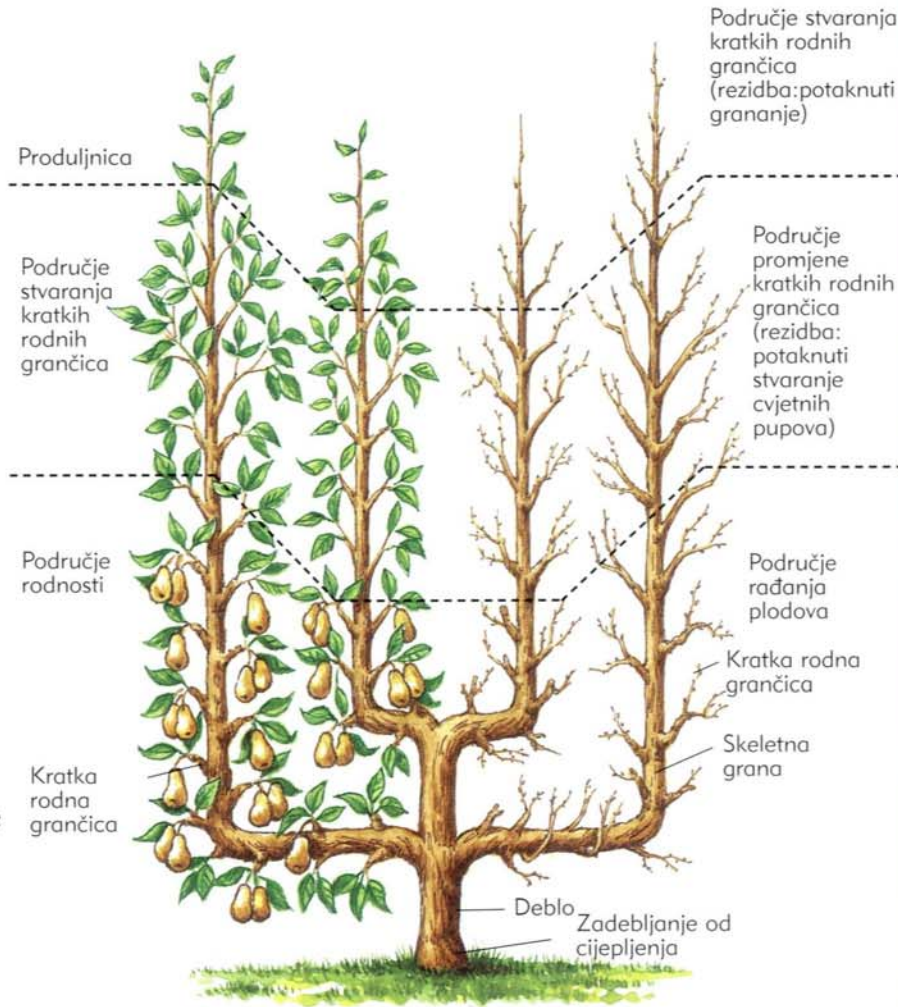
Gdje se stvaraju plodovi?

Skeletne grane najdeblje su grane na stablu, one mu daju oblik, ali ne nose plodove.

Plodovi su proizvodi koji nastaju na kratkim grančicama i maloga promjera – koje rastu iz skeletnih grana, a to su kratke rodne grančice.

Rezidba ima cilj potaknuti razvoj takvih grana, kratkih rodnih grančica (otprilike dvadeset na metar skeletne grane), i tako potaknuti nastajanje cvjetova na njima, a poslije plodova. One trebaju biti što kraće.

Stareći (nakon otprilike pet godina), kratke rodne grančice prestaju stvarati plodove. Rezidba treba dakle stalno poticati stvaranje novih kratkih rodnih grančica.

Rezidba na dobru duljinu

Kada su kratke rodne grančice koje smo odabrali da bismo osigurali proizvodnju plodova vrlo slabe, bolje je da ih kratko odrežemo, tj. iznad drugoga dobro vidljivog pupa.

Kada su, suprotno od toga, prebujne, odrežite ih na dulje, ostavivši četiri do pet pupova. Ako to ne učinite, svi će pupovi razviti drvene grančice, što je suprotno od onoga što želite.

Kako prepoznati različite organe kruške

Kruška, kao i sve voćke, ima grane koje će dati plodove (rodni elementi) i ostale grane koje će osigurati rast stabla – nerodni elementi. Svaki tip organa ima svoju svrhu: bez listova nema plodova! Rezidba ima ulogu održavanja ravnoteže između tih dvaju elemenata, da biste stablu osigurali dug život. Također je potrebno naučiti raspoznavati te organe.

NERODNI ORGANI

Vodopija je vrlo snažna grana koja se pojavljuje na pregibima (mjestu jačega priljeva hranjiva) većih grana (**skeletnih**). Ona uzima velike količine biljnoga soka, na štetu drugih grana, i može dostići više od jednoga metra duljine na godinu. Potrebno ju je orezati u ravnini s granom na kojoj je izrasla.

Drvena grančica je manja od vodopije – naraste 25 do 60 cm u jednoj sezoni. Ona nosi sa strane i na vrhu šiljate i male pupove (**drvne pupove**) iz kojih će se razviti druge drvene grančice (nerodne). Pomno je orezujući, moguće ju je potaknuti da proizvodi rodne pupove. Na kruški je vrlo rijetko

da se drveni pup razvije u cvatni

pup. Ipak, ona može dati vitku rodnu grančicu (stapku) koja može nositi cvatne pupove. Kada je vrlo tanka i duga između 15 do 20 cm, zove se **vitka rodna grančica** (stapka).

Drvena grančica

Drveni pup

RODNI ORGANI

Cvatni pup ili rodni pup jest pup koji će cvasti i poslije dati plod. On je zaobljen, nabubren, okrugao i šiljat. Okružen je rozetom od šest ili više listića.

Sve grane koje nose te pupove ne treba orezivati jer će oni osigurati proizvodnju plodova od sljedeće sezone. Vitka grančica (stapka) može završavati takvim pupom, onda je to **okrunjena vitka rodna grančica** (rodna stapka).

Kopljasta rodna grančica (štrljak) jest šiljati pup, prilično širok u bazi i okružen rozetom od dva do tri listića. Njen razvoj ovisi o rezidbi koju ćete izvršiti : ona se može pretvoriti u cvatni pup ili proizvesti drvenu grančicu.

Plodnjak je mesnata masa koja se javlja na grani nakon berbe na točki gdje je rasla peteljka ploda. On nosi elemente koji su sposobni dati plodove, kao što su okrunjena rodna grančica (rodna stapka) ili kopljasta rodna grančica (štrljak), a često čak cvjetni pup. Konačno, neki pupovi ne proizvode ništa. Onda su to **latentni pupovi**. Prigodna rezidba potaknut će ih da se probude kako bi proizveli kopljastu rodnu grančicu (štrljak), a poslije drvenu grančicu ili cvatni pup.

Cvatni pup

Okrunjena vitka rodna grančica (rodna stapka)

Kopljasta rodna grančica (štrljak)

Plodnjak

Kopljasta rodna grančica (štrljak)

Plodnjak

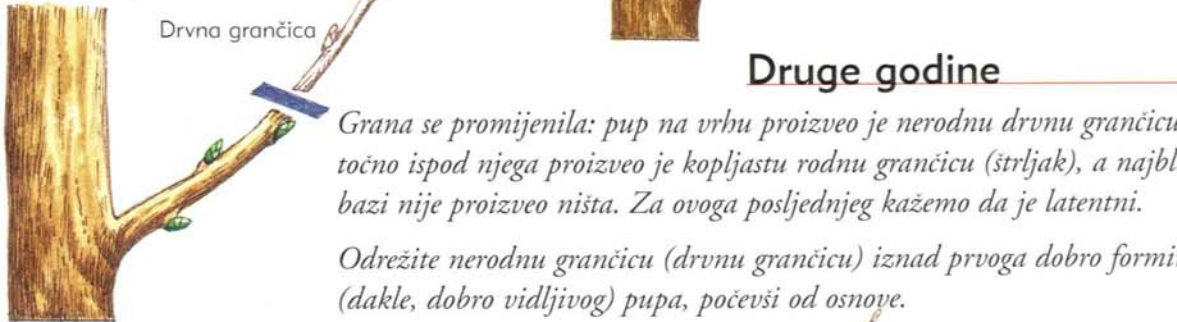
REZIDBA ZA ROD: VAŽNI PRINCIPI

Rezidba plošno oblikovane kruške ima cilj uravnotežiti razvoj stabla i redovito stvaranje plodova i cvjetova. Sastoji se od odabira drvnih grančica (tj. nerodnih) koje su dobro smještene i nastojanja da postanu rodne.

Bilo kakav da je oblik odabrane kruške, principi rezidbe su isti. Počnite prikraćivanjem skeletnih grana, režući iznad pupa smještenoga nasuprot vama ili s vanjske strane grane. Pustite da se produlje za 25 do 30 cm godišnje, prema bujnosti stabla. Zatim se pozabavite kratkim rodnim grančicama. U idealnom slučaju, koji vam ovdje predstavljamo, potrebno je tri godine da se drvena grančica pretvori u rodnu grančicu.

Prve godine

Odrežite drvenu grančicu iznad trećega drvnog dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa.

Druge godine

Grana se promijenila: pup na vrhu proizveo je nerodnu drvenu grančicu, pup točno ispod njega proizveo je kopljastu rodnu grančicu (štrljak), a najbliži bazi nije proizveo ništa. Za ovoga posljednjeg kažemo da je latentni.

Odrežite nerodnu grančicu (drvenu grančicu) iznad prvoga dobro formiranog (dakle, dobro vidljivog) pupa, počevši od osnove.

Treće godine

Pup na vrhu stvorio je nerodnu grančicu (drvenu grančicu), kopljasta rodna grančica (štrljak) preobrazila se u cvatni pup, a latentni pup pri osnovi pretvorio se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak).

Odrežite kratku rodnu grančicu iznad cvjetnoga pupa.

Orezujte u pravom trenutku

Rezidba za rod obavlja se od otpadanja lišća (studen) i sve do ožujka, ali izvan razdoblja mrazeva. Ako orezujete krajem zime (u veljači ili ožujku), lakše je prepoznati pupove koji će proizvesti nerodne grančice i one koji će dati cvatove jer su baš u tom razdoblju cvatni pupovi najveći.

Četvrte godine

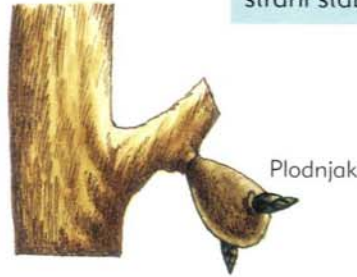
Razvoj se nastavlja. Cvatni pup stvorio je jedan plod prošlo ljeto i nabubrio na dnu : postao je plodnjak. Kopljasta rodna grančica (štrljak) pretvorila se pri osnovi u cvatni pup.

Odrežite iznad cvatnoga pupa da biste približili proizvodnju plodova prema glavnoj grani.

Sljedeće godine

Cvatni pup postao je plodnjak, nabubren na dnu, nakon stvaranja svoga prvog ploda. Orezivanje te kratke rodne grančice sada je nepotrebno jer će se na plodnjaku formirati rodni elementi nakon svake berbe. Ipak, nakon pet godina potrebno je odrezati pri osnovi (na naboru) da bi se stvorila nova kratka rodna grančica iz pupova koji su još latentni.

Ono što treba znati prije prvoga reza škarama...

Kratka rodna grančica, koja je smještena s vanjske strane, bit će uvijek bolje osvijetljena i prozračena od one koja raste prema središtu stabla. Bit će snažnija i dat će razvijenije plodove. Umjetnost rezidbe također se sastoji od poticanja stvaranja grančica koje su usmjerene prema vanjskoj strani stabla.

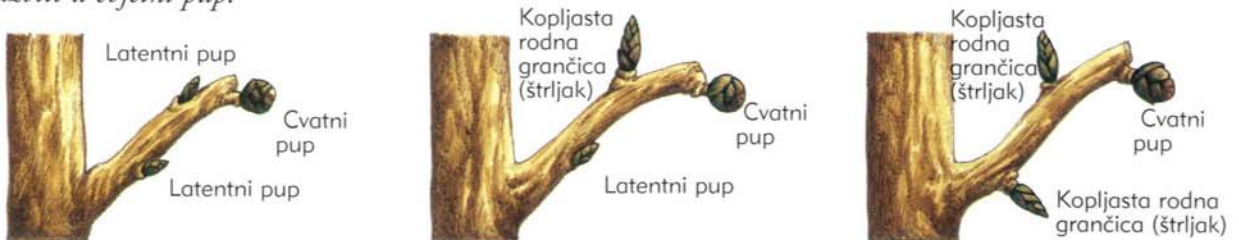
REZIDBA ZA ROD: NEKOLIKO POSEBNIH SLUČAJEVA

Sve kratke rodne grančice, odrezane iznad trećega pupa, ne razvijaju se uvijek na idealan način, kako je opisano u »Važnim principima« na prethodnoj stranici. Rezidba tijekom prve dvije do tri godine sastojat će se dakle od »odgajanja« neposlušnih kratkih rodni grančica da biste potaknuli njihovo donošenje roda.

Kratka rodna grančica je slaba

NE OREZUJTE ...

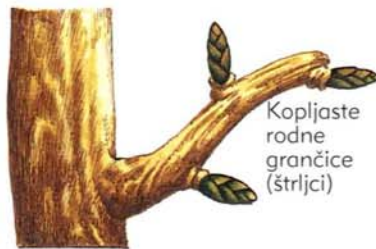
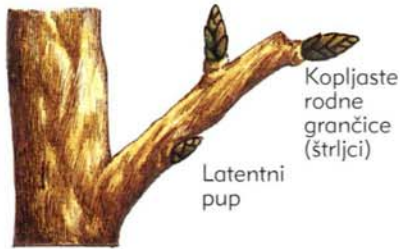
Na vrhu kratke rodne grančice nalazi se jedan cvatni pup. Proizvodnja plodova te godine je osigurana. Bez vašega djelovanja, jedan pup pri osnovi s te kratke rodne grančice pretvorit će se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak) sljedeće godine, a godinu dana nakon toga u cvatni pup. Proizvodnja plodova je osigurana. Ako se jedan od njih već pretvorio u kopljastu rodnu grančicu (štrljak), sljedeće će se godine razviti u cvjetni pup.

Pri osnovi kratke rodne grančice nalaze se dva cvatna pupa i jedna kopljasta rodna grančica (štrljak). Proizvodnja plodova te je godine osigurana. Ipak, ako je stablo mlado i ne baš snažno, možete ukloniti cvatni pup na vrhu.

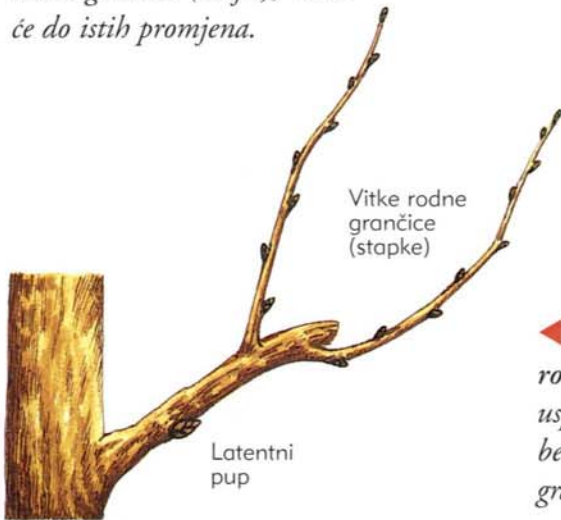

▲ **Kratka rodna grančica nosi jednu kopljastu rodnu grančicu (štrljak) na vrhu.** Ona će se sljedeće godine pretvoriti u cvatni pup i jedan od uspavanih pupova pri osnovi grančice razvit će se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak).

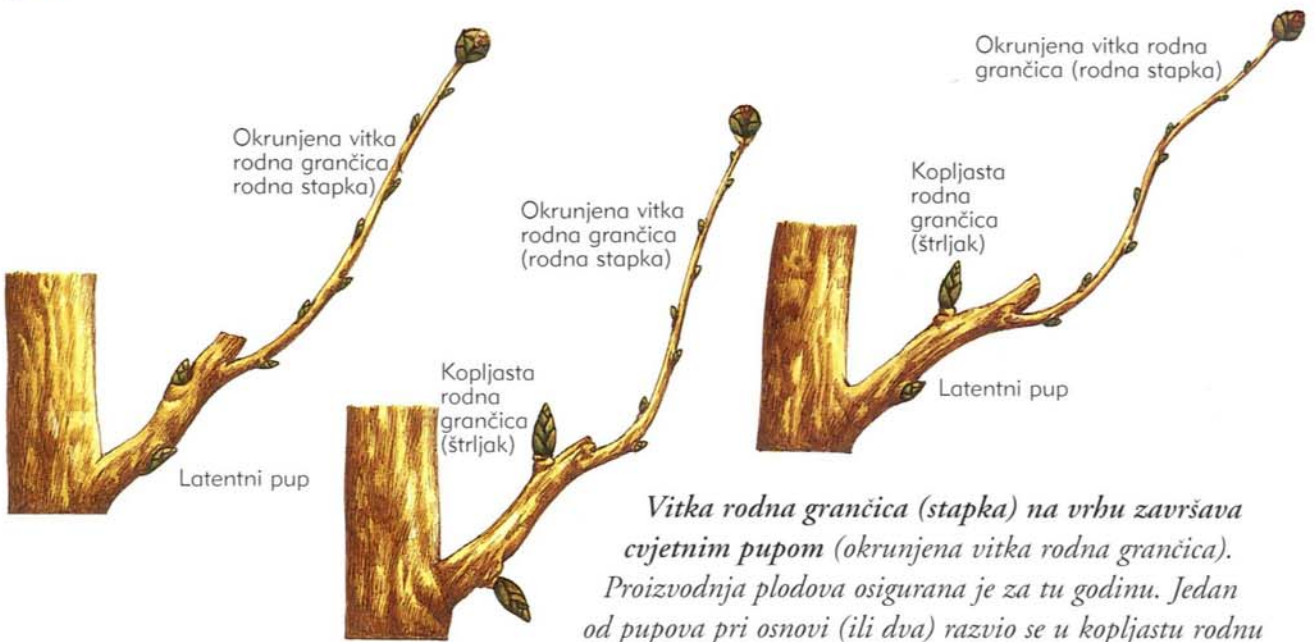

Kratka rodna grančica završava grančicom slabe snage (vitkom rodnom grančicom – stapkom). Pup u sredini razvio se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak) i onaj pri osnovi ostao je uspavan. Bez rezidbe, kopljasta rodna grančica pretvorit će se sljedeće godine u cvatni pup. ▼

Postoje dvije kopljaste rodne grančice (štrljci): jedna na vrhu i druga točno ispod nje. One će se prirodno razviti u cvatne pupove. Kada se na istoj grančici nalaze tri kopljaste rodne grančice (štrljci), doći će do istih promjena.

◀ **Na vrhu se nalaze dvije slabe grančice (vitke rodne grančice – stapke).** Pup pri osnovi ostao je uspavan. Sljedeće godine pup najbliži osnovi postat će, bez vašega djelovanja, okrunjena vitka rodna grančica (rodna stapka).

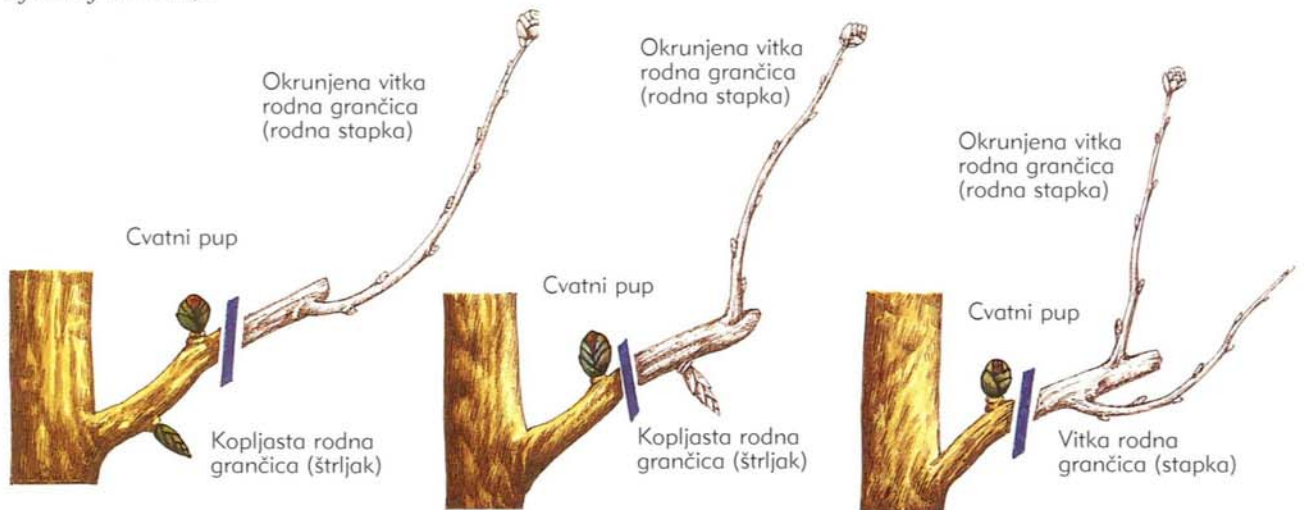
Vitka rodna grančica (stapka) na vrhu završava cvjetnim pupom (okrunjena vitka rodna grančica). Proizvodnja plodova osigurana je za tu godinu. Jedan od pupova pri osnovi (ili dva) razvio se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak). Sljedeće godine razvit će se u cvjetni pup.

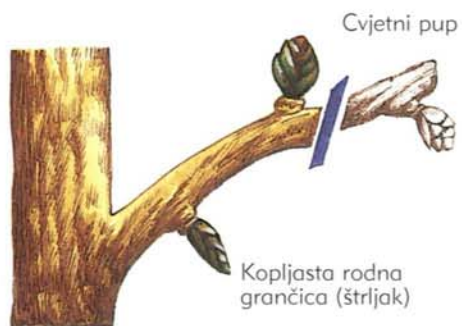
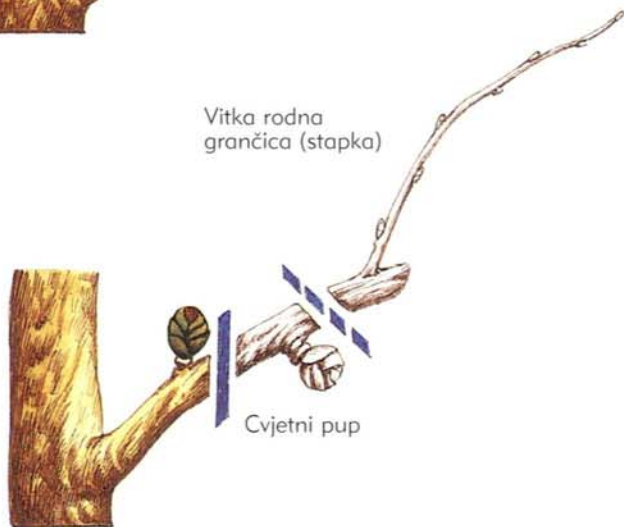
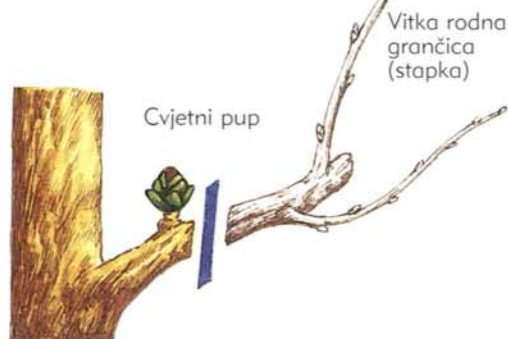
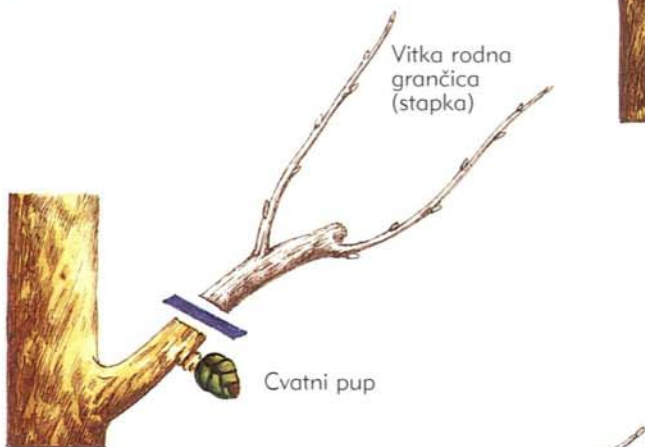
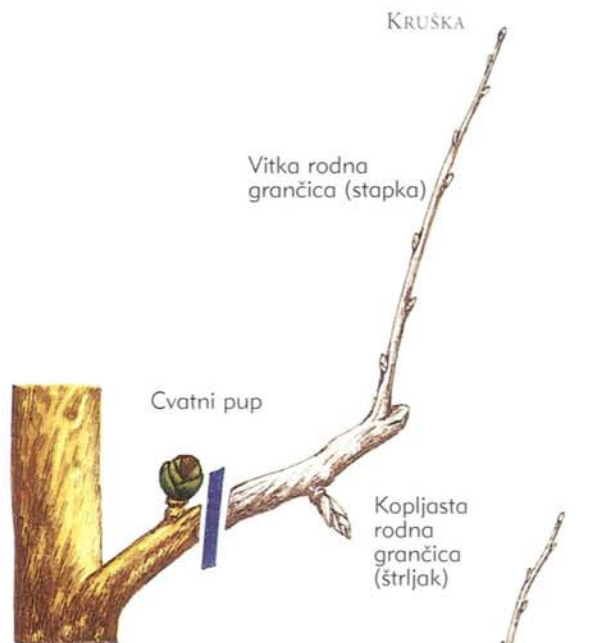
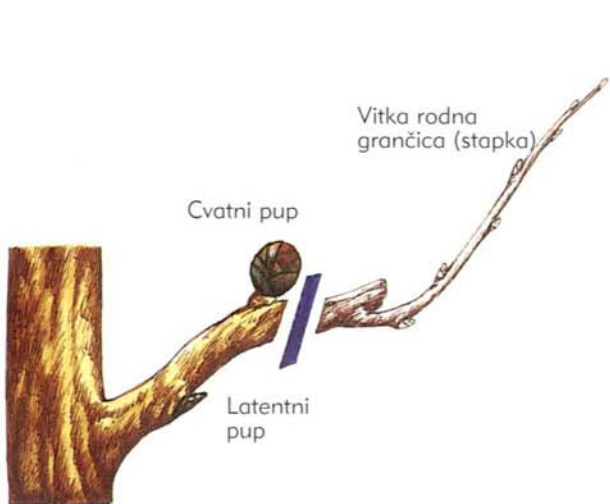
Ako su oba pupa pri osnovi ostala uspavana, onaj najbliži vitkoj rodnoj grančici (stapci) pretvorit će se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak).

Na kratkoj rodnoj grančici nalazi se najmanje jedan cvatni pup

Najmanje jedan od pupova na kratkoj rodnoj grančici pretvorio se u cvatni pup (bez obzira na razvoj drugih pupova na grančici).

Orežite kratku rodnu grančicu iznad cvatnog pupa što je bliže glavnoj grani (crtež ovdje ispod i na sljedećoj stranici).

Kada je stablo mlado, ako se dva cvatna pupa nalaze na kratkoj rodnoj grančici, zadržite samo jedan, onaj koji je bliže osnovi.

Kada su se dva pupa na vrhu razvila u cvatne pupove, zadržite samo jedan.

Kratka rodna grančica završava jednom okrunjenom vitkom rodnom grančicom (rodnom stapkom)

Na vrhu se nalaze dvije vitke rodne grančice (stapke). Okrunjene vitke rodne grančice (rodne stapke) Zadržite samo jednu, onu najbližu osnovi. ►

Pup u bazi razvio se u kopljastu rodnu grančicu, a onaj smješten točno iznad njega u drvenu grančicu (nerodnu). Odrežite ovu drugu na naboru.

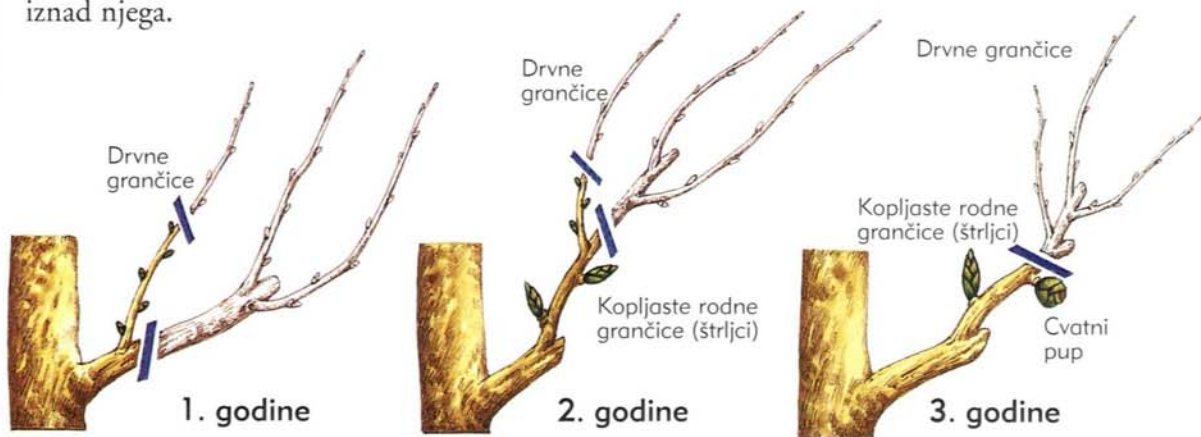
Rezidba na naboru

Kažemo da orezujemo na naboru kada režemo grančicu 2 mm iznad nabora koji označavaju njezinu bazu. Na tome se mjestu se nalaze slabo vidljivi pupovi koji su »uspavani«. Ova jaka rezidba probudit će ih i potaknuti da se iz njih razviju grančice koje nisu bujne.

Prekratko ste orezali

Snažna kratka rodna grančica proizvela je tri drvene grančice koje su nerodne i vrlo snažne.

- Prve godine odrežite granu iznad grančice koja je najbliža bazi. Poslije tu istu grančicu orežite iznad petoga dobro formiranog i vidljivog pupa, počevši od osnove.
- Druge su se godine prva dva pupa razvila u kopljaste rodne grančice (štrljke), a ostali u drvene nerodne grančice. Odrežite iznad prve drvene grančice počevši od osnove, a poslije orežite tu istu grančicu iznad trećega dobro formiranog i vidljivog pupa.
- Treće se godine gornja kopljasta rodna grančica (štrljak) pretvorila u cvatni pup, odrežite točno iznad njega.

Vrh se razvio u nerodnu grančicu

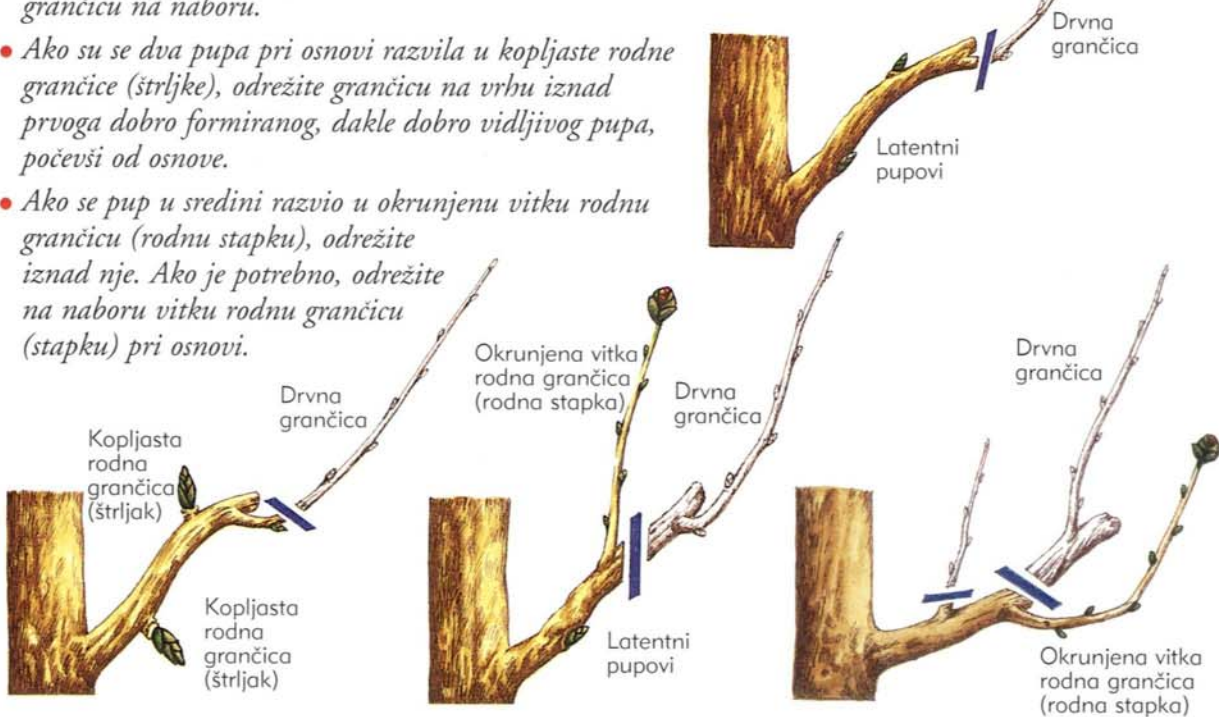
Ta nerodna grančica je slabe je snage (vitka rodna grančica – stapka)

- Ako su dva pupa pri osnovi kratke rodne grančice ostala uspavana, imate izbor između dva postupka: možete grančicu ostaviti da se razvije, jer će se ona vjerojatno pretvoriti u okrunjenu vitku rodnu grančicu (rodnu stapku) sljedeće godine, ili je možete odstraniti. Jedan (ili dva) od pupova pri osnovi pretvorit će se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak).
- Ako su se dva pupa pri osnovi pretvorila u kopljaste rodne grančice (štrljke), odrežite grančicu na vrhu iznad prvoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove.
- Ako se pup u sredini pretvorio u okrunjenu vitku rodnu grančicu (rodnu stapku), odrežite točno iznad nje.

Ta nerodna grančica vrlo je snažna

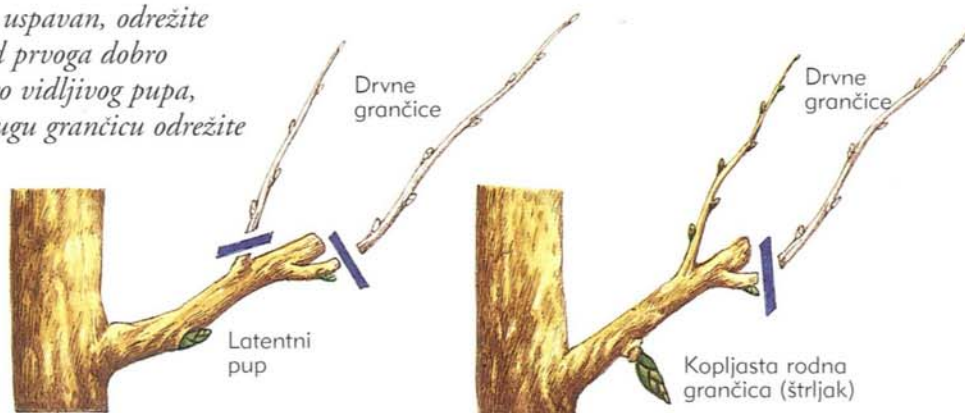
- Ako su dva pupa u bazi ostala uspavana, odrežite grančicu na naboru.
- Ako su se dva pupa pri osnovi razvila u kopljaste rodne grančice (štrljke), odrežite grančicu na vrhu iznad prvoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove.
- Ako se pup u sredini razvio u okrunjenu vitku rodnu grančicu (rodnu stapku), odrežite iznad nje. Ako je potrebno, odrežite na naboru vitku rodnu grančicu (stapku) pri osnovi.

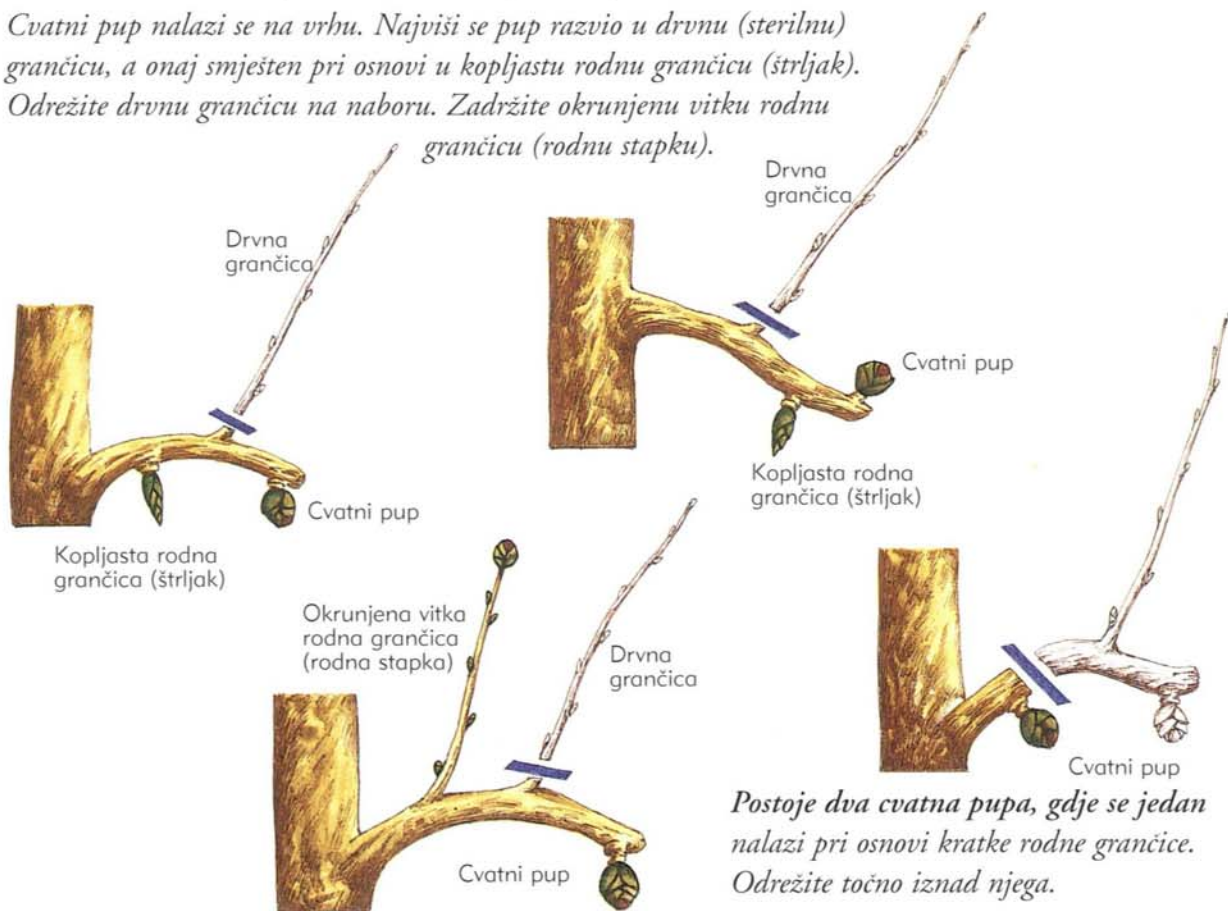
Na vrhu se nalaze dvije snažne grančice

- Pup pri osnovi ostao je uspavan, odrežite grančicu na vrhu iznad prvoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove, a drugu grančicu odrežite na naboru.
- Pup pri osnovi razvio se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak), odrežite samo grančicu na vrhu iznad prvoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove.

Kratka rodna grančica savijena je u obliku luka

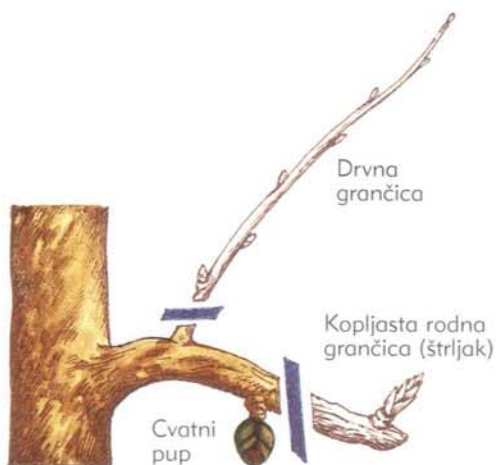
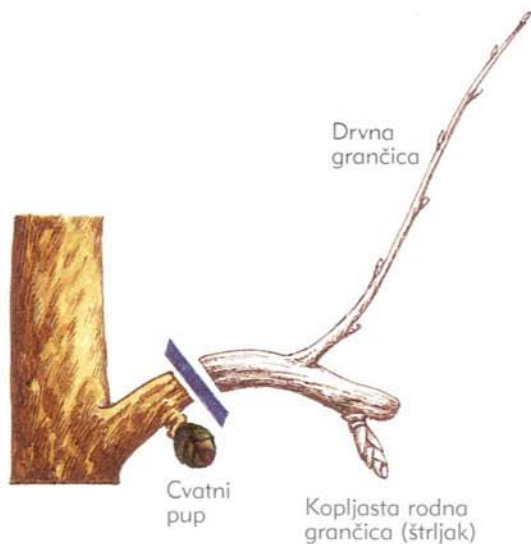
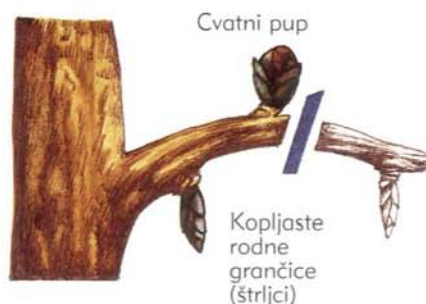
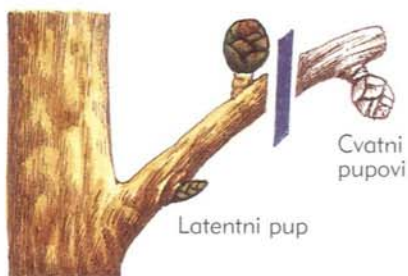
Cvatni pup nalazi se na vrhu. Najviši se pup razvio u drvnu (sterilnu) grančicu, a onaj smješten pri osnovi u kopljastu rodnu grančicu (štrljak). Odrežite drvnu grančicu na naboru. Zadržite okrunjenu vitku rodnu grančicu (rodnu stapku).

Pup (ili pupovi) smješten pri osnovi razvio se u kopljastu rodnu grančicu (štrljak), a pup (ili pupovi) na vrhu razvio se u nerodnu grančicu. Odrežite je iznad prvoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove.

Postoji najmanje jedan cvatni pup. Odrežite točno iza njega.

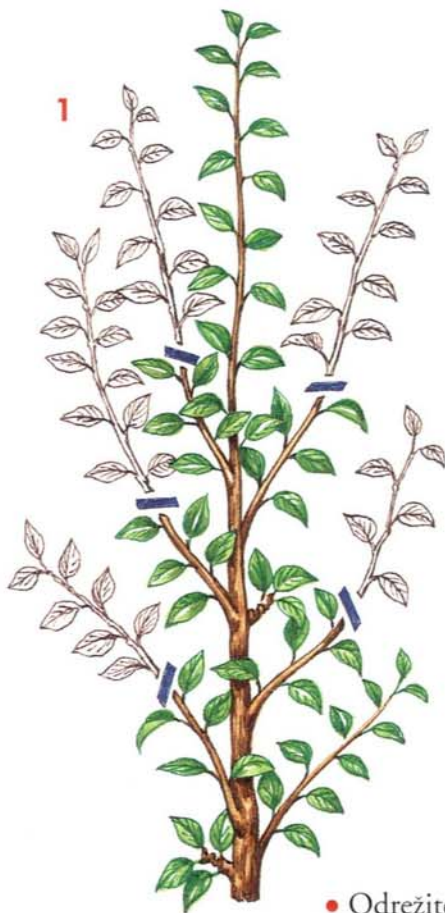
Ako se jedan od preostalih pupova, smješten na vrhu, razvio u drvenu (nerodnu) grančicu, odrežite tu grančicu na naboru.

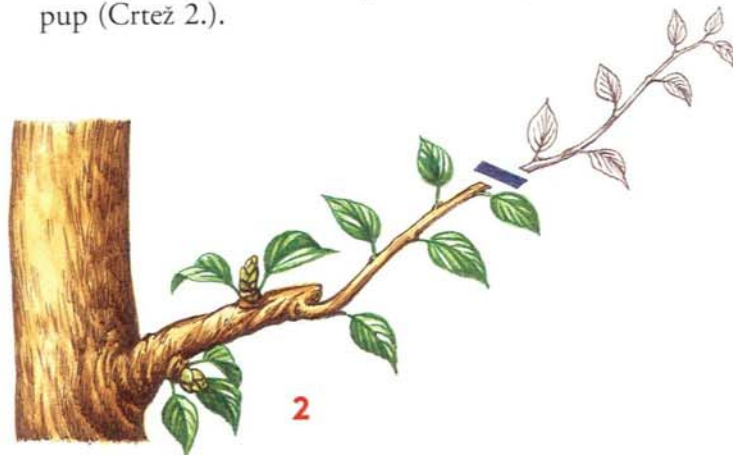
Orezujte ljeti radi brižljivog održavanja

Moguće je orezivati i ljeti da biste dobili veće plodove. Ta vrsta rezidbe nije obvezatna i nikako vas ne oslobađa rezidbe u veljači ili ožujku.

- Između kraja travnja i prvih dana svibnja odstranite sve pupove koji se razvijaju prema zidu ili potpornju, pa i one koji su okomiti na habitus stabla kada se radi o plošnim oblicima. Ovaj postupak zovemo **odstranjivanje pupova**.

- Između svibnja i polovice srpnja odrežite (iznad petoga lista) vrlo snažne drvene grančice –posebice četiri do pet najviših, koje su smještene ispod produljnice skeletnih grana i koje će je možda premašiti. Ovaj se postupak zove **pinciranje** (Crtež 1.). U svakom slučaju, nemojte odrezati produljnicu. Ako je drvena (nerodna) grančica na vrhu kratke rodne grančice vrlo snažna, odrežite je na isti način da biste potaknuli pretvaranje pupova pri osnovi u kopljastu rodnu grančicu (štrljak) ili u cvatni pup (Crtež 2.).

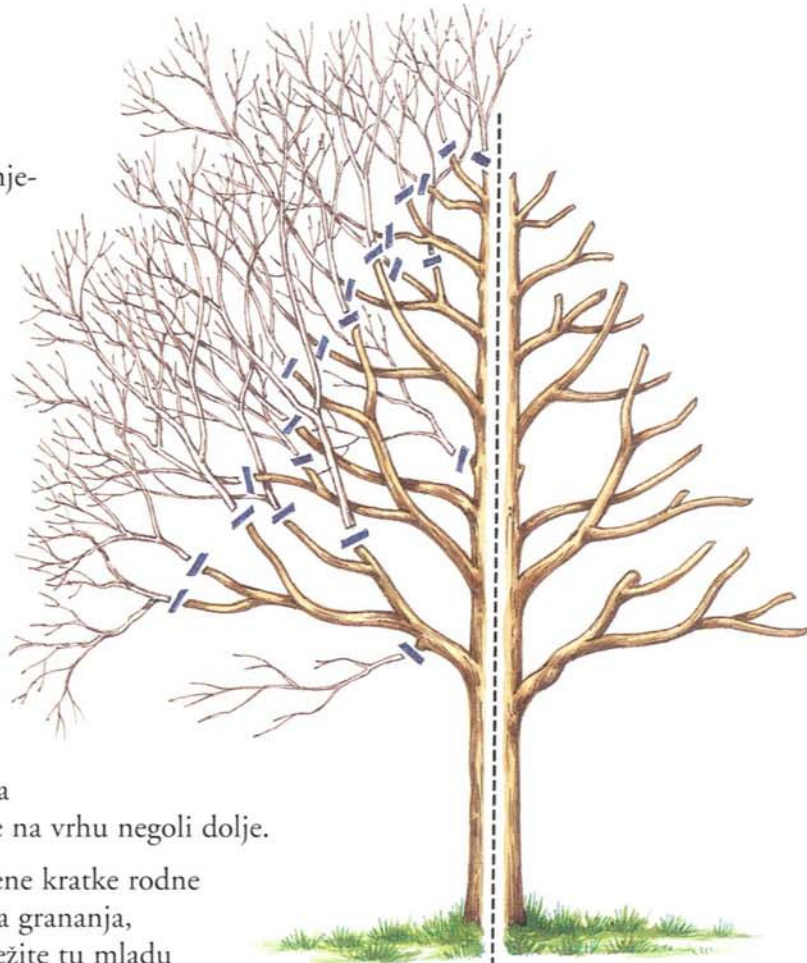
- Odrežite iznad drugoga ili trećega lista grančice koje se razvijaju iznad grupe plodova. Tako će plodovi bolje narasti.
- Naravno nekoliko tjedana nakon stvaranja plodova neki plodovi opadaju. To je prirodni odabir kojim se odbacuju loše formirani plodovi da bi se zadržali samo najsnažniji. Na malim stablima napravite ovaj prirodni trik da biste imali veće kruške tako da sačuvate samo jednu ili dvije lijepe kruške po grupi. To je **prorjeđivanje plodova**.

Produljnica je godišnji izrast koji produljuje najveće (skeletne) grane koje stablu daju oblik.

Kako pomladiti staru krušku

Stablo koje dugo nije bilo održavano ima smanjenu proizvodnju plodova. Raste manje-više na anarhičan način, snažne grane nadmašuju sve ostale.

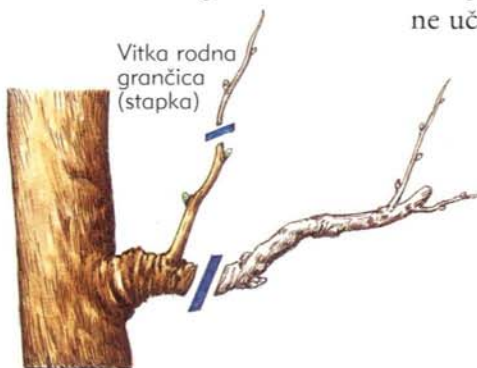
- Na prostorno oblikovanoj krošnji kruške prikratite skeletne grane do polovice početkom studenoga. Odstranite one koje su loše smještene, koje se križaju ili koje su suhe, trudeći se da zadržite piramidalni oblik koji je tipičan za krušku. Sljedeće jeseni lagano orežite nove grančice da biste stablu dali uravnoteženi oblik. Na vretenastom obliku, u isto vrijeme, orežite vrlo kratko sva grananja na središnjoj osi, više na vrhu negoli dolje.

Prije

Poslije

- Na palmetama odrežite izdužene kratke rodne grančice točno nakon mladoga grananja, blizu središnje osi. Poslije odrežite tu mladu grančicu iznad drugoga dobro vidljivog pupa. Ako ne učinite tako, onda odrežite na naboru : nevidljivi pupovi u bazi stvorit će novu grančicu. Obvezatno provedite ovaj postupak na cijelom stablu. Ako to ne učinite, izazvat ćete veliku neravnotežu.

Kupina

Rubus

Kupina se prilagođava svim vrstama tla i svim uvjetima. Rezidba se sastoji od otklanjanja grana koje su već rodile plodovima.

Kada i kako orezivati

Svake godine

U veljači ili ožujku odrežite pri osnovi izdanke koji su rodili plodovima prošle jeseni. Odrežite za nekoliko centimetara ostale sačuvane izdanke. Odstranite najslabije izdanke.

Američke sorte, bez trnja i s velikim plodovima, olakšavaju berbu.

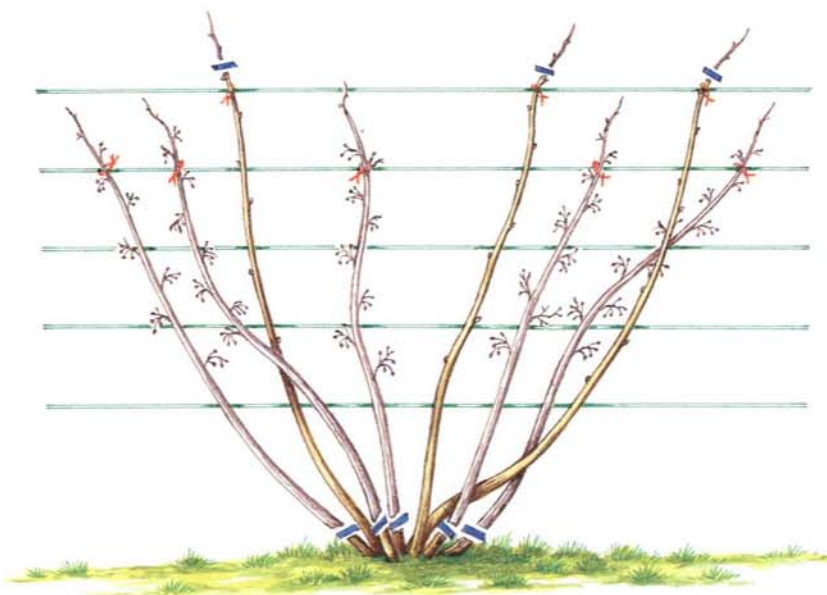
Lišće: listopadno
Visina: 1,5 do 2 m
Oblik: grmovit
Plodovi: kolovoz ili rujan

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste uklonili izdanke koji su nosili plodove.

Lavanda

Lavandula officinalis

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

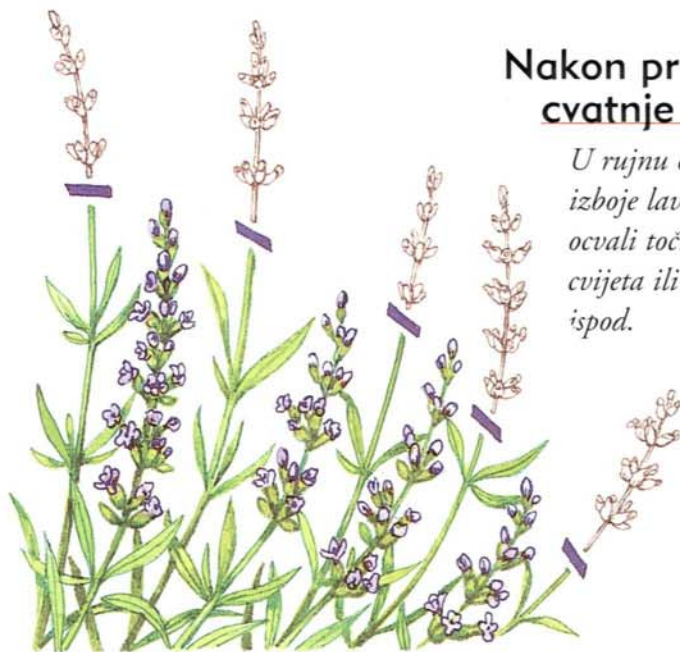
Od studenoga do ožujka odrežite izdanke do polovice da biste potaknuli grananje.

Poštujte prirodno okrugao oblik lavande orežujući malo kraće izboje koji se nalaze na vanjskoj strani grma.

Nakon prve cvatnje

U rujnu odrežite izboje lavande koji su ocvali točno ispod cvijeta ili tri lista ispod.

Lavanda je prilagođena siromašnom, suhom i vapnenastom tlu. Voli sunce i visoke temperature. Također se može uzgajati u posudi na balkonu ili terasi. Njena je rezidba lagana, ali mora se izvršavati redovito (svake godine). Ako to ne učinite, središte će grma ogoljeti.

Lišće: zimzeleno

Visina: 0,5 do 1 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od srpnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.

Zašto orezivati?

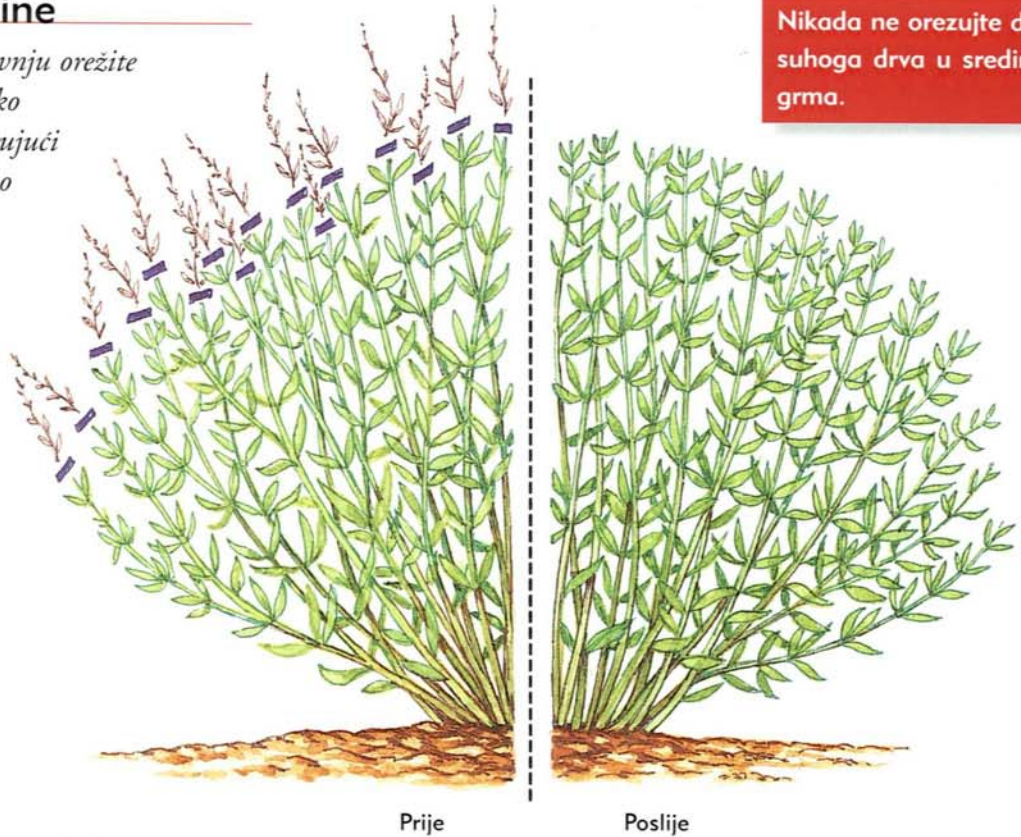
- Da biste potaknuli mlado i gusto grananje.

Svake godine

U ožujku ili travnju orežite izboje za nekoliko centimetara poštujući prirodno okrugao oblik grma, da biste izbjegli ogoljenje biljke u središtu.

Ova blaga rezidba potiče grananje i stvaranje cvjetova blizu baze grma.

Rezidba za pomlađivanje

Ako je vaša lavanda ogoljela u podnožju, možete je pokušati jače orezati. Ipak, ovaj postupak često završava neuspjehom jer lavanda ne stvara mlade izboje na starim granama. U ožujku ili travnju orežite sve grane iznad mladih izboja ili iznad dobro vidljivih pupova koji su što je moguće bliže osnovi. U rujnu, nakon cvatnje, odrežite izboje koji su ocvali.

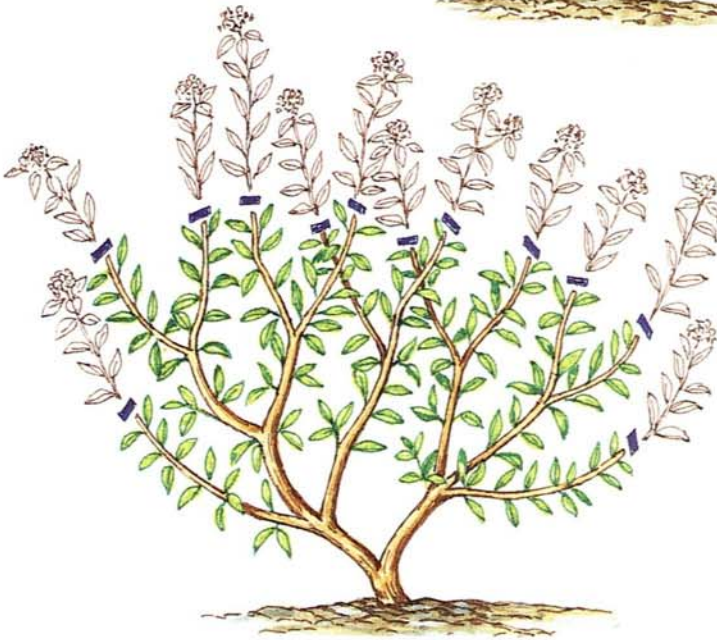
Lemprika

Viburnum tinus

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Čak i ako ste grm zasadili vrlo rano (to možete učiniti između studenoga i ožujka), pričekajte ožujak, odnosno kraj cvjetanja, da biste grane odrezali do pola kako biste pospješili novo grananje, tj. pojavu novih izboja.

Godinu dana poslije

U ožujku ponovno prikratite sve grane do polovice.

Lemprika traži lagano, plodno i pomalo kiselo tlo, a treba joj sunce ili lagana sjena.

Uzgaja se u prostornom obliku. Zahtijeva samo jednu blagu rezidbu da biste zadržali njen habitus prirodno gust. Međutim, podnosi redovitu rezidbu kada se uzgaja u obliku živice.

Lišće: zimzeleno

Visina: 1,5 do 2 m ili više

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od studenoga do ožujka

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.
- U svibnju ili početkom lipnja (živica).

Zašto orezivati?

- Da biste zadržali uravnotežen oblik.

Svake godine

U ožujku blago orežite previsoke izboje koji narušavaju ravnotežu oblika, režući uvijek iznad jednoga mladog izboja. Odstranite suhe grane.

Prije

Poslije

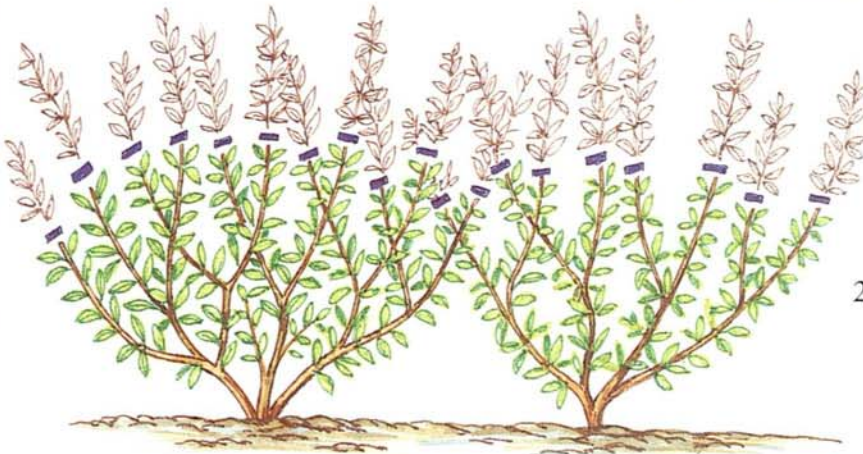
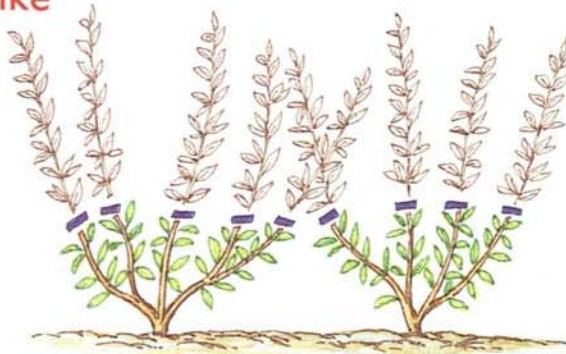
Nakon zimskoga cvjetanja lemprike slijedi stvaranje plavkastih bobica. Kod rezidbe trebete maksimalno štedjeti cvjetove ako želite imati bobice. Izbjegavajte, dakle, uklanjanje ovalnih cvjetova. To uopće neće štetiti sljedećem cvjetanju.

Kako orezivati živicu od lemprike

KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka odrežite grane na visini 25-30 cm od tla da biste pospješili novo grananje u podnožju grma.

SLJEDEĆE LJETO

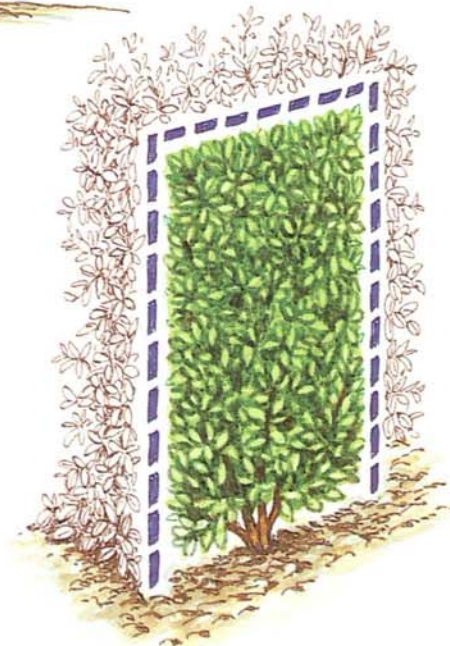
U lipnju orežite nove izboje koji su se razvili za 20 do 25 cm.

SVAKE GODINE

U ožujku, nakon cvjetanja, i krajem svibnja ili početkom lipnja – orezujte svake godine malo više (ostavljajući dodatnih 5 do 10 cm svake godine, ovisno o snazi grma), sve dok živica ne dosegne željenu visinu.

Jednom kada je ona dosegnuta, zadovoljite se time da u isto doba odstranite izboje koji izviruju na vrhu i sa strane živice.

Režite škarama za živicu ili električnim škarama za živicu. Veliko lišće lemprike dobro podnosi tako jaku rezidbu.

Lijeska

Corylus avellana

Lijeska nije zahtjevna. Ona se prilagođava svim vrstama tla i svim uvjetima. Rezidba se svodi na »čišćenje« stabla svakih pet godina, kada treba odstraniti stare grane.

Nemojte zaboraviti rane od rezidbe zaštititi pastom, osobito ako su blizu tla.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit (izdanci oko panja)

Plodovi: krajem kolovoza ili u rujnu

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« i pomladili grm (izdanci oko panja).

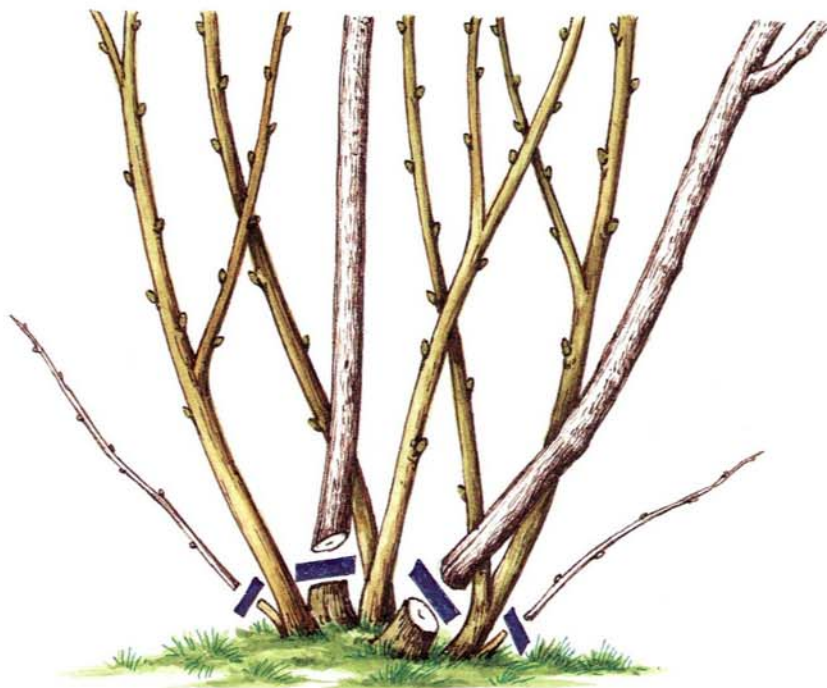

Kada i kako orezivati

Svakih pet godina

U veljači ili ožujku odstranite nekoliko starih grana koje više ne radaju lješnjacima da biste zadržali oko dvanaestak mladih grana koje su mlađe od deset godina.

Također odstranite suhe grane, one koje tjeraju prema središtu grma i preslabe grančice.

Moguće je lijesku uzgajati u obliku slobodne živice, i to tako da posadite mlade lijeske u ravnini raspoređujući ih na 3 m. Rezidba za održavanje ista je kao i za samostalnu lijesku.

Lovor

Laurus nobilis

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka orežite vrhove svih grana, ostavljajući najniže grane malo duljima od gornjih grana tako da dobijete oblik stošca.

Sljedeće proljeće i ljeto

Krajem svibnja i početkom lipnja ponovno orežite vrhove grana na isti način. Ponovite taj postupak potkraj kolovoza.

Lovor voli lagano, porozno tlo i mnogo sunca. Bilo da ga uzgajate u posudi ili na otvorenome prostoru, njegovo održavanje sastoji se od rezidbe za oblik, a možemo ga oblikovati kao stožac, što je najjednostavnije, ili kao kuglu na deblu (stabalce).

Lišće: zimzeleno

Visina: 3 do 5 m

Oblik: grmovit, u obliku stošca ili na stabljici

Cvjetanje: od ožujka do travnja (nezatno)

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.
- Između svibnja i rujna.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli gusto stvaranje mladih izboja.

Svake godine

U ožujku orežite izboje koji su se pojavili krajem sezone.

Od svibnja do rujna orežite vrhove izboja koji odskaku za nekoliko centimetara od oblika stošca, tj. otprilike svakih četiri do šest tjedana.

Zaštite lovor od hladnoće

Lovor je osjetljiv na hladnoću, osobito kada se uzgaja u posudi. Zaštite njegovo korijenje oblaganjem posude, primjerice mjehurastim najlonom. Smjestite lovor na mjesto zaklonjeno od hladnih vjetrova (pokraj zidova stana ili kuće). U slučaju mraza, zamotajte vanjske dijelove najlonom za staklenike.

Kako orezivati lovor u obliku stalca

Oblikovati lovor u obliku stalca nije teško, ali zahtijeva gotovo šest godina strpljiva rada.

KOD SADNJE

Kod sadnje, koja se treba obaviti između studenoga i ožujka, orežite sve izboje na glavnom izdanku iznad drugoga lista, počevši od osnove. Ne režite glavni izdanak!

PRVE DVIJE GODINE

U svibnju, a poslije u srpnju, u godini sadnje, odrežite mlade izboje koji se pojavljuju uzduž debla iznad drugoga lista da biste potaknuli zadebljanje debla.

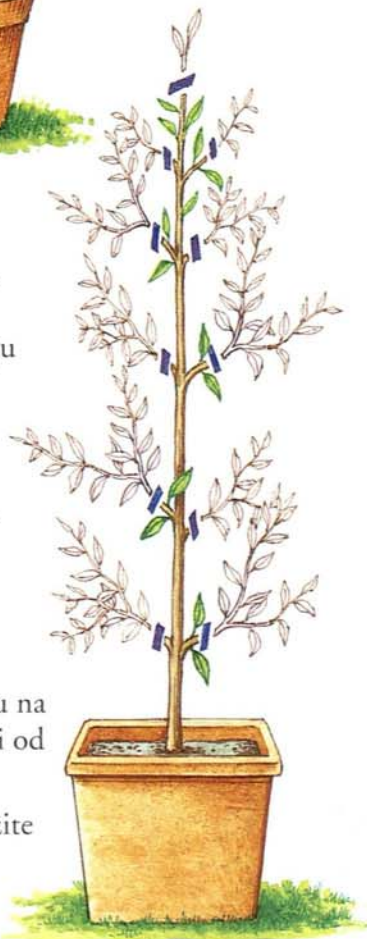
Obnovite taj postupak iduće godine u isto doba.

TREĆE GODINE

Glavni je izdanak prešao 1,50 m, odrežite ga dakle u ožujku na visinu od otprilike 1,50 m, točno iznad trećega lista počevši od najvišeg izboja.

U donjem dijelu debla odstranite jedan od dva izboja i orežite druge iznad drugoga lista počevši od baze.

Tijekom ljeta nastavite s rezidbom mladih izboja na deblu iznad drugoga lista.

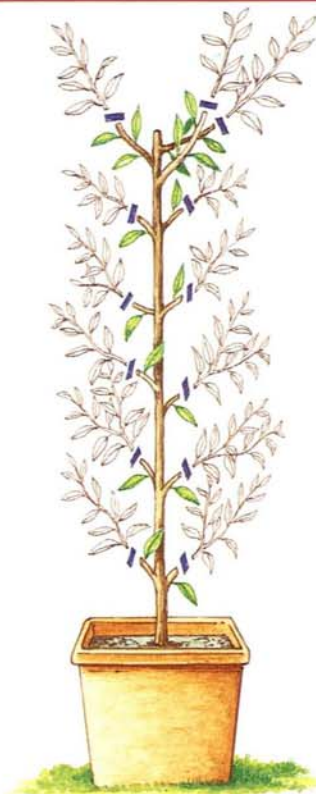

ČETVRTE GODINE

U ožujku odrežite tri najviša izboja iznad trećega lista, počevši od njihove osnove.

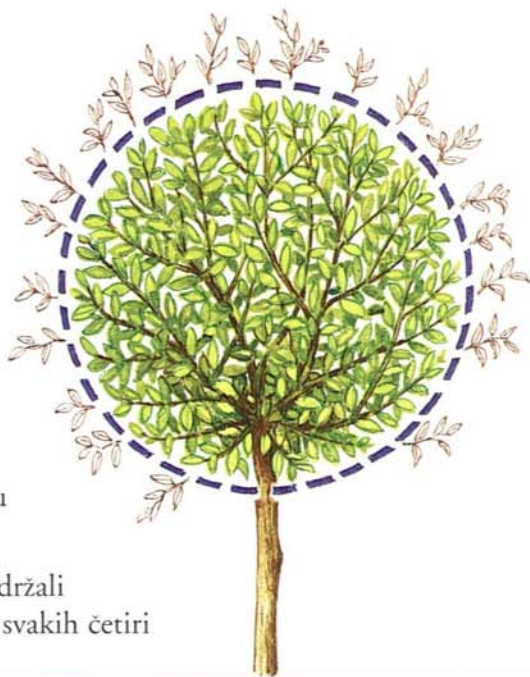
Odrežite izboje na deblu iznad prvoga lista i održavajte ih takvima tijekom cijeloga ljeta pomoću redovite rezidbe.

PETE GODINE

U ožujku orežite izboje na vrhu da biste počeli oblikovati kuglu. Odstranite izboje uzduž debla.

Ponovno orežite vrhove izboja u svibnju i poslije u srpnju ili kolovozu, zadržavajući uvijek oblik kugle.

SVAKE GODINE

U ožujku odrežite izboje koji su se razvili krajem toga godišnjeg doba da biste dobili ponovnu ravnotežu oblika.

Između svibnja i rujna orežite vrhove izboja da biste održali oblik kugle svaki put kada je to potrebno, tj. otprilike svakih četiri do šest tjedana.

Lovorvišnja

Prunus laurocerasus

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka odrežite izboje do pola da biste potaknuli grananje.

Pozor, listovi i bobice lovorvišnje sadrže cijanovodičnu kiselinu i zbog toga su otrovni!

Lovorvišnja voli sunce, ali podnosi i polusjenu. Uspijeva na običnom, svježem tlu, bez previše vapnenca. Ako ne uzgajate lovorvišnju u obliku živice, možete rasporediti rezidbu tijekom nekoliko godina.

Lišće: zimzeleno
Visina: 5 do 7 m
Oblik: grmovit
Cvjetanje: u svibnju, poslije se javljaju bobice

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.
- U svibnju (živica).
- U kolovozu ili rujnu (živica).

Zašto orezivati?

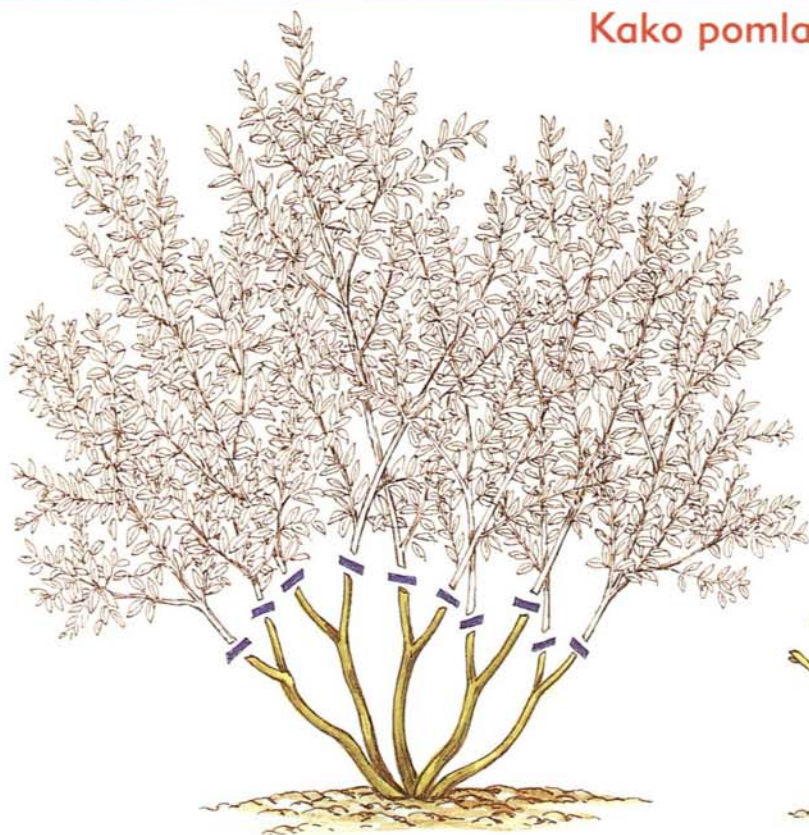
- Da biste potaknuli gusto stvaranje mladih izboja.

Godinu dana poslije

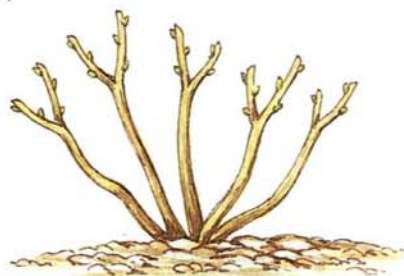
U ožujku odrežite samo snažne mladice koje oblik grma dovode u neravnotežu. Skratite do polovice nove izdanke koji su nicali iz osnove.

Kako pomladiti lovorvišnju

Prije

Poslije

Ako vaša lovorvišnja gubi lišće u podnožju, potrebna joj je jača rezidba.

- U ožujku prikratite sve grane na visini 50 do 60 cm od tla. Novi će se izboji razviti sljedeće ljeto.
- Iduće godine odabrat ćete najbolje smještene grane, a odrezati sve ostale.

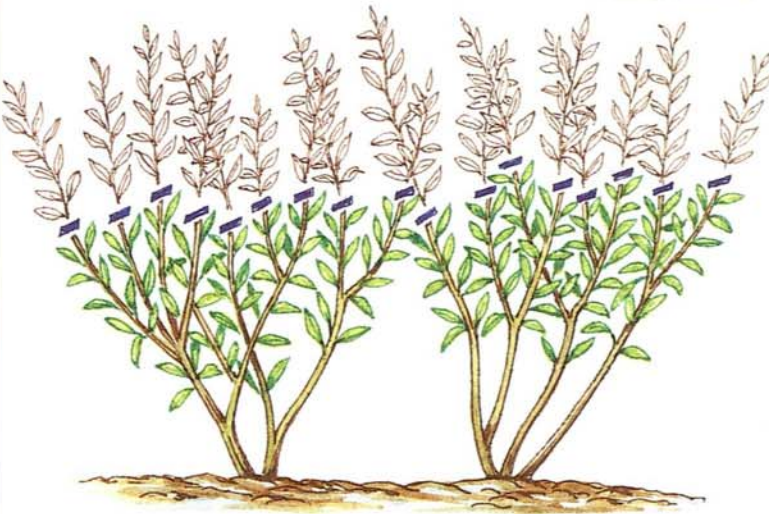
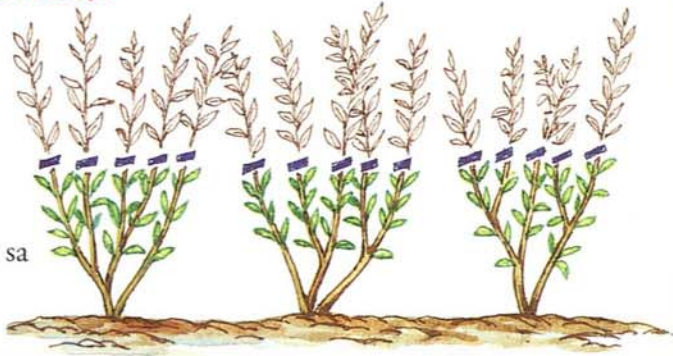
Ne treba orezivati lovorvišnju svake godine ako ona nije u obliku živice. Potrebno je samo, svakih pet do šest godina, u ožujku odstraniti suhe grane i one koje se razvijaju prema središtu grma.

Kako orezivati živicu od lovorvišnje

KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka prikratite do pola sve izboje da biste potaknuli stvaranje mladih pri njihovoj osnovi.

U lipnju ili srpnju odrežite ih ponovno na visini 60-80 cm od tla. Isto tako, orežite ih sa strane, tj. u širinu jer će živica tada biti gušća prije zime.

PRVIH GODINA

U ožujku, kada se pojave novi izboji, a poslije u lipnju, orežite ih za otprilike polovicu njihove duljine, postupno povećavajući visinu živice (5 do 10 cm godišnje, ovisno o snazi grma) sve dok ne postignete željenu visinu.

Isto tako, orezujte u širinu da bi živica bila gušća.

SVAKE GODINE

U svibnju, a poslije u kolovozu ili rujnu, orežite izboje da biste održali pravilan oblik živice. Radije koristite vrtlarske škare, koje su manje surove od škara za živicu, za duge i žilave listove lovorvišnje.

Rezidba za oblik i rezidba za održavanje

Kada kupite mladi grm, on još nije dosegao svoj potpuni rast. Potrebno ga je orezivati tijekom cijeloga njegova rasta da biste mu dali oblik koji želite. Ovdje dakle govorimo o rezidbi za oblik.

Jednom kada je grm narastao (na kraju dvije do tri godine), potrebno ga je i dalje orezivati da biste zadržali željeni oblik: to je rezidba za održavanje.

Lozica

Parthenocissus quinquefolia

Lozica je vrlo snažna. Voli tlo koje je bogato, duboko i vlažno, ali će se isto tako zadovoljiti i bilo kojom vrtnom zemljom. Uspijeva na suncu, kao i u laganoj sjeni. Orezivat ćete je samo da biste joj ograničili širenje.

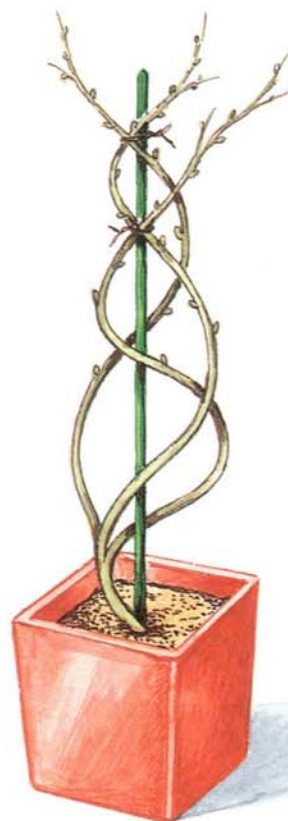
Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka zadovoljite se time da odrežete za nekoliko centimetara vrhove izboja koji su najslabiji.

Odstranite potporanj i usmjerite izboje prema njihovu novom potpornju (npr. zidu). Pomozite im da se prihvate prije nego što to sami naprave.

Na isti način postupajte i s *Ampelopsis brevipedunculata* koja ima u jesen lijepe tamnoplave plodove (koji nisu jestivi).

Lišće: listopadno

Visina: 10 do 15 m

Oblik: puzavi

U kojem trenutku orezivati?

- Od svibnja do rujna.

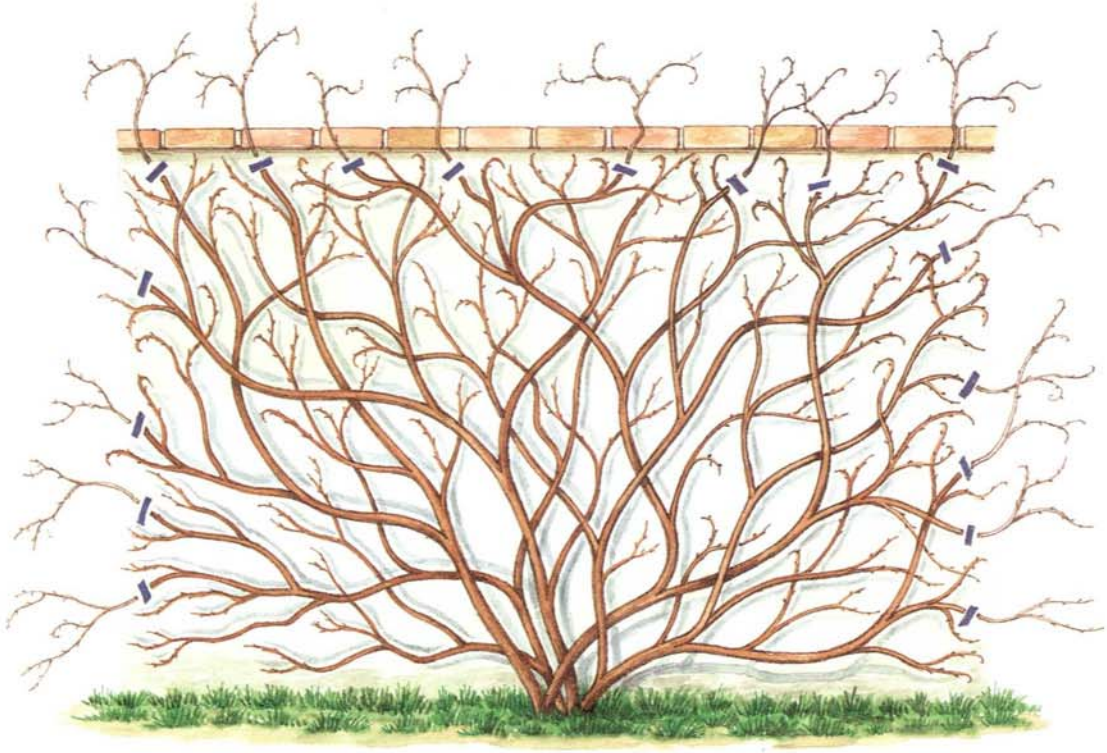
Zašto orezivati?

- Kako biste je spriječili da puže po krovu.

Lozice, većinom iz roda *Parthenocissus*, prihvaćaju se uza zid hvataljkama poput bršljana. Na zdravome zidu one ne uzrokuju nikakvu štetu. Ali, nemojte im dopustiti da se popnu na krov jer će se uvući između crjepova ili ploča i naseliti u žljebove.

Svake godine

Između svibnja i rujna prikratite prebujne izboje, ali pazite da ih ne orežete prekratko jer stare grane rijetko stvaraju nove izboje.

Ne odvajajte od potpornja lozicu da biste je orezivali. Potrgane hvataljke nisu više sposobne za prihvaćanje. Potrebno je pričekat rast novih izboja i novih hvataljki da bi se lozica počela ponovno prihvaćati.

Ljetni jorgovan ili budleja

Buddleja davidii

Ljetni jorgovan voli sunce. Nije baš zahtjevan glede vrste tla, čak se može razviti i na zemlji koja je lagano vapnenasta. Zahtijeva jaku rezidbu svake godine u proljeće.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite napola najdeblje izdanke grma tako da ih orežete točno iznad dvaju pupova. Odstranite vrlo slabe izboje pri osnovi.

Ako ste kupili ljetni jorgovan s golim korijenjem, orežite ga također za nekoliko centimetara.

Orežite najniže izboje na malo veću duljinu tako da su svi u gotovo istoj visini.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit

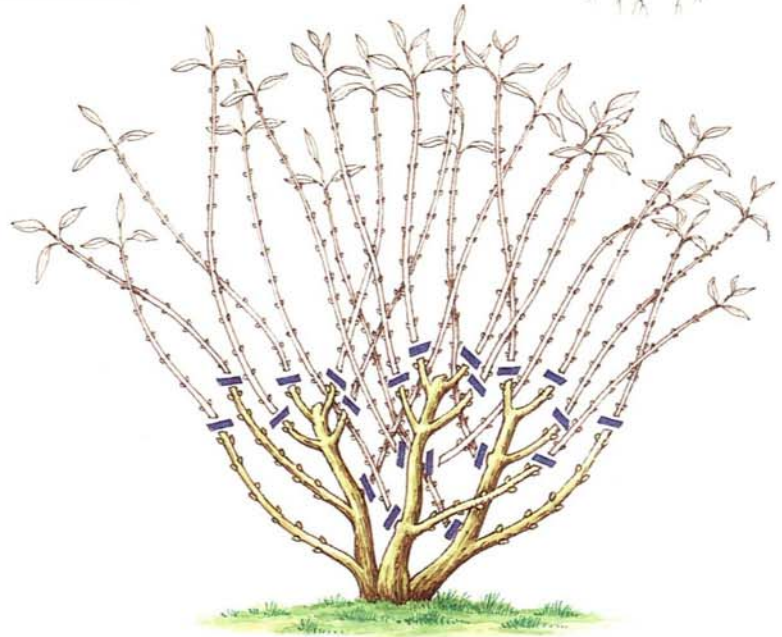
Cvjetanje: od lipnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli grananje.

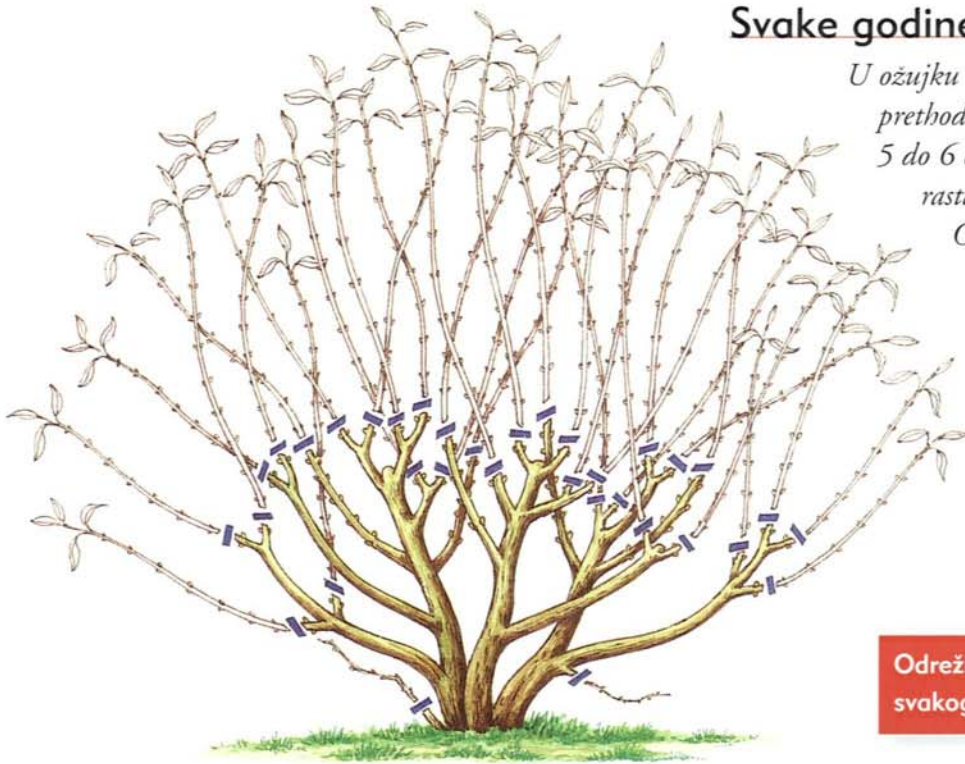
Godinu dana poslije

U ožujku počnite uklanjati izboje koji rastu prema unutrašnjosti grma. Orežite izboje koji su nastali prethodne godine na duljinu 5 do 6 cm od mjesta rasta iz glavne grane, ali režite uvijek iznad jednoga para pupova.

Svake godine

U ožujku orežite sve izboje od prethodne godine na duljinu 5 do 6 cm od njihova mjesta rasta iz glavnih grana.

Odstranite izboje koje rastu prema unutrašnjosti i koji su suhi.

Odrežite ocvale cvjetove nakon svakoga cvjetanja.

Magnolija

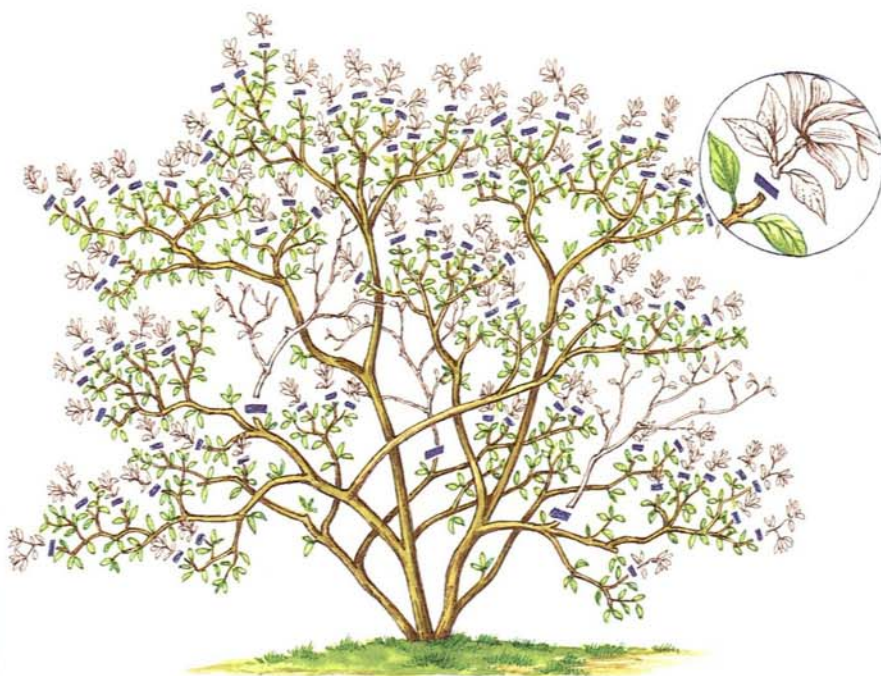
Magnolia x soulangeana

Listopadna magnolija voli kiselo i svježje tlo, ali podnosi i slabo vapnenasto tlo. Posadite je u tlo bogato organskim tvarima. Voli polusjenu.

Kada i kako orezivati

Ne orezujte ih kod sadnje. Pustite da grm dobije svoj prirodni oblik.

Lišće: listopadno
Visina: 3 do 4 m
Oblik: malo stablo
Cvjetanje: u travnju

U kojem trenutku orezivati?

- Krajem travnja nakon cvjetanja.
- U prosincu ili siječnju (pomlađivanje).

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« krošnju ako je to potrebno.
- Da biste odstranili ocvale cvjetove.

Svake godine

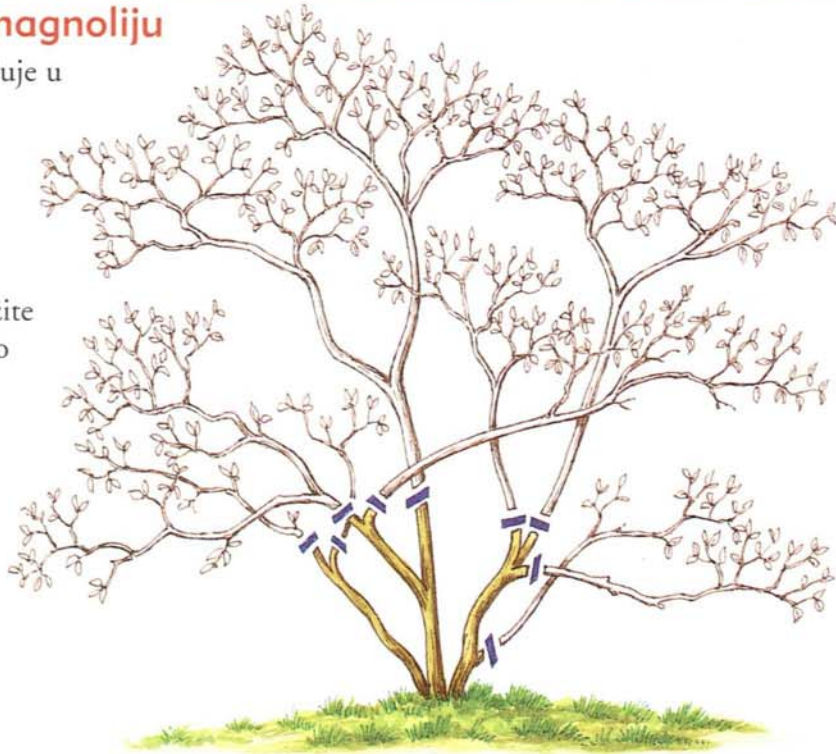
Krajem travnja (nakon cvatnje) odrežite vrhove grana koje su ocvale, dva ili tri lista ispod ocvalog cvijeta.

Odstranite stare ogoljele grane, režući neposredno iznad mladog izboja što je moguće niže. Možete također prikratiti grane koje nisu cvale za nekoliko centimetara.

Kako pomladiti magnoliju

Ako vaša magnolija ogoljuje u podnožju i manje cvate, možete je pokušati pomladiti pomoću jače rezidbe.

- U prosincu ili siječnju, kada nema mraza, odrežite sve grane na visini 60 do 80 cm od tla.

Magnolija s velikim lišćem ili velikocvjetna magnolija (*Magnolia grandiflora*) jest zimzelena vrsta, polako raste i nije joj potrebna gotovo nikakva rezidba. Ako je potrebno, odstranite suhe grane i odrežite prebujne grane koje narušavaju ravnotežu grma.

Malina

Rubus idaeus

Malina uspijeva svagdje, čak i u laganoj sjeni. Međutim, ona je osjetljiva na ljetne suše. Rezidba je nužna da biste »očistili« grm i odstranili suhe izdanke koji su rodili plodovima prethodne godine.

Kada i kako orezivati jednorodnu malinu

Svake godine

U srpnju (nakon berbe) odrežite u ravnini s tlom izdanke koji su bili rodili malinama. Ostale izdanke ostavite netaknutima (Crtež 1.).

Također je moguće pričekati sljedeće proljeće (u ožujku) da biste odstranili te izdanke koji su bili nosili plodove. Oni su sada suhi pa ih je dovoljno samo slomiti pri osnovi (Crtež 2.).

Lišće: listopadno

Visina: 1,5 do 2 m

Oblik: grmovit

Plodovi: od lipnja do srpnja i od rujna do listopada, ovisno o sorti

U kojem trenutku orezivati?

- U lipnju ili srpnju.
- U kolovozu ili rujnu (dvorodna malina).

Zašto orezivati?

- Da biste odstranili suhe izdanke i prozračili središte grma.
- Da biste potaknuli stvaranje novih grančica.

Maline se dijele u dvije kategorije: jednorodne koje rode malinama samo jednom godišnje (u lipnju-srpnju) i dvorodne maline koje rode dva puta godišnje, u lipnju –srpnju i rujnu – listopadu.

Kada i kako orezivati dvorodnu malinu

Svake godine

U rujnu, nakon berbe, odrežite dijelove izdanaka koji su bili rodili malinama. Još uvijek nije kasno da odstranite suhe izdanke koji su bili rodili plodovima prethodne jeseni ako to niste učinili u lipnju.

Spalite sve ostatke od rezidbe jer su oni često nositelji nametnika.

Odrežite u ravnini s tlom suhe izdanke koji su rodili prethodne godine.

Sljedećega lipnja odrežite u ravnini s tlom izdanke koji su rodili plodovima prethodne godine. Oni su suhi i lako ih je otkinuti pri osnovi. Pustite da se mladice razvijaju.

Podzemne stabljike maline prelaze velike razdaljine prije nego što izniknu na nekome mjestu gdje ih ne očekujemo. Nemojte dopustiti malini da se proširi. Čim se pojave, odstranite sve izdanke koji izlaze iz reda malina.

Marelica

Prunus armeniaca

Marelica ne voli tla koja su glinasta, hladna i vlažna. Njezina rezidba uzrokuje istjecanje biljne smole i oslabljuje stablo, no usprkos tomu rezidba je nužna kod plošnih oblika voćaka.

Kada i kako orezivati marelicu s krošnjom prostornog oblika

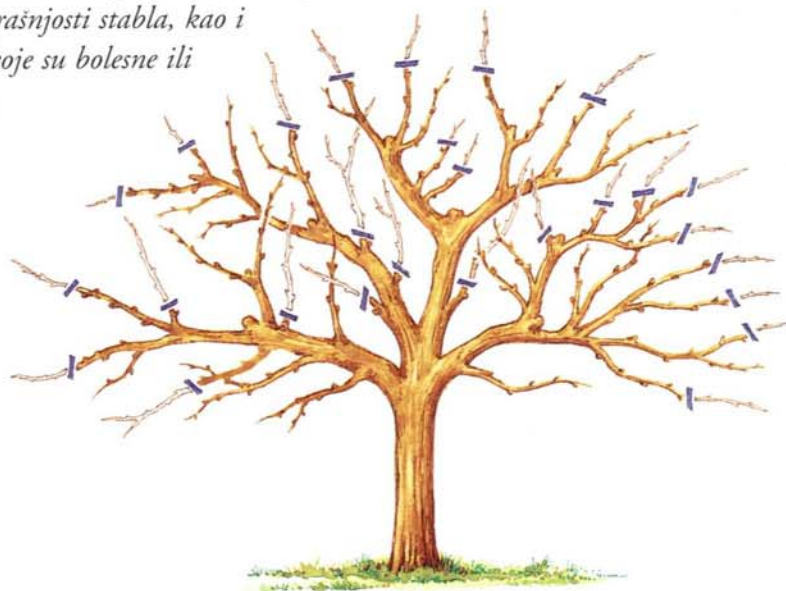
Marelica nosi plodove na mladim granama koje su stare godinu dana i koje baš nisu snažne. Potrebno ju je povremeno orezivati da biste potaknuli stvaranje mladih graničica i da biste ih približili središtu stabla skraćujući grane koje ih nose.

Rezidba kod sadnje

Između studenoga i ožujka orežite za 25 do 30 cm vrhove grana. Ako ste sadnicu kupili s golim korijenjem, i njih odrežite za nekoliko centimetara.

Svake tri do četiri godine

U listopadu ili studenome odrežite za otprilike 12 cm vrhove graničica. Tako ćete potaknuti stvaranje graničica na osnovi grana. Odstranite sve grane koje rastu prema unutrašnjosti stabla, kao i one koje su bolesne ili suhe.

Lišće: listopadno

Visina: 6 do 8 m

Oblik: polustablo, vaza, nisko stablo, nepravilna palmeta

Cvjetanje: od ožujka do travnja

Plodovi: od srpnja do kolovoza

Kada orezivati?

- U listopadu ili studenome (polustablo).
- U veljači (nepravilna palmeta).
- Kada su mladi plodovi marelice vidljivi (nepravilna palmeta).
- Nakon berbe (nepravilna palmeta).

Zašto orezivati?

- Da biste ojačali glavne grane.
- Da biste stvaranje plodova približili središtu stabla.

Izbor marelice

Možete kupiti sadnicu marelice koja ne treba potporanj da bi se razvijala. Prema njezinoj visini može se raditi o:

- **polustablu** – njegovo je deblo između 1 do 1,20 m; grane se pružaju prema vrhu i dobro su razvijene u svim smjerovima;
- **vazi ili niskom stablu** – njegovo kratko deblo iznosi između 0,40 i 0,60 m; grane se pružaju prema vrhu.

U područjima gdje su proljetni mrazovi česti bolje je uzgajati marelicu uz neki zid ili je vezati uz žicu u obliku **nepravilne palmete**. Grane se dakle nalaze na kratkom deblu, otprilike duljine 30 cm, i sve se razvijaju u jednoj ravnini, lepezasto raspoređene po vertikali.

Ne orezujte je preoštro! Vaše će stablo u tom slučaju stvoriti mnogo nerodnih grana – na štetu stvaranja plodova. Veći će rezovi ispuštati ljepljivu tekućinu koja se stvrdnjava na zraku, a to je biljna smola. Ako dolazi do takvih istjecanja u velikim količinama, ona oslabljuju stablo. Zadovoljite se smanjenjem grananja da bi se stvorili pupovi na osnovi grana.

Ako ste početnik, kupite marelicu koja je već formirana u obliku stabla jer je rezidbu tada lakše obaviti.

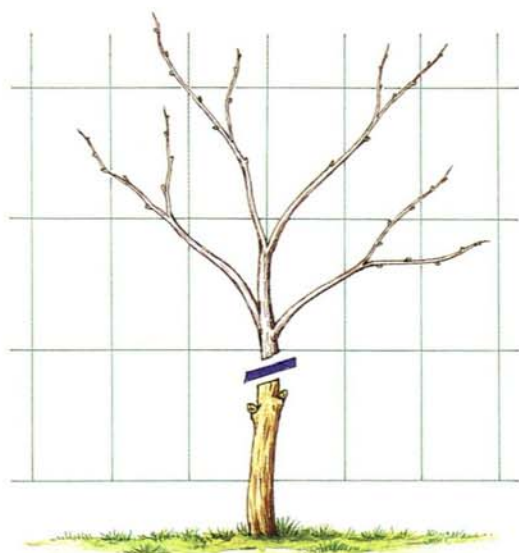

Kada i kako orezivati marelicu u obliku nepravilne palmete

Kao i sve ostale plošne vrste krošnje, takva marelica zahtijeva da bude redovito orezivana kako bi rodila obilatim plodovima. Oreziat ćete u dvama godišnjim razdobljima:

- u veljači, točno prije početka kretanja vegetacije – tada je lakše razlikovati drvni pup, koji je šiljat i malen, od cvjetnoga pupa koji je nabubren i okruglast;
- ljeti – kada plodovi narastu i nakon berbe.

Ne možete kupiti marelice u obliku palmete, nego ćete je morati sami oblikovati od jednogodišnje sadnice.

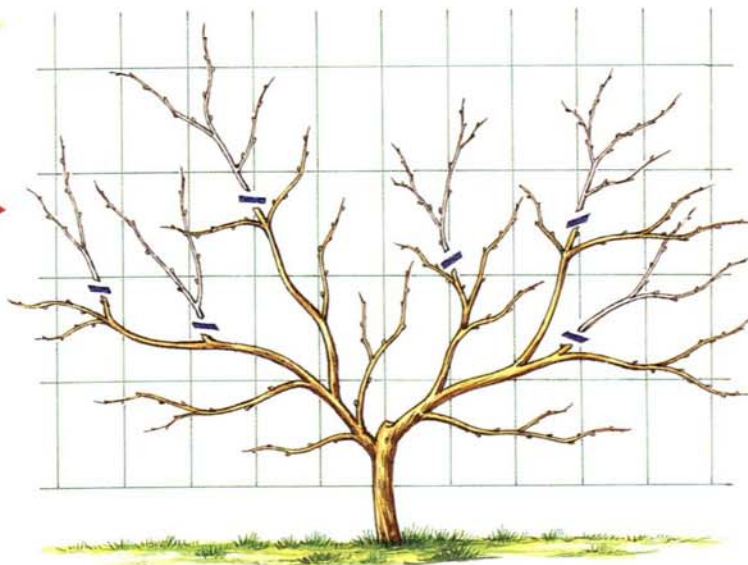
◀ Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite jednogodišnju sadnicu na visinu 30 cm od tla, točno iznad dvaju postranih (lateralnih) pupova od kojih će se razviti dvije grane, paralelno s potpornjem.

Ako mlada marelica ima goli korijen, tada i njega skratite za nekoliko centimetara.

▶ Prve tri godine

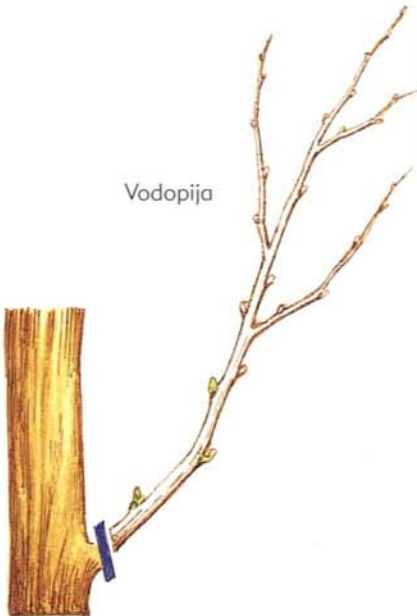
Od studenoga do ožujka, izvan razdoblja smrzavanja, odrežite postrane grane koje imaju veći promjer (glavne ili skeletne grane) na 40 cm od njihove osnove. Također odrežite za nekoliko centimetara sekundarne grane da biste dobili mnogostruko grananje i pravilan raspored grana na njihovu potpornju.

OREZIVANJE ZA ROD: OSNOVNI PRINCIPI

U veljači

Odrežite vodopije, no ostavite jedan dio od nekoliko milimetara na grani na kojoj su narasle. Od pupa u bazi razvit će se mnogo slabija grana.

Vodopija

Svake godine odrežite za 25 do 30 cm glavne grane koje daju oblik palmete (skeletne grane) i manje grane. Manje grane vežite lepezasto između glavnih grana.

Prepoznavanje organa marelice

Marelica ima grane koje ne daju plodove – nerodne grane, i grane koje će nositi plodove marelice – rodne grane. Rezidbom nastojimo uspostaviti ravnotežu između njih, osiguravajući tako stablu dug život. Evo kako ćemo ih prepoznati.

NERODNI ORGANI

Nerodna grana

Ona nosi samo šiljate i male

pupove, **drvne pupove**, odakle

će sljedeće godine krenuti ostala grananja.

Kada je srednje bujnosti, prikladnom rezidbom moguće ju je pretvoriti u rodnu granu. Ako je vrlo bujna i ako nosi već od prve godine male grančice, onda je to **vodopija** i treba je odstraniti.

RODNI ORGANI

Mješovita grana

Ona nosi

drvne pupove

koji će osi-

gurati njezinu zamjenu i

cvjetne pupove koji će dati

plodove. To je idealno !

Cvjetna grana

Ona je duga između 15 do 30 cm. Nosi velike zaobljene

pupove, **cvjetne pupove**, i

završava se jednim vršnim

drvnim pupom. Pri njezinoj osnovi,

ostali će se drvni pupovi probuditi ako je

odrežete da biste je pomladili. Zato

kažemo da su ti pupovi latentni (uspavani).

Svibanjska kitica

Ona je pomalo kao vrlo kratka cvjetna grana, od 2 do 5 cm –

ne više od toga,

i nosi 5 do 6 **cvjetnih**

pupova i jedan **drvni**

pup na vrhu.

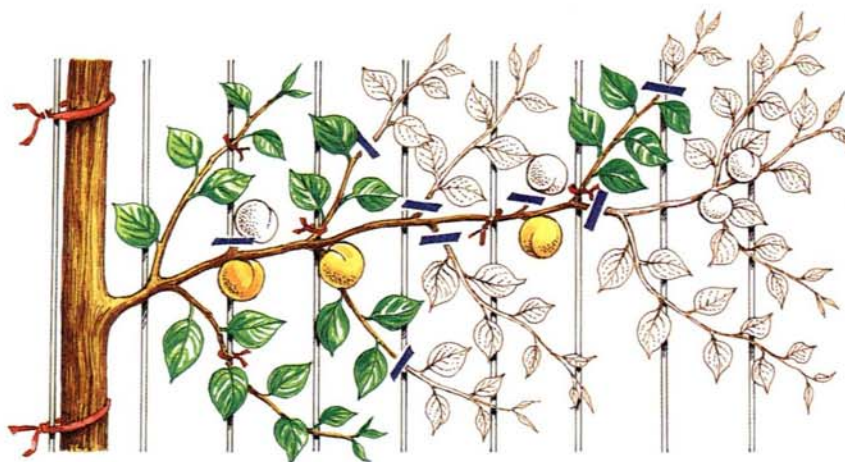
U veljači (nastavak)

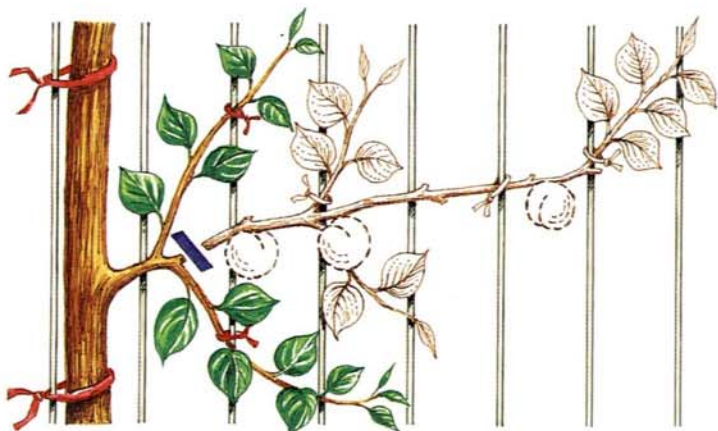
Odrežite mješovite grane (koje nose drvene pupove i cvjetne pupove) iznad drvnoga pupa, ali ostavite pet do šest cvjetnih pupova.

Ljeti

Obavite takvu vrstu rezidbe dok su mladi pupovi marelice dobro vidljivi. Pričvrstite uz potporu dvije grane iz baze, one će zamijeniti granu koja donosi plodove ove godine. Na ostalom dijelu grane koji donosi plodove izvršite rezidbu prema sljedećem planu. Odrežite graničice koje su narasle na istome mjestu kao i plodovi, iznad drugoga ili trećega lista. Odstranite jednu marelicu između grupe plodova i odrežite vrh grane nakon treće sačuvane marelice. Odrežite zatim sve ostale mlade graničice na grani.

Nakon berbe odrežite granu točno iznad druge grančice od baze da bi dvije nove grančice, takozvane zamjenske grančice, bile snažnije. Ako svi mladi plodovi marelice padnu s grane prije nego što su zreli, možete granu orezati nakon opadanja nezrelih plodova, to jest – nesretnoga slučaja, u proljeće.

Gdje se formiraju plodovi?

- Glavne (skeletalne) grane jesu najveće grane na stablu, one mu daju oblik. No, one ne nose plodove.
- Plodovi su proizvod, koji se nalazi na kratkim granama koje su manjeg promjera i koje rastu iz skeletnih grana, a to su kratke rodne grančice.
- Cilj je rezidbe poticanje stvaranja kratkih rodnih grančica da bi na njima nastali cvjetovi koji će dati plodove.

REZIDBA ZA ROD: NEKOLIKO POSEBNIH SLUČAJEVA

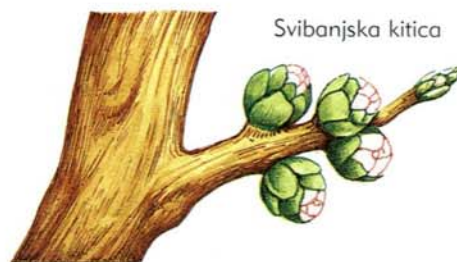
Ako je marelica proizvela rodne grane bez vaše intervencije, treba ih naravno zadržati. Ali ako ste prejako orezali, to je potaknulo razvoj nerodnih grana. Vi se dakle ne nalazite u idealnom slučaju opisanom na prethodnim stranicama. Pristupite rezidbi u proljeće, u trenutku mirovanja vegetacije, dok se različiti organi mogu dobro raspoznati.

Kratka rodna grančica je mlada

NE OREZUJTE...

ako kratka rodna grančica sadrži svibanjsku kiticu, jer je ona gotovo spremna proizvesti plodove te godine.

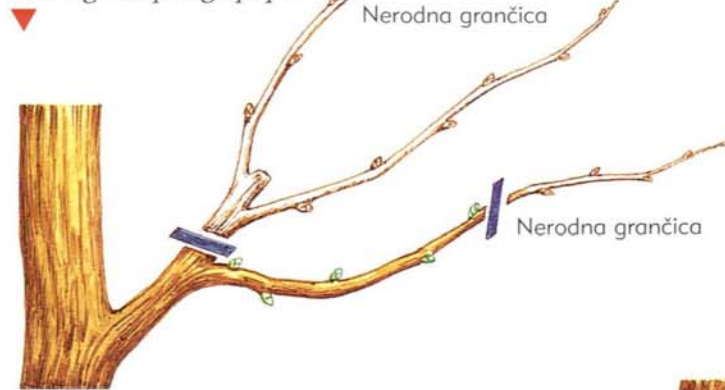

Kratka rodna grančica je starija

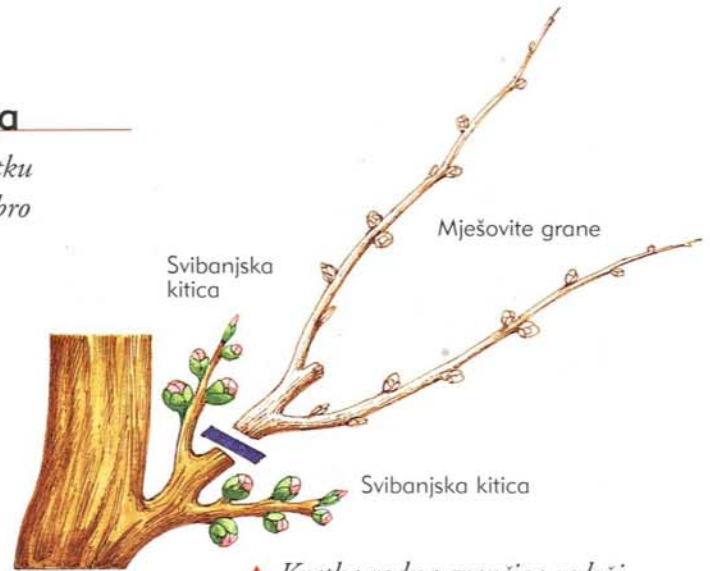
Ovdje također obavite rezidbu u veljači, u trenutku mirovanja vegetacije, kada su različiti organi dobro raspoznatljivi.

Samo su se razvile dvije ili tri nerodne grančice na jednoj grani, nema ni jednoga rodnoeg elementa. To se dogodilo zbog preja-ke rezidbe. Odrežite granu iznad grančice koja je najbliža bazi.

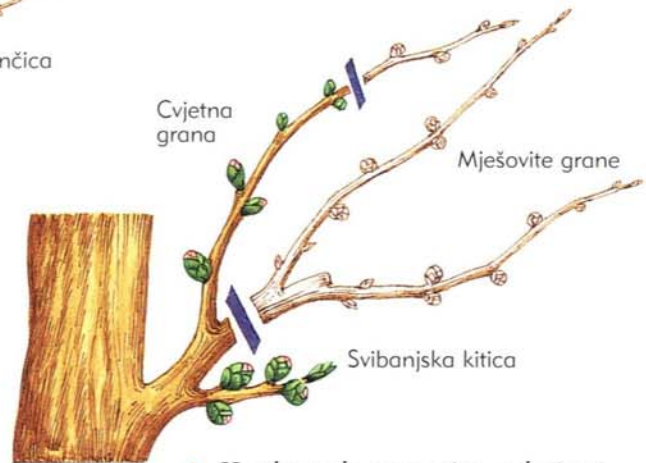
Grančicu odrežite iznad četvrtoga ili petoga pupa.

Ako kratka rodna grančica nosi više od tri svibanjske kitice, odrežite je iznad treće kitice. Zapravo, plodovi koji su smješteni na vrhu grane neće primati dovoljno biljnoga soka i teško će sazrijevati.

▲ Kratka rodna grančica sadrži dvije mješovite grane i dvije svibanjske kitice. Odrežite dvije mješovite grane. Svibanjske će kitice osigurati stvaranje plodova ove i sljedeće godine.

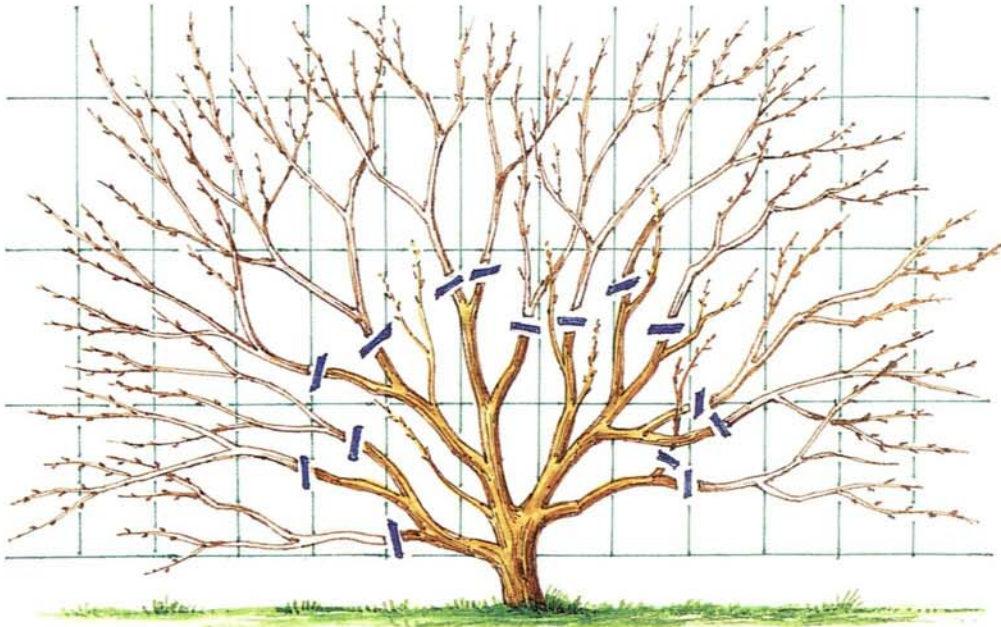

▲ Kratka rodna grančica sadrži pri osnovi jednu svibanjsku kiticu i jednu cvjetnu granu. Odrežite iznad cvjetne grane da biste odstranili mješovite grane. Također prikratite cvjetnu granu, ali tako da sačuvate pet ili šest cvjetnih pupova ako je ona duga i nosi više od osam do devet cvjetnih pupova.

Kako pomladiti marelicu

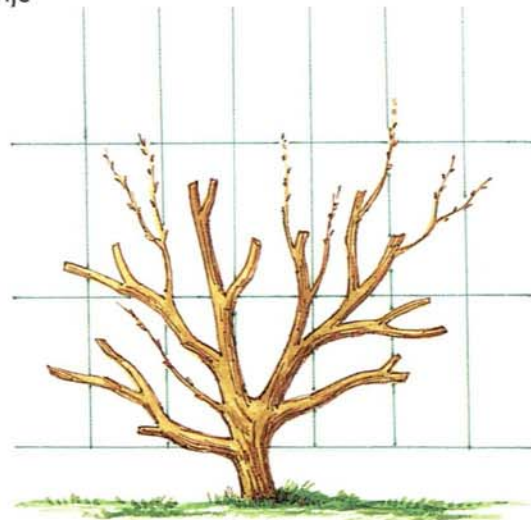
Stareći, marelice postaju sve manje vitalne, daju sve manje i manje plodova svake godine te su plodovi sve sitniji i sitniji. Potrebno je dakle «pomladiti» grane marelice. Na sreću, marelica ima sposobnost da se razgrana čak i pri osnovi starih grana, a to nam omogućava da učinkovito izvršimo takozvanu rezidbu za pomlađivanje ili obnavljanje.

Kakav god bio oblik vaše marelice, uvijek ćete djelovati na isti način.

Prije

- U studenome prikratite za polovicu sve veće grane, to jest skeletne grane. Rane nastale rezidbom premažite debelim slojem paste jer ćete tako izbjeći istjecanje biljne smole.
- Ljeto nakon rezidbe plodovi marelice bit će malobrojni, ali opet će berba biti zadovoljavajuća sljedećih godina.

Poslije

Naranča

Citrus sinensis

Naranča je otporna na vremenske prilike samo u mediteranskim krajevima. Svagdje drugdje treba je obvezatno uzgajati u posudi da bi je se zimi moglo skloniti od mrazeva. Ne voli vapnenasta i teška tla. Njena godišnja rezidba svodi se na »čišćenje« krošnje.

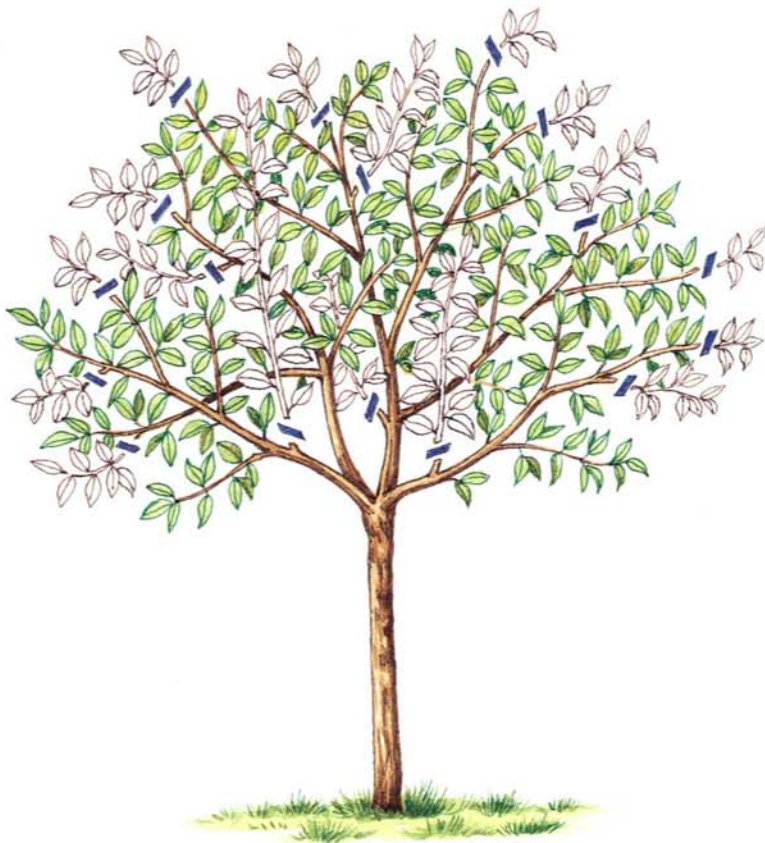

Kada i kako orezivati

Svake godine

Nakon berbe odstranite suhe grane. Odrežite one koje su slabo rodne iznad prve mlade grane, počevši od osnove.

Redovito odstranjujte vodopije, snažne grane koje rastu okomito, režući ih u ravnini s granom gdje nastaju. Možete ih, ako je to potrebno, sačuvati nekoliko dobro smještenih, koje prikladnom rezidbom mogu nadomjestiti grane što su postale neproduktivne.

Lišće: zimzeleno

Visina: 4 do 9 m

Oblik: veliko stablo, polustablo, nisko stablo, grm

Cvjetanje: od travnja do lipnja

Plodovi: od prosinca do lipnja

U kojem trenutku orezivati?

- Od prosinca do lipnja, nakon berbe.
- Cijele godine (vodopije).

Zašto orezivati?

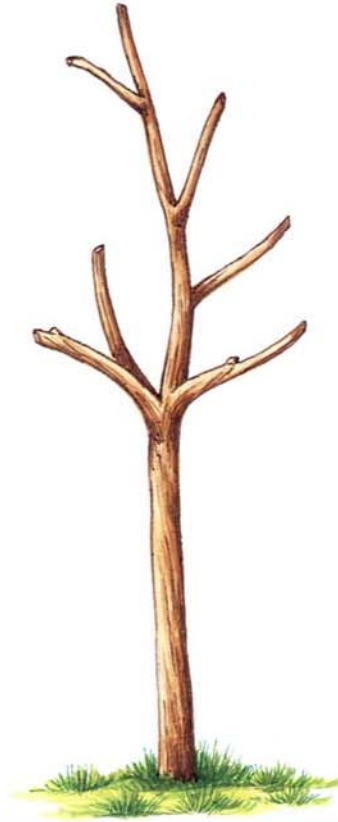
- Da biste ograničili broj skeletnih grana.
- Da biste prozračili krošnju.

Kako pomladiti staru naranču

Slabo održavana naranča, koje je rezidba bila zanemarena, ima sklonost stvarati brojne skeletne grane koje smetaju jedne drugima. Vodopije se razvijaju na štetu plodova. Dobar dio suhih grana guši krošnjju. Usprkos svemu, možete još uvijek spasiti vašu naranču.

- U veljači ili ožujku odrežite na otprilike 40 cm od debla skeletne grane, tj. one većega promjera. Premazite rane pastom za premazivanje i zaštitite koru grana i debla platnom jute. Tako kora debla i osnove skeletnih grana – koje su normalno zaštićene lišćem – neće doći u opasnost da popucaju od sunca.
- Sljedećih godina, u veljači ili ožujku, odrežite nove grane iznad trećega ili četvrtoga pupa, počevši od osnove.

Možete se nadati novoj berbi dvije do tri godine nakon te rezidbe.

Rezidba za oblik naranče zahtijeva brojne djelatnosti krajem zime i tijekom vegetacije. Bolje je za amatera da kupi već oblikovanu sadnicu naranče koja se može vrlo lako naći u prodaji.

Obični ili grozdasti (crveni) ribiz

Ribes rubrum

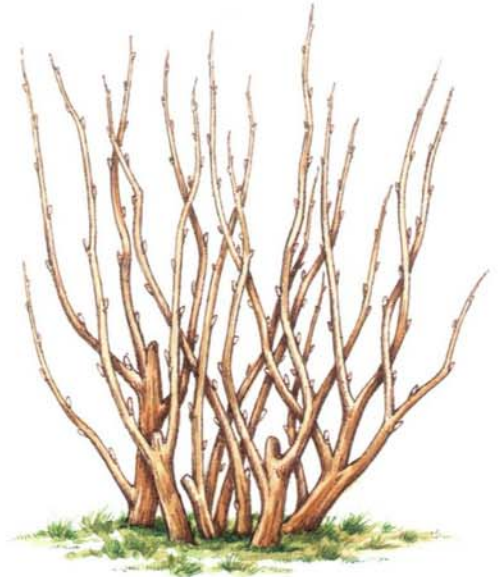
Obični ribiz ne podnosi sušu jer su njegovi korijeni površinski. Voli polusjenu. Redovita rezidba osigurava stvaranje mladih grana (od dvije do tri godine) koje nose plodove.

Kada i kako orezivati

Svake godine

U veljači, prije pojave prvih listova, odrežite u ravnini s tlom najstarije grane koje su manje produktivne. Zadržite samo dvanaestak grana. Također odstranite suhe grane i one koje rastu prema središtu grma.

Prije

Crni ribiz (*Ribes nigrum*) orezuje se isto kao i obični (crveni) ribiz.

Lišće: listopadno

Visina: 1 do 1,5 m

Oblik: grmovit

Plodovi: lipanj ili srpanj

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači, prije početka rasta.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli stvaranje novih grana.
- Da biste pomladili grm.

Kako pomladiti stari ribiz

Da biste pomladili stari ribiz kojega su grane veoma oslabile i slabo su produktivne, učinite sljedeće: u veljači odstranite stare grane tako da ih odrežete u ravnini s tlom, a zadržite oko dvanaestak najsnažnijih grana, koje niču iz podnožja grma.

Poslije

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE OBIČNI RIBIZ OKULIRANJEM

Zašto cijepiti?

Cijepljenje omogućuje da oblikujete obični ribiz na jednom izboju (deblo) – vrlo elegantan oblik koji olakšava berbu i zauzima manje mjesta u vrtu.

Kada cijepiti?

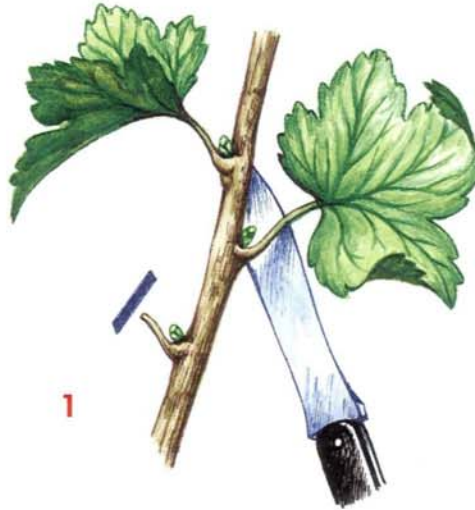
Potkraj srpnja.

Što se cijepi?

Pup željene sorte s komadićem kore (plemka).

Na što se cijepi?

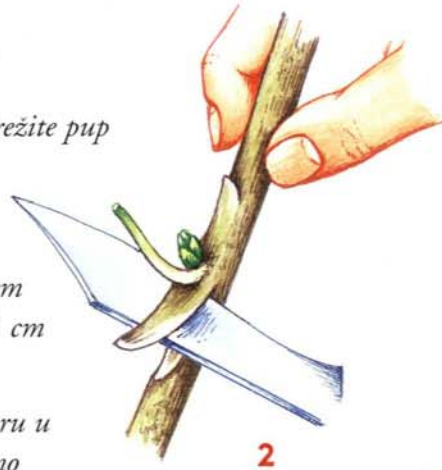
Na zlatni ribiz (*Ribes aureum*) star dvije do tri godine, koji je uzgojen kao jedan izboj (podloga).

PLEMKA

Krajem srpnja odrežite s vrste (sorte) ribiza koji želite cijepiti jednu ovogodišnju grančicu koja je bila rodila plodovima. Odstranite listove, ali ostavite peteljke.

U središnjem dijelu grančice odrežite pup (oko) za cijepljenje. Držite grančicu jednom rukom. Drugom rukom označite dio kore koji trebate odrezati nožićem sa svake strane pupa, otprilike 1 cm iznad i 1 cm ispod pupa.

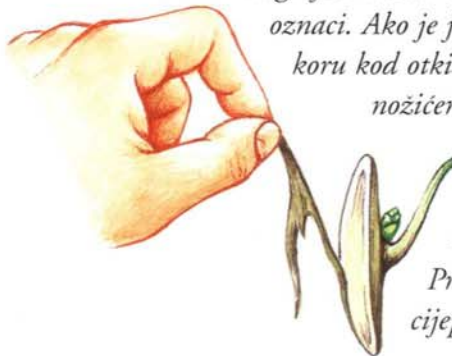

Zarežite oštricom nožića pod koru u razini s donjom oznakom, lagano

naginjući nožić. Oštrim rezom krenite prema gornjoj oznaci. Ako je još jedan dio drva ostao vezan za koru kod otkidanja plemke, odstranite ga nježno nožićem, pazite da ne oštetite oko (pup).

Njegova prisutnost smanjuje šanse srastanja između plemke i podloge.

Pripremite plemku točno u trenutku cijepljenja.

PODLOGA

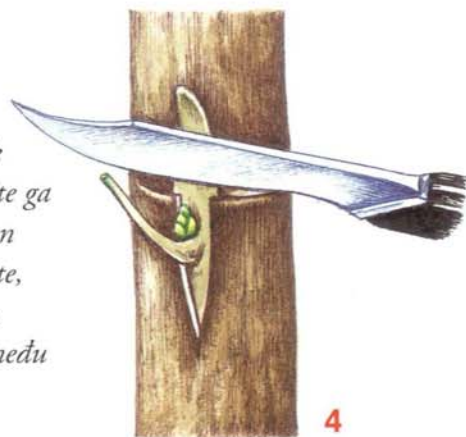
Urežite slovo T na glatkome i čistome mjestu na višem dijelu podloge, na visini 1,50 do 2 m od tla (cijepljenje na vrhu). Počnite s vodoravnim rezom od 1 do 2 cm, a poslije zarezite koru okomito na istu duljinu. Podignite spatulom (lopaticom) nožića za cijepljenje rubove kore da biste ih »odlijepili«.

3

Odsijecanje plemke (Crtež 2.) vrlo je osjetljiv postupak. Teškoća je u tome da treba odsjeći plemku samo jednim rezom. Ako vam to ne uspije, postoji opasnost da drveni iverak ostane ispod kore.

SPAJANJE

Lagano gurnite pup pod koru držeći ga za ostatak peteljke lista koja je usmjerena prema gore. Gurajte ga prema dolje sve dok se pup (oko) ne nađe za jedan dobar centimetar ispod vodoravnoga reza. Odrežite, ako je to potrebno, komad gornje kore u ravnini s vodoravnim rezom da biste poboljšali kontakt između plemke i podloge.

4

Vežite rafijom, bez jakoga stezanja, i nemojte pokriti pup. Dvanaestak dana poslije otpustite rafiju ako je podloga vrlo snažna.

5

Cijepljenje je uspješno kada je plemka (pup) potjerala i razvila svoje prve listove. Tada odrežite podlogu nekoliko centimetara iznad točke cijepljenja i odvežite rafiju.

Ogrozd

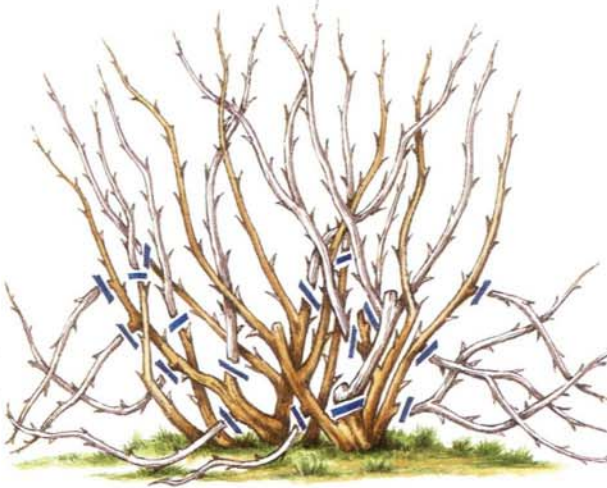
Ribes uva-crispa

Kada i kako orezivati

Svake godine

U veljači, prije pojave prvih listova, odrežite u ravnini s tlom najstarije grane (starije od pet godina) koje su manje produktivne i zadržite samo dvanaestak grana. Prikratite nove mladice za dvije trećine njihove duljine da biste potaknuli njihovo grananje.

Isto tako, odstranite grane koje rastu prema središtu grma tako da ih odrežete u ravnini sa zemljom, kao i suhe grane i one koje su smještene prenisko te kojih se plodovi vuku po zemlji.

Prije

Poslije

Ogrozd uspijeva na svim vrstama tla, osim na pjeskovitom i suhom ili zbijenom tlu. Podjednako voli sunce kao i polusjenu. Redovita rezidba osigurava stvaranje mladih grana (od dvije do tri godine) koje nose brojne plodove.

Lišće: listopadno

Visina: 1 m

Oblik: grmovit

Plodovi: od lipnja do srpnja, ovisno o sorti

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači, prije početka rasta.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli stvaranje novih grana.
- Da biste pomladili grm.

Oleandar

Nerium oleander

Oleandar se obično ne uzgaja u prostornom obliku, osim u toplim krajevima. Treba ga zaštititi zimi i zbog toga uzgajati u posudi. Uspijeva na svim vrstama tla, čak i siromašnima. Voli sunčane položaje. Njegova godišnja rezidba sastoji se od odstranjivanja ocvalih cvatova.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka odrežite izboje iznad trećega pršljena s listovima da biste potaknuli razvoj niskih grana.

Pozor, svi dijelovi oleandra sadrže oleandrin, vrlo otrovan sastojak!

Lišće: zimzeleno

Višina: 4 m i više

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od srpnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U listopadu, nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

- Da biste uklonili ocvale cvjetove.
- Da biste potaknuli cvjetanje starog oleandra.

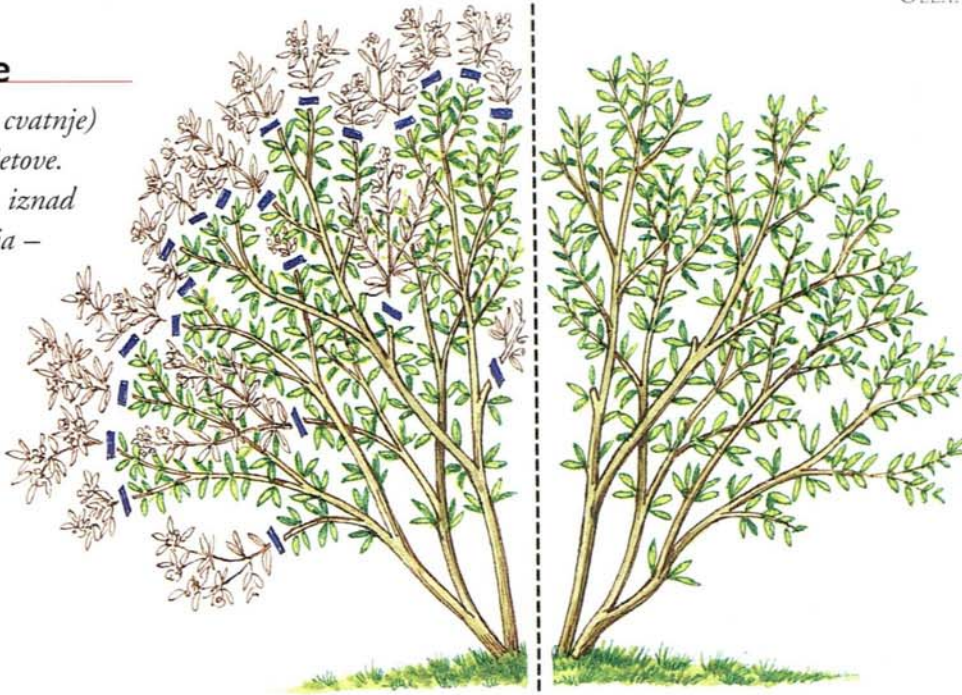
Godinu dana poslije

U ožujku orežite najviše izboje iznad trećega pršljena s listovima da biste potaknuli stvaranje brojnih cvjetajućih izboja. Grane u podnožju orežite malo dulje – iznad četvrtoga pršljena s listovima.

Svake godine

U listopadu (nakon cvatnje) odstranite ocvale cvjetove.

Orežite izboje točno iznad jednog mladog izboja – ili iznad pršljena s listovima – pazite da sačuvate gust i uravnotežen oblik grma.

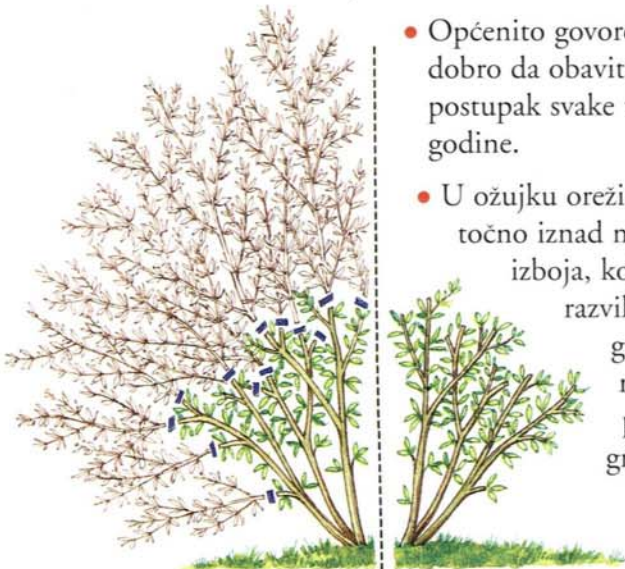
Prije

Poslije

Kako pomladiti oleandar

Vaš oleandar gubi lišće u podnožju? Pretrpio je mraz. Potrebno je potaknuti tjeranje novih grana što je moguće niže pomoću jače rezidbe.

- Općenito govoreći, bilo bi dobro da obavite taj postupak svake tri do četiri godine.
- U ožujku orežite grane točno iznad mladih izboja, koji su se razvili prethodne godine, što je moguće bliže podnožju grma.

Prije

Poslije

Uvijek orezujte grane u sredini grma kraće od onih s vanjske strane kako biste sačuvali oleandrov skladan oblik.

Odstranite ocvale cvjetove

Nužno je ukloniti ocvale cvjetove cvjetnih grmova. Ako to ne učinite, cvjetovi će se pretvoriti u plodove, tj. u sjemenke, što će bespotrebno iscrpiti grm.

Orah

Juglans regia

Orah se prilagođava svim vrstama tla i gotovo svim uvjetima. U krajevima gdje su proljetni mrazovi česti, odaberite mu zaklonjeno mjesto jer će tako njegovo rano cvjetanje biti zaštićeno od hladnoće. Njegova se rezidba sastoji od podrezivanja, ali njega treba obavljati što rjeđe jer orah loše podnosi rezidbu.

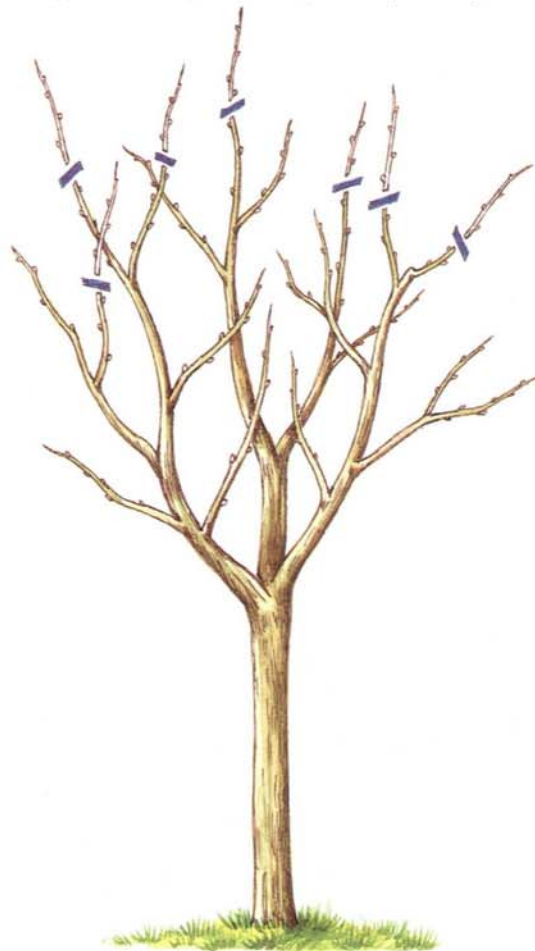

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Tijekom mirovanja vegetacije, od studenoga do veljače, odrežite za nekoliko centimetara vrhove glavnih grana, tj. skeletnih grana, većega promjera.

Skratite za dvije trećine njihove duljine najsnažnije mlade grane.

Lišće: listopadno

Visina: 20 do 30 m

Oblik: veliko stablo

Plodovi: listopad ili studeni

U kojem trenutku orezivati?

- U listopadu ili studenome.

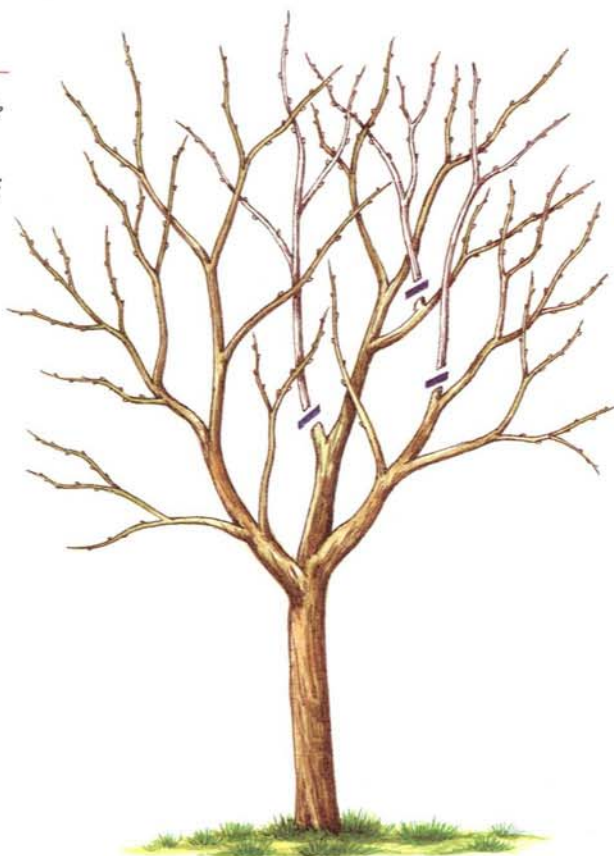
Zašto orezivati?

- Da biste prozračili krošnjju.

Svaki pet do deset godina

Režite što je manje moguće jer orah ima šuplje drvo (srčika) pa rezovi stvaraju slabe točke gdje se mogu javiti štetnici ili uzročnici bolesti te se različiti dijelovi stabla mogu zaraziti.

U listopadu ili studenome odstranite mlade grane koje su vrlo snažne i rastu okomito u krošnju, a koje zovemo vodopijama.

Nemojte zaboraviti zaštititi rane od rezidbe pastom za premazivanje rana.

Crna bolest oraha

Gljivica odgovorna za crnu bolest oraha uvlači se prvo u korijenje, a zatim se penje prema deblu. Prepoznajemo je po gubi koja luči crni »sok« a može zahvatiti čak i grane. Ta je bolest neizlječiva, ali možemo produžiti život stabla brižno čisteći njegove gube sve do zdravoga dijela, i to s pomoću nožića za cijepljenje, te premazujući ih pastom za dezinficiranje. Nakon rušenja bolesnoga stabla nužno je zasaditi orah cijepljen na podlozi koja je otporna na tu bolest.

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE ORAH NA VRŠNOM (TERMINALNOM)

Zašto cijepiti?

Cijepljenje kvalitetnim sortama omogućava nam da brzo dobijemo mnogo snažniji orah i otporniji na bolesti. Orah počinje kasno donositi plodove, no pomoću cijepjenja može se ubrzati pojava prvih plodova.

Kada cijepiti?

U ožujku ili travnju.

Što se cijepi?

Vrh grančice željene sorte (plemka).

Na što se cijepi?

Na mladi bijeli orah (*Juglans regia*) ili na crni američki orah (*Juglans nigra*), koji je star jednu ili dvije godine i koji je iz rasadnika, visok 1,50 do 1,80 m (podloga).

PLEMKA

U veljači uzmite vrh jedne mlade grane željene sorte i sačuvajte je na svježemu mjestu da biste izbjegli buđenje vegetacije (pojavu listića).

Točno u trenutku cijepjenja odrežite tu grančicu, i to u obliku kose površine s jedne i s druge strane baze na duljini od otprilike 5 cm, ispod trećega pupa počevši od vrha.

PODLOGA

U ožujku ili travnju s pomoću nožića za cijepljenje ili hipa-noža napravite procijep po duljini mladog oraha – podloge, koji je dug 4 do 5 cm, počevši od vršnoga pupa.

Cijepljenje vršnim (terminalnim) dijelom grančice u procijep

Ova metoda (na odvojenu granu) koristi se za stablo prostornog oblika koje se cijepi na vrhu, tj. na vrhu izboja koji će poslije postati deblo novoga stabla.

DIJELU GRANČICE U PROCIJEP

SPAJANJE

Lagano uvucite dvostruku kosu površinu grančice plemke u procijep podloge polako šireći otvor. Kore plemke i podloge trebaju biti u bliskom kontaktu barem na jednoj strani kose površine.

3

4

Vežite sve rafijom dobro stežući. Premažite voskom za cijepljenje, ostavljajući pupove plemke nepokrivene.

Cijep se primio kada plemka potjera nove listiće. Tada odvežite rafiju da biste izbjegli usijecanje u koru. Odrežite mladice (izdanke) koje su izbile iz podloge cijepa.

Izbor podloge

Orah koji je cijepljen na crni američki orah mnogo je manji i zahtijeva bogato, duboko i svježe tlo. Brže počinje razvijati plodove – već od četvrtine godine nakon cijepljenja. Njegov životni vijek ne prelazi pedeset godina. Orah koji je cijepljen na bijeli, obični orah mnogo je snažniji i prilagođava se vapnenastom tlu. Mnogo kasnije počinje davati plodove (osam do dvanaest godina nakon cijepljenja), ali živi puno dulje (do sto godina).

Pajasmin

Philadelphus coronarius

Pajasmin raste na vlažnom i plodnom tlu, ali će se prilagoditi i običnom tlu koje je vapnenasto i suho. Voli sunce ili laganu sjenu. Redovita rezidba potrebna je za obilnu cvatnju.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite izdanke za dvije trećine da biste izazvali stvaranje mladih izboja.

Time ćete cvjetanje žrtvovati u korist oblikovanja mladoga grma.

Ako ima goli korijen, orežite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Ne orezujte pajasmin prije treće godine.

Lišće: listopadno

Visina: 3 do 5 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od svibnja do lipnja

U kojem trenutku orezivati?

- U lipnju, nakon cvjetanja.

Zašto orezivati?

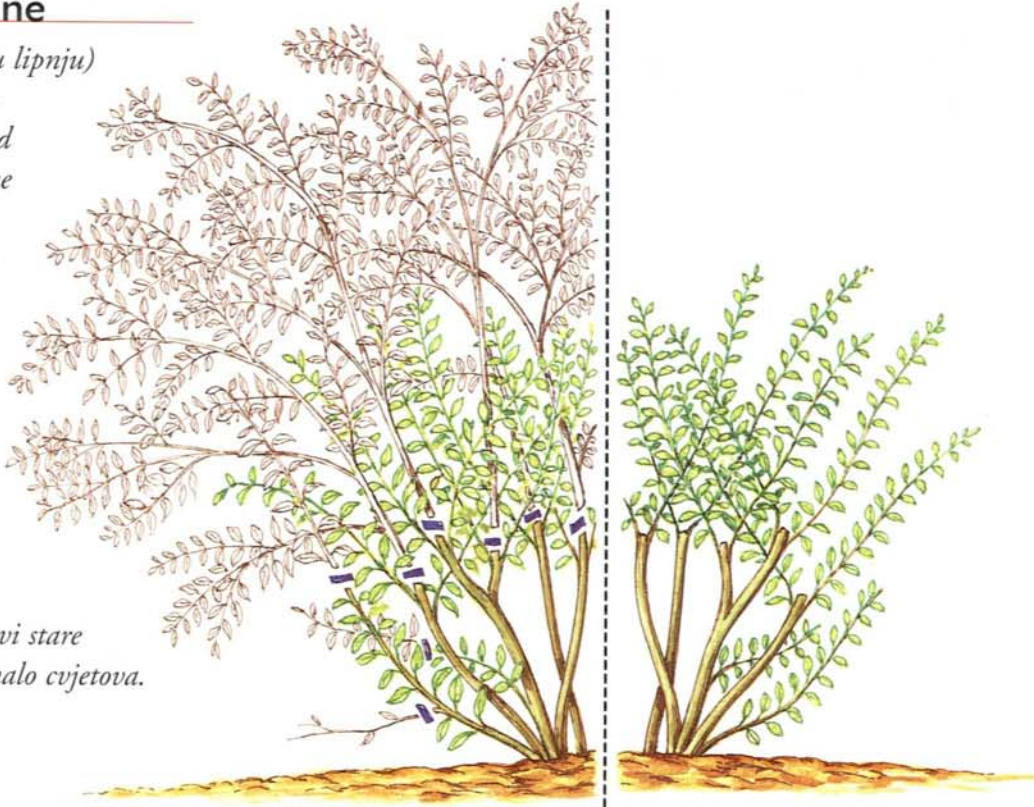
- Da biste potaknuli obilno cvjetanje.

Već od druge godine vaš će pajasmin obilno cvjetati. Rezidba kod sadnje omogućila mu je da se dobro razgrana i da ima snažne grane.

Svake godine

Nakon cvatnje (u lipnju) odrežite nekoliko centimetara iznad mladih izboja one izboje koji su ocvali. Prikratite do polovice snažne izdanke koje nisu cvali. Odstranite sve mlade izboje koji su slabi, suhi ili loše smješteni.

Odrežite pri osnovi stare grane koje nose malo cvjetova.

Prije

Poslije

Pajamin s jednostavnim cvjetovima najviše miriše. Da biste osvijetlili pomalo sjenovit kut vrta, *Philadelphus coronarius* 'Aureus' nema premca. Kod vrlo malog vrta odlučite sa za uski habitus 'Silver Showers' koji ima opseg manji od jednoga metra.

Pavitina

Clematis

Pavitina uspijeva na većini vrtnih tala i na otvorenome svjetlu, ali ne na mjestima s prejakim suncem. Pavitina s velikim cvjetovima voli plodno, lagano i dobro ocijedeno tlo, bez previše vapnenca. Rezidba treba biti prilagođena vrsti pavitine.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 10 m

Oblik: puzavi

Cvjetanje: od svibnja do lipnja ili od srpnja do rujna, ovisno o vrsti

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili početkom ožujka.
- Eventualno krajem lipnja, nakon cvatnje.

Zašto orezivati?

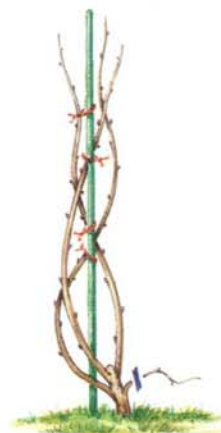
- Da biste »očistili« grm, tj. odstranili suhe grane.
- Da biste potaknuli cvjetanje.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka orežite samo preslabe i loše smještene mlade izboje. Vežite grane uz predvideni potporanj.

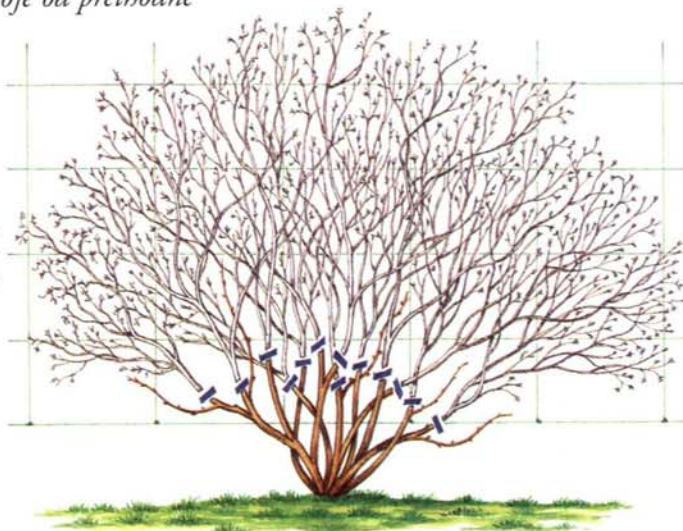
Svake godine

Pavitina koja cvate ljeti na ovogodišnjim izbojima

U veljači ili ožujku, prije buđenja vegetacije, orežite na visini 30 cm od tla sve izboje od prethodne

godine koji su cvjetali od lipnja do listopada.

Iz biljke će niknuti novi izboji koji će nositi cvjetove već od lipnja.

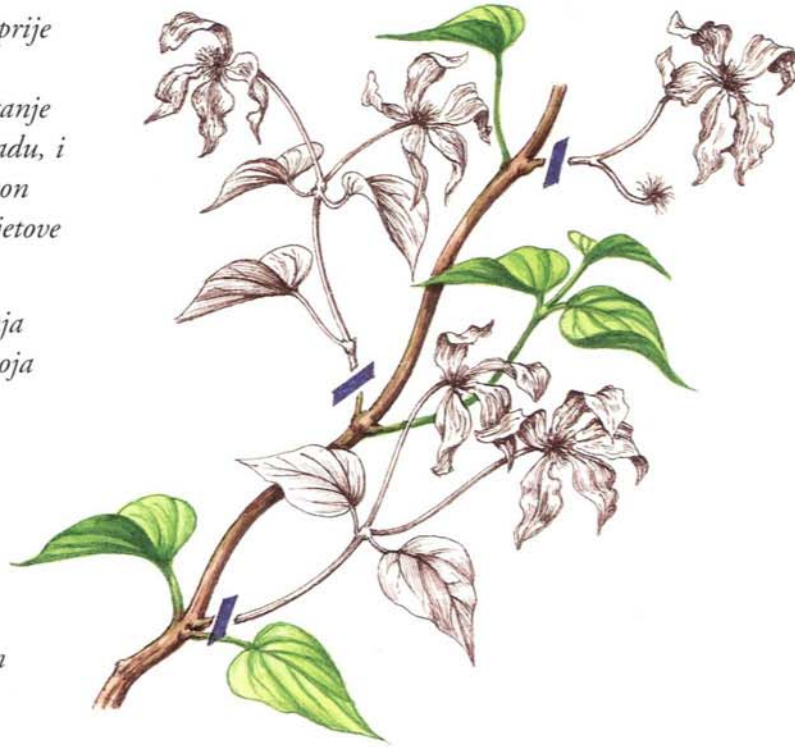

Pavitina koja cvate u proljeće, od svibnja do lipnja, prošlogodišnjim izbojima

Nakon prve cvatnje, krajem lipnja, prije pojave plodova orežite izboje koji su ocvali da biste potaknuli drugo cvjetanje (ali manje obilno) u rujnu ili listopadu, i to na izbojima koji su se razvili nakon buđenja vegetacije i koji će nositi cvjetove sljedećega proljeća. ▶

Tijekom zime izvršite rezidbu čišćenja uklanjajući suhe grane i dijelove izboja koji su ocvali potkraj ljeta.

Kada na pavitini izboji postanu previše zamršeni, dajući biljci zapušten izgled, orežite ih na visini 30 do 40 cm od tla u veljači da biste omogućili stvaranje novih izboja. Na taj ćete način ponovno dobiti lijepu i snažnu biljku, ali ćete izgubiti jednu godinu cvatnje.

Prema razdoblju cvatnje i načinu vegetacije biljke, rezidba pavitine treba biti manje-više krajem zime, nakon koje slijedi ili ne slijedi rezidba »čišćenja« nakon cvatnje.

Perovskija

Perovskia atriplicifolia

Perovskija traži lagano, šljunkovito i suho tlo te puno sunca.

Njeno će mirisno lišće u povoljnim uvjetima mirisati još jače.

Jaka rezidba osigurat će obilniju cvatnju.

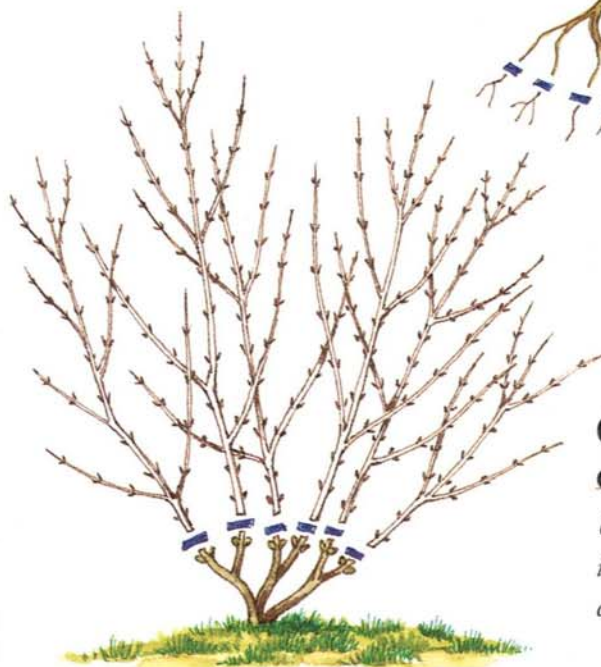

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka skratite izdanke za jednu trećinu.

Ako je grm gola korijenja, skratite mu vrhove korijenja za nekoliko centimetara.

Lišće: listopadno

Visina: 1 do 1,50 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od kolovoza do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.

Zašto orezivati?

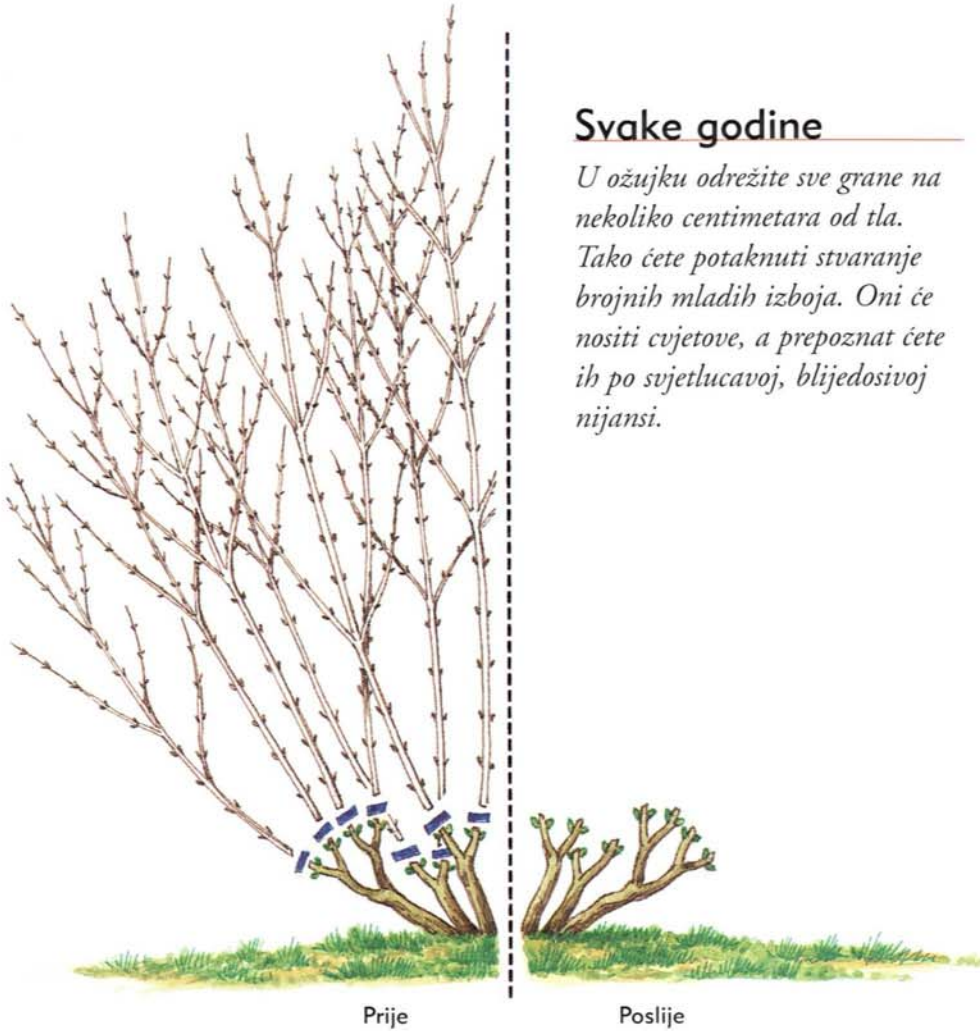
- Da biste potaknuli stvaranje novih izboja.

Godinu dana poslije

U ožujku orežite sve izdanke na nekoliko centimetara od tla.

Svake godine

U ožujku odrežite sve grane na nekoliko centimetara od tla. Tako ćete potaknuti stvaranje brojnih mladih izboja. Oni će nositi cvjetove, a prepoznat ćete ih po svjetlucavoj, blijedosivoj nijansi.

Prije

Poslije

Režite uvijek točno iznad dvaju nasuprotnih dobro formiranih pupova, tj. dobro vidljivih pupova. Tako ćete biti sigurni da će najmanje jedan od njih dati izboj koji će zamijeniti onaj koji ste odrezali.

Pirakanta

Pyracantha coccinea

Pirakanta uspijeva na svim zdravim, plodnim i ocjeditim tlima, koja mogu biti i slabo vapnenasta, a voli sunčane položaje. Rezidba se svodi na uklanjanje starih ili suhih grana. Također se može uzgajati u obliku živice.

Lišće: zimzeleno

Visina: 3 do 4 m

Oblik: grmovit ili plosnat

Cvjetanje: u lipnju, poslije se javljaju bobice (od srpnja do kolovoza)

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.
- U lipnju (živica).
- Krajem kolovoza (živica).

Zašto orezivati?

- Da biste sačuvali skladan oblik.
- Da biste živici sačuvali njegovan izgled.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka skratite sve izdanke za otprilike polovicu.

Nemojte oklijevati tijekom rezidbe da nanovo naoštrite oštrice vaših škara tako da ih povučete tri do četiri puta po kamenu za oštrenje.

Godinu dana poslije

U ožujku ponovno prikratite sve nove izboje do polovice, tu su uključeni izdanci iz podnožja. Kraće orežite najsnažnije grane. Odstranite nove izdanke u podnožju ako su preslabi.

Svake godine

U ožujku odrežite najstarije grane koje su ogoljene, koje rastu prema središtu ili one koje smetaju skladnom obliku vaše pirakante.

Prije

Poslije

Kako plošno vezati pirakantu uz zid

- Prvih godina, u ožujku skratite do pola prošlogodišnje izboje.
- Kada je zid pokriven kako vi to želite, uvijek u isto doba (u ožujku) odstranite preduge izboje i najstarije grane koje su ogoljene. Tako ćete potaknuti stvaranje novih izboja koji su bliže osnovi.
- Privežite nove izboje uz potporanj postupno kako se razvijaju.

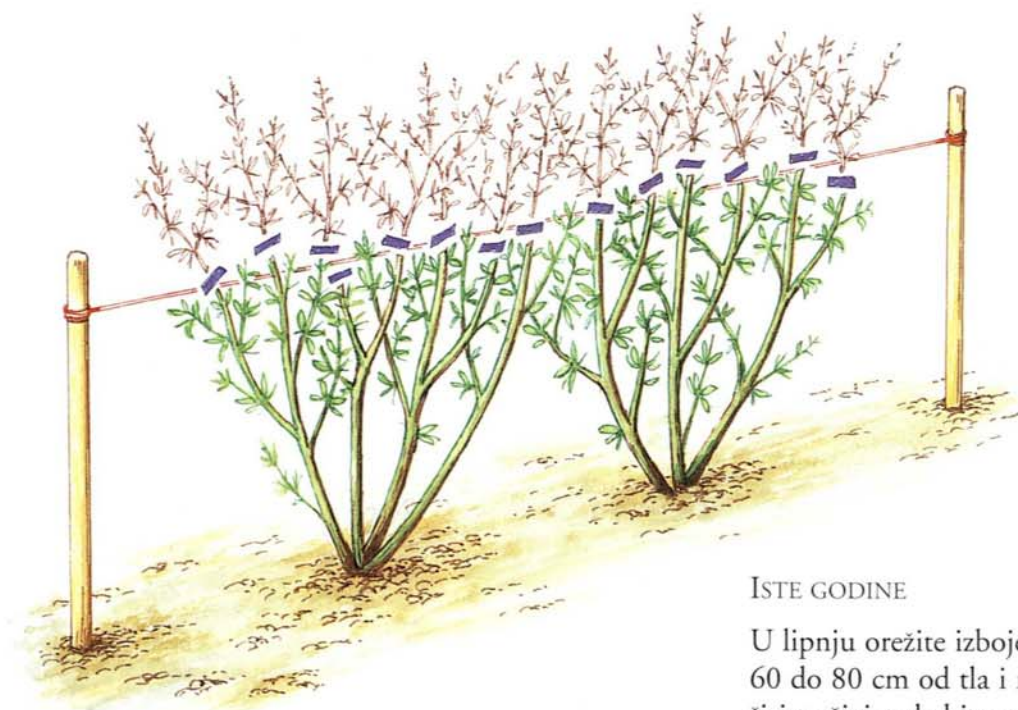
Kako orezati živicu od pirakante

KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka, isto kao i kod zasebnoga grma, prikratite sve izdanke do polovice. Uvijek režite iznad pupa koji je smješten s vanjske strane grma.

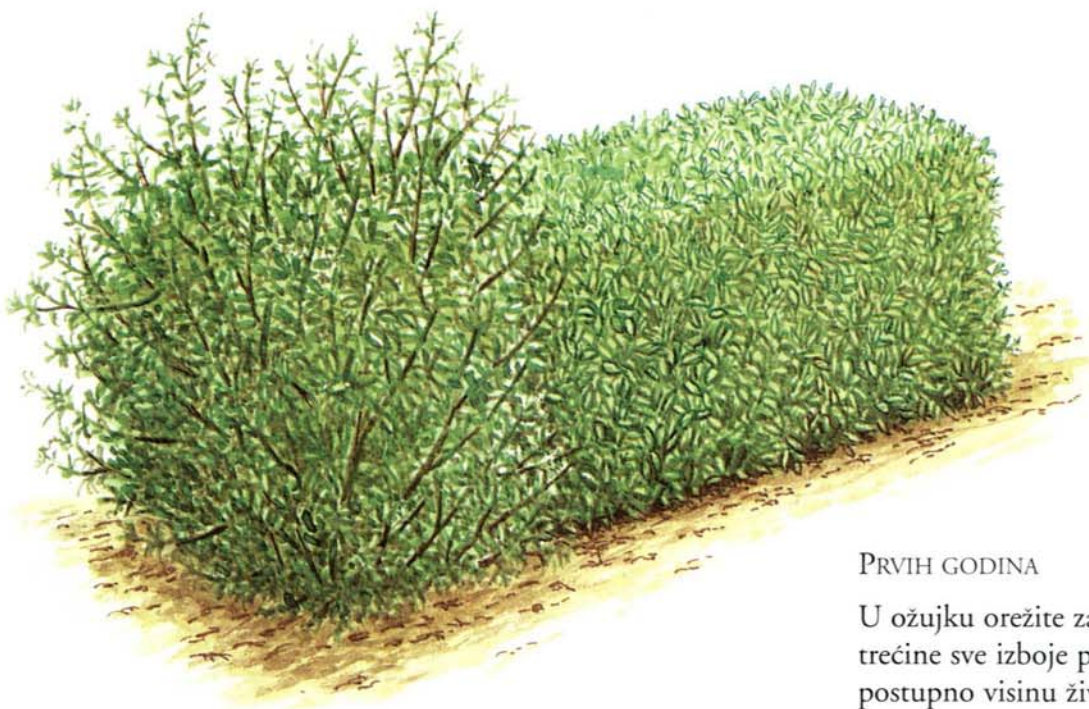
Alat za rezidbu

Prve godine upotrijebite vrtlarske škare da biste odrezali točno iznad pupova koji će osigurati grananje. Zatim, kada je živica oblikovana, upotrijebite škare za živicu ili električne škare.

ISTE GODINE

U lipnju orežite izboje na visini 60 do 80 cm od tla i malo smanjite širinu žovice da biste potaknuli pojavu grananja u podnožju.

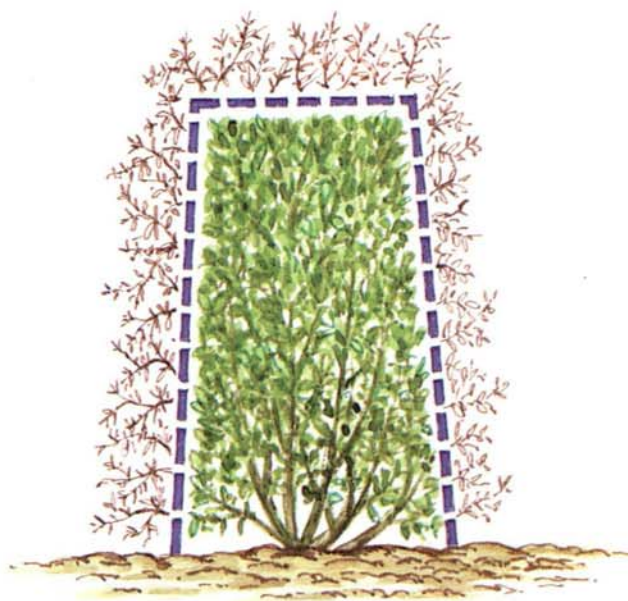
PRVIH GODINA

U ožujku orežite za dvije trećine sve izboje povećavajući postupno visinu živice za samo desetak centimetara godišnje, dok ne postignete željenu visinu.

Pirakante pripadaju u skupinu neprobojnih obrambenih živica zbog oštrog trnja koje se nalazi na izbojima.

SVAKE GODINE

Kada je živica dosegla svoju konačnu veličinu, dva puta godišnje, u lipnju i krajem kolovoza, odrežite škarama izboje koje izviruju van.

Pljuskavica

Hypericum calycinum

Pljuskavica voli dobru, bogatu i dobro ocijeđenu vrtnu zemlju te sunčane položaje. Lijepo će izgledati kao bordura ili u kamenjari. Rezidba joj nije potrebna svake godine, dovoljno je to učiniti povremeno (svake dvije do tri godine).

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka odrežite slomljene grane, ali ne orezujte ništa drugo. Pljuskavica će se prirodno razgranati.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku odstranite izboje koji narušavaju ravnotežu grma.

Lišće: zimzeleno

Visina: 0,30 m

Oblik: puzavi, po tlu

Cvjetanje: od kraja lipnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.

Zašto orezivati?

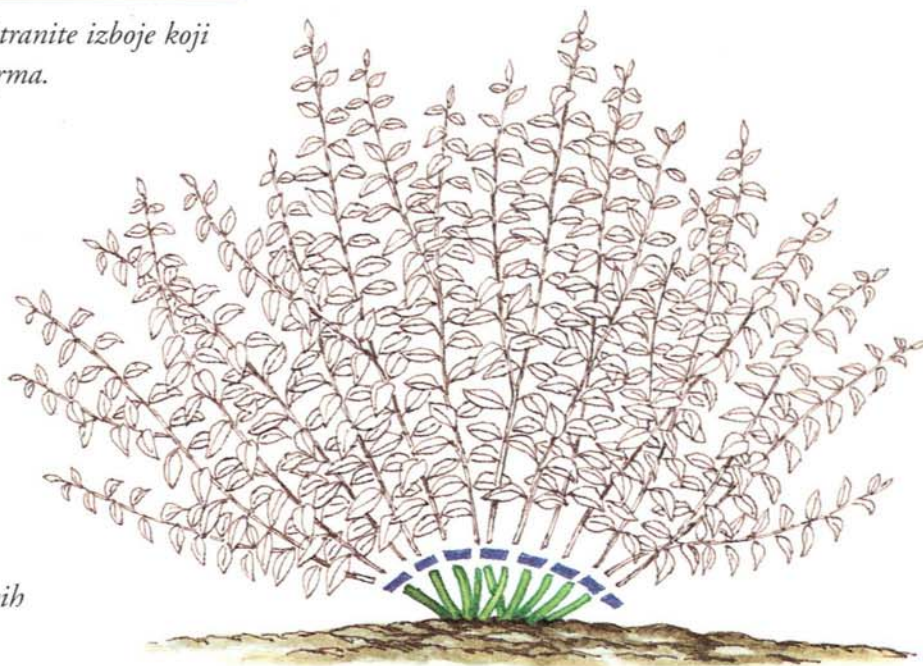
- Da biste potaknuli stvaranje mladih izboja.

Svake godine

U veljači ili ožujku odstranite izboje koji smetaju i štete skladu grma.

Svake dvije do tri godine

U veljači ili ožujku odrežite sve grane u ravnini s tlom da biste potaknuli stvaranje novih snažnih izdanaka.

Pljuslavica cvjeta i bez rezidbe. Isto tako, moguće je rezidbu obavljati svake dvije do tri godine. Pomoću jače rezidbe izbjeći ćete njeno starenje i neminovno opadanje cvatnje.

Rhododendron

Rhododendron

Rhododendron ne podnosi vapnenasto tlo, on zahtijeva kiselo tlo (pH je između 4,5 i 5,2), svjež i bogato hranjivima. U nedostatku takvoga tla zasadite ga u zemlju vriješta. Rijetko se orezuje, i to samo radi pomlađivanja.

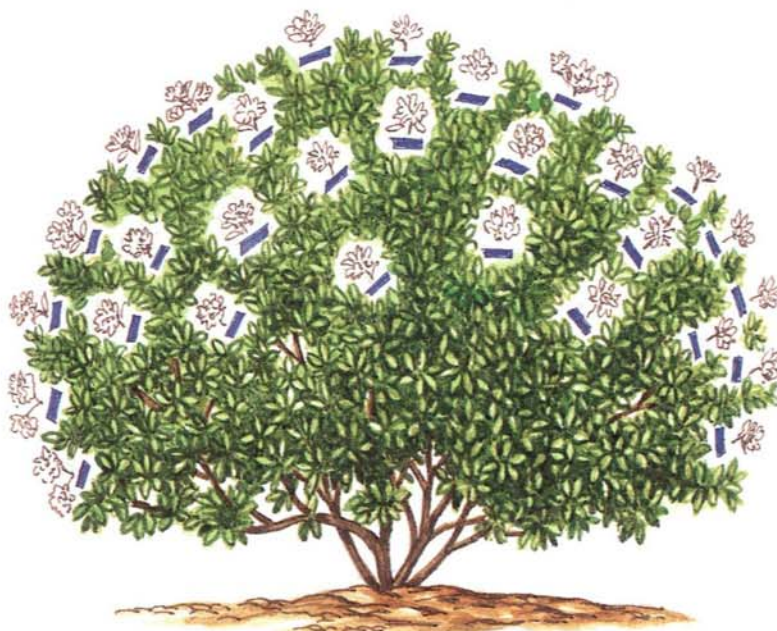

Kada i kako orezivati

Ne orezujte svoj rododendron prvih godina, neka se prirodno razvije. Odrežite samo grane koje narušavaju habitus grma, i to u proljeće.

Svake godine

Nakon cvatnje (između kraja ožujka i srpnja, ovisno o podvrsti) ručno uklonite ocvale cvjetove. Povremeno odstranite suhe grane.

Lišće: zimzeleno

Visina: 1,5 do 4 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od ožujka do srpnja, ovisno o vrsti i sorti

U kojem trenutku orezivati?

- Od kraja ožujka do srpnja, nakon cvatnje.
- U ožujku (pomlađivanje).

Zašto orezivati?

- Da biste odstranili ocvale cvjetove.
- Da biste pomladili rododendron koji ogoljuje.

Nemojte zaboraviti premazati pas-tom za premazivanje rane od rezidbe promjera većeg od 3 cm, posebice kod rezidbe za pomlađivanje.

Kako pomladiti rododendron

Nakon nekoliko godina vaš je rododendron dobio ružan oblik.

Možete ga jače orezati, ali nemojte previše često primjenjivati taj postupak jer on izaziva poremećaj u razvoju stabla.

U ožujku orežite sve izboje na 20 do 30 cm od tla.

Sljedeće proljeće odabrat ćete najbolje smještene i najsnažnije izboje. Ostale ćete odstraniti.

pH

Stupanj kiselosti tla procjenjuje se mjerenjem pH. Ovaj se postupak može lako obaviti korištenjem pribora za analizu, koji se prodaje u rasadnicima. Kiselo tlo ima pH koji varira između 4,5 do 6,5. Takvo je tlo lagano i tamno. Voda brzo utječe u njega i zemlja ima sklonost brzom sušenju na površini.

Ruža

Rosa

Ruža voli sunce i kompaktno tlo koje nije previše vapnenasto, koje je propusno i svježije u dubini. Rezidba se prilagođava vrsti ruže i njenoj snazi.

Lišće: listopadno

Oblik: grmovit, na stabljici ili puzavi

Grm: manje od 1,20m

Veći grm: 1 do 2 m

Ruža penjačica: 5 do 6 m

Minijaturna ruža: 25 do 45 cm

Ruža u obliku stabalca: od 0,90 do 1,80 m (žalosna ruža)

Cvjetanje: lipanj-srpanj (vrste koje cvatu jednom godišnje)
lipanj-listopad (vrste koje cvatu najmanje dva puta godišnje)

U kojem trenutku orezivati?

- U srpnju ili kolovozu, nakon cvatnje (vrste koje cvatu jednom godišnje).
- U ožujku (vrste koje cvatu najmanje dva puta godišnje).

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli obilno cvjetanje.
- Da biste potaknuli rast.

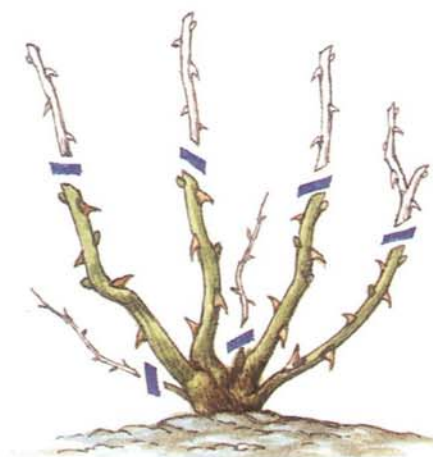

Kada i kako orezivati grmovitu ružu (npr. čajevku) ili ružu oblikovanu kao stabalce

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka prikratite izdanke za dvije trećine njihove duljine. Ako je ruža kupljena s golim korijenjem prikratite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Sljedećega proljeća odaberite tri do četiri izdanka jačega promjera. Odrežite ih iznad drugoga ili trećega dobro vidljivog pupa. Odstranite ostale izdanke i izboje.

Sljedeće jeseni

Smanjite izboje otprilike za polovicu da biste očistili ružu i dali joj pravilniji i ljepši oblik.

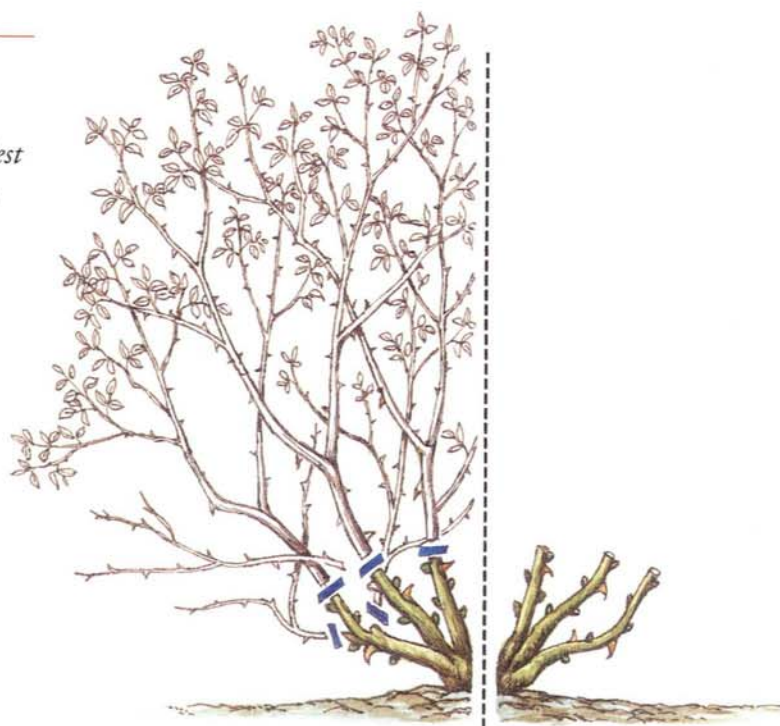
Svake godine

Kada se više ne trebate bojati mrazeva i kada bazni pupovi još nisu započeli svoj razvoj, odaberite šest do sedam izboja jačega promjera, po mogućnosti mladih, i odrežite ih iznad drugoga ili trećega dobro vidljivog pupa.

Snaznije vrste ruža odrežite iznad četvrtoga ili petoga pupa.

Odstranite sve ostale izboje i suhe grane.

Krajem jeseni obavite čišćenje ruže, oslobodite je njenih ocvatlih cvjetova i plodova.

Prije

Poslije

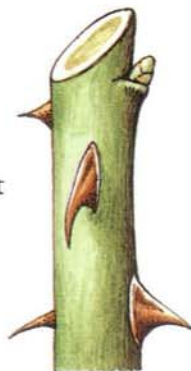

Ono što treba znati prije prve rezidbe škarama

PRAVILNA REZIDBA

Uvijek režite 5 mm iznad dobro vidljivoga pupa (oka), po mogućnosti onoga koji je okrenut prema vanjskoj strani grma. Tako će izboj koji iz nje izraste popuniti habitus ruže, a neće zagušiti njeno središte. Pazite da napravite blago kosi rez u suprotnom smjeru od pupa, tako da kiša ne curi po njemu.

Dobar rez

Predug rez
(predaleko od pupa)Prekratak rez
(preblizu pupa)

Ne režite ocvale cvjetove na ruži s dekorativnim plodovima jer ćete tako spriječiti stvaranje tih plodova.

ODSTRANITE VODOPIJE

Snažni izdanci niču iz zemlje pokraj vaše ruže – to su vodopije. Njihovo je lišće manje i svjetlije, a trnje sitnije i gušće. Treba ih odstraniti jer one iscrpljuju ružu. Nemaju iste cvjetove kao cijepljena vrsta. Često se radi o divljoj ruži.

Kod grmovite ili puzave ruže odgrnite zemlju u podnožju uljeza (vodopije) sve dok ne otkrijete njegov korijen i odrežite ga u ravnini s njim.

ODREŽITE OCVALE CVJETOVE

Odstranjivanje ocvalih cvjetova potiče pojavu novih pupova na vrstama koje cvatu nekoliko puta godišnje. Potrebno je to raditi tijekom cijeloga razdoblja cvjetanja. Odrežite izboj iznad prvoga dobro formiranog lista koji ima dobro vidljiv pup u bazi.

ODSTRANITE GRANČICE NA DEBLU

Na ruži koja je oblikovana kao stabalce odstranite snažne izboje koji se pojavljuju na deblu tako da ih odrežete u ravnini s njim.

**Uvijek koristite čiste i dobro
naoštrene škare**

Dezinficirajte oštrice (alkoholom ili na plamenu upaljača) svaki put kada prelazite na drugu ružu kako biste suzbili širenje bolesti.

U proljeće orežite ruže koje cvatu najmanje dva puta godišnje (koje cvatu gotovo neprekidno cijeloga ljeta). Ljeti, nakon cvatnje, orežite ruže koje cvatu samo jednom godišnje (u lipnju ili srpnju).

Kada i kako orezivati grmovitu ružu (npr. čajevke)

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka samo odstranjujte suhe grane. Ako je ruža kupljena s golim korijenjem, odrežite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Pričekajte ožujak da biste prikratili izboje za jednu trećinu njihove duljine (nasuprotni crtež).

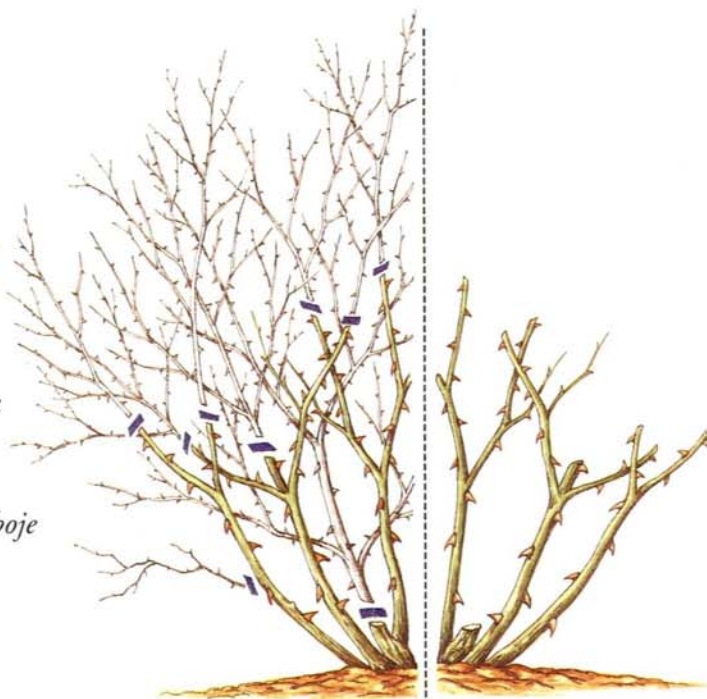

Sljedeće dvije godine

U ožujku odstranite suhe grane i slabe izdanke u središtu stabla. Prikratite najdeblje grane za dvije trećine njihove duljine.

Svake godine

U ožujku odrežite u ravnini s tlom jedan ili dva izdanka većega promjera koji manje cvatu (prestare grane). Prikratite glavne izboje za dvije trećine njihove duljine i njihove mlade izboje za samo jednu trećinu. Odstranite suhe grane i preslabe izboje.

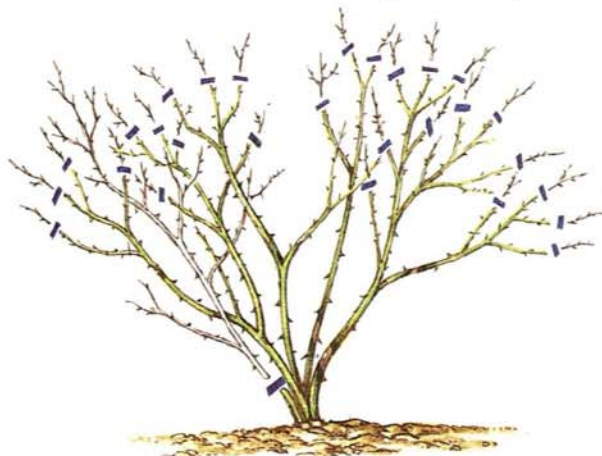
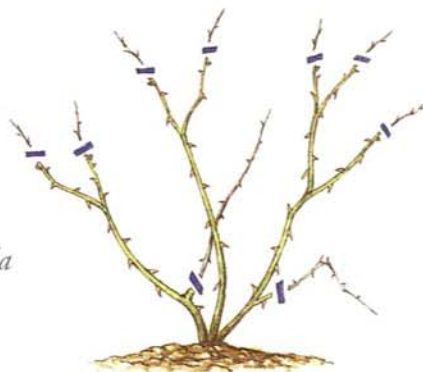
Prije

Poslije

Kada i kako orezivati minijaturnu ružu

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka odrežite samo suhe i oštećene grane, ili one koje rastu prema središtu grma. Ako je ruža s golim korijenjem, odrežite njegove vrhove za nekoliko centimetara. Pričekajte ožujak da biste odrezali za 2 do 3 cm vrhove stabljika (nasuprotni crtež).

Svake godine

U ožujku odstranite suhe i najstarije izboje (one koji manje cvatu) koji su se previše razgranali. Ostale izboje odrežite iznad drugoga ili trećega dobro vidljivog pupa.

Grmovita ruža

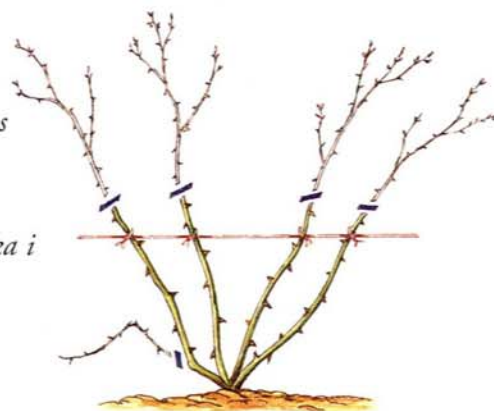
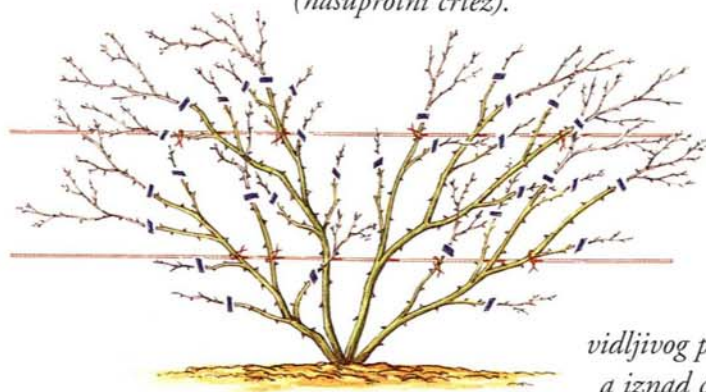

Kada i kako orezivati ružu penjačicu koja cvate najmanje dva puta godišnje

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka odstranite suhe grane. Ako ste ružu kupili s golim korijenjem, onda prikratite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Pričekajte ožujak da biste odabrali dva do tri najrazvijenija izdanka i odrežite ih na 40 do 50 cm od tla. Odstranite ostale izdanke (nasuprotni crtež).

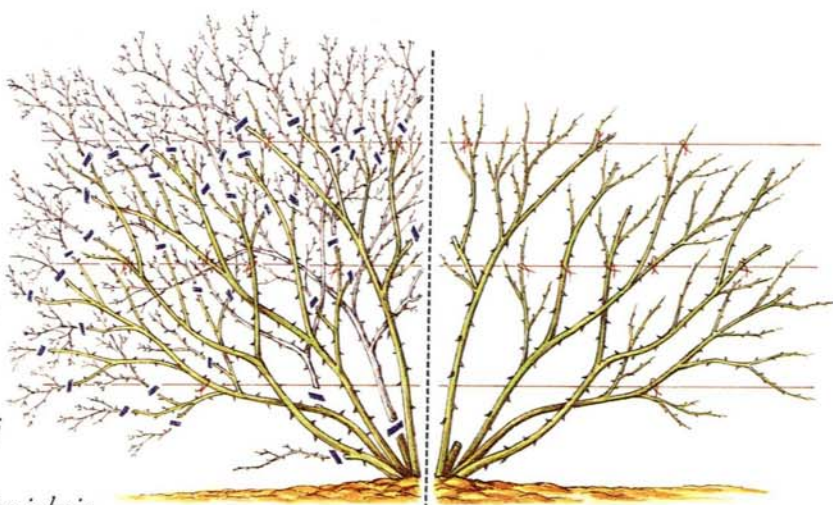
Sljedeće tri godine

U ožujku prikratite glavne grane za jednu trećinu njihove duljine i odrežite njihove izboje iznad drugoga ili trećega dobro vidljivog pupa kada se radi o najslabijim izbojima, a iznad četvrtoga ili petoga pupa kada je riječ o jačim izbojima.

Redovito vežite vašu ružu penjačicu kako postupno raste. Naj snažnije ćete grane staviti pod kut od 45° ili ćete ih staviti u vodoravni položaj da biste potaknuli grananje.

Svake godine

U ožujku odstranite jedan ili dva izdanka između najstarijih, koji manje cvatu. Pazite da sve izdanke zamijenite novima. Prikratite za jednu trećinu njihove duljine grane većega promjera. Orežite njihove izboje, ovisno o njihovoj snazi, iznad drugoga ili petoga dobro vidljivog pupa. Odstranite suhe i preslabe izboje.

Prije

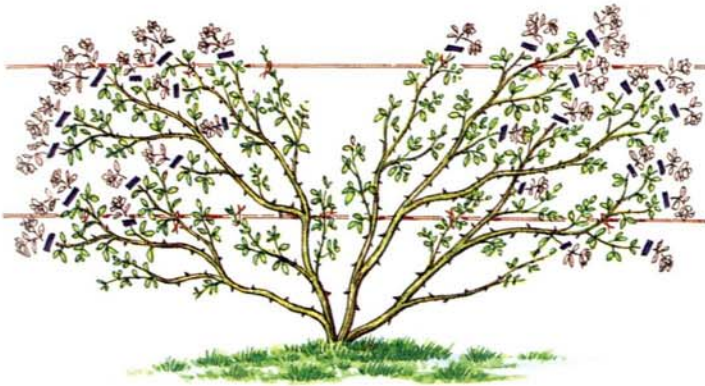
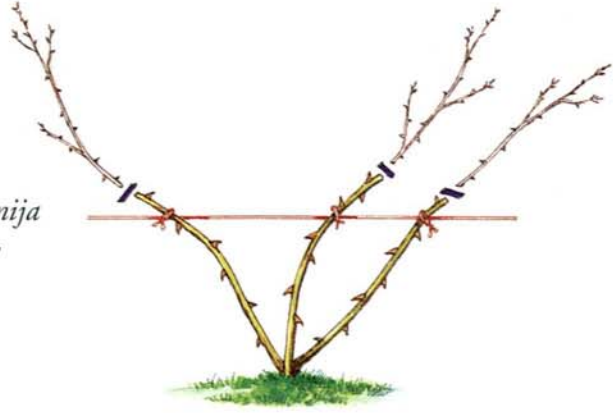
Poslije

Kada i kako orezivati ružu penjačicu koja cvate jednom godišnje

Kod sadnje

Od studenoga do ožujka odstranite suhe grane. Ako je ruža s golim korijenjem, onda im orežite vrhove za nekoliko centimetara.

Pričekajte ožujak da biste odabrali dva ili tri najrazvijenija izdanka i odrežite ih na 40 do 50 cm od tla. Odstranite ostale grane (nasuprotni crtež).

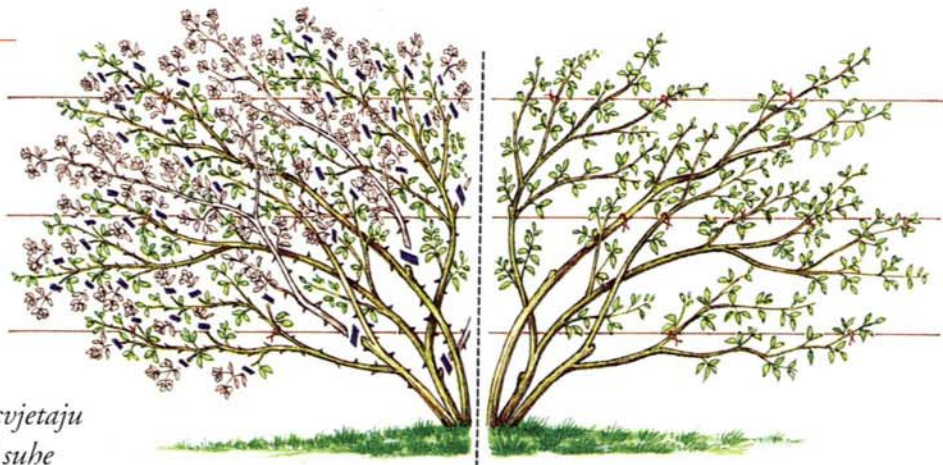
Godinu dana poslije

Nakon cvatnje (u srpnju) odrežite izboje koji su oicali iznad drugoga ili trećega lista, počevši od osnove.

Svake godine

Nakon cvatnje (u srpnju ili kolovozu), kada se vegetativna masa dobro razvila, orežite bočna grananja iznad drugoga ili trećega lista, počevši od osnove.

Odstranite dva do tri starija izdanka, koji manje cvjetaju i ogoljeli su pri osnovi, kao i suhe grane i preslabe izboje.

Prije

Poslije

Upoznajte se s cijepljenjem

CIJEPITE RUŽU OKULIRANJEM

Zašto cijepiti?

Cijepljenje omogućava svim vrstama ruža da se skladno razviju, bez obzira na vrstu tla na kojem rastu čak i na vapnenastom. Potrebno je odabrati odgovarajuću podlogu. To je jedini način da se dobije ruža oblikovana kao stabalce ili žalosna ruža.

Kada cijepiti?

U srpnju ili kolovozu.

Što se cijepi?

Pup željene vrste s komadićem kore (plemka).

Na što se cijepi?

Na ružu *Rosa canina*, *Rosa laxa* ili *Rosa multiflora*, staru dvije godine i zasađenu u vašem vrtu.

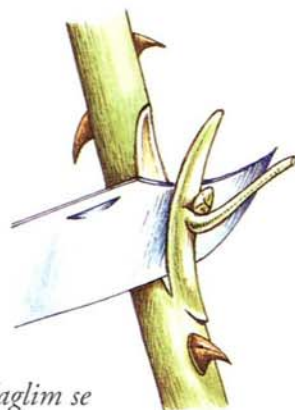

PLEMKA

U srpnju ili kolovozu odrežite na odabranoj ruži koju želite reproducirati mladi izboj (svijetle boje), srednjega promjera i dobroga zdravlja.

Odstranite listove, ali ostavite njihove peteljke.

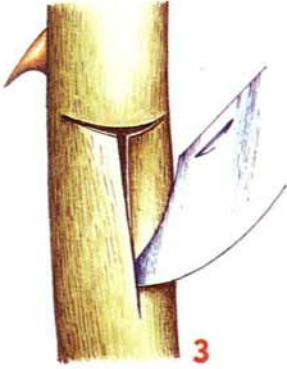
Na srednjem dijelu uzmite pup za cijepljenje. Držite graničicu jednom rukom. Drugom rukom označite nožićem dio kore koji morate odrezati sa svake strane pupa, otprilike 1 cm ispod i iznad njega. Zarezite oštricom nožića pod koru u ravnini s gornjom oznakom, lagano naginjući nožić. Naglim se pokretom spustite prema donjoj oznaci.

Ako je komadić drva ostao zalijepljen uz koru pri uzimanju plemke, nježno ga skinite nožićem, pazeci da ne oštetite pup. Njegova prisutnost smanjuje šanse srastanja između podloge i plemke.

Pripremite plemku neposredno prije cijepljenja.

PODLOGA

Urežite slovo T na glatkom i čistom mjestu podloge na visini od otprilike 5 cm od tla. Započnite s vodoravnim rezom od 1 do 2 cm, a poslije zarežite koru okomito za 3 cm. Podignite spatulom nožića za cijepljenje rubove kore da biste ih odvojili.

SPAJANJE

Lagano ugurajte plemku ispod kore podloge, držeći je za peteljku lista usmjerenu prema gore. Gurajte je prema dolje sve dok se pup ne nađe jedan centimetar ispod vodoravnoga reza. Odrežite, ako je to potrebno, dio gornje kore u ravnini s vodoravnim rezom da biste omogućili dobar kontakt između plemke i podloge.

Odsijecanje plemke (Crtež 2.) vrlo je osjetljiv postupak. Teškoća je u tome da treba skinuti plemku jednim potezom jer ako tako ne učinite, ispod kore će ostati drveni iverak.

Izbor podloge

Rosa multiflora je podloga koja se najčešće koristi. Prilagođava se svim vrstama tla osim vapnenastima. Na vapnenastom području koristite *Rosa canina*. Njena sorta Pfanders više odgovara oblikovanju ruže na deblu (1,20 do 1,80 m). *Rosa laxa* najbolje podnosi vapnenasto tlo.

Vežite rafijom, bez jakoga stezanja, i pazite da ne pokrijete pup. Dvanaestak dana poslije odvežite rafiju ako je podloga vrlo snažna.

Sibirski drijen

Cornus alba

Sibirski drijen traži zdravo, lagano i vlažno tlo, voli izloženost suncu, no vrlo dobro podnosi i polusjenu. Zimi ima obojene grane koje će oživiti vrt. Redovita je rezidba nužna radi stvaranja mladih grana koje su najbojenije.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite izdanke za dvije trećine i orežite vrhove korijena grma s golim korijenom za nekoliko centimetara.

Odstranite preslabe izdanke.

Spojite u jednu cjelinu različite vrste drijena s različitom bojom grana jer će tako dekorativni efekt biti veći.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli stvaranje mladih grana.

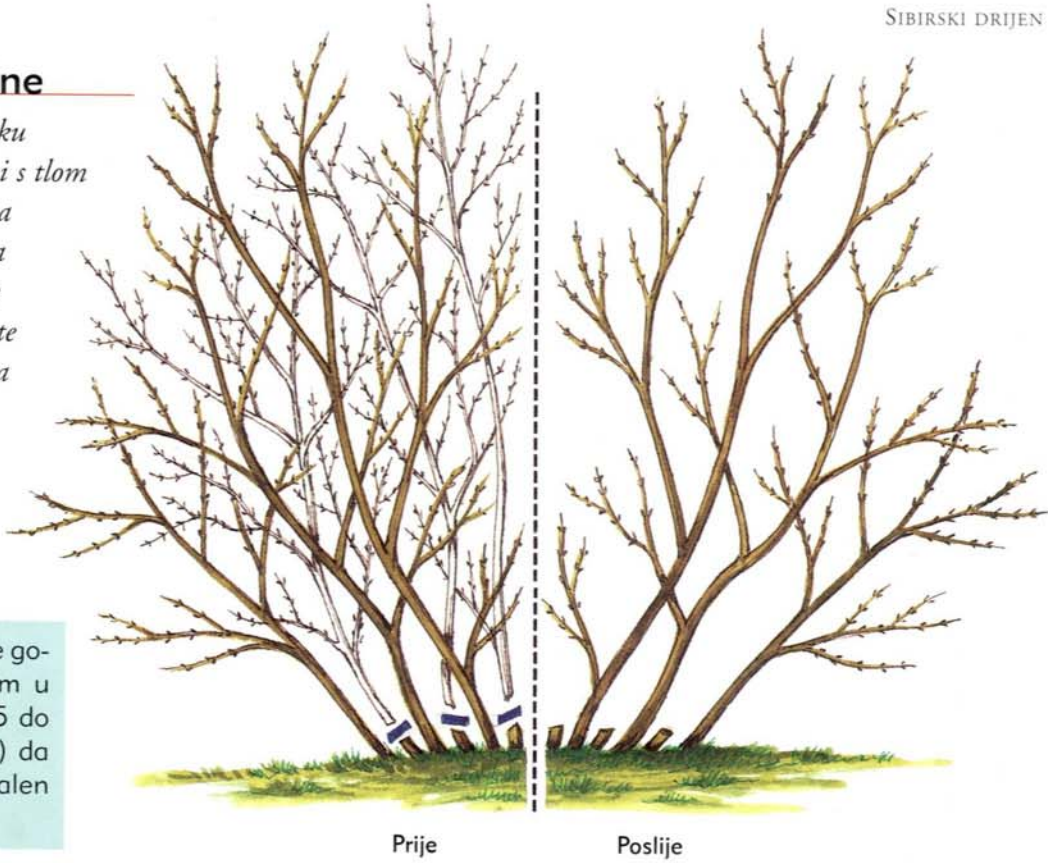
Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku prikratite izboje za otprilike jednu trećinu njihove duljine i odstranite najslabije.

Svake godine

U veljači ili ožujku odrežite u ravnini s tlom polovicu izdanaka (jedan od dva, na primjer). Sljedeće godine odrezat ćete drugu polovicu na isti način.

Moguće je svake godine orezati grm u ravnini s tlom (5 do 10 cm od baze) da biste dobili malen grm.

Prije

Poslije

Smokva

Ficus carica

Smokva je slabo otporna na vremenske neprilike. U hladnijim krajevima pronađite joj zaklonjeno mjesto. Rezidba se svodi na »čišćenje« stabla svake dvije godine da biste odstranili stare grane.

Nemojte zaboraviti pastom pre-mazati velike rane od rezidbe.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: grmovit (izdanci oko panja)

Plodovi: od srpnja do rujna, ovisno o sorti

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« i pomladili grm (izdanci oko panja).

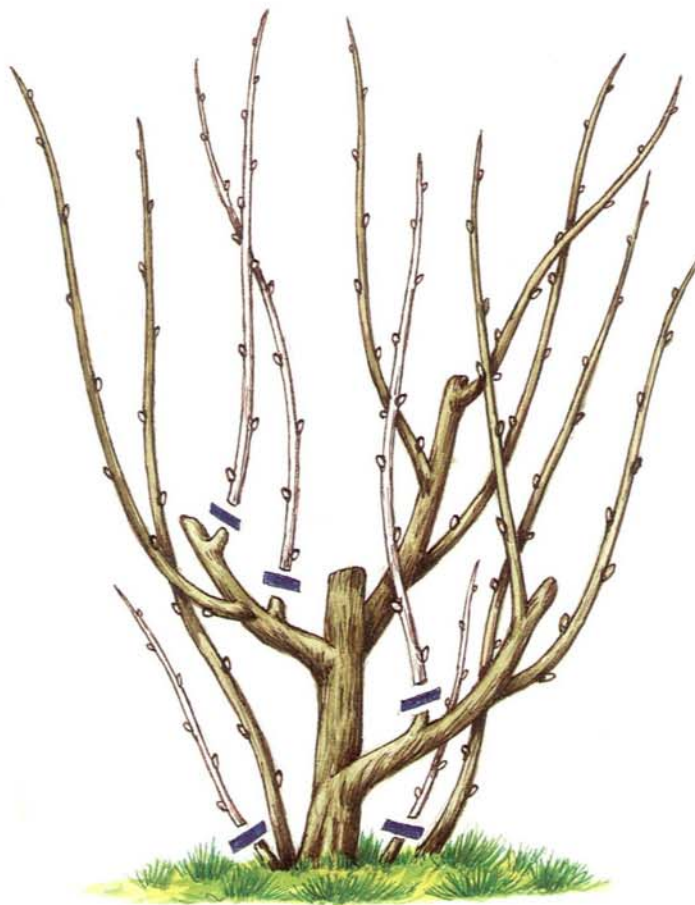

Kada i kako orezivati

Svake dvije godine

U ožujku, kada se više ne trebate bojati mrazeva, odstranite nekoliko starih grana koje više ne rode smokvama tako da sačuvate oko dvanaestak grana.

Također odrežite suhe i preslabe grane.

Suručica ljetna

Spiraea x billiardii, S. japonica

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite izdanke za dvije trećine da biste potaknuli grananje u bazi grma. Ako je suručica s golim korijenjem, odrežite ih za nekoliko centimetara na vrhovima.

Ljetna suručica koje je održavanje bilo zanemareno tijekom više godina, može se orezati na nekoliko centimetara od tla u ožujku. Sljedeće godine zadržite otprilike polovicu novih izboja da biste uravnotežili oblik grma.

Godinu dana poslije

Početkom ožujka orežite sve izboje koji su cvjetali prethodne godine, i to iznad drugoga ili trećega pupa počevši od osnove. Tako ćete potaknuti stvaranje mnogobrojnih izboja koji će nositi cvjetove na svojim vrhovima.

Ljetna suručica voli duboko, bogato, malo vapnenasto tlo i sunce. Podnosi i laganu sjenu, ali tada manje cvate. Jača je rezidba kod nje nužna da bi se održalo cvjetanje iz godine u godinu.

Lišće: listopadno

Visina: 0,60 do 2 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od srpnja do rujna, ovisno o vrsti

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.
- Cijelo ljeto (da biste uklonili ocvale cvjetove).

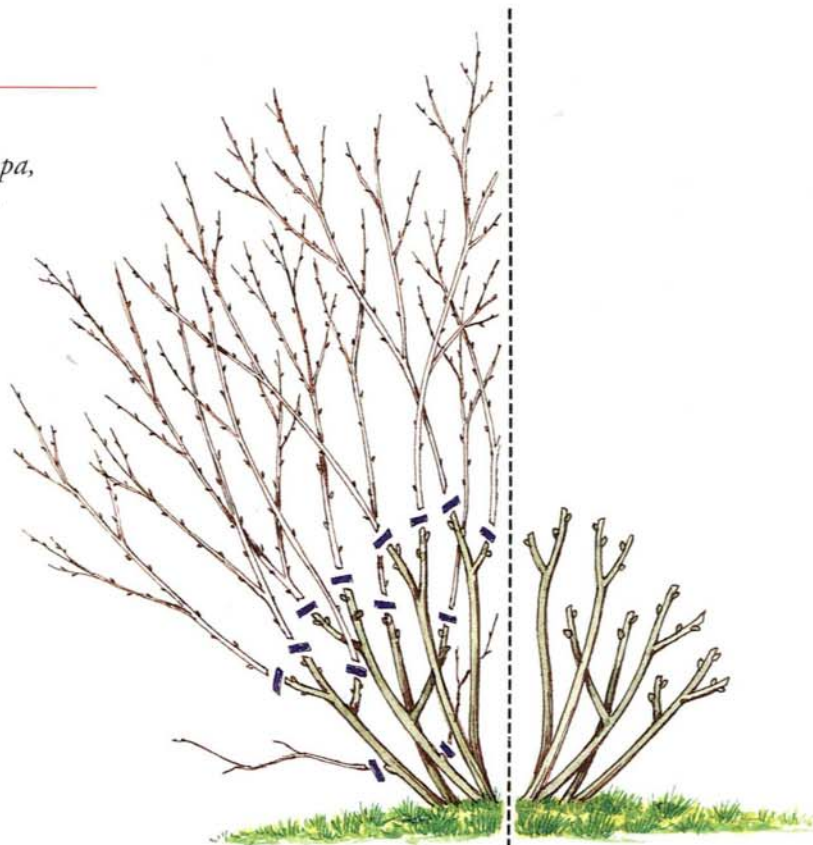
Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli obilno cvjetanje.

Svake godine

Početakom ožujka orežite iznad drugoga ili trećega pupa, počevši od osnove, sve izboje koji su cvjetali prethodne godine. Odstranite suhe, prestare ili preslabe grane koje će stvoriti vrlo malo cvjetova ili čak ništa.

Prije

Poslije

Tijekom ljeta redovito orezujte ocvale cvjetove točno iznad mladih izboja da biste potaknuli stvaranje novih cvjetova.

Suručica proljetna

Spiraea x arguta, S.vanhouttei

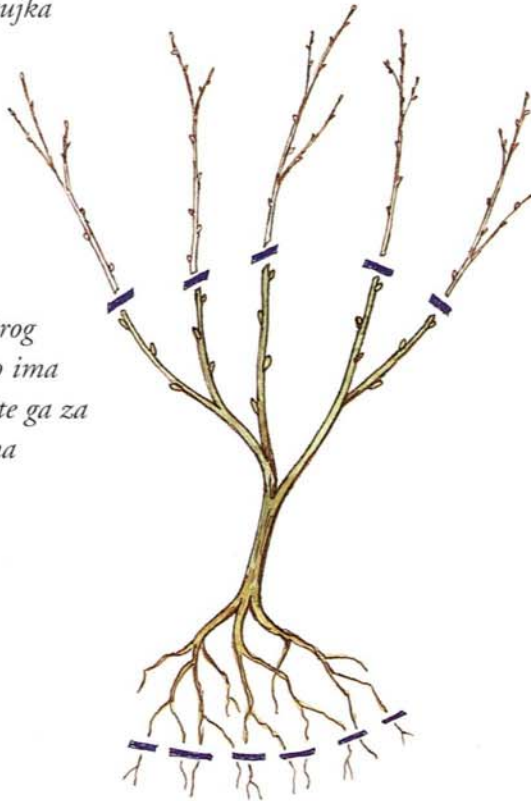
Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite izdanke za dvije trećine.

Tako ćete potaknuti stvaranje brojnih izdanaka. Oblik grma bit će skladniji.

Cvjetanje je dakle žrtvovano u korist dobrog oblikovanja grma. Ako ima golo korijenje, prikratite ga za nekoliko centimetara na vrhovima.

Godinu dana poslije

Nakon cvatnje (u svibnju ili lipnju, ovisno o vrsti) odrežite, nekoliko centimetara iznad početka grananja, izboje koji su ocvali. Prikratite do polovice snažne grane u bazi koje nisu cvale i odstranite najslabije izdanke.

Ostavite netaknutima mlade izboje koji su još vrlo savitljivi, a razvili su se od početka proljeća.

Proljetna suručica traži duboko, bogato i slabo vapnenasto tlo. Dobro se razvija na sunčanim staništima. Podnosi i polusjenu, ali tada manje cvjeta. Njena je rezidba neophodna za obilnu cvatnju.

Lišće: listopadno

Visina: 1 do 2 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od kraja travnja do početka

svibnja (*S. x arguta* –
Oštrozuba suručica)

lipnja (*S. x vanhouttei* –
Van Houtteova suručica)

U kojem trenutku orezivati?

- U svibnju ili lipnju, nakon cvatnje.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli obilnu cvatnju.

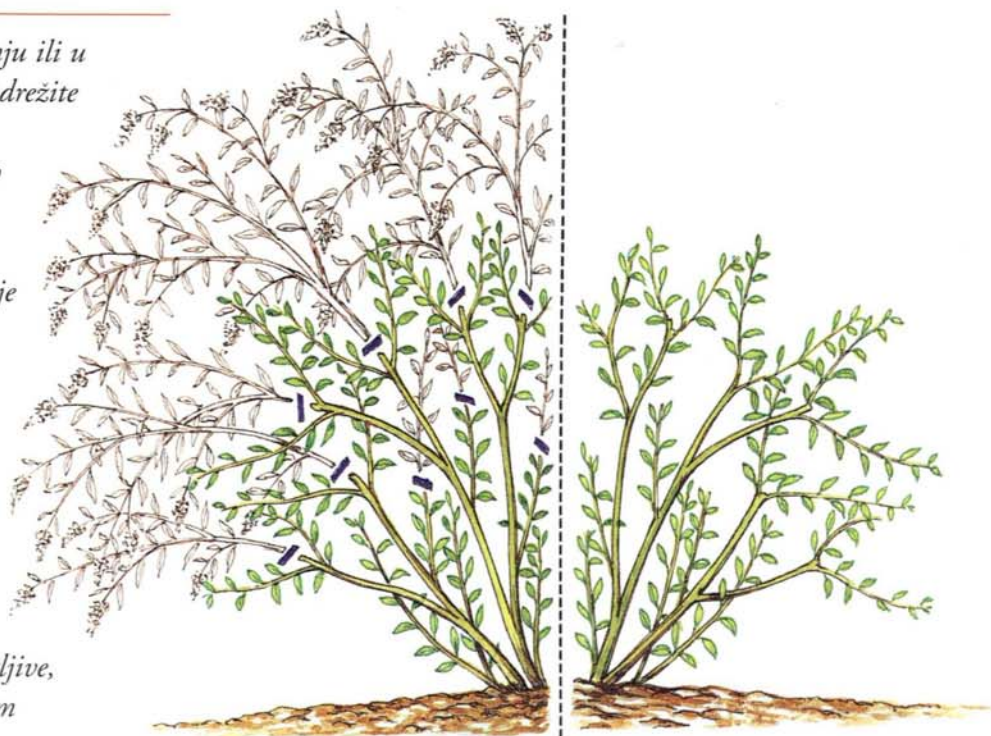

Svake godine

Nakon cvatnje (u svibnju ili u lipnju, ovisno o vrsti) odrežite iznad grananja izboje koji su ocvali (režite što je moguće niže).

Prikratite do pola snažne grane u bazi koje nisu cvale. Tako ćete potaknuti stvaranje brojnih grananja koja će nositi cvjetove sljedeće proljeće. Odstranite stare i suhe grane.

Ostavite netaknutima mlade izboje, vrlo savitljive, koji su nastali početkom proljeća.

Prije

Poslije

Uvijek režite iznad izboja koji se razvija prema vanjskoj strani grma. Tako će novi izboj potjerati prema van i popuniti će habitus suručice.

Šimšir

Buxus sempervirens

Šimšir voli sve vrste vrtne zemlje i sunce, ali također podnosi i lagano sjenovita mjesta. Dobro podnosi učestalu rezidbu tako da se često pojavljuje u šišanom obliku, u obliku »šišane« živice ili topiari-skulpture (oblikovna rezidba).

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka skratite napola sve izboje.

Ako je šimšir gola korijena, orežite ga za nekoliko centimetara na rubovima.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku ponovno orežite sve grane do polovice.

Sljedeće godine ostavite šimšir da se razvije.

Lišće: zimzeleno

Visina: 3 do 5 m

Oblik: grmovit

U kojem trenutku orezivati?

- U veljači ili ožujku.
- U svibnju ili lipnju (živica).
- U kolovozu ili rujnu (živica).

Zašto orezivati?

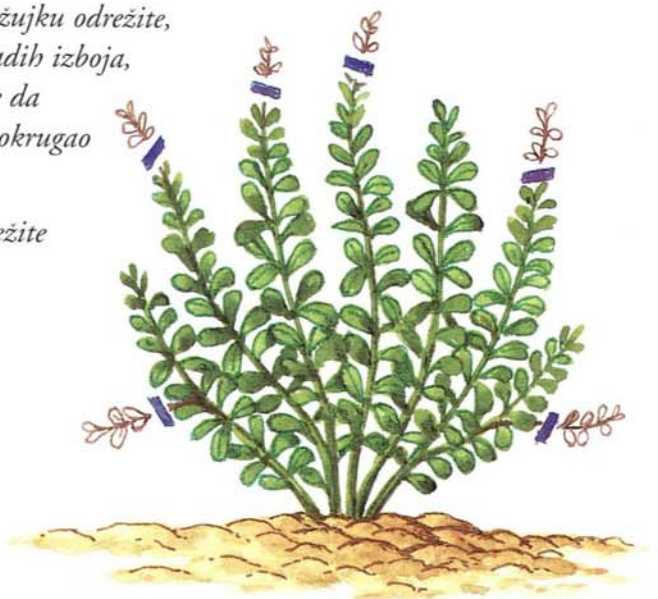
- Da biste zadržali gust oblik.
- Da biste oblikovali živicu ili topiari-skulpturu.

Svake godine

U veljači ili ožujku odrežite, i to iznad mladih izboja, preduge izboje da biste sačuvali okrugao oblik grma.

Istodobno odrežite suhe grane.

Škare za živicu ili vrtlarske škare

Da biste orezali živicu od grmlja s malim listićima, kao što je to šimšir ili kozja krv, škare za živicu najbolji su alat. Uvijek postavite oštrice paralelno s površinom koju režete.

Kod grmova s velikim lišćem, kao što su to aukuba ili lovor, bolje je upotrijebiti obične vrtlarske škare. Škare za živicu oštetile bi lišće. Živica ne bi izgledala lijepo sve do ponovnoga rasta novih izboja s lišćem.

Kako orezivati živicu od šimšira

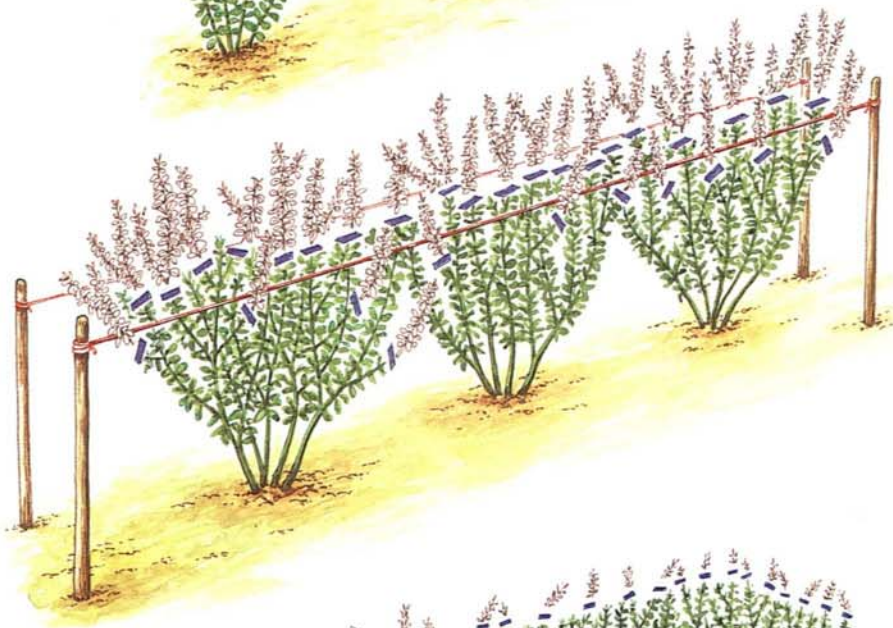
KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka orežite izdanke na visini 25 do 30 cm od tla da biste potaknuli grananje u podnožju grma.

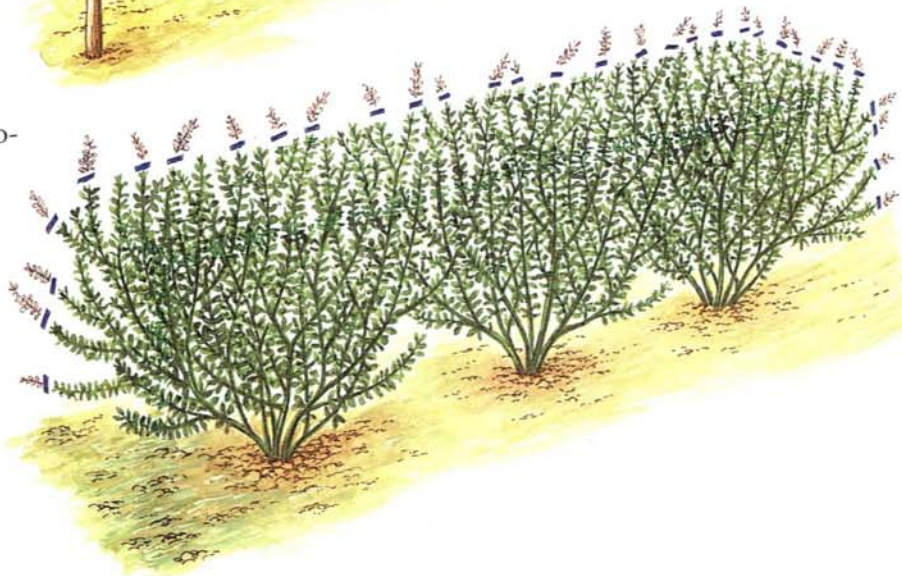
SLJEDEĆE LJETO

U lipnju ili srpnju još jednom orežite izboje, na visini 50 do 60 cm od tla. Također orežite i sa strane jer će tada živica biti gušća još prije zime.

SVAKE GODINE

U svibnju ili lipnju, kada se javljaju nove mladice, a poslije u kolovozu ili rujnu – orezujte na sve veću visinu svake godine (ostavljajući dodatnih 5 do 10 cm svake godine prema snazi grma), sve dok živica ne dosegne svoju konačnu visinu. Režite škarama za živicu.

Kako orezati šimšir u obliku kugle

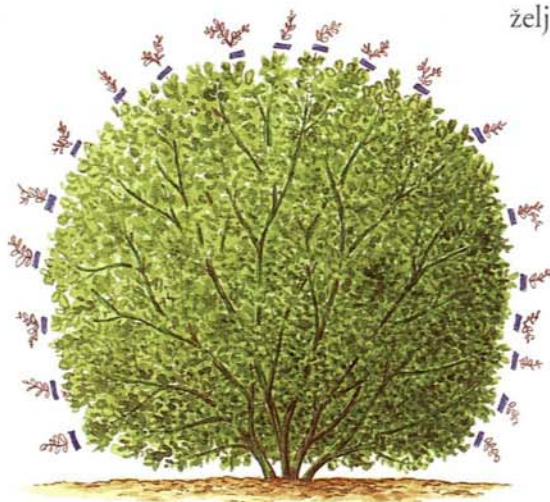
KOD SADNJE

Između studenoga i ožujka orežite grane na visini 25 do 30 cm od tla tako da počnete oblikovati kuglu. Poslije ponovno orežite u lipnju ili srpnju.

ČETIRI DO PET SLJEDEĆIH GODINA

U svibnju, kada se pojave novi izboji, i poslije u kolovozu ili rujnu – nastavite s rezidbom u obliku kugle, tako da svake godine sačuvate nekoliko dodatnih centimetara, sve do željene veličine.

SVAKE GODINE

Počevši od svibnja, orezujte nekoliko puta godišnje da biste šimširu sačuvali savršeni oblik kugle.

Šljiva

Prunus domestica

Kada i kako orezivati šljivu s krošnjom prostornog oblika

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite vrhove grana za nekoliko centimetara. Također odrežite vrhove korijenja ako je šljiva kupljena s golim korijenjem.

Izbor šljive

Prirodni oblici bolje odgovaraju šljivi jer to stablo ne podnosi jaču rezidbu, koja je potrebna kod održavanja umjetnih, plošno oblikovanih oblika. Kupite takozvanu prostorno oblikovanu šljivu koja nema potrebu za potpunijem da bi se razvila. Može se raditi o:

- **visokom stablu:** njegovo deblo doseže 1,80 do 2 m kada je odraslo;
- **polustablu:** njegovo deblo iznosi između 1,20 do 1,50 m; grane se pružaju prema vrhu i dobro su razvijene u svim smjerovima ;
- **vaza ili nisko stablo:** njegovo je deblo kratko, između 0,40 i 0,60 m, i grane se pružaju prema vrhu. Mnogo je teže naći ovaj oblik u rasadniku. Da biste oblikovali šljivu u obliku vaze ili niskoga stabla, morate kupiti mladu šljivu staru jednu godinu (jednogodišnja sadnica). Nakon njene sadnje orežite je na visini 0,40 do 0,50 m od tla, iznad trećega drvnog pupa, da biste dobili tri skeletne grane. Sljedeće godine, u veljači, odrežite do pola tri grane koje su narasle iz tih pupova, režući iznad jednoga pupa (drvni pup) koji je usmjeren prema vanjskoj strani krošnje.

Na ova posljednja dva oblika lakše je izvoditi berbu i održavanje jer su grane dostupnije.

Šljiva uspijeva na svim vrstama tla osim na previše suhima. Kao i na svim koštičavim voćkama, rezidba izaziva istjecanje biljne smole, što potiče napad parazita i ubrzava starenje stabla. Ono, dakle, treba biti svedeno na minimum.

Lišće: listopadno

Visina: 5 do 6 m

Oblik: veliko stablo, polustablo, vaza, nisko stablo

Cvjetanje: od ožujka do travnja

Plodovi: od srpnja do rujna, ovisno o sorti

U kojem trenutku orezivati?

- U studenome, kada padne lišće.

Zašto orezivati?

- Da biste »očistili« stablo.
- Da biste uravnotežili rast stabla i stvaranje plodova.

Kako prepoznati organe šljive

Šljiva ima grane koje ne daju plodove – nerodne grančice, i grane koje će nositi šljive – rodne grančice. Rezidbom se nastoji postići ravnoteža između tih dvaju tipova organa, što jamči dugovječnost stabla. Evo kako ćete ih prepoznati.

NERODNI ORGANI

Drvna grančica

Ona nosi samo šiljate, duge i tanke pupove – **drvne pupove**, odakle će izrasti druge grančice u proljeće. U jednoj godini ona doseže 60 do 80 cm.

RODNI ORGANI

Mješovita grančica

Ona nosi **drvne pupove** koji su duguljasti i šiljati te koji će osigurati njenu zamjenu, a također nosi i **cvjetne pupove** koji su zaobljeni i okrugli te koji će roditi plodovima. Ti različiti tipovi pupova mogu biti izolirani ili grupirani po dvoje ili troje – onda govorimo o dvostrukim ili trostrukim pupovima. Jedno te isto koljence (nodij) za pup može nositi i drvne i cvjetne pupove.

Cvjetna grančica

Ona iznosi između 15 i 30 cm duljine. Nosi velike okrugle pupove, **cvjetne pupove**, i završava jednim vršnim **drvnim pupom**.

Svibanjska kitica

Ona je poput kratke cvjetne grančice, duljine između 2 do 5 cm, ne više, i nosi pet do šest **cvjetnih pupova** i jedan **drvni pup** na vrhu.

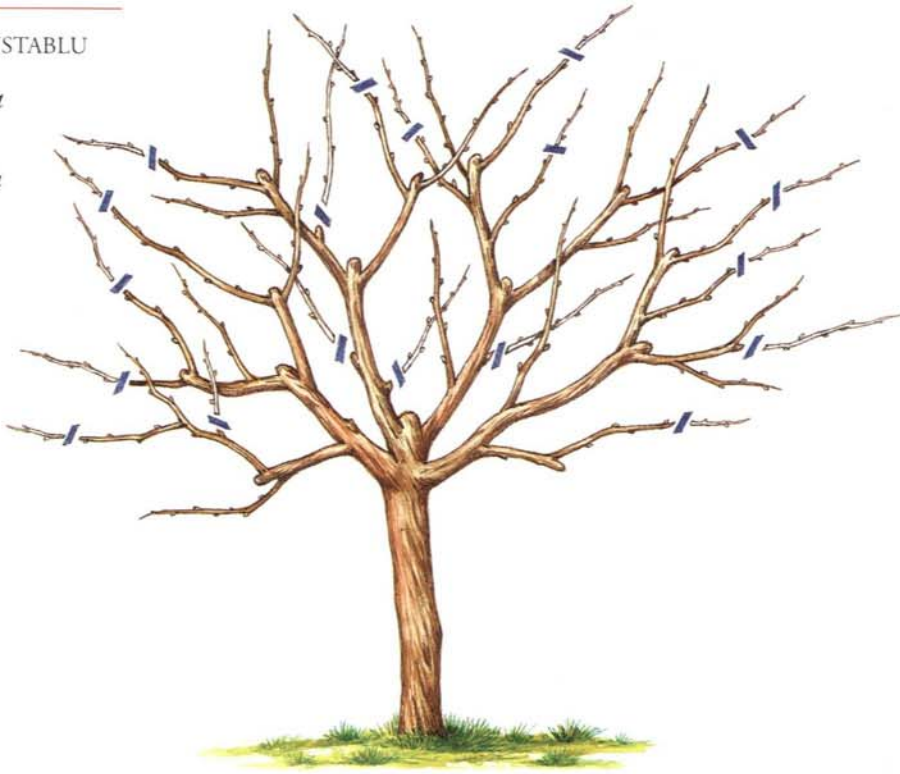
Nakon rezidbe nemojte zaboraviti temeljito zaštititi rane pastom za premazivanje rana kako biste izbjegli istjecanje biljne smole jer to oslabljuje stablo.

Svakih četiri do pet godina

NA VISOKOM STABLU ILI POLUSTABLU

U studenome, nakon opadanja lišća, odstranite nepotrebne grane koje rastu prema središtu stabla da biste prozračili središte. Također odstranite i one grane koje su suhe.

Odrežite vodopije – vrlo snažne grane koje su smještene u središtu krošnje.

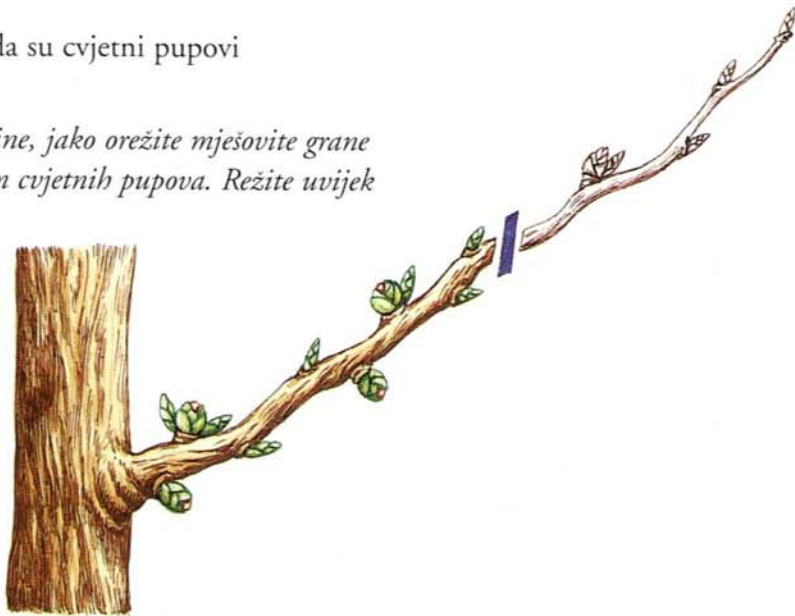

NA VAZI ILI NISKOM STABLU

Obavite rezidbu krajem zime, kada su cvjetni pupovi najprepoznatljiviji.

Nakon važne berbe, prethodne godine, jako orežite mješovite grane tako da sačuvate samo šest do sedam cvjetnih pupova. Režite uvijek iznad drvnoga pupa. Tako ćete izbjeći alternativnu rodnoš (jedna slabo rodna godina slijedi nakon obilno rodne godine).

Nakon slabe berbe odstranite svibanjske kitice, otprilike jednu trećinu, i ostavite mješovite grane netaknute.

Tekoma

Campsis (Tecoma)

Tekoma se veže uz lagane potpornje (žičana mreža, rešetka, drvena mreža...) poput bršljana, zahvaljujući svojim izbojima koji imaju hvataljke (zračne korjenčice). Voli duboka i propusna tla te toplo i sunčano stanište. Orežite je svake godine ako želite bogatu cvatnju.

Lišće: listopadno

Visina: 5 do 10 m

Oblik: puzeci

Cvjetanje: od lipnja do rujna

U kojem trenutku orezivati?

- U ožujku.

Zašto orezivati?

- Da biste dobili obilno cvjetanje.

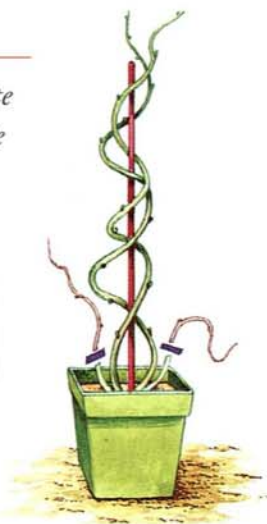

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka odrežite najslabije izdanke u osnovi. Ostale privežite uz potporanj koji želite prekriti tekomom.

Ne prikraćujte sačuvane izdanke.

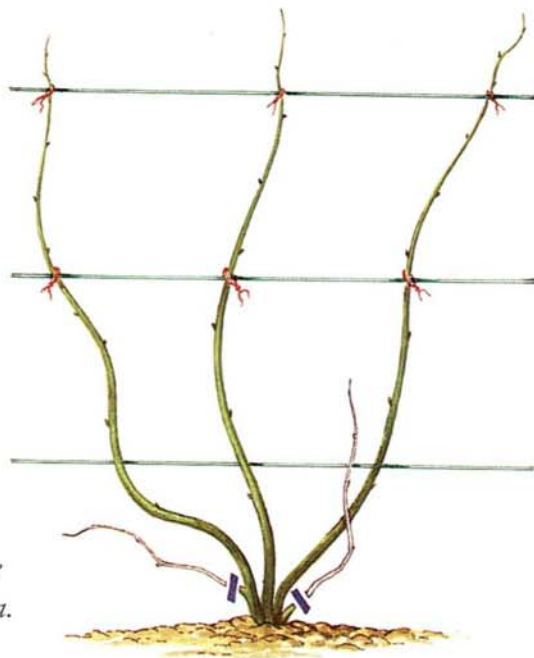

Sljedeće godine

Tekomini izboji opskrbljeni su vrstom hvataljki kao i bršljan. Ipak, njezini su izboji preslabi da bi se sami uhvatili za potporanj. Potrebna im je pomoć.

Privežite izboje postupno kako rastu tako da ih dobro rasporedite po površini koju želite pokriti.

Možete također odstraniti preslabe izdanke pri dnu biljke tijekom ljeta.

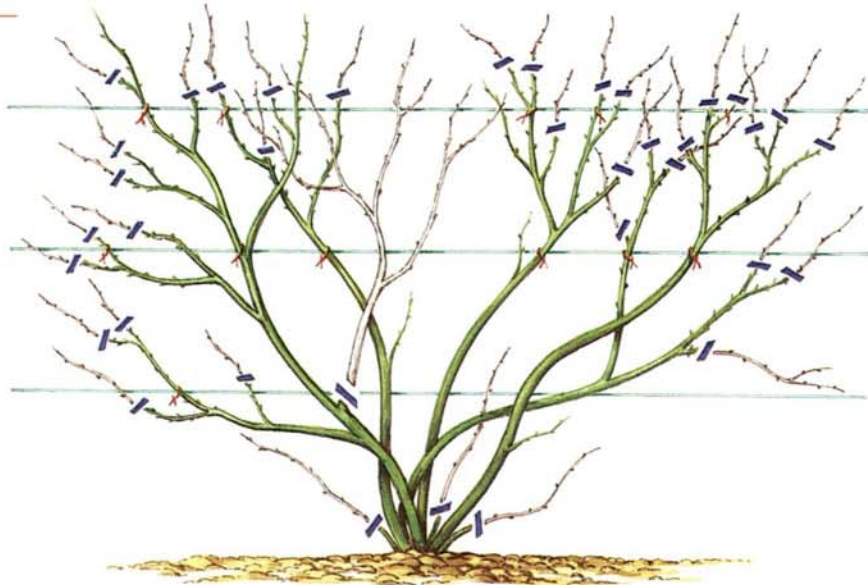

Svake godine

Odstranite vodopije čim se pojave – sve prebujne izdanke koji rastu iz osnove i koje ne želite zadržati kao glavne, tj. one koje osiguravaju strukturu vaše tekome.

U ožujku odrežite nekoliko izboja koji su se pojavili prethodne godine: otprilike jedan od tri.

Uvijek orežite sačuvane izboje iznad drugoga pupa, polazeći od glavne grane.

U ožujku ćete odstraniti otprilike jedan mladi izboj od tri da biste osigurali dovoljno svjetla na svim dijelovima tekome, pa će njena cvatnja zato biti obilnija.

Trešnja

Prunus cerasus

Trešnja podnosi sve vrste tla osim glinastoga i previše vlažnoga. Loše podnosi rezidbu, kao i većina koštičavih voćaka.

Prostorni oblici zahtijevaju samo blagu rezidbu s vremena na vrijeme i najlakše ih je održavati.

Lišće: listopadno

Visina: 15 do 20 do m (cijepljena na divlju trešnju) ili 6 do 8 m (cijepljena na selekcionirane podloge za trešnju)

Oblik: visoko stablo, polustablo, vaza, nisko stablo

Cvjetanje: od ožujka do travnja

Plodovi: od lipnja do srpnja

U kojem trenutku orezivati?

- Od studenoga do ožujka.

Zašto orezivati?

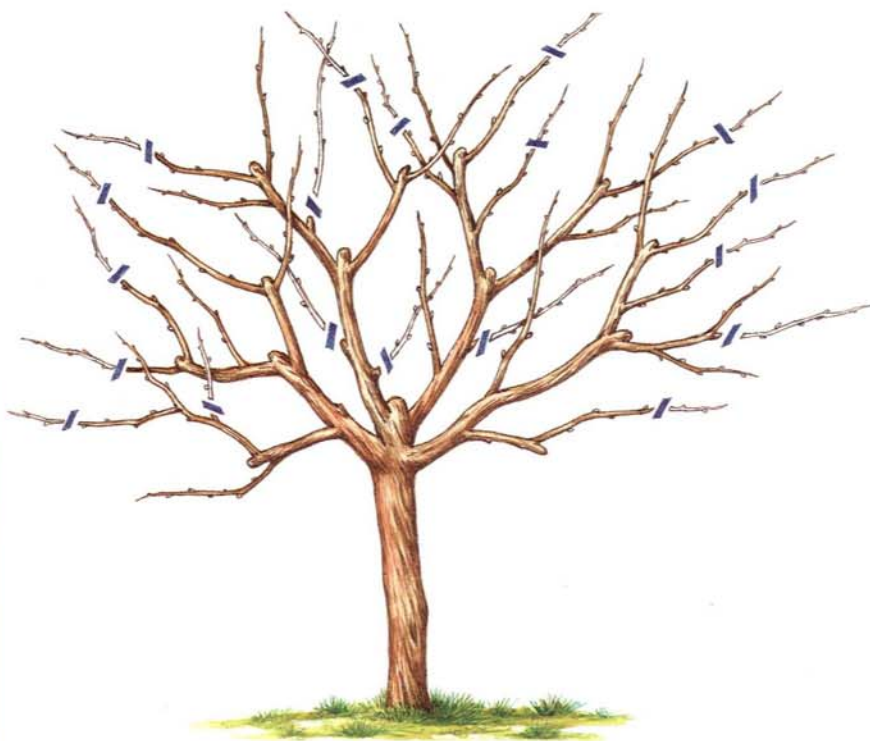
- Da biste prozračili krošnju.
- Da biste plodove (rodno drvo) približili središtu stabla.

Kada i kako orezivati trešnju s krošnjom prostornog oblika

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka orežite vrhove grana za nekoliko centimetara. Isto tako, odrežite vrhove korijena ako je sadnica kupljena s golim korijenom.

Svaki pet do deset godina

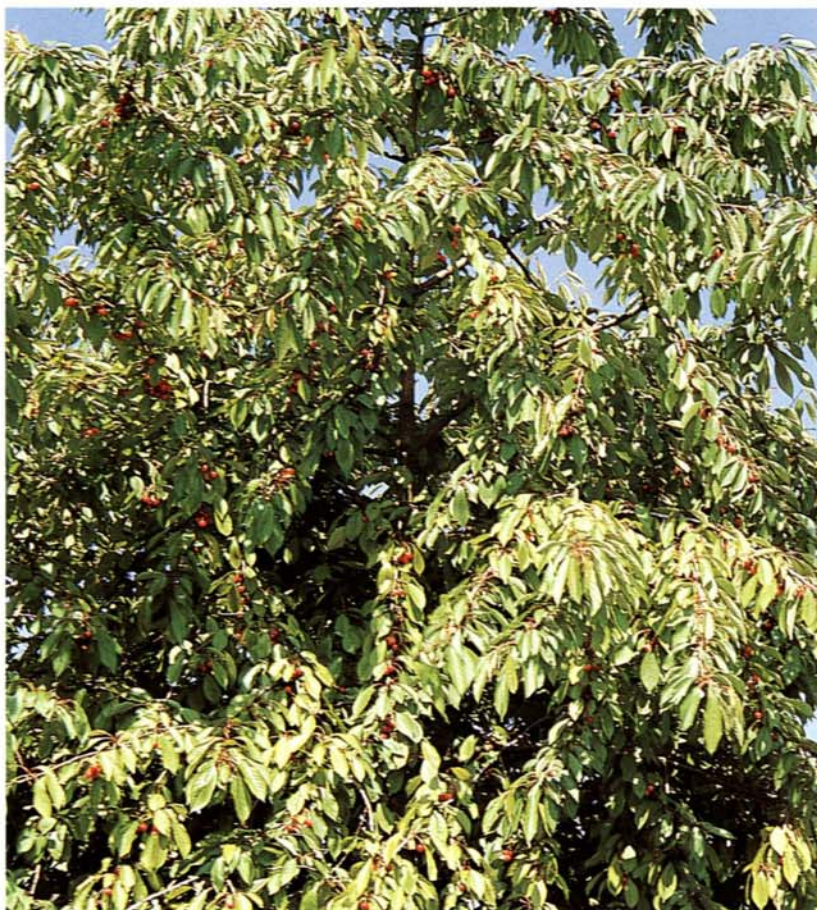
Od studenoga do ožujka, tijekom mirovanja vegetacije, odstranite grane koje su suhe, bolesne ili koje rastu prema središtu stabla. Orežite vrhove sačuvanih grana za nekoliko centimetara.

Izbor trešnje

Kupite trešnju s krošnjom prostornog oblika jer joj nije potreban potporanj da bi se razvila. Prema veličini odrasloga stabla razlikujemo:

- **stablo** – njeno deblo iznosi 1,60 do 1,80 m;
- **polustablo** – njeno će deblo doseći između 1 do 1,20 m ; grane joj se pružaju prema vrhu i dobro su razvijene u svim smjerovima;
- **vaza ili nisko stablo:** njeno će deblo ostati kratko (između 0,40 do 0,60 m); grane se kreću prema vrhu.

Trešnje u obliku **Baldassari palmete**, kojih su grane plošno vezane ukoso, mnogo su teže za održavanje.

Izbor podloge

Podloga sadnice	Bujnost	Tlo	Oblik	Prva berba
Divlja trešnja	Vrlo velika	Duboko, svježje, nije vapnenasto	Stablo	Prilično kasna (4. do 5. god.)
Trešnja Sveta Lucija	Srednja	Suho, vapnenasto	Vaza, nisko stablo	Brza (2. do 3. godina)
Mahaleb (rašeljka) Trešnja INRA 8/64 Trešnja EM Colt	Srednja	Duboko, malo vapnenasto	Vaza, nisko stablo	Vrlo brza (2.god.)
Trešnja Maxma Delbard 14 Trešnja Brokforest	Slaba	Sve vrste tla	Vaza, nisko stablo, palmeta	Vrlo brza (2.god.)
Trešnja Gisela 5	Slaba	Sve vrste tla	Vaza, nisko stablo, palmeta	Vrlo brza (2.god.)
Trešnja Tabel Edabriz	Vrlo slaba	Vlažno, malo vapnenasto	Vaza, nisko stablo, palmeta	Vrlo brza (2.god.)

Upoznajte se s cijepljenjem CIJEPITE TREŠNJU OKULIRANJEM

Zašto cijepiti?

Cijepite vašu trešnju ako je tlo u vašem vrtu teško i vlažno. Pomoću prikladne podloge možete dobiti veličanstveno stablo ili maleno stablo prilagođeno gradskim vrtovima. Cijepljenje okuliranjem je najjednostavnije.

Kada cijepiti?

U kolovozu.

Što se cijepi?

Pup željene sorte s komadićem kore (plemka).

Na što se cijepi?

Na trešnju iz rasadnika (selekcioniranu podlogu), dvogodišnju trešnju ili divlju trešnju (vidi tablicu) koja je zasađena u vašem vrtu između studenoga i ožujka prethodne godine (podloga).

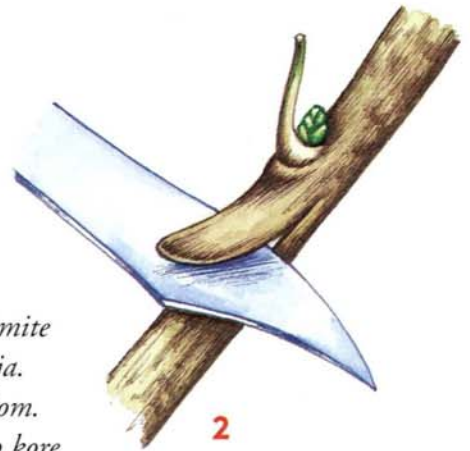

PLEMKA

U kolovozu uzmite s preriferinoga (rubnog) dijela krošnje grančicu, koja je odrvenjela i koja ima nekoliko dobro oblikovanih i dobro vidljivih pupova, sa snažnoga stabla. Odmah nakon otkidanja grančice odrežite s nje sve listove tako da uvijek sačuvate peteljku lista. Označite i zamotajte je vlažnom krpom čekajući cijepljenje (najviše dva do tri dana).

U središnjem dijelu grančice plemke odrežite jedan pup (oko, okce) s ostatkom peteljke i jednim dijelom kore, koja je duga najmanje 2 cm. Tako pripremite pup tek u trenutku cijepljenja. Držite grančicu jednom rukom. Drugom rukom označite dio kore koji treba odrezati rezom s pomoću nožića za cijepljenje sa svake strane pupa, otprilike 1 cm iznad i ispod pupa.

Zarežite oštricom nožića ispod kore u razini donjega reza i lagano nakosujući nožić. Spustite se ostrim pokretom prema drugom rezu. Teškoća je u tome što pup treba odrezati jednim pokretom ruke. Naime, ako to ne učinite, ispod kore ostat će drveni iverak. U tom ga slučaju lagano uklonite nožićem.

PODLOGA

Točno prije cijepjenja odrežite grane pri dnu podloge do dvadesetak centimetara od zemlje. Očistite koru od zemljanih mrlja. Koru podloge zarezite u obliku slova T na visini 10 cm od tla. Napravite vrhom nožića vodoravni rez od 2 cm duljine. Stavite oštricu nožića 3 do 4 cm niže, a nakon toga napravite okomiti rez penjući se prema gore. Stavite lopaticu (spatulu) nožića ispod kore na vrh slova T kako biste je lagano podigli.

SPAJANJE

Umetnite pup (plemku) ispod kore podloge, tako da peteljka lista stoji prema gore, i stavite pup u sredinu okomitoga reza. U slučaju neuspjeha, odrežite poklopac-jezičac kore koji prelazi iznad vodoravnoga reza, pa će tako plemka dobro sjesti na podlogu.

Jednom kada je pup na svome mjestu na podlozi, vežite plemku rafijom bez prejakog stezanja, pazite da ne pokrijete pup, i to polazeći od dna, tako da dobro učvrstite plemku na podlogu.

Petnaestak dana nakon cijepjenja, ako se dio sačuvane peteljke osušio i ostao spojen s plemkom, plemka se nije primila. Nasuprot tome, ako je požutio i odvojio se sam od sebe, cijepjenje je uspješno. Otprilike tjedan dana poslije zarezite rafiju nožićem na suprotnoj strani od mjesta cijepjenja. Plemka će se razviti tek sljedeće proljeće.

Triloba

Prunus triloba

Triloba zahtijeva dobru, ne previše vlažnu vrtnu zemlju i sunce.

Njena se rezidba svodi na otklanjanje ocvalih cvjetova.

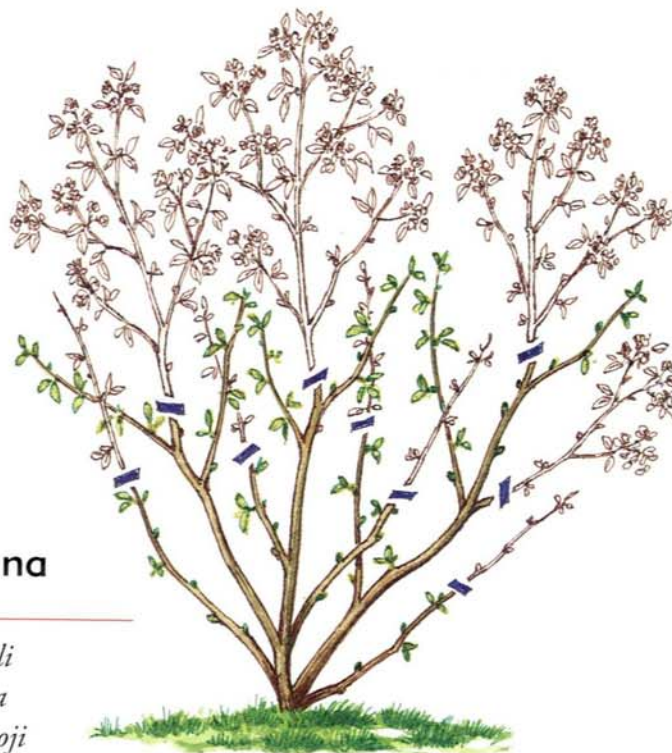

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite sve izdanke do pola. Ako grm ima golo korijenje, prikratite njegove vrhove za nekoliko centimetara.

Lišće: listopadno

Visina: 1,5 do 2 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od ožujka do travnja

U kojem trenutku orezivati?

- U travnju (nakon cvjetanja).

Zašto orezivati?

- Da biste odstranili ocvale cvjetove.
- Da biste »očistili« krošnju, ako je to potrebno.

Godinu dana poslije

Krajem ožujka ili početkom travnja odrežite izboje koji su ocvali nekoliko centimetara iznad novih izboja. Prikratite do polovice grane u bazi koje još nisu cvale.

Svake godine

Nakon cvatnje (krajem ožujka ili početkom travnja) odrežite ocvale izboje nekoliko centimetara iznad mladih izboja ili iznad dobro formiranih, tj. dobro vidljivih pupova.

Odstranite suhe, bolesne ili preslabe grane.

Prije

Poslije

Režite uvijek iznad pupa, ili izboja, koji je usmjeren prema vanjskoj strani grma. Tako će grana koja izraste iz toga pupa ili koja je već izrasla popuniti habitus grma.

Trnasta dafina

Elaeagnus pungens

Trnasta dafina, koja je otporna na vremenske nepogode, uspijeva na plodnom i svježem tlu koje je lagano kiselo. Voli sunce. Osim u obliku »šišane« živice, nije joj potrebna rezidba svake godine.

Trnasta dafina polako raste prvih četiri do pet godina (najviše 15 cm godišnje). Poslije raste uspravno pa ju je potrebno redovito orezivati.

Lišće: zimzeleno

Visina: 1 do 2 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: od listopada do studenoga

U kojem trenutku orezivati?

- Početkom ožujka.
- U svibnju ili lipnju (živica).
- U kolovozu ili rujnu (živica).

Zašto orezivati?

- Da biste sačuvali gust habitus.

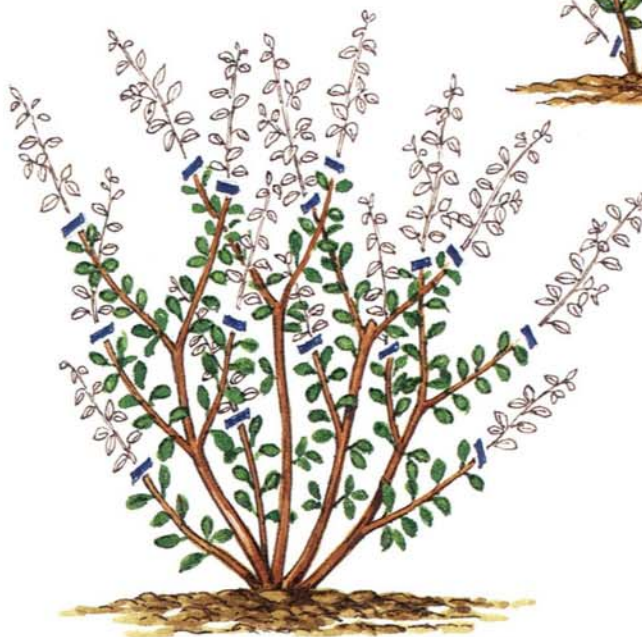

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka prikratite izdanke do pola, režući uvijek iznad pupa koji je usmjeren prema vanjskoj strani grma, da bi budući izboji rasli prema van.

Odstranite preslabe mlade izdanke.

Godinu dana poslije

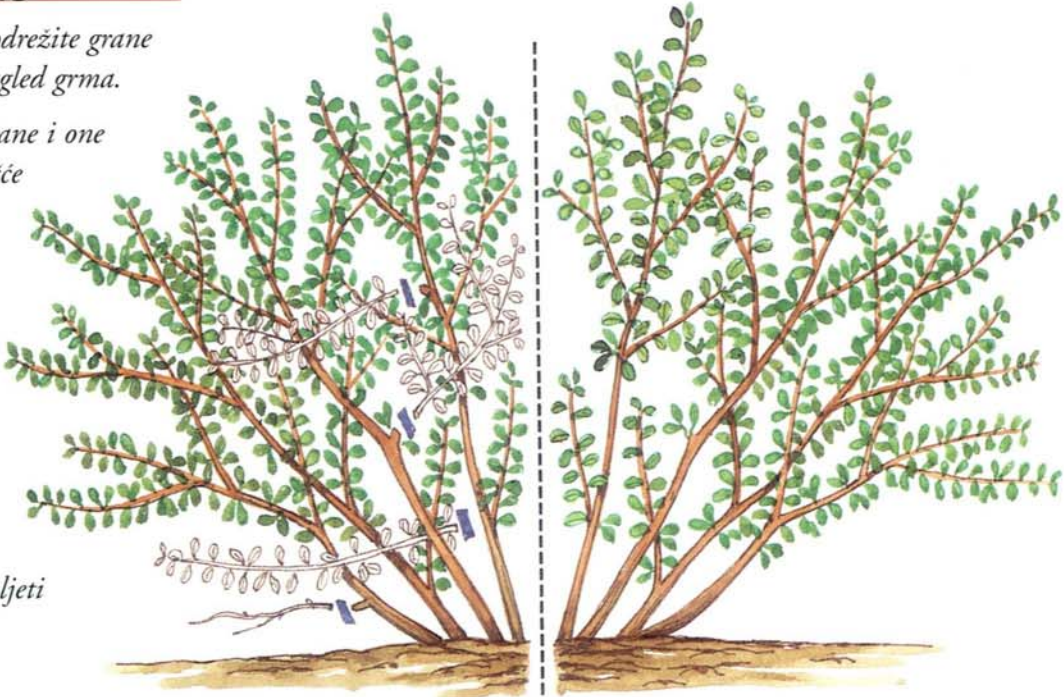
U veljači ili ožujku odrežite do pola izboje koji se nalaze na izdancima orezanim kod sadnje i onima koji su se pojavili u podnožju.

Svake godine

Početakom ožujka odrežite grane koje narušavaju izgled grma.

Odstranite suhe grane i one koje nose zeleno lišće ako je vaša dafina šarena.

Ova vrsta rezidbe nije potrebna svake godine. No ako ostavite dafinu da se sama razvije a da je niste nikad orezali, ona će ogoljeti u podnožju.

Prije

Poslije

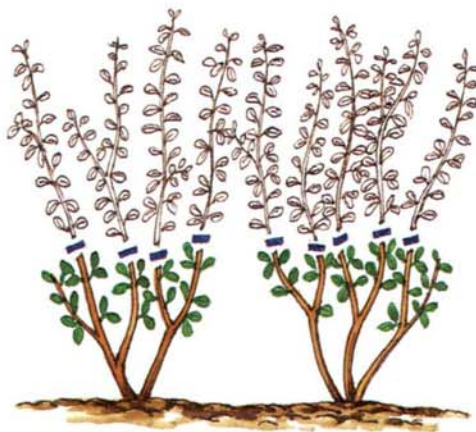
Elaeagnus pungens 'Maculata', koju često nalazimo u vrtlarskim trgovinama, ima posebno šareno lišće.

Kako očuvati šareno lišće

Vrste grmova koje imaju šareno lišće katkad imaju sklonost razvijanju grana koje nose zeleno lišće. Takve su grane uglavnom mnogo snažnije od onih sa šarenim lišćem i brzo se razvijaju ako ih odmah ne odstranite. Ne učinite li to, lišće grma izgubit će svoje šarenilo.

Kako orezivati živicu od dafine

KOD SADNJE

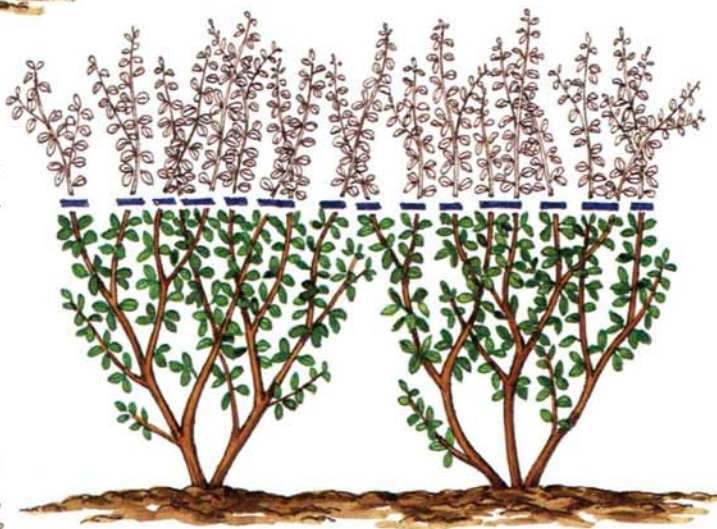
Između studenoga i ožujka odrežite izboje na visini 25 do 30 cm od tla da biste potaknuli stvaranje mladih izboja u podnožju grma.

U lipnju još jednom orežite izboje za 20 do 25 cm od vrhova.

GODINU DANA POSLIJE

U veljači ili ožujku jače orežite najsnažnije izboje (prikratite ih otprilike za polovicu).

U lipnju odrežite vrhove kao i prve godine.

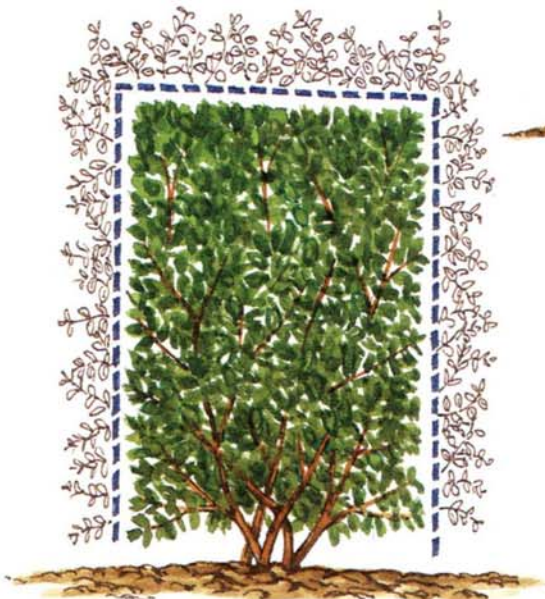

SVAKE GODINE

U svibnju ili lipnju, a poslije i u kolovozu ili rujnu, orezujte je na malo većoj visini svake godine (sačuvavši otprilike dodatnih 5 do 10 cm svake godine, ovisno o snazi grma), sve dok živica ne dosegne svoju konačnu visinu.

Jednom kad je ona dosegnuta, zadovoljite se time da odrežete izboje koje izviruju na vrhu i sa strane.

Režite škarama za živicu ili, još bolje, vrtlarskim škarama koje će manje oštetiti duge listove dafine.

Vajgela ili zanica

Weigela florida

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i ožujka skratite grane do pola. Cvjetanje u prvoj godini žrtvovano je u korist dobrog oblikovanja grma.

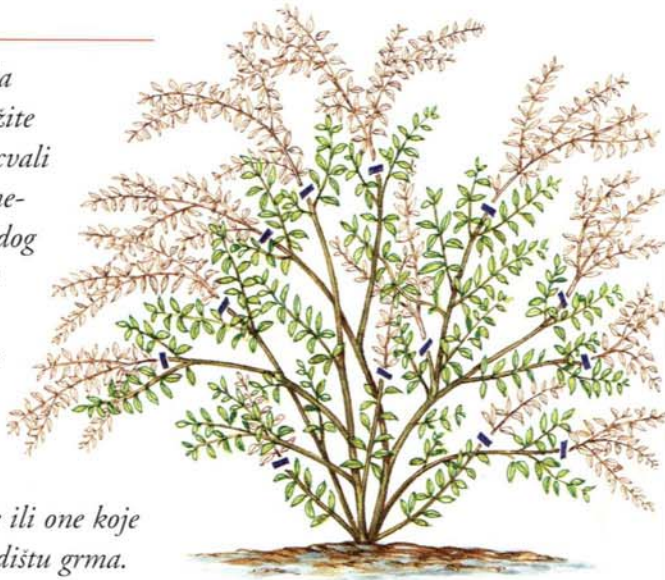
Ako ste kupili vajgelu s golim korijenjem, onda odrežite njezino korijenje za nekoliko centimetara.

Vajgela traži duboko, svježe i dobro ocijeđeno tlo, kao i sunčano stanište ili laganu sjenu. Rezidba je nužna za stalnu cvatnju.

Godinu dana poslije

Nakon cvjetanja (u lipnju) odrežite izboje koji su ocvali nekoliko centimetara iznad mladog izboja. Skratite do polovice snažne grane iz osnove koje nisu cvale. Odstranite najslabije grane ili one koje rastu prema središtu grma.

Lišće: listopadno
Visina: 2 do 2,5 m
Oblik: grmovit
Cvjetanje: od kraja svibnja do početka lipnja

U kojem trenutku orezivati?

- U lipnju, nakon cvatnje.

Zašto orezivati?

- Da biste potaknuli cvatnju.

Svake godine

Nakon cvjetanja (u lipnju) orežite izboje što su ocvali iznad mladih izboja koji su izrasli u proljeće, smještenih što je moguće niže.

Odstranite stare i suhe grane.

Prije

Poslije

Uvijek režite iznad izboja koji se razvija prema vanjskoj strani grma. Tako će središte grma ostati prozračno. Svjetlo će u njega lako prodirati, pridonoseći obilnu cvjetanju.

Vinova loza

Vitis vinifera

 Kada i kako orezivati vinovu lozu u obliku vodoravnoga kordonca (brajda)

REZIDBA ZA OBLIK

Vinova se loza ne prodaje već oblikovana. Ona se može kupiti kao lozni cijep gologa korijena ili kao kontejnirani. Oblikovanje vinove loze obavlja se tijekom dvaju razdoblja: prvo treba stvoriti kratko deblo s većim promjerom, čokot (trs), za tri do četiri godine, a poslije se oblikuje vinova loza u obliku kordonca ili brajde.

Koliko je to moguće, izbjegavajte velike rane od rezidbe. Ako to ne uspijete, premažite ih pastom za premazivanje rana.

Kod sadnje

Od kraja veljače do ožujka odrežite odrvenjelu mladicu - rozgvu vinove loze iznad prvog dobro vidljivog, dakle dobro formiranog pupa počevši od osnove. Ako postoji više rozgvi, odaberite najsnažniju i odstranite ostale. Neka se mladica razvija cijelo ljeto pa će doseći 60 do 80 cm visine krajem sezone.

Vinova se loza prilagođava svim vrstama tla ako je odabrana odgovarajuća podloga. Rezidba je nužna da biste dobili redovitu berbu jer rozgva koja je rodila grožđe neće više rađati.

Lišće: listopadno

Visina: 2 do 3 m

Oblik: jednokraki ili dvokraki vodoravni kordonac (za oblikovanje brajdi i sjenica), okomiti kordonac, Gijooov (Guyotov) kordonac

Cvjetanje: od kraja svibnja do druge polovice lipnja

Plodovi: od rujna do listopada (većina sorata)

U kojem trenutku orezivati?

- Polovicom veljače ili polovicom ožujka.
- Od svibnja do rujna.

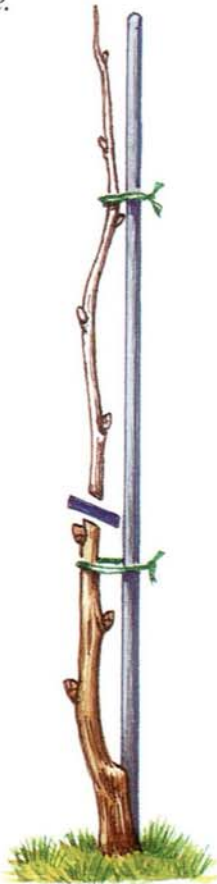
Zašto orezivati?

- Da biste obnovili rozgve koje nose grožđe.

Godinu dana poslije

Od kraja veljače do ožujka odrežite dobivenu stabljiku – rozgvu – iznad drugoga ili trećega dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove. Tijekom ljeta okomito vežite vrh izboja i odrežite iznad drugoga ili trećega lista sve zaperke koji se ovdje razvijaju. Možete ponoviti taj postupak sljedeće (druge) godine da biste dobili čokot (trs) većega promjera. Ali, u toj fazi on se već dovoljno razvio kod većine sorata vinove loze.

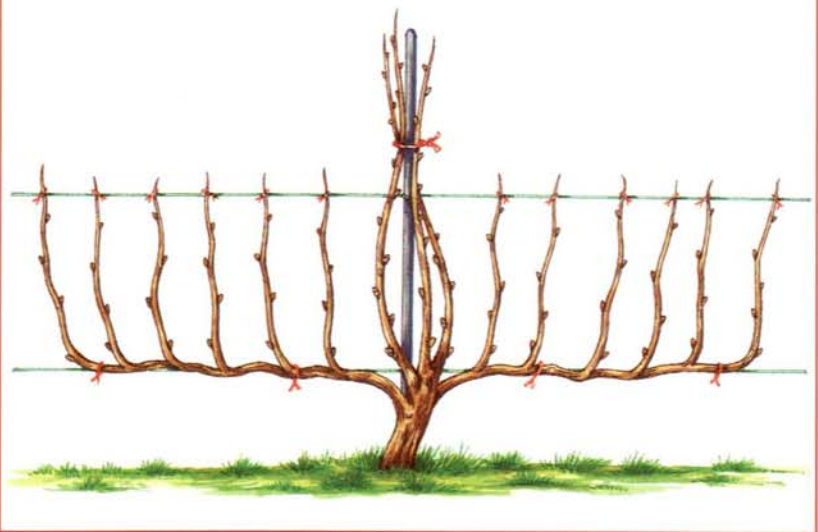
Izbor vinove loze

Za vaš vrt odaberite jednostavne oblike koje je lako postaviti i voditi. U toplijim krajevima možete birati bilo koju sortu.

U hladnijim krajevima posadite vinovu lozu uza zid okrenut prema jugu kako biste bili sigurni da će grožđe sazreti. Odlučite se za okomite ili vodoravne kordonce.

- **Jednokraki ili dvokraki vodoravni kordonac:** Počevši od kratkoga debla (50 do 60 cm visine), jedna ili dvije rozgve vodoravno su plošno vezane. Na ta dva kraka razvit će se rodne grančice.
- **Okomiti kordonac:** čokot (trs) se razvija okomito sve do 2 ili 2,50 m visine. Cijelom duljinom te osi raspoređene su rodne grančice ili kratke rodne grančice – jedna na svakih 20 cm otprilike. Takvu vrstu kordonca vrlo je teško sam oblikovati jer on zahtijeva odličnu vještinu kod rezidbe.
- **Guyotov (Gijoov) kordonac:** Na kratkom deblu, razvijaju se s jedne strane dvije ili tri rozgve za zamjenu, provedene okomito, a s druge strane jedna ili dvije produktivne rozgve vođene vodoravno. Crtež ovdje dolje prikazuje dvostruki Guyotov (Gijoov) kordonac.

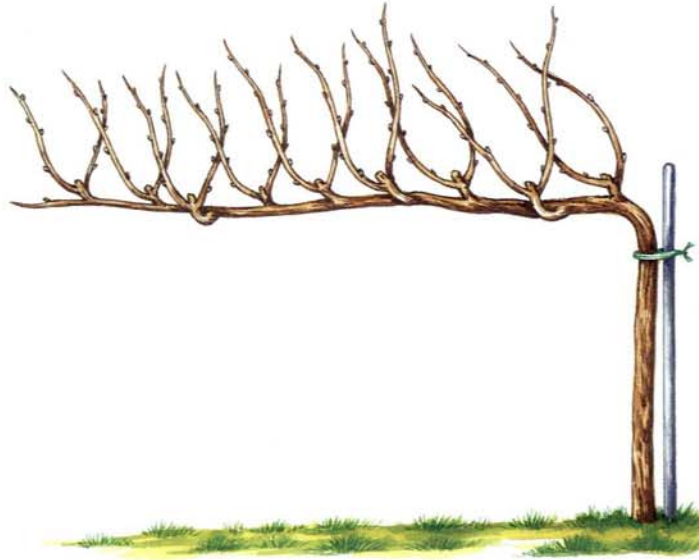
Postoje i drugi oblici vinove loze, kao što je **brajda po Thomeryju** ili **naizmjenični okomiti kordonci**, koji su zapravo podvrste ovih jednostavnih oblika, laganih za provođenje.

Dvije godine poslije

JEDNOKRAKI VODORAVNI KORDONAC

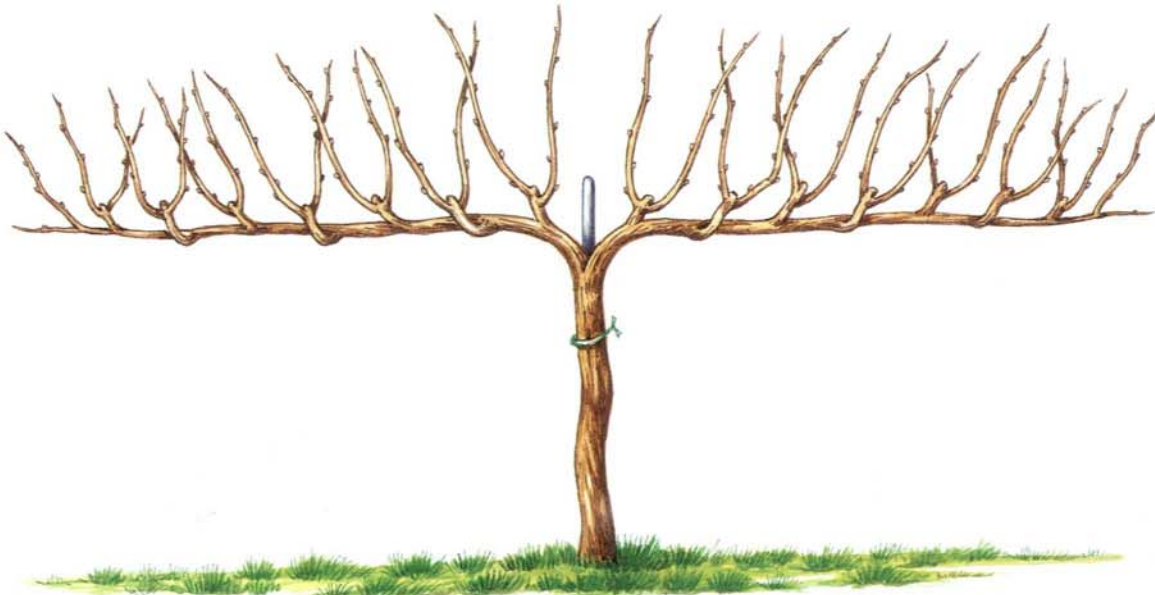
Od kraja veljače do ožujka lagano savinite okomitu stabljiku – rozgvu i vežite je vodoravno na željenu visinu, prema mjestu gdje ste stavili brajdu. Odrežite vrh te svinute grane iznad petoga ili šestoga dobro formiranog (dakle, dobro vidljivog) pupa, počevši od koljena (pregiba) koje je smješteno prema osnovi. Odstranite pupove na okomitom dijelu. Tijekom aktivne vegetacije odaberite koje ćete kratke rodne grančice (reznike) sačuvati uzduž glavne grane.

DVOKRAKI VODORAVNI KORDONAC

Od kraja veljače do ožujka odrežite okomitu stabljiku iznad dvaju pupova, na željenoj visini, prema mjestu gdje ste postavili brajdu. Tijekom aktivnoga razdoblja vegetacije, vodoravno ćete vezati dvije gornje grane u potpuno suprotnim smjerovima.

Sljedeće godine odrezat ćete dva dobivena «kraka» iznad petoga ili šestoga dobro formiranog pupa, počevši od pregiba smještenoga prema dolje. Tijekom aktivnoga razdoblja vegetacije redovito odabirite, uzduž glavnih grana, kratke rodne grančice (reznike) koje su izrasle iz pupova što su smješteni prema dolje.

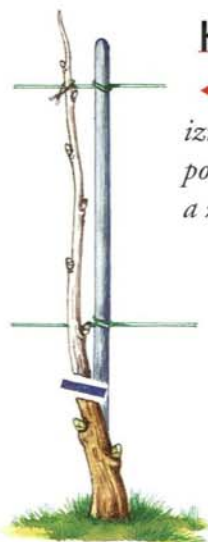

Kada i kako orezivati vinovu lozu u obliku Guyotova kordonca

Kod sadnje

◀ Od kraja veljače do ožujka odrežite stabljiku – rozgvu, iznad drugoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove. Tijekom ljeta vežite okomito dvije mlade rozgve, a zatim ih ograničite u visinu režući ih na 1,5 m. ▶

Dvostruki Guyotov kordonac

- Kod sadnje, dvostruki Guyotov kordonac orezuje se malo više od jednostavnoga Guyotova kordonca, iznad trećega pupa počevši od baze.
- Godinu dana poslije zadržat ćete tri rozgve koje ćete vezati okomito i ograničiti na duljinu od 1,50 m.
- Dvije godine poslije odrezat ćete najnižu rozgvu iznad trećega dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa i vezat ćete vodoravno dvije druge rozgve ograničivši ih na duljinu od 80 cm do 1 m. Tijekom ljeta vezat ćete, s jedne strane, okomito tri rozgve koje su izrasle iz baze, a s druge strane, vezat ćete na gornju žicu rozgve koji su se razvile na vodoravnoj grani (kraku).
- Nakon toga, svake godine orežite dva vodoravna kraka u njihovoj bazi. Odrežite okomitu rozgvu što bliže osnovi iznad trećega dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa. Vežite vodoravno ostale dvije, ograničivši ih na duljinu od 80 cm do 1 m. Tijekom ljeta vezat ćete, s jedne strane, okomito tri rozgve izrasle iz baze, a s druge strane, vezat ćete na gornju žicu rozgve koje su se razvile na vodoravnoj rozgvi.

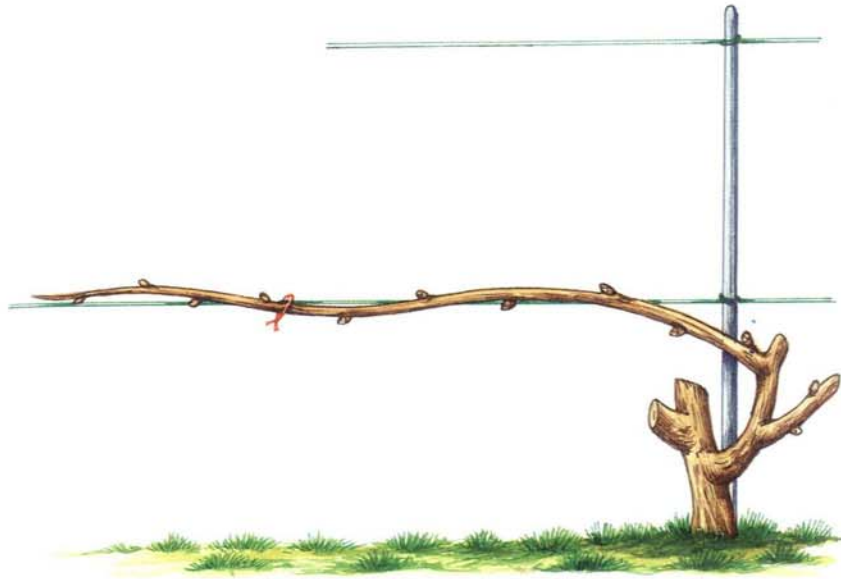
Godinu dana poslije

Od kraja veljače do ožujka odrežite rozgvu koja je najbliže tlu iznad drugoga dobro formiranog pupa, počevši od osnove. Vežite vodoravno drugu rozgvu i orežite je na 80 cm do 1 m duljine.

Tijekom ljeta, s jedne strane vežite okomito dvije rozgve koje su se razvile iz rozgve koju ste kratko odrezali početkom proljeća, a s druge strane, vežite na gornju žicu rozgve koje su nositeljice grožđa i koje su se razvile na vodoravnoj rozgvi.

Svake godine

Od kraja veljače do ožujka odrežite vodoravnu granu pri njenoj osnovi. Vežite vodoravno najvišu granu, a poslije ju odrežite smanjujući njenu duljinu na 80 cm. Odrežite drugu iznad drugoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove. Tijekom ljeta vežite okomito dvije grančice koje su narasle.

Poseban slučaj okomitoga kordonca

Kod njega ne nastojimo postići čokot (trs) većega promjera na početku.

- **Prve godine**, od kraja veljače do ožujka, orežite stabljiku (rozgvu) – najjaču, ako ih ima više – iznad trećega dobro formiranog pupa, počevši od osnove. Tri grane ili rozgve razvit će se iz tih pupova. Vežite okomito najviše smješten pup, tj. produljnicu. Orežite je zatim na 1 m duljine. Vežite donje grane u obliku riblje kosti i odrežite ih iznad šestoga lista, počevši od osnove.
- **Sljedećih godina**, od kraja veljače do ožujka, odrežite okomitu granu, tj. produljnicu, iznad trećega ili petoga pupa na godišnjem izrastu, prema njegovoj duljini. Pristupite rezidbi za rod na drugim grančicama (vidi str. 228-229).

Na vinovoj lozi grančica koja raste iz glavnih (skeletnih) grana zove se **rozgva** ili **jednogodišnja odrvenjela mladica**.

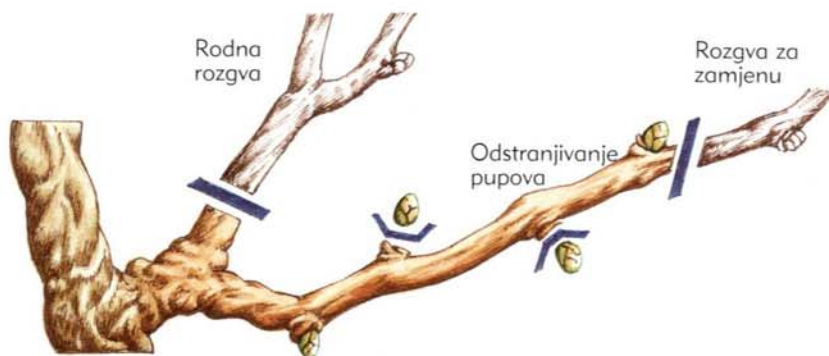
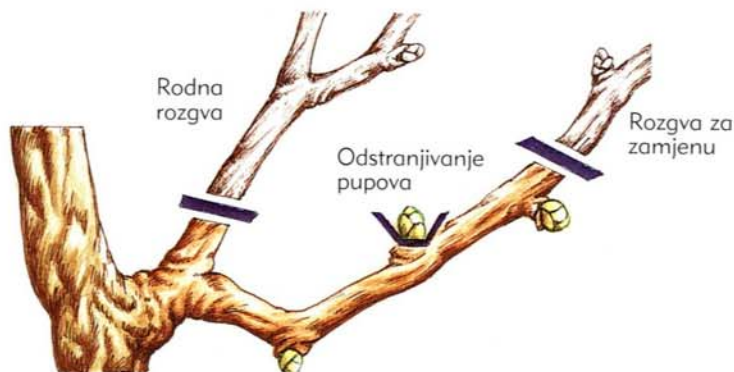

REZIDBA ZA ROD

Jednom kada je vinova loza oblikovana, potrebno je svake godine orezivati rozgve kako biste ih potaknuli da proizvode grožđe i kako biste zadržali razvoj brajde ili kordonca u željenim granicama.

Od polovice veljače do polovice ožujka

Odrežite, ovisno o sorti, rozgve iznad drugoga, trećega ili četvrtoga dobro formiranog, dakle dobro vidljivog pupa, počevši od osnove. Odstranite rozgvu koja je rodila groždem prethodne jeseni (rodnu grančicu), odrezavši je pri njenoj osnovi. Kad orezujete iznad trećega ili četvrtoga pupa, zadržite samo pup pri osnovi koji će dati novu rozgvu za zamjenu i zadržite pup na vrhu koji će dati rodnu rozgvu, a odstranite srednje pupove.

Rezidba prilagođena svakoj sorti

Većina sorata vinove loze orezuje se kratko iznad drugoga dobro formiranog pupa. Ipak, na nekim sortama prvi se rodni pup nalazi na trećem ili četvrtom koljencu (nodiju), počevši od osnove. Ovdje je, dakle, potrebno orezivati na dulje.

Muškat i čapski biser (franc. *Perle de Csaba*) orezuju se iznad trećega pupa.

Frankental i sorte s debljim granama (promjer rozgvi je veći) orezuju se iznad četvrtoga pupa.

Od svibnja do rujna

U lipnju ograničite duljinu mladica na 40-50 cm: odrežite rodne mladice otprilike na mjestu koje se nalazi dva lista nakon posljednjega grozda. Ako neka mladica za koju ste mislili da je rodna na kraju ne nosi grožđe, odstranite je. Također uklonite sve druge mladice pri osnovi grane. Tijekom cijeloga razdoblja vegetacije također odstranjujte lažne pupove koji se razvijaju pri osnovi listova. Odrežite sačuvane mladice na 50-60 cm duljine. Odrežite sve vitice.

Mladica za zamjenu

Mladica za zamjenu

Rodna mladica

Kako raspoznati rodne i nerodne organe

- Suprotno od svih ostalih voćnih vrsta, rodni i nerodni pupovi na vinovoj lozi izgledaju izvana isto. Samo njihov položaj na rozgvi omogućuje nam da predvidimo kako će se razviti.
- Na mladoj jednogodišnjoj rozgvi, dobro formirani, dakle dobro vidljivi pupovi na vrhu i pri osnovi većinom su nerodni. Rodni su pupovi smješteni u središnjem dijelu rozgve.
- Mogu postojati pri osnovi rozgve jedva vidljivi pupovi, stipularni pupovi, koji su također nerodni.

Vrba žalosna

Salix babylonica

Žalosna vrba je krupno stablo koje uspijeva na vlažnom i svježem tlu, ali podnosi i ono koje je pomalo suho. Ne traži redovitu rezidbu, jedino ako je to potrebno da bi se očuvala željena veličina. U tom slučaju rezidba će biti radikalna.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

U veljači ili ožujku orežite mlade izboje koji se pojavljuju na središnjoj osi, iznad drugoga ili trećega pupa, počevši od osnove.

Ostavite deblo netaknuto i vežite ga tijekom ljeta da bi ostalo ravno.

Godinu dana poslije

U veljači ili ožujku odstranite izboje koji se pojavljuju na deblu, osim tri do četiri najviša. Orežite te izboje iznad drugoga ili trećega pupa, počevši od početka grananja, kako biste potaknuli stvaranje jednoga novog mladog izboja (onoga koji ima žalostan izgled) i gustoću u središtu stabla.

Obavljajte takvu rezidbu tijekom nekoliko godina (tri do pet godina) da biste potaknuli stvaranje brojnih mladih, obojenih i savitljivih izboja, sve dok stablo ne dosegne željenu visinu.

Lišće: listopadno

Visina: 10 do 15 m

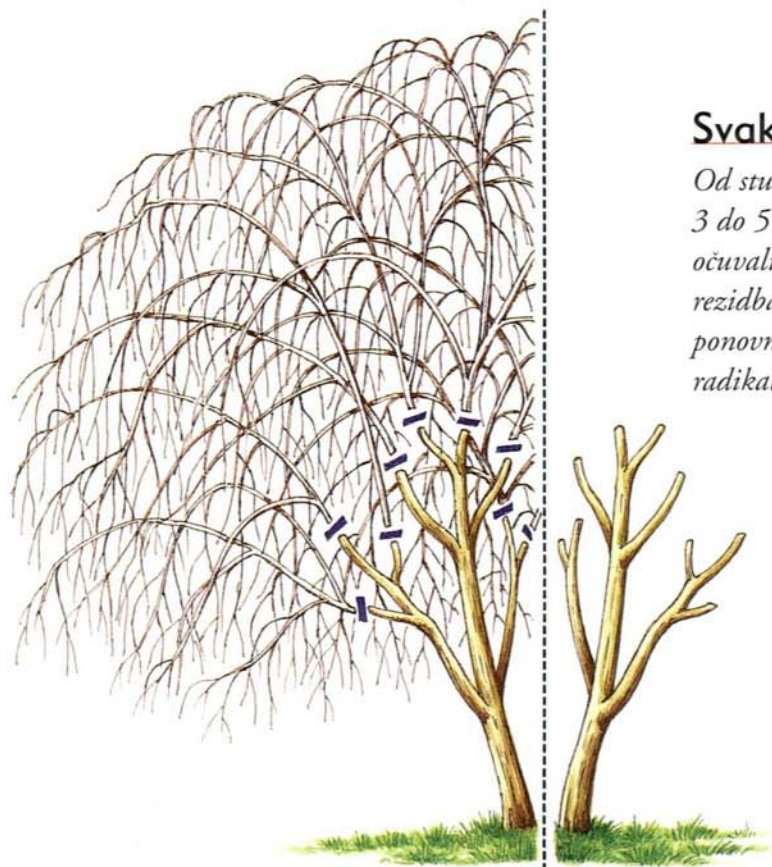
Oblik: visoko stablo

U kojem trenutku orezivati?

- Od studenoga do veljače.

Zašto orezivati?

- Da biste joj održali proporcije primjerene veličini vrta.

Prije

Poslije

Svakih šest do osam godina

Od studenoga do veljače orežite sve grane na 3 do 5 m od tla da biste vašoj žalosnoj vrbi očuvali razumnu veličinu (krošnjasta rezidba). Za dvije do tri godine vrba će ponovno poprimiti svoje žalosno držanje i radikalna rezidba neće ostaviti posljedice.

Nemojte zaboraviti zaštititi velike rane od rezidbe pastom za premazivanje rana.

Žutika

Berberis x stenophylla, B. thunbergii

Žutika dobro uspijeva na dobroj vrtnoj zemlji koja čuva vlagu, a voli sunčano stanište. Zahtijeva redovitu i prilično jaku rezidbu svake godine. Moguće ju je uzgajati u obliku nisko rezane živice, ali također i u obliku slobodne živice.

Kada i kako orezivati

Kod sadnje

Između studenoga i početka ožujka prikratite izdanke napola da biste potaknuli stvaranje novih izboja.

Koristite dobro naoštrene škare da biste dobili čiste i ravne rezove. Zacjeljivanje rana bit će tada i bolje.

Lišće: zimzeleno (*B. stenophylla*) i listopadno (*B. thunbergii*)

Visina: 1,50 m

Oblik: grmovit

Cvjetanje: u travnju

U kojem trenutku orezivati?

- Potkraj travnja ili početkom svibnja, nakon cvatnje.
- U srpnju ili kolovozu («šišana» živica).

Zašto orezivati?

- Da biste «očistili» grm, odstranili s njega suhe grane i ocvale cvjetove.
- Da biste dali, a poslije i zadržali oblik živice.

Godinu dana poslije

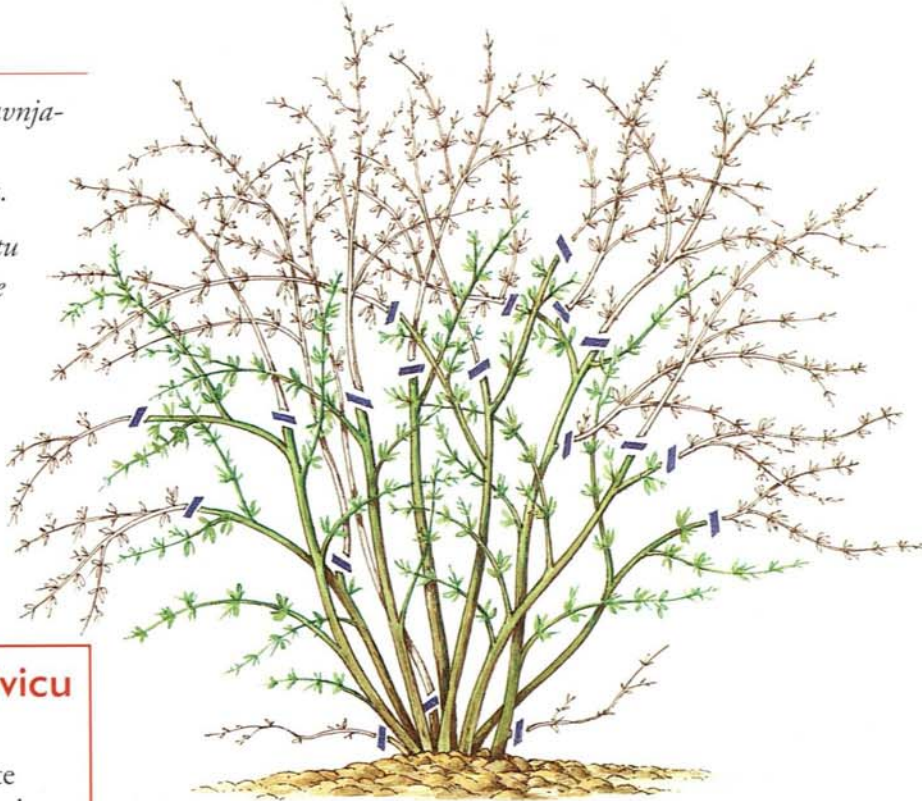
Skratite napola nove izboje koji su nastali prošlo ljeto. Nemojte oklijevati kod jačeg orezivanja najsnažnijih grana, posebice ako one pridonose neravnoteži habitusa. Odstranite preslabe izboje ili one koji rastu prema unutrašnjosti grma.

Svake godine

Nakon cvjetanja (kraj travnja–početak svibnja) orežite najdulje izboje za trećinu.

Odstranite grane koje rastu prema središtu grma i one koje su suhe ili preslabe.

S vremena na vrijeme odrežite u ravnini s tlom jednu ili dvije grane koje su ostarjele kako biste prorijedili središte grma.

Kako orezati živicu od žutike

- Nakon cvatnje orežite »slobodnu živicu« onako kako biste to učinili i sa zasebnim grmom.
- »Šišana« živica ili ona u obliku kupole reže se škarama za živicu dva puta godišnje: krajem travnja ili početkom svibnja (nakon cvatnje) te u srpnju ili kolovozu.
- Počnite s rezidbom od vrha živice. Orežite na željenu visinu. Nastavite s bočnim stranama. Uvijek postavite oštrice škara paralelno s površinom koju režete. Malo šire orežite živicu na dnu negoli na vrhu tako da bi se i dalje granala u podnožju. Tako će ostati gusta.

Rječnik

Baldassarijeva palmeta: Plošni oblik vočke koje su grane nagnute za 45° u odnosu na okomitu os.

Biljka iz rasadnika (kultivar, sorta): Biljka koju je stvorio čovjek, za razliku od «biljne vrste» u strogom smislu te riječi koja je u praviu prirodno nastala.

Biljna smola: Ljepljiva tvar koja istječe iz rana voćaka s koštičavim plodovima.

Cijepljenje na vrhu: Cijepljenje željene vrste (sorte) na vrhu debla podloge.

Cvjetna: Vidi Cvjetna grana.

Cvjetna grana (kratka rodna šiba): Grančica koja doseže 15 do 30 cm duljine u jednoj godini i nosi velike zaobljene pupove, cvjetne pupove, te završava jednim drvnim pupom. Cvjetna je grana tipičan organ za vočke s koštičavim plodovima.

Cvjetni pup: Zaobljen, nabubren, okrugao i šiljat pup kojega će konačni razvoj dati cvijet.

»Čišćenje« (nekoga stabla ili grma): Postupak koji se sastoji od odstranjivanja rezidbom suhih, slomljenih i bolesnih grana, ili pak onih koje zagušuju središte stabla ili grma.

»Čišćenje« korijenja: Postupak koji se sastoji od prikraćivanja ili uklanjanja oštećenih dijelova korijenja, a koji se primjenjuje kod sadnje nekoga stabla ili grma s golim korijenjem.

Čista zemlja: Svaka plodna vrtna zemlja koja nije ni previše vlažna, ni preteška, ni presuha. Ona sadrži ilovaču, pijesak i muljevitou glinu u uravnoteženim količinama.

Čokot (trs): Svaka pojedina biljka vinove loze.

Drvena grančica: Grančica koja nosi samo šiljate i male pupove, drvne pupove, iz kojih će izrasti druge drvne grančice.

Dvorodni: Onaj koji rađa plodove najmanje dva puta godišnje.

Grančica s cvjetnim pupoljkom: Vrlo kratka grančica koja je nastala kao rezultat razvoja vitke rodne grančice (stapke) ili kopljaste rodne grančice (štrijka), koja je ostala latentna tijekom nekoliko godina i koja nosi jedan cvjetni pup na vrhu.

Grananje: Mjesto gdje se grana dijeli u nove izboje.

Izdanak: Mladica koja raste pri dnu debla ili oko panja grma.

Izdanak iz korijena: Mladica koja je izravno niknula iz korijenja neke vrste.

Izdanci oko panja: Grm ili busen koji se sastoji od drvenastih stabljika (što sadrže drvo), a razvijaju se iz panja u ravnini s tlom.

Jednogodišnja sadnica: Mlado stablo cijepljeno prije godinu dana, koje sa sastoji samo od okomitog izboja.

Jednorodna: Ona biljka koja rađa plodove samo jednom godišnje.

Koljence (nodij): Mjesto izbijanja lista na stabljici, često izražen nabubrenošću koja odgovara točki zgloba lista na stabljici.

Kontrašpalir: Plosnati oblik vočke, posađen u liniji na gredi i naslonjen na armaturu (potporanj) koja nije prislonjena uza zid.

Kopljasta rodna grančica (štrljak): šiljat pup, prolično širok na dnu i okružen rozetom od dva do tri listića. Njegov razvoj ovisi o rezidbi: on se može pretvoriti u cvjetni pup ili može proizvesti drvnu grančicu.

Kratka rodna grančica: Kratka grančica koja će nositi plodove.

Kratka rodna grančica na vinovoj lozi (reznik): Izraz koji se koristi za rodne grančice na vinovoj lozi.

Krošnjasta rezidba: Postupak koji se sastoji od rezanja debla nekoga stabla na nekoj određenoj visini. Stablo orezano na takav način dobiva na vrhu nabubreni dio na kojemu se razvijaju grane.

Latentni pup (ili latentno oko): Malen, jedva vidljiv pup koji se ne razvija, a smješten je na naborima kore, pri osnovi grana ili ispod kore.

Mješovita grančica: Grančica koja nosi drvne pupove (oka) koji će osigurati njenu zamjenu, kao i cvjetne pupove koji će dati cvjetove, a poslije plodove.

Nabor (orezivati na naboru): Postupak rezidbe koji se sastoji od rezanja grančice 2 mm iznad nabora koji označavaju njenu osnovu. Na tome se mjestu nalaze slabo vidljivi, uspavani pupovi. Ova će ih jaka rezidba probuditi i od njih stvoriti manje snažne grančice.

Nepravilna palmeta: Plošni oblik vočke koje su grane nagnute u obliku lepeze u odnosu na okomicu i koje se nalaze na kratkom deblu, otprilike 30 cm duljine.

Nisko stablo: Prostorni oblik; stablo koje se nalazi na kratkom deblu – od 0,30 do 0,80 m visine. Plodovi na granama tako su dostupniji.

Odrvenjela ili drvenasta grančica: Ovaj se izraz koristi za ovogodišnju grančicu koja postaje tvrda prije zime zato jer proizvodi drvo.

Odstranjivanje pupova: Uklanjanje pupova (ili oka) koji se smatraju nepotrebnima.

Oko: Vrtlari podrazumijevaju pod tim nazivom mlade pupove koji su dobro formirani ali još zatvoreni. Ovaj tehnički izraz možemo zamijeniti izrazom «dobro formirani pup».

Okomiti kordonac: Oblik vočke dobiven tako da se ostavi razviti okomito samo jedna provodnica, glavna grana na kojoj će se stvoriti rodne grančice. Govorimo o naizmjeničnim okomitim kordoncima kod vinove loze kada su one smještene, na različitim visinama, jedne pokraj drugih na istome zidu.

Okrunjena vitka rodna grančica (rodna stapka): Slaba i kratka grančica koja doseže 5 do 20 cm u jednoj godini, nosi drvne pupove i završava jednim cvjetnim pupom.

Orezivanje, rezidba: Odstranjivanje nekih grana na nekome stablu da bi se olakšala njegova krošnja, smanjile njegove proporcije ili promijenilo njegov oblik.

Organske tvari: Tvari nastale raspadanjem biljnih ili životinjskih organizama.

Palmeta: Plošni oblik vezan za armaturu (potporanj) i kojega se grane sve razvijaju u jednoj plohi. Drugi naziv za taj oblik jeste ravan oblik.

Palmeta u obliku dvostrukoga slova U: Plošni oblik vočke koji se sastoji od dvije kratke skeletne grane koje se dijele na još dvije grane na osnovi. Taj se oblik dakle sastoji od četiri skeletne grane iste bujnosti koje oblikuju dvostruko slovo U.

Palmeta u obliku slova U (ili mala palmeta): Plošni oblik vočke koji se sastoji od dvije skeletne grane iste veličine koje tvore oblik slova U.

Pergola (brajda, odrina): Vinova loza u obliku kordonca na armaturi (potpornju) postavljenoj uz zid.

Peteljka: Držak lista.

pH: Kemijska jedinica koja mjeri kiselost tla. Ona najčešće varira između 5 i 8 (5 odgovara najkiselijem tlu).

Pinciranje: Postupak koji se sastoji od rezanja vrhova mladih izboja da bi se potaknuo razvoj novih izboja ili plodova.

Plemka: Dio biljke koji sadrži jedan ili više pupova (oka), odrezan s neke biljke koja se želi reproducirati, namijenjen tome da prenese sve svoje karakteristike na novu biljku.

Plemka za okuliranje: Pup (oko) skinut s grančice s komadićem kore da bi ga se nacijepilo na neko drugo stablo.

Plodnjak: Mesnata masa koja se stvara na mjestu gdje je otkinuta peteljka ploda i koja nosi kopljastu rodnu grančicu (štrljak) i cvjetni pup.

Podloga: Biljka koja je namijenjena tomu da primi plemku.

Polustablo: Prostorni oblik; stablo na deblu od 1 do 1,50 m visine, ovisno o vrsti.

Poluzimzeleno: Grm koji gubi samo jedan dio lišća kada je vrlo hladno.

Pršljen: Grupa od više listića koji rastu iz istoga koljenca na stabljici.

Pravo stablo: Mlado stablo nastalo nakon sjetve, dakle iz sjemena, koje će postati snažno.

Produljnica: Jednogodišnji izrast koji produljuje skeletne grane.

Prorjeđivanje plodova: Odstranjivanje suvišnih plodova na kratkim rodni grančicama.

Prostorni oblik: Oblik stabla koji se ne treba naslanjati uz potporanj, za razliku od plošnih oblika.

Pup: Nabubreni organ koji sadrži, unutar zatvorenih ljuski, začetke listova, začetak grančice i/ili, eventualno, cvijeta. Vidi Oko. Rodni pup: Drugi je naziv za cvjetni pup.

Rozgva: Kruta, drvenasta jednogodišnja grančica vinove loze.

Ružičasti pup: Stadij razvoja cvjetnoga pupa kruške, tijekom kojega je pup još zatvoren, ali kojega su ljuske dovoljno otvorene da bi se vidjeli vrhovi ružičastih latica.

Savijanje u obliku luka: Tehnika koja se sastoji od savijanja grane da bi se usporilo kruženje biljnoga soka i kako bi je se tako prisililo da stvori cvjetne pupove na najnižem dijelu.

Skeletna: Vidi Skeletna grana.

Skeletna grana: Glavna grana većega promjera koja zajedno s deblom čini kostur stabla i na kojoj će izrasti grančice koje će proizvesti plodove ili cvjetove.

Stablo: Prostorni oblik, krošnja na deblu koje je 1,50 do 2 m visoko.

Stipularni pup: Pup smješten pri osnovi nekoga drugog pupa i manji od njega. Na vočkama s koštičavim plodovima pupovi su često grupirani po dva ili tri. Jedan je od njih uvijek razvijeniji od drugih, to je glavni pup, a ostali su stipularni pupovi.

Stipularno oko: Vidi Stipularni pup.

Suha rezidba: Postupak orezivanja koji se obavlja kada je lišće otpalo, tj. u zimi.

Svibanjska kitica: Vrlo kratka grančica, od 2 do 5 cm duljine, koja nosi pet do šest cvjetnih pupova i jedan drveni pup na vrhu. To je tipični organ za vočke s koštičavim plodovima.

Špalir: Plosnati oblik vočke, naslonjen na armaturu (potporanj) prislonjenu uz zid.

Thomeryjeva brajda: Izmjenjivanje, na istome zidu, dvokrakih kordonaca različite visine.

Vaza: Prostorni oblik na kratkom deblu.

Verrierova palmeta: Plošni oblik vočke koji se sastoji od četiri skeletne grane koje oblikuju središnje slovo U štp je usađeno u veliko vanjsko slovo U i koje se nalaze na kratkom deblu.

Vitka rodna grančica (stapka): Slaba i kratka grančica koja doseže 5 do 20 cm duljine u jednoj godini i koja nosi drvene pupove.

Vodopija: Vrlo snažna grana koja može narasti i više od 1 m duljine u jednoj godini, koja raste gotovo okomito i koja se pojavljuje na pregibima većih, skeletnih grana.

Vodoravni kordonac: Oblik vočke dobiven vodoravnim vezanjem jedne (jednostavni kordonac) ili dvije provodnice (dvostruki kordonac).

Vretenasti oblik: Piramidalni oblik vočke sa središnjom osi i na njoj spiralno poredanim granama. Tipičan za krušku.

Zelena rezidba: Postupak orezivanja koji se obavlja ljeti na granama koje imaju lišće (mladicama).

Žalosna ruža: Vrsta ruže cijepljena na vrhu izboja, koja stvara duge savitljivije grane, pa joj to daje oblik žalosnoga stabla.

Kazalo

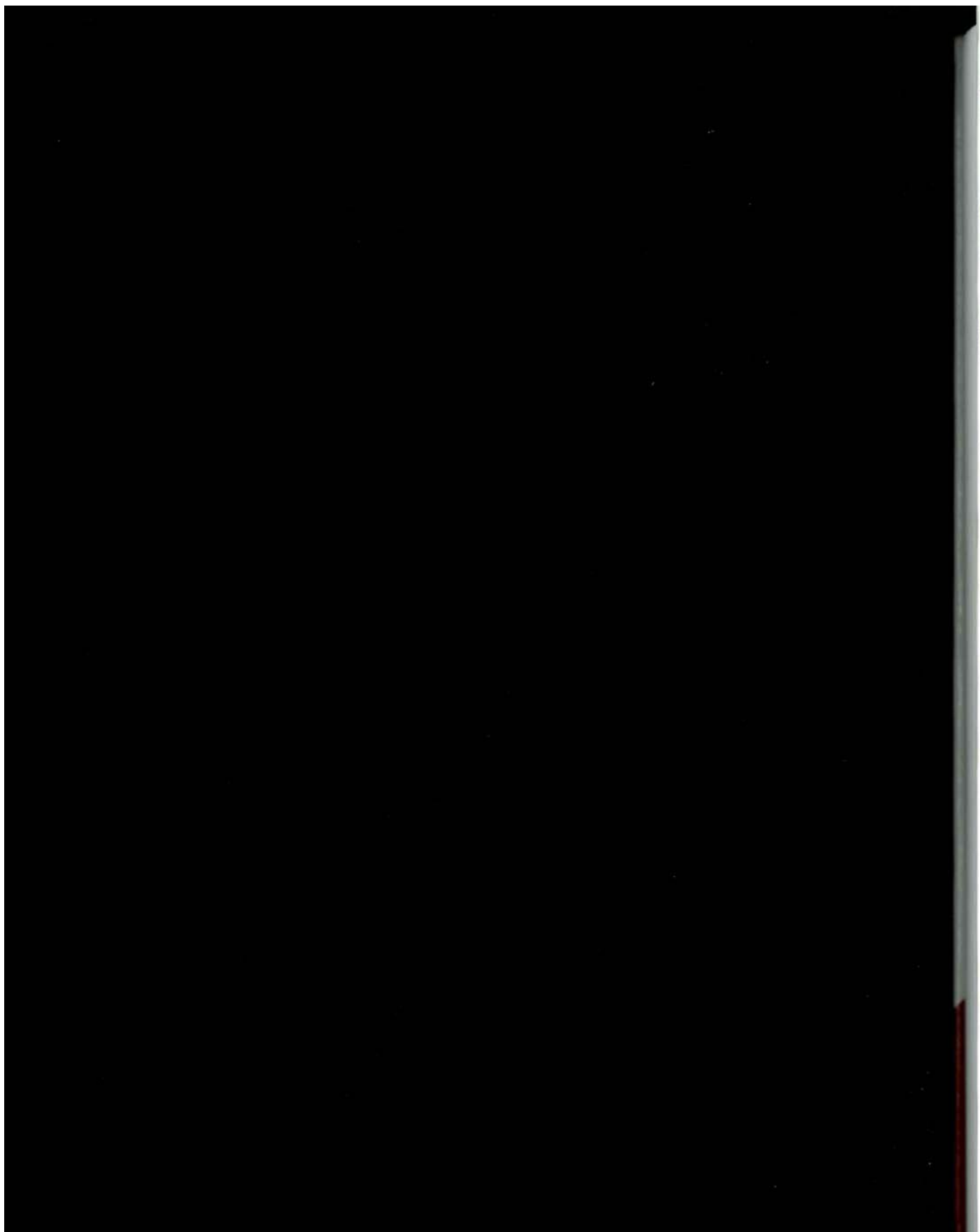
- Acer campestre*, 91-94
Acer negundo, 91-94
Alat za cijepljenje, 20
Alat za rezidbu, 15-16
Ampelopsis brevipedunculata, 144-145
Aucuba japonica, 22-23
Aukuba, 22-23
kako zadržati šareno lišće, 23
Azaleja, 24-25
kako pomladiti azaleju, 25
Badem, 26-27
izbor stabla, 27
kako pomladiti badem, 27
kako prepoznati organe, 27
prostorni oblik, 26, 27
Bekovina ili udikovina, 28-29
ljetna rezidba, 29
proljetna rezidba, 29
Berberis thunbergii, 232-233
Berberis x stenophylla, 232-233
Biserak, 30-31
Božur drvenasti, 32-35
cijepite drvenasti božur pod koru, 34
izbor podloge, 34
kako pomladiti drvenasti božur, 33
Božur obični, 34
Breskva, 36-43
breskva u obliku palmete, 38-43
izbor stabla, 36
kako prepoznati organe, 39
prostorna breskva, 36-37
rezidba za rod, 40-43
Buddleja davidii, 95-96
Budleja, 95-96
Buxus sempervirens, 203-206
Camelia japonica, 102-105
Campsis, 210-211
Castanea sativa, 108
Ceanothus x delilianus, 44-45
Ceanotus 44-45
Chaenomeles japonica, 78-79
Cijepljenje (postupci), 18-20
Cijepljenje (uvjeti), 17
Cijepljenje na odvojeni pup, 19
Cijepljenje na odvojenu grančicu, 18-19
Cijepljenje na procijep, 18
orah, 170-171
Cijepljenje na prsten, 19
Cijepljenje okuliranjem, 19
javor, 93-94
jorgovan, 97-98
ribiz, 163-164
ruža, 194-195
trešnja, 214-215
Cijepljenje pod koru, 18
drvenasti božur, 34-35
kineska glicinija, 60-61
Cijepljenje prema pristupu, 18
Cijepljenje sa strane, 19
kamelija, 104-105
Citrus sinensis, 160-161
Clematis, 174-175
Cornus alba, 196-197
Corylus avellana, 136
Cotoneaster horizontalis, 50
Cotoneaster lactea, 50-52
Crni ribiz, 162
Cvjetanje (rezidba za cvat), 13-14
Cvjetni ribiz, 46-47
rezidba za cvat, 47
Dafina trnasta, 218-220
kako orezivati živicu od trnaste dafine, 220
kako zadržati šareno lišće, 219
Deutzia, 48-49
Dezinfekcija alata, 15
Dojcija, 48-49
Dunjarica, 50-52
kako orezivati živicu od dunjarice, 52
Elaeagnus pungens 'Maculata', 218-220
Elaeagnus pungens, 218-220
Električna pila, 16
Električne škare za živicu, 16
Englesko cijepljenje, 19
Eskalonija, 53-55
kako orezivati živicu od eskalonije, 55
rezidba za oblik, 54
rezidba za održavanje, 54
Euonymus japonicus, 88-89
Ficus carica, 198
Forsitija, 56-57
kako plošno vezati forsitiju 57
Forsythia x intermedia, 56-57
Glicinija, 58-61
cijepite gliciniju pod koru, 60-61
kako oblikovati gliciniju u stablo 59
Hibiscus syriacus, 62-65
Hibiskus, 62-65
Hibiskus, 62-65
oblikovanje grma, 62-63
oblikovanje polustabla, 64-65
»Vrbina krošnja« 65
Hipa-nož, 15
Hortenzija, 66-67
Hrast, 68-69
kako orezati hrast za grmovit oblik 69
rezidba, 69
Hydrangea macrophylla, 67
Hydrangea paniculata, 67
Hydrangea quercifolia, 67
Hydrangea serrata, 67
Hypericum calycinum, 182-183
Indijska azaleja, 24-25
Jabuka, 70-85
cijepite jabuku okuliranjem, 84-85
velika palmeta, 73
izbor podloge, 84
jabuka s krošnjom prostornog oblika, 70, 71, 72, 81
kako pomladiti staru jabuku, 81
kako prepoznati organe, 77
ljetna rezidba, 83
mala palmeta, 73
palmeta u obliku slova U, 73, 74
plošno vezana, 74-83
podloga, 84
M 26, 84
M 27, 84
M 9, 84
MM 106, 84
Pajam 1, 84
rezidba 79

- rezidba na naboru, 82
 rezidba za rod, 76-83
 savijanje u obliku luka, 82
 sorte, 72
 Boskoop, 72
 Kanada, 72
 Kraljevska Gala, 72
 Kraljica reneta, 72
 Melrose, 72
 Reneta iz Mansa, 72
 stvaranje plodova, 75
 Verrierova palmeta, 73
 vodoravni kordonac, 72, 74
 Japanska dunja, 86-87
 kako plošno vezati japansku dunju, 87
 Javor japanski 92
 Javor, 91-94
 kako cijepiti javor okuliranjem, 93-94
 kako orezivati javor u obliku grma
 (izdanci oko panja), 92
 Jorgovan, 95-98
 cijepite jorgovan okuliranjem, 97-98
 izbor podloge, 97
 kako pomladiti jorgovan, 96
Juglans nigra, 170
Juglans regia, 168-171
 Kalina 97
 kako orezivati živicu od kaline, 101
 Kamelija, 102-105
 kako cijepiti kameliju sa strane, 104-105
 kako pomladiti kameliju, 103
 Kerija, 106-107
 kako plošno vezati keriju, 107
 Kerr
ia japonica, 106-107
 Kesten, 108
 Kozja krv – obična, 111-112
 Kozja krv, 109-110
 kako orezivati živicu od kozje krvi, 109-110
 kako pomladiti kozju krv, 112
 Kruška, 113-129
 izbor kruške, 115
 kako pomladiti krušku, 129
 kako prepoznati organe, 118
 ljetna rezidba, 128
 okomiti kordonac, 115, 116
 plošno vezana, 116, 119-129
 rezidba na naboru, 124
 rezidba za rod, 119-128
 rezidba, 114
 sorte, 115
 Društenka, 115
 Hardijeva, 115
 Konferans, 115
 Velika šampionka, 115
 Zimska delbardska, 115
 stvaranje plodova, 117
 u obliku male palmete, 115, 116
 kruška s krošnjom prostornog oblika,
 113, 114, 115, 129
 u obliku velike palmete, 115, 116
 Krvavo crveni ribiz, 46-47
 Kupina, 130
 Kurika japanska, 88-90
 rezidba za održavanje 89
 rezidba za oblik 89
 kako orezivati živicu od japanske kurike,
 90
Laurus nobilis, 137-140
 Lavanda, 131-132
 rezidba za obnovu, 131
Lavandula officinalis, 131-139
 Lemprika, 133-135
 kako orezivati živicu od lemprike, 135
Ligustrum ovalifolium, 99-101
Ligustrum vulgare, 97
 Lijeska, 136
 Ljetna suručica, 199-200
 Ljetni jorgovan ili budleja, 146-147
Lonicera caprifolium, 111-112
Lonicera japonica »Haliana«, 112
Lonicera nitida, 109-110
Lonicera x heckrottii, 112
 Lovor, 137-140
 rezidba na stabljici, 139-140
 zaštita od hladnoće, 138
 Lovorvišnja, 141-143
 kako pomladiti lovorvišnju, 142
 živica od lovorvišnje, 143
Magnolia grandiflora, 149
Magnolia x soulangeana, 148-149
 Magnolija, 148-149
 kako pomladiti magnoliju, 149
 Malina, 150-151
 dvorodna, 151
 jednorodna, 150
Malus pumila, 70-85
 Marelica, 152-159
 izbor stabla, 153
 kako pomladiti marelicu, 159
 kako prepoznati organe, 155
 orezivanje za rod, 155-158
 prostorni oblik, 152, 153 159
 rezidba, 153
 stvaranje plodova, 157
 u obliku nepravilne palmete, 153-158
 Naranča, 160-161
 kako pomladiti naranču, 160-161
Nerium oleander, 166-167
 Niknuli pup, 94
 Nožić za cijepljenje, 20
 Obični ili grozdasti ribiz, 162-164
 cijepite ribiz okuliranjem, 163-164
 izbor podloge, 163
 kako pomladiti ribiz, 162
 Oblikovanje (rezidba za oblik), 10
 Održavanje (rezidba za održavanje), 10-1
 Održavanje alata, 16, 20
 Ogrozđ, 165
 Oleandar, 166-167
 kako pomladiti oleandar, 167
 Orah, 168-171
 cijepite orah na vršni procijep, 170-171
 crna bolest oraha, 169
 izbor podloge, 170
 podloga, 170
 Bijeli orah, 170
 Crni američki orah, 170
Paeonia herbacae, 34
Paeonia suffruticosa, 32-35
 Pajasmin, 172-173
Parthenocissus quinquefolia, 144-145
 Pavitina, 174-175
Perovskia atriplicifolia, 176-177
 Perovskija, 176-177
 pH, 10
Philadelphus coronarius 'Aureus', 173
Philadelphus coronarius, 172-173
Philadeophus coronarius 'Silver Showers',
 173
 Pila za rezidbu, 16
 Pirakanta, 178-181
 kako orezati i plošno vezati pirakantu,
 179
 kako orezivati živicu od pirakante,
 180-181
 Pljuskavica, 182-183
 Pomlađivanje (rezidba za pomlađivanje),
 14-15

- Proljetna suručica, 201-202
- Prunus amygdalus*, 26-27
- Prunus armeniaca*, 152-159
- Prunus cerasus*, 212-215
- Prunus domestica*, 207-209
- Prunus laurocerasus*, 141-143
- Prunus persica*, 146-153
- Prunus triloba*, 36-43
- Pup u mirovanju, 94
- Pyracantha coccinea*, 178-181
- Pyrus communis*, 113-129
- Quercus*, 68-69
- Rafija, 20
- Rezidba (dobra duljina), 14
- Rezidba (uloga rezidbe), 9-15
- Rhododendron indicum*, 24, 25
- Rhododendron japonicum*, 24-25
- Rhododendron, 184-185
- kako pomladiti rododendron, 185
- Ribes aureum*, 163
- Ribes nigrum*, 162
- Ribes rubrum*, 162
- Ribes sanguineum*, 46-47
- Ribes uva-crispa*, 165
- Rod (rezidba za rod), 13-14
- Rododendron*, 184-185
- Rosa canina*, 194, 195
- Rosa laxa*, 194
- Rosa multiflora*, 194-195
- Rosa*, 186-195
- Ruža, 186-195
- cijepite ružu okuliranjem, 194-195
- gm, 190
- grmovita, 186-187
- izbor podloge, 195
- kao stalce, 186-187, 189
- koja cvate dva puta godišnje, 189
- koja cvate jednom godišnje, 189
- minijaturna, 191
- odstranjivanje vodopija, 188
- penjačica koja cvate dva puta godišnje, 192
- penjačica koja cvate jednom godišnje, 193
- pravilna rezidba, 192
- rezidba ocvalih cvjetova, 192, 193
- Rubus idaeus*, 150-151
- Rubus, 130
- Sabljasta pila, 16
- Sadnja (rezidba kod sadnje), 9
- Salix babylonica*, 230-231
- Sibirski drijen, 196-197
- Smokva, 198
- Spiraea japonica*, 199-200
- Spiraea x arguta*, 201-202
- Spiraea x billiardii*, 199-200
- Spiraea x vanhouttei*, 201-202
- Symphoricarpos chenaultii* Hancock, 31
- Symphoricarpos doorenbosii*, 30-31
- Syringa vulgaris*, 95-98
- Šimšir 203-206
- kako orezati šimšir u obliku kugle, 206
- kako orezivati živicu od šimšira, 205
- Škare za rezanje grana s dugim ručkama, 15
- Šljiva, 207-209
- izbor stabla, 207
- kako prepoznati organe, 208
- prostorni oblik, 207-209
- Tecoma, 210-211
- Tekoma, 210-211
- Tlo (vrste tla), 10
- Topiari-umjetnost oblikovanja grmova poput skulptura, 13
- Trešnja, 212-215
- izbor stabla, 213
- kako cijepiti trešnju okuliranjem, 214-215
- podloga, 213
- Brokforest, 213
- EM Colt, 213
- Gisela 5, 213
- INRA 8/64, 213
- Mahaleb, 213
- Maxma Delbard 14[®], 213
- Merisier F 12/1, 213
- Sveta Lucija, 213
- Tabel[®] Edabriz, 213
- trešnja s krošnjom prostornog oblika, 212, 213
- Triloba, 216-217
- Uloga rezidbe, 9-15
- Vajgela, 221-222
- Viburnum opulus 'Roseum'*, 28
- Viburnum tinus*, 133-135
- Vinova loza, 223-229
- Guyotov kordonac, 224, 226-227
- izbor vinove loze, 224
- kako raspoznati rodne i nerodne organe, 229
- okomiti kordonac, 224, 227
- rezidba za oblik, 223-225
- rezidba za rod, 228-229
- vodoravni kordonac, 223, 224, 225
- sorte, 229
- »Čapski biseri«, 229
- »Frankental«, 229
- »Muškati«, 229
- Virginijska lozica, 144-145
- Vitis vinifera, 223-229
- Voćarske (vrtlarske) škare, 15
- Voćarske škare na dugoj dršci, 16
- Vrba žalosna, 230-231
- Weigelia florida*, 221-222
- Wisteria sinensis*, 58
- Živica (rezidba), 12-13
- dunjarica, 52
- eskalonija, 55
- japanska kurika, 90
- kalina, 101
- kozja krv, 110
- lemprika, 135
- lovorvišnja, 143
- pirakanta, 180-181
- šimšir, 205
- trnasta dafina, 220
- žutika, 233
- Žutika, 232-233
- kako orezivati živicu od žutike 233

FOTOGRAFIJE SNIMILI

- Autor je fotografija C. Hochet /Rustica, osim
str. 56-57 : J. Albertini/Rustica;
str. 9, 17, 22-23, 26, 211, 213, 50-51, 86-89, 218-219, 46, 133, 134, 207, 199, 200-201: P. Asseray/Rustica;
str. 58: G. Bilaude/Rustica;
str. 110,0112: O. Borderie/Rustica;
str. 8, 148: F. Boucourt/Rustica;
str. 6: E. Brenckle/Rustica;
str. 187: G. Cotonnec/Rustica;
str. 151,0227: J. Creuse/Rustica;
str. 178, 179, 44, 175, 92, 198, 37, 145: I. Devaux/Rustica;
str. 161: M. Guittard/Rustica;
str. 66-67, 210, 212: V. Klecka/Rustica;
str. 38, 141-142: J.-C. i M. Lamontagne;
str. 232, 233, 196, 197, 48, 49, 176, 177, 32, 33, 30, 31, 221, 222: J. Le Bret/Rustica;
str. 70-71, 111, 186: V. Maisons/Rustica;
str. 182, 183: N. i P. Mioulane/Map;
str. 38: J.-P. Praderse/Rustica;
str. 172: P. Revet/Rustica;
str. 160: D. Roger/Rustica;
str. 203, 204: M.-P. Samel/Rustica;
str. 216, 217, 230, 231, 146-147, 28-29, 165, 137, 138, 149: A. Schreiner;
str. 69, 109: T. Trédoulat/Rustica;
str. 191: E. Ulzega/Meilland.
Na naslovnoj stranici: fotografija C. Hocheta/Rustica.

Abeceda REZIDBE

I drveće i grmlje zahtijevaju redovitu rezidbu: tako će biti snažniji, bolje će cvasti i obilno stvarati plodove.

Pristupačna svima, zahvaljujući jednostavnom jeziku i abecednom redu, *Abeceda rezidbe* vodi vas, korak po korak pri rezidbi drveća i grmlja u vašem vrtu. Tako ćete za svaku vrstu pronaći pravilne postupke i najbolje vrijeme za rezidbu. Mnogobrojni specifični savjeti korisno popunjavaju ovaj priručnik.

Primjerice, kako da ograničite razvoj nekoga stabla u malome vrtu, kako da održavate živicu, kako da orezujete bez opasnosti ili kako da pomladite staro stablo... Saznat ćete i mnoge važne pojedinosti o cijepljenju kod nekih vrsta.

Nužna za sve amatere, vješte vrtlare ili početnike, *Abeceda rezidbe* biti će vaš svakodnevni vodič u vrtu.

ISBN 978-961-234-121-8
CIP 630.92(075.8) : 634.2(075.8)